FROSTO KALĖDOS

DETEKTYVŲ SERIJA

Rodney David Wingfield

Rodney David Wingfield

FROSTO KALĖDOS

DETEKTYVAS

Iš anglų kalbos vertė Vidas Morkūnas

BRIEDIS | Vilnius | 2014

UDK 821.111-31
Vi206

Versta iš: R. D. Wingfield
Frost at Christmas,
UK: Corgi Books, 1992

ISBN 978-9955-26-471-2

TURINYS

Bendruoju pagalbos numeriu 999 prieš pat vidurnaktį paskambinęs senukas vos prašnekėjo, jo balsas virpėjo. Veikiausiai iš baimės.

– Policija? Aš – Pauelas, gyvenu Mido kotedže Ekslio kelyje. Dėl Dievo, atsiųskite pareigūnus, greičiau. Į namus įsibrovė... Aš... – Balsas aiktelėjo ir nutilo, bet po akimirkos pratrūko šaukti: – Ne... prašau... ne!..

Ragelyje pasigirdo neaiškūs garsai, ryšys nutrūko.

Nors snigo išties tirštai, rajono patrulio automobilis įvykio vietoje atsidūrė vos per tris minutes, konstebliai Ivensas ir Hau išpuolė iš automobilio, šiam dorai nė nesustojus. Kotedže tvieskė šviesos. Sniege palikti pėdsakai vedė prie atviro lango į kiemą. Viena kryptimi. Vadinasi, įsibrovėlis vis dar viduje.

Vyrai išsiskyrė: Ivensas nuėjo belstis į pagrindines duris, o Hau – prie užpakalinių – tykoti įsilaužėlio, jei tas pabaidytas spruktų. Kai konsteblis prisiartino prie atviro lango, viduje už jo kažkas sujudėjo. Tamsus pavidalas išsisvėrė laukan, ir pareigūnas įsitempė, ruošdamasis grumtynėms. Bet per langą prie jo lenkėsi ne įsibrovėlis, o kolega. Ivensas buvo perbalęs, tirtėjo.

– Greitąją! Kviesk sumautą greitąją! – paragino jis.

Mažame kambarėlyje, į kurį vėjas pro atvirą langą bloškė sniego kąsnius, sudribęs ant sofos kiūtojo senukas su chalatu ir lazda. Pauelas, namo savininkas. Atrodė nesusivokiąs aplinkoje ir vis murmėjo panosėje:

– Ką man reikėjo daryti? Būtų nužudęs. Ką man reikėjo daryti?

Kambaryje tvyrojo baisi netvarka: kėdės išvartytos, telefono aparatas nuplėštas nuo sienos, visur mėtėsi kažkokie dokumentai. Ant grindų tysojo leisgyvis vyriškis su klaikia žaizda galvoje. Prie jo atsiklaupęs Ivensas mėgino sulaikyti plūstantį kraują.

– Tas bjaurybė į jį šovė, – paaiškino įėjusiam Hau.

Pauelas nesipriešindamas atidavė Hau rankoje iki pat šiol gniaužtą *lugerį*. Konsteblis atsargiai paėmė ginklą ir užlenkė saugiklį.

– Jis arba aš: tokia buvo alternatyva, – sušvokštė senukas.

– Ką čia paistote? – suniurzgė Ivensas. – Jis – pareigūnas. Nušovėte policijos pareigūną!

Policijos pareigūną? Hau prisilenkė ir pažvelgė gulinčiajam į veidą. Iš pradžių nepažino. Veidas atrodė susenęs, pilkšvas, paženklintas mirties. Bet konsteblis atpažino šaliką... Apdriskusį kaštoninį šaliką, dabar pasikeitusios spalvos, lopais prisisunkusį kraujo. Neįtikima, tačiau ant grindų gulėjo... Frostas. Kriminalistas inspektorius Džekas Frostas.

– Jis įsilaužė, – vėl prabilo Pauelas, – manęs nužudyti. – Remdamasis lazda, senukas vargais negalais atsistojo, varstomas skausmų nušlubavo iki lango ir rodydamas pridūrė: – Šit, pažiūrėkite.

Mediena ties sklende buvo išdraskyta, šerpetota. Čia pat ant grindų gulėjo įsilaužimo įrankis. Frosto peilis. Lauke sniegas pamažėle klojo pėdsakus. Frosto pėdsakus. Iš rašomojo stalo stalčiaus spynelės kyšojo Frosto visraktis, po juo kabaliavo visas jų vėrinys.

Konstebliai susižvalgė. Sveiku protu nesuvokiama. Taip, kriminalistas inspektorius Frostas gyvenime buvo pridaręs visokiausių kvailysčių, bet kad šitaip... Kas čia galėjo nutikti?

Visa ši painiava prasidėjo prieš keturias dienas, kai prostitutė Džoana Aphil nespėjo prie Sekmadienio mokyklos pasitikti savo aštuonmetės dukters.

SEKMADIENIS

SEKMADIENIS (1)

Buvo gruodis, iki Kalėdų likę dešimt dienų. Žvarbi popietė, kelios minutės po keturių. Gatvėse, kur trumpa diena jau temo į naktį, ūžavo nuožmus sniego šauklys vėjas, bet viduje, miegamajame už storų, aklinų vyšninių užuolaidų, buvo tvanku. Trys elektrinės krosnelės strypai nutvieskė lovą, kurioje greta kits kito gulėjo du nuogi kūnai.

– Gerai buvo? – abejingai paklausė ji.

– Labai, – atsakė jis, žiūrėdamas į lubas. Į ją nežiūrėjo. Niekada po to nežiūrėdavo.

Sulig savaite vyriškis mylėjosi vis šiurkščiau. Apiberdavo ją niuksais, apdaužydavo, apdraskydavo. Skaudino. Bet nuleisdamas kojas ant grindų, siekdamas savo drabužių, rengdamasis, droviai atsukęs jai nugarą, jis vėl būdavo ramut ramutėlis.

Visada stropiai punktualus, šiandien jis pasirodė valandą pavėlavęs. Tokiu metu ji jau turėjo būti prie Sekmadienio mokyklos, laukti Treisės. Norėjo, kad vyriškis pasiskubintų, nekantraudama be žodžių stebėjo, kaip negrabiai sagstosi sagas. O gal tyčia šitaip delsė? Žinojo, kad jai reikia pasitikti Treisę ir kad mergaitei nesaugu tamsoje vienai eiti namo. Sekmadienio mokykla buvo tos pačios gatvės gale, bet ji nerimavo, mat

praėjusią vasarą kažkoks tipas viliodavo vaikus į savo automobilį.

Pagaliau vėl kelnėtas ir orus, jis užsirišo kaklaraištį ir atsigręžė į ją. Ji užsidegė cigaretę. Žinojo, ką jis tuojau pasakys. Sakydavo visada tą patį.

– Nesu tikras dėl kitos savaitės. – Jis pasitaisė kaklaraiščio mazgą po reta barzdele. – Tikiuosi, ištrūksiu, bet nesu tikras.

Ji nesąmoningai linktelėjo ir išspaudė šypseną. Abejonės dėl kitos savaitės kartodavosi kiekvieną sekmadienį, bet ji žinojo, kad vyriškis ateis, žinojo ir jis pats – kitą sekmadienį sekundė sekundėn nykščiu spaus durų skambučio mygtuką ir, lyg pabėgęs kalinys, vogčia dairysis į gatvę.

Ji net nežinojo jo vardo. Slinko intymiausio artumo savaitės, ji buvo pažinusi kiekvieną jo kūno colį, bet nė nenutuokė, kas tas vyriškis, ką jis veikia, iš kur atsiranda. Kai ką, žinoma, galėjo ir nuspėti. Amžius – maždaug trisdešimt ketveri ar trisdešimt penkeri. Ko gero, biuro darbuotojas, veikiausiai gyvenantis su motina. Atsidavęs jai, geras sūnus, tik kartą per savaitę – sekmadienio popietę – paliekantis žilagalvę be priežiūros... „Mama, aš trumpai iššoksiu. Neužtruksiu." – „Eik, sūnau, eik. Tik neišdykauk."

Jis ateidavo kiekvieną sekmadienį, tiksliai tuo pat metu – tik šiandien pavėlavo, mat traukinių tvarkaraštis buvęs sujauktas. Kiekvieną mielą sekmadienį lygiai tas pat, nė menkiausios permainos. Mandagus pokalbis prie puodelio arbatos, perdėtai geros jo manieros – niekada neatsisės pirmiau už ją, nepamirš prišokęs atidaryti jai durų. O miegamajame – gyvulys, sulaukėjęs gyvulys... Paskui vėl – negrabus veidą slepiančio drovuolio rengimasis ir abejonės – „nesu tikras dėl kitos savaitės" – ritualas.

Vyriškis atvertė piniginę, išėmė tris dešimties svarų banknotus, kilstelėjęs parodė jai ir, perlenkęs išilgai, įmetė į juosvai baltą *Wedgwoodo* vazą ant židinio atbrailos. Moteris tik linktelėjo.

Lydėti jo nereikėdavo, nerte nerdavo pro duris į gatvę, skubėjo prieblandoje paslėpti savo gėdą.

Ji atsiduso ir iškvėpė dūmus. Jam išėjus, susyk palengvėjo. Kažkuo jis trikdė ją... gąsdino. Kai išsinešdino, dieną temdęs šešėlis iš karto nuslinko.

Tingiai pasirąžiusi, pakilo iš lovos ir atsistojo priešais viso ūgio veidrodį spintos duryse pasigrožėti puikiu nuogu savo kūnu, bet tučtuojau susiraukė, išvydusi ant peties mėlynę ir raudonas vyriškio įkandžio žymes. Vienur jis netgi buvo prakandęs odą. Vis dėlto per menkas atlygis tie trisdešimt svarų. Po savaitės ji taip jam ir pasakys.

Bet juk jau be penkių pusė keturių! Ji niekaip nespės nulėkti iki Sekmadienio mokyklos. Vaikai išeina pusę penkių. Niekaip nespės! Pasitikti Treisės daugiau nėra kam. Ir mergaitei teks vienai pėdinti namo. Na, tik vienintelį šį kartą, be to, ne taip jau toli – ta pati gatvė.

Paskubomis susitvarkiusi, greitosiomis aplyginusi patalynę, ji mikliai apsirengė ir išjungė elektrinę krosnelę, ši merdėdama keistai sučerškė ir suspragsėjo. Ji dar kartą nužvelgė kambarį. Regimų kaltės požymių nebebuvo, tačiau priekaištingai tvyrojo gaižus vyriško prakaito kvapas. Ji atidarė langą ir kambario šilumą išsyk surijo šaltas, tamsus gruodžio oras. Kitapus gatvės antro aukšto lange staipėsi kalėdinė eglutė, išdabinta stikliniais bumbulais ir švytinčiais įvairiaspalvių girliandos lempučių brangakmeniais. Jai derėjo pasirūpinti, kad ir Treisė tokią turėtų.

Gatvės gale kurtinamai suklego vaikai. Sekmadienio mokykla paleido savo belaisvius. Ištempusi kaklą,

ji įsmeigė akis į tamsą. Tikėjosi netrukus išvysianti Treisę.

Pro šalį plūstelėjo pirmoji mokinių banga. Treisės tarp jų nebuvo, ji visada žingsniuodavo atsilikusi nuo kitų.

Kelias akimirkas prieš antrąją bangą buvo tylu, paskui vaikai vėl gyvai sušurmuliavo. Pastebėję žaižaruojančią eglutę, jie suskato aikčioti ir ūkčioti.

Galiausiai išbiro pasilikėliai. Treisė kaip visada vilkosi uodegoje. Ne... mergaitė buvo gerokai vyresnė. Mokiniai išsiskirstė, ir gatvė ištuštėjo, nutyko.

Staiga ji susizgribo tirtanti. Uždarė langą ir pasitrynė pašiurpusią nuogą rankų odą. Bet ne vien iš šalčio ji drebėjo, kaleno dantimis. Baimė tyliu, švokščiu, vandeningu balsu kuždėjo moteriai į ausį. Sakė, kad namo Treisė nebegrįš. Nei šįvakar, nei išvis kada nors.

SEKMADIENIS (2)

Sekmadienis Dentono policijos nuovadoje niekuo nesiskyrė nuo kitų dienų. Įkaušę žmonės kuldavo aludžių langus. Duždavo besipliekiančių sutuoktinių laimė, o jų kaimynai skambindavo ir skųsdavosi, kad per triukšmą nebegirdi televizoriaus. Atsitiktinai suveikdavo primityvūs signalizacijos įtaisai, pikti automobilių savininkai po menkų avarijų mosuodavo draudimo liudijimais. Piktadariai laužsaid į namus, gatvėse plėšdavo senutes... kaip ir bet kurią kitą savaitės dieną.

Nuovados seržantas Džonis Džonsonas šalo. Priimamajame laisvai ūžavo pro plyšį po dvivėrėmis durimis įsmukęs vėjas, o prakeiktame radiatoriuje, niekam tikusiame net ir geresniais laikais, buvo susidaręs oro

kamštis – spardyk nespardęs, neišmuši. Subirbė telefonas ant registracinio barjero. Skambino kaip visada sunerimęs vyriausiasis inspektorius Maletas, Dentono skyriaus viršininkas.

– Taip, sere, viskuo pasirūpinta, – ramino Džonsonas. – Siunčiu mašiną jo paimti... Ne, sere, kaip tik labai ramu. Matyt, šalčiui reikia dėkoti.

Ak tas šaltis! Kad ir ką sakytum – seržantas trypė kojomis, kad išjudintų kraują sustirusiuose pirštuose, – speigas iš tiesų tramdė piktadarius. Šventadieniai šiems būdavo nė motais, bet netgi labiausiai užkietėję nusikaltėliai tokius vakarus mieliau leisdavo prie jaukaus židinio.

Džonsonas ryžosi porą minučių palikti priimamąjį be priežiūros ir nuplumpsėjo į Operatyviojo valdymo centrą.

– Ar bus kam paimti tą naujoką? Šefas ką tik skambino.

Dispečeris peržvelgė patrulių sąrašą.

– Seržante, naujoką paims „Akla Bitė-keturi"... Tik kodėl kažkokį sumautą kriminalistą tyrėją pasitinkame taip iškilniai?

– Todėl, – paaiškino seržantas, – kad sumautas naujasis kriminalistas tyrėjas lyg tyčia yra sumauto policijos viršininko sūnėnas... o mūsiškis skyriaus viršininkas puikiai gaudosi, iš kur vėjas pučia.

Džonsonas delsė. Čia, Operatyviojo valdymo centre, buvo šilčiau nei skersvėjų košiamame priimamajame.

– Yra kokių įvykių? – pasiteiravo jis.

– Nėra, seržante... ramu... suknistai ramu... dėkui šalčiams.

Priimamajame vėl subirbė telefonas, bet Džonsonui pulti prie jo nereikėjo. Į postą po arbatos buvo grįžęs

konsteblis Lambertas. Skambino moteris, kurios duktė neparėjo namo iš Sekmadienio mokyklos.

Be penkiolikos keturios iš Londono išvykęs traukinys ties paskutiniu posūkiu prieš Dentono stotį sumažino greitį. Vagonas sutrūkčiojo, ir apglamžytas sekmadieninis laikraštis nuslydo Klaivui Barnardui nuo kelių. Jis patrynė sudrėkusį stiklą ir žvilgtelėjo pro langą, bet išvydo tik atspindį – niūrų savo paties, dvidešimt trejų šviesiaplaukio sulaužyta ir, regis, prastai atstatyta nosimi, žvilgsnį.

– Štai ir Dentonas, – patapšnojęs jam per kelį, tarė greta sėdįs keleivis.

Klaivas dėkodamas linktelėjo ir nukėlė nuo lentynos lagaminą, paskubomis susidėtą prieš kelionę iš nuostabiojo Londono, kuris dabar liko už gerų septyniasdešimties mylių. Na ar nesiaubinga nelemtis – būti išsiųstam į tokį užkampį, ir dar prieš pat Kalėdas?

Kartą jis čia jau lankėsi ir to vieno sykio visiškai pakako. Dentonui, jaukiam miestukui su Jurgių laikų statiniais ir grindiniu, teko pažinti sunkią pažangos ranką. Pasirinktas „naujoviško miesto“ vaidmeniui, jis buvo didinamas, modernizuojamas, perstatomas ir griaunamas. Įpusėjusi plėtra Dentono apylinkėse užgrobė didžiulius dirbamosios žemės ir miškų plotus. Buvo pristatyta naujų, patogių namų, o jiems apgyvendinti importuota gausybė pinigo panūdusių nutrūktgalvių jaunavedžių porų, paskui iškilo gamyklos, kuriose narsieji naujakuriai turėjo monotoniškai plūktis, kad galėtų susimokėti buto nuomą, išsimokėtinai nusipirkti šaldytuvą ir spalvotą televizorių bei įsigyti automobilį – kad būtų kuo važinėti į darbą...

Tiesa, senamiesčio išganingoji pažangos ranka nelietė, bet mirties bausmė jam buvo ne atšaukta, o tik atidėta. Šį gardų kąsnelį projektuotojai pasiliko desertui.

Policijos nuovada buvo įsikūrusi senamiestyje ir kaip tik į ją pirmadienį, lygiai devintą ryto, turėjo prisistatyti kriminalistas konsteblis Klaivas Barnardas su naujutėlaite darbo kortele piniginėje.

Dentono stotyje daugiau niekas neišlipo, vagono durys Klaivui už nugaros tučtuojau nekantriai užsidarė ir traukinys išdundėjo į patrauklesnius kraštus. Žvarbų sekmadienio vakarą paliktas nykiame, nesvetingame perone, jaunuolis su kartėliu pažvelgė įkandin tolstantiems žiburiams.

Nuobodžiaujantis kontrolierius paėmė jo bilietą, nė nepakeldamas akių nuo *Sunday Mirror*. Klaivas užėjo į blausiai apšviestą, tuščią laukiamąjį. Buvo prižadėta jį pasitikti, bet argi tokioje skylėje vertėjo to tikėtis? Staiga, tarsi gėdydamas Klaivą dėl nepatiklumo, gatvėje sutvyksčiojo mėlynas švyturėlis, sucypė stabdžiai ir prie pat stoties sustojo „Akla Bitė-keturi". Vairuotojas, dvidešimt šešerių aukštas, liesas juodaūsis konsteblis Džordanas, atidarė galines dureles ir nykščio mostelėjimu paragino Barnardą lipti vidun. Džordanas lakoniškai prisistatė pats ir pristatė šalia sėdintį apskritaveidį kolegą, konsteblį Simsą. Po šios trumpos ceremonijos jie pajudėjo būsimųjų Klaivo namų link. Tai bent ledinis sutikimas, pamanė jis, vildamasis bent jau naujajame būste rasti daugiau šilumos.

Kelias minutes važiavo tylėdami.

– Kas nosiai? – galiausiai pasiteiravo Simsas.

Į nosį Klaivas buvo gavęs patruliuodamas, pačią pirmą dieną. Mėgino sutramdyti du besipešančius girtuoklius, o tiedu pasipriešino.

Simsas į tai pasakė:

– Aš visada leidžiu tokiems kapotis iki galo, o paskui suimu nugalėtoją. Teisybė, kol jis išaiškėja, tenka palūkėti už kampo, užtat nosis lieka sveika.

Vėl stojo nejauki tyla, kurią po kelių akimirkų nutraukė svarbiausias Simso klausimas:

– Kaip laikosi dėdė?

Klaivas atsiduso. Štai kodėl jie nusiteikę taip priešiškai. Reikėjo jam susiprotėti, kad su kaimiečiais bus nemalonumų. Kolegoms Londone jo giminystės ryšiai buvo grynas juokas. Taip, kartais jie pasišaipydavo, tačiau žinojo, kad į svaigias kriminalisto konsteblio pareigybės aukštumas Klaivas kopė iš pat papėdės, nesitikėdamas ir negaudamas jokių lengvatų. O čia, tarp ropių laukų, jis bus išsišokėlis, išlepintas didmiesčio vaikėzas, įtakingo giminaičio globotinis.

– Turite galvoje policijos viršininką? – lyg niekur nieko pasitikslino Klaivas.

Simsas apsimetė nustebęs.

– Aa, tai jis ir yra tavo dėdė? Žinoma, žinoma, todėl ir pavardė ta pati...

– Ir todėl, po velnių, mums tenka tave vežioti, – pridūrė Džordanas, tuo pat metu signalizuodamas per gatvę tingiai kiūtinančiam šuniui. – Kurgi policijos viršininko sūnėnas sės į paprasčiausią autobusą...

– Kalbėkime be užuolankų, – įsiplieskęs rėžė Klaivas. – Aš niekieno neprašiau pasitikti, o jeigu manote, kad dėdė daro man paslaugą, žinokite: prašiausi paskiriamas nors kur, tik ne į šitą prasmirdusį užkampį.

Kai jis nutilo, vietiniai konstebliai susižvalgė.

– Sakai, prasmirdęs užkampis? – paklausė Simsas. – Ko gero, jau esi čia buvęs. – Jis pasiūlė abiem kolegoms po cigaretę, ir kibirkščiuojanti įtampa kiek

atlėgo. – Teisybė, Klaivai, – prabilo vėl, ir Barnardui patiko, kad į jį pagaliau kreipėsi vardu, – čia iš tikrųjų užkampių užkampis... Iki plėtros Dentonas buvo mažytis, o dabar yra didelis užkampis.

– Nėra čia taip blogai, – paprieštaravo Džordanas. Prie šviesoforo jie palūkėjo įsižiebiant žalios, nors gatvė buvo visiškai tuščia. Tokiame šaltyje ne tik piktadariai nekišo nosies iš namų.

– Jeigu teisingai supratau, mano viršininkas bus kriminalistas inspektorius Alenas, – pasakė Klaivas. Pelenus jis uoliai kratė į perpildytą peleninę. – Koks jis?

– Jei trumpai, šiknius, – suniurzgė Simsas.

Džordanas buvo atlaidesnis.

– Nėra jis toks jau blogas. Tiesa, taisyklėms nenusižengs nė per plauką, bet jeigu pats jų laikysies, bėdos neturėsi. Liežuvis jo aštrokas ir tinginiams ar apkiautėliams negailestingas. Šit mano draugui ir kolegai yra tekę patirti savo kailiu...

– O Maletas, skyriaus viršininkas?

– Vyriausiasis inspektorius Maletas – pasipūtęs neišmanėlis, šiknius, – atšovė Simsas.

Džordanas vėl paprieštaravo:

– Turi jis šiokių tokių silpnybių, bet bent jau teisingas. O pats ilgai dėvėjai patrulio uniformą?

– Dvidešimt keturis mėnesius.

Vairuotojas šyptelėjo. Tik mažiausiai dvejus metus vilkėjęs Viešosios tvarkos poskyrio uniformą, galėjai svajoti apie Kriminalinį poskyrį. Kaip tik tiek Klaivas ir buvo ištarnavęs.

– Vos sulaukei, kol galėsi ją nusivilkti?

– Į policiją ėjau vieno – vienintelio – troškimo skatinamas: dirbti Kriminaliniame poskyryje. Neužsigaukite, bet, mano galva, policijos esmė yra kriminalistai.

Iš žiedo jie pasuko į kairę.

– Mano nuomonės vis tiek nepakeisi, – pasakė Džordanas. – Viešosios tvarkos poskyris – pats svarbiausias. Matai, anksčiau viskas buvo kitaip. Manyta, kad patrulis – būtinai drūtas lėtapėdis, kaip šit mano bičiulis, – tinka tik pastovėti prie durų ir pasaugoti, kad niekas netrukdytų elitiniams kriminalistams tirti nusikaltimo. Dar patruliui galėjo būti patikėta, nenusukant grąžos, atnešti arbatos ir leista nesiskundžiant dirbti viršvalandžius. Bet nieko daugiau...

– Ir dabar tas pat, – suniurzgė Simsas. – Nors mes ir skundžiamės.

– Pats žinai, kad yra ne taip, – paprieštaravo Džordanas. – Mudviem netrūksta paskatų gerai dirbti, o ir vyresnybė tikisi iš mūsų iniciatyvos. Lažinuosi, kad pradinio tiriamojo darbo per pamainą nudirbame daugiau nei vidutinio lygio kriminalistas – per mėnesį. Ir skirtingai negu Kriminalinis poskyris, dirbame be viršvalandžių.

– Ko gero, visai neblogas darbas, ir aš tokio norėčiau, – nusišypsojęs tarė Simsas ir atsigręžė į Klaivą. – Nežinau, prie kokių sąlygų buvai įpratęs Londone, bet čia tavo būstas greičiausiai bus kuklokas. Šiais laikais gerą kambarį gauti nelengva – kaip supranti, visa, kas geriausio, atitenka mums, patruliams.

Staiga Simsas sukluso, rankos mostu nutildė besižiojantį Klaivą ir prilietė radijo imtuvo garso reguliatorių. Dispečeris kreipėsi į „Aklą Bitę-keturi". Konsteblis atsiliepė ir pasakė, kur jie yra. Patruliams buvo liepta tučtuojau važiuoti prie Vikariato bloko ir apklausti 29-ojo namo... 29-ojo, pakartojo dispečeris, gyventoją Džoaną Aphil, kuri pranešė, kad aštuonmetė jos duktė Treisė Aphil negrįžo iš Sekmadienio mokyklos.

Simsas dar tebekalbėjo su Operatyviojo valdymo centru, o Džordano akimirksniu apgręžtas automobilis jau švilpė Vikariato bloko link.

Ji apskambino ir apėjo visur, kur buvo bent menkiausia tikimybė rasti Treisę. Klajojo gatvėmis, plevėsuodama išsidraikiusiais plaukais, plazdendama neužsagstytų kailinių skvernais, vis šaukdama dukterį vardu. Iš pradžių nenorėjo atsitraukti nuo namų, bet tolumoje neaiškiai girdėjo vaikų balsus, ir tas tylus burblenimas apgaulingai viliojo ieškoti. Nė pati nepajuto, kaip pasuko už vieno kampo, už kito, trečio. Kai nuovargio priveikta galų gale sustojo ir tuščioje gatvėje nutilo jos pačios žingsnių aidas, kad ir kaip klausėsi, vaikų balsų nebegirdėjo – tik vėjas tylutėliai šnabždeno.

Buvo per toli nuklydusi nuo namų. O jeigu Treisė jai nesant parėjo? Nusigandusi Džoana protekine leidosi atgal. Nors maudė kojas, skubinosi kaip įmanydama. Prie namų Treisės nebuvo nė ženklo. Ji pašaukė vardu, bet ir vėl atsakė tik vėjas. Įėjusi vidun, sudribo prie telefono, nė kailinių nenusivilkusi, ir dar po kartą apskambino dukters drauges. Visos jos buvo saugiai grįžusios namo, jų motinos Džoaną visaip ramino. „Ponia Aphil, tikrai nėra ko nerimauti, matysite, tuojau pareis. Dovanokite, nebeturiu kada... arbata užplikyta..." Padėjusi ragelį, nebeišmanė, ką daryti. Namai atrodė ištuštėję, kažkaip persimainę, tarytum susitaikę su mintimi, kad mergaitė nebegrįš. Ji buvo išsekusi, sugniuždyta, jautėsi bejėgė. Neturėjo jokių draugių, giminaičių, nieko, į ką galėtų kreiptis. Pasviro į priekį ir įrėmė kaktą į telefoną. Disko centre buvo lipdukas su užrašu „Į policiją skambinkite 999".

Ji surinko numerį. Operatorė sujungė su Dentono policijos nuovada. Buvo šešios minutės po septynių.

– Dentono policija. Kuo galėtume padėti? – atsiliepė konsteblis Ronaldas Lambertas, dvidešimt trejų barzdočius viengungis. Nuo antros valandos popiet, kai jis pradėjo pamainą, šis skambutis buvo trisdešimt aštuntas. Darbo priimamajame Ronaldas nepakentė. Čia buvo siaubingai šalta, ypač grįžus iš šiltos, prigaravusios valgyklos. Laukdamas atsakymo, konsteblis spėjo skambutį užregistruoti. Devyniolika valandų šešios minutės. Skambino paklaikusi moteris. Iš pradžių Ronaldas net nesuprato, ką ji sako. Lemeno kažką apie mergaitę ir Sekmadienio mokyklą. Pasitelkęs išlavintą kantrybę, konsteblis paprašė jos kalbėti lėčiau.

– Mano dukrelė negrįžo namo... visur išieškojau... visur...

Jis apramino skambintoją ir pamažu išsiaiškino svarbiausias aplinkybes.

– Sakote, turėjo grįžti pusę penkių? Reikėjo skambinti mums anksčiau. Bet palaukite...

Ronaldas atitraukė slankiąją plokštinę sieną tarp priimamojo ir Operatyviojo valdymo centro. Su nuovados seržantu kalbėjęs konsteblis Filipas Ridlis klausiamai pažvelgė į Lambertą.

– Skambina ponia Aphil iš Vikariato bloko, 29-o namo. Jos duktė Treisė Aphil, aštuonerių, pusę penkių išėjo iš Šv. Bazilijaus sekmadienio mokyklos ir namo negrįžo. Motina smarkiai sunerimusi.

Ridliui nė nereikėjo tikrintis ant sienos kabančiame plane. Konsteblis ir šiaip žinojo, kad Vikariato blokas yra rajone „C", viename iš dviejų, kuriuose patruliuoja „Tango Čarlis-vienas". Bet šis patrulis jau išsiųstas – tramdyti „buitinių" sutuoktinių peštynių. Taigi

ką siųsti į „C"? Ak štai, „Akla Bitė-keturi" ne kažin ką svarbaus veikia – veža iš stoties policijos viršininko numylėtinį sūnėną. Ką gi, išlepintas paršelis gali ir pasivažinėti. Be to, jam nepakenktų pasižiūrėti tikro policijos darbo.

Konsteblis Ridlis spragtelėjo siųstuvo svirtele ir susisiekė su „Akla Bite-keturi". Garsiakalbis sutraškėjo ir tuojau pat pasigirdo Simso balsas.

– Dispečeri, klausau... Vikariato blokas? Būtume po keturių minučių.

Konsteblis Lambertas atitraukė delną nuo mikrofono.

– Ponia Aphil, atleiskite, kad teko laukti. Niekur neišeikite, patrulis jau važiuoja pas jus. Nesirūpinkite, surasime jūsų mergaitę.

Jis padėjo ragelį ir užtraukė slankiąją sieną. Tada, kaip ir Ridlis už jos, įregistravo įvykį ir ėmė laukti kito skambučio. Kol kas sekmadienis buvo labai jau nuobodus. Pasinaudojęs ramybės suteikta proga, nuovados seržantas išėjo gerti arbatos.

– Atsiprašau, šiek tiek užtruksime! – šūktelėjo Džordanas, jiems vingiuojant šalutinių gatvelių, kurios buvo sausakimšai pristatytos automobilių, labirintu. – Jei nori, kur nors tave išleisime.

Klaivas papurtė galvą. Į savo naująjį būstą jis nėmaž neskubėjo. Žinojo būsiąs priverstas kiūtoti ten visą likusį nykų vakarą, o dabar buvo tik dar šiek tiek po septynių. Taigi jis norėjo, kolegoms leidus, važiuoti drauge.

– Galėsi mums paaiškinti, ką darėme neteisingai, – pasakė Simsas, į žurnalą rašydamas iškvietimo aplinkybes.

Lėtai važiuodami palei Vikariato bloko šaligatvį, vyrai dairėsi į tamsius priebučius, ieškojo 29-ojo numerio. Vylėsi sugaišią neilgiau nei kelias minutes. Dažniausiai dingęs vaikas ir policininkai pasirodydavo tuo pat metu. Baramas ir glėbesčiuojamas vaikas turėdavo policininkų atsiprašyti, o tie atsakydavo: „Tai mūsų pareiga. Gerai, kad neatsitiko nieko blogo."

Taip būdavo dažniausiai... bet ne visada.

– Štai, – pratarė Simsas, rodydamas į duris. Lyg patvirtindamos, kad jis nesuklydo, jos atsivėrė, ir paaugliško amžiaus mergina energingai sumosavo ranka.

Abu uniformuotieji pareigūnai išlipo iš automobilio ir apsimovė snapuotas kepures. Simsas iš dėtuvės paėmė užrašinę ir rašiklį, pasitikrino, ar turi su savimi asmeninį radijo siųstuvą. Klaivas deramu atstumu laikėsi atokiau. Jis neįstengė atplėšti akių nuo tarpduryje stovinčios mergaitės peleniniais plaukais. Švelnius jauno, skaistaus jos kūno išlinkius dengė paprastutė, šviesiai violetinė vilnonė suknelė. Dingusiosios sesuo, taip spėjo Klaivas, buvo tiesiog nuostabi – tobula, tyra nekaltybė iš jo erotinių svajų pasaulio.

Bet Džordanas į ją kreipėsi „ponia Aphil"! Kaip šis vaikas galėjo būti aštuonmetės mergaitės motina? Vis dėlto ji buvo ne vaikas, o moteris. Į neviltį puolusi dvidešimt ketverių moteris.

– Taip, aš – Aphil. Ar radote? – Atrodė, ji tuojau pratrūks isteriškai spiegti.

Džordanas užjaučiamai šyptelėjo ir papurtė galvą.

– Dar ne. Duokite mums šiek tiek laiko, juk tik dabar gavome žinią. Ar galėtume užeiti?

Ji nusivedė juos į puikiais baldais apstatytą svetainę, kurios sienos buvo aptaisytos palisandro medienos plokštėmis, visą grindų plotą dengė rėksmingai

brangus, beveik baltas ilgo plauko kilimas, viename kampe stovėjo didžiulio skersmens spalvotas televizorius, kitame buvo įrengtas baras – aludės prekystalio kopija su alaus siurbliu.

Pareigūnai susėdo į kreminius fotelius, sodriai dvelkiančius oda. Daugiausia klausinėjo Simsas, užrašinę jis laikė pasidėjęs ant kelio.

– Ponia Aphil, pradėkime nuo šiek tiek erzinančių smulkmenų. Kada matėte ją paskutinį kartą? Prie Sekmadienio mokyklos? Aišku. Nuvedėte dukterį pati? Gerai. Kiek tada galėjo būti valandų?

Kol Simsas kaupė būtiną informaciją, Klaivas dairėsi po kambarį. Net šviežiai iškeptam kriminalistui konstebliui buvo aišku, kad pinigų čia įdėta nemažai. Prabanga krito į akis. Tik kur vyras? Apie tokį niekas net neužsiminė. Tikriausiai ji – našlė. Arba išsiskyrusi. Šiaip ar taip, ponia Aphil neliko nuskriausta. Baro lentynos buvo gausiai nustatytos įvairiausiais buteliais; šalia jų vos tilpo cigarečių – su filtru ir be filtro, kokių tik pageidausi rūšių – pakuotės; ant prekystalio imitacijos stovėjo kibirėlis su cigarais, susuktais į rausvai auksinį popierių. Tikras gausybės ragas vyrui, kurio čia nebuvo nė pėdsako. Klaivas įsižiūrėjo į merginos veidą. Pračiaupusi drėgnas lūpas, ji įdėmiai klausėsi Simso, jos oda buvo tobula, nereikėjo nė kosmetikos. Barnardas tučtuojau užgniaužė kylantį lytinį jaudulį ir patyliukais išplūdo save už tai, kad tokią sunkią šiai vargšei bejėgei būtybei valandą leido sau gašlius potroškius. Ak kad jis galėtų ją paguosti, apginti.

Tuo metu Džordanas ir Simsas nuosekliai tęsė apklausą. Panikai kol kas nebuvo svaraus pagrindo. Vis dėlto trys valandos ne toks jau ilgas laikas; mergaitė galėjo nejučia kur nors nuklysti ir neberasti kelio

namo. Visi patruliai sukelti ant kojų ir per kokią valandą paklydėlę suras.

Užuolaida buvo atitraukta ir Klaivo žvilgsnis pro langą krito į gatvę. Ten vis niršesnis vėjas tąsė ir purtė šalia žibinto stulpo augantį medį. O kas, jeigu patruliai greitai mergaitės neras? Ji gali sustirti į ragą. Pavojus rimtas, juk naktimis šitaip šąla. Jei ji lauke ir nepakankamai šiltai apsirengusi...

– Ponia Aphil, kaip Treisė apsirengusi? – pertraukdamas kolegas, paklausė Klaivas.

Aniedu perliejo jį piktais žvilgsniais. Moteris atsigręžė ir, nusibraukusi nuo akių peleninę sruogą, atsakė:

– Su storu, mėlynu paltu ir šaliku...

– Jei leisi man įsiterpti, – lediniu balsu išrėžė Džordanas, – pasakysiu, kad tai mes jau žinome. Nėr kada to paties klausinėti po du kartus.

Šit ir gavau per nosį, pagalvojo Klaivas. Vis dėlto jis lengviau atsikvėpė, išgirdęs, kad mergaitė apsirengusi šiltai. Ši aplinkybė galėjo būti lemtinga.

– Ar turite Treisės nuotrauką? – paklausė Simsas. – Nenorėtume parvežti jums svetimo vaiko.

Džoana į sąmojį atsakė šiaip ne taip išspausta šypsena ir įniko paskubomis, negrabiai raustis stalčiuje. Kad kiek, būtų pratrūkusi rėkti. Kam visi tie klausimai? Kodėl policininkai, užuot ieškoję jos dukrelės, vien kamantinėja? Kodėl atvažiavo trise? Argi negalėtų vienas klausinėti, o du tuo metu ieškoti dingusiosios? Galų gale ji surado spalvotą momentinę nuotrauką. Klaivas dirstelėjo į ją Simsui per petį. Iš priekio nufotografuota miela, didžiaakė mergaitė buvo graži, kaip ir jos motina, tokie pat šviesūs plaukai, dailiai sušukuoti, net žvilgėjo.

Simsas kažką užsirašė kitoje nuotraukos pusėje, užmovė ant rašiklio dangtelį ir reikšmingai susižvalgė su Džordanu. Šis linktelėjo ir atsistojo.

– Ponia Aphil, liko paskutinė smulkmena. Norėtume apieškoti namą.

Pradėję nuo viršaus, išnaršė visur. Mergaitės nerado, bet paieškoti namuose jie privalėjo. Būta daugybės atvejų, kai visa armija policininkų šukuodavo gatves, ieškodama dingusio vaiko, o šis tuo metu tūnodavo pasislėpęs spintoje ar garaže... Prapuoleniui, žinoma, kas, išdaiga, ir tiek... Buvo dar neužmiršta šiurpi pamoka, gauta prieš kelerius metus, kai šimtai policininkų kelias savaites be atilsio naršė pradingėlio, narai rausė upių ir kitų vandens telkinių dugną, o galiausiai vienas pareigūnų dar kartą užėjo į vaiko namus ir pastebėjo dėžę, tinkamą laikyti nebent knygoms ar žaislams. Ji buvo pernelyg maža, bet policininkas vis dėlto nuvožė dangtį ir rado... kūną. Berniukas susirangė dėžėje, užsivožė, o sklendė ėmė ir užsitrenkė, ir vaikas atsidūrė spąstuose, kur beveik nebuvo oro. Savaičių savaites pareigūnai ieškojo pražuvėlio, o šis visą tą laiką buvo namuose. Treisės namuose nebuvo.

Kai visi trys grįžo į svetainę, moteris susigūžusi sėdėjo fotelyje ir gniaužė *Kleenex* servetėlę. Džordanui prabilus, ji nė nepakėlė akių.

– Ponia Aphil, čia mergaitės nėra. Būkite netoli telefono. Kai tik turėsime naujienų...

Ji sulinksėjo.

– Suprantama, jei duktė grįš, tučtuojau mums pranešite, ar ne?

Moteris vėl linktelėjo.

Džordanas patraukė pečiais ir pamojo kolegoms, suprask, metas eiti. Klaivas prie durų atsigręžė. Ponia

Aphil atrodė taip graudžiai, tokia nepaguodžiamai vieniša.

– Ar negalėtų su jumis pabūti kokia giminaitė arba draugė? – paklausė jis.

Tuščias gražiųjų akių žvilgsnis taip ir įsmigo į Klaivą.

– Aš neturiu nei draugių, nei giminaičių, – atsakė moteris ir, karčiai nusišypsojusi, pridūrė: – Bet vis tiek dėkoju...

Džordanas patapšnojo Barnardui per petį ir nykščiu parodė į laukujes duris. Ponia Aphil tuo metu paėmė iš dėžutės dar vieną servetėlę.

Automobilyje Simsas įjungė radijo siųstuvą ir įvykio aplinkybes persakė Operatyviojo valdymo centrui, kad šis jas perduotų visiems patruliams. Dispečeris liepė parvežti naujoką į namus ir su nuotrauka grįžti į nuovadą.

Išvingiavęs šalutinėmis gatvelėmis, automobilis netrukus įsuko į pagrindinę gatvę.

– Nagi pasinaudokime turtinga, Londone sukaupta tavo patirtimi, – pasakė Simsas. – Ką manai?

– Išvadas daryti kol kas per anksti. Mergaitė bet kada gali pareiti, – gūžtelėjęs pečiais, atsakė Klaivas ir savo ruožtu paklausė to, kas jam labiausiai knietėjo: – O kur Treisės tėvas, kur ponios Aphil vyras?

Užpakalinio vaizdo veidrodėlyje jis išvydo Džordano šypseną.

– Klaivai, ji netekėjusi. „Ponia" – tik dėl mandagumo.

Barnardas suraukė antakius.

– Iš kur tada tokia prabanga? Fotelis, kuriame sėdėjau, turėjo jai atsieiti mažiausiai keturis šimtus svarų.

Simsas atsigręžė ir tarė:

– Pakišiu tau užuominą. Ji – laisvosios profesijos atstovė, dirbanti už honorarą. Svetainei apstatyti užsidirbo miegamajame. – Matydamas, kad Klaivas vis tiek nieko nesupranta, jis pyktelėjo: – Kaip tau dar aiškiau pasakyti? Ji – kekšė, šlerva, šliundra, prostitutė. Dirba išsižergusi.

Barnardui mažne žandikaulis atkrago. Tik ne ji! Tik ne šitas nekaltas vaikas! Bene tiedu jį, Klaivą, laiko paskutiniu kvailiu, kad šitaip mulkina?

– Tikiuosi, nepribloškiau tavęs, – vėl prabilo Simsas. – Londone tokių nusidėjėlių, matyt, nė su žiburiu nerasi. Suprantu, bjauroka, bet ko norėti iš tokio smukusio miesto. Na, padėtis pasikeis, kai bus atidaryti bingo klubai.

Jis dirstelėjo į Džordaną, tikėdamasis išvysti sąmokslišką šypsenėlę, bet kolega vairavo, nugrimzdęs į apmąstymus.

– Atsiprašau, – prašneko Džordanas po akimirkos. – Staiga šį tą prisiminiau. Sekmadienio mokyklą.

– Šv. Bazilijaus?

– Taip. Atmeni, vasarą ten turėjome darbo?

– Kur pamirši, – atsakė Simsas. – Žmogysta saldainiukais viliodavo vaikus į savo automobilį. Taip jo ir nesučiupome.

– Nesučiupome. – Džordanas pasuko vairą ir jie įvažiavo į siaurą gatvę, iš abiejų pusių apspaustą sublokuotų namų. – Štai, atvažiavome.

Barnardo būstas buvo Saulės gatvės 26-ajame name, kuris niekuo nesiskyrė nuo visų kitų. Kai Klaivas, iškėlęs iš automobilio savo mantą, pasilenkė atsisveikinti su kolegomis, pirmo aukšto lange jam už nugaros prasiskyrė užuolaida, ir šaligatvį perkirto šviesos

juostelė. Jis stebėjo nuvažiuojančią mašiną, kol jos žiburiukus prarijo tamsa. Klaivas pasijuto visų apleistas, vienišas. Tikriausiai taip pat jautėsi ir toji moteris. Jis apsigręžė ir pasibeldė į duris.

PIRMADIENIS

PIRMADIENIS (1)

Dentono skyriaus viršininkas vyriausiasis inspektorius Maletas dėl viso pikto pasignalizavo ir kuo atsargiausiai įvairavo naująjį mėlyną savo jaguarą į sausakimšą nuovados aikštelę. Tamsų ir šaltą pirmadienio rytą, vos kelios minutės po aštuonių, ši turėjo būti, neskaitant vieno, kito rytinės pamainos automobilio, tuštut tuštutėlė, o ne prigrūsta įvairių rūšių transporto: čia stovėjo kariniai sunkvežimiai, užsakytas autobusas, iš grafystės vyriausiosios valdybos atsiųsta mobilioji virtuvėlė ir du nedideli furgonai, kurių paskirties Maletas iš pradžių nenumanė ir tik iš nekantraus unkštimo ir viauksėjimo sumojo, kad jais bus atvažiavę šunų dresuotojai su savo augintiniais.

Vadinasi, paieškos grupė susirinkusi.

Patenkintas Maletas leido sau šyptelėti. Malonu buvo įsitikinti, kad vėlų vakarą telefonu išdalyti įsakymai tokioje ankstybėje jau uoliai vykdomi. Šitoks operatyvumas bylojo apie našų skyriaus ir jo viršininko darbą. Bet kai tik Maletas išvydo jo automobilio vietoje stovintį griozdą karinį sunkvežimį, šypseną kaipmat pakeitė irzli grimasa. Skaityti tie kietakakčiai nemoka, ar ką? Juk baltais dažais aiškiai parašyta

„Tik skyriaus viršininkui", ir jo pavaldiniai tą užrašą supranta, kaip pridera: ši vieta – neliečiama šventenybė. Patyliukais niršdamas ant bukų kariuomenės vairuotojų, Maletas įspraudė jaguarą į pirmą pasitaikiusį laisvą sklypelį – tarp kaimyninio skyriaus pareigūnus atvežusio autobuso ir sienos. Ir tik tada – per vėlai – susizgribo, kad išvažiuoti atbuline eiga, nenubruožiant tviskančių naujutėlaičio automobilio šonų, prireiks nemenkos meistrystės.

Visai subjurusios nuotaikos nuo užpakalinės sėdynės čiupo juodos odos lagaminėlį, pačiu laiku susigriebęs, atsargiai, kad nevožtų į mūrą, pravėrė dureles, išsispraudė laukan ir, išvingiavęs tarp mašinų, šoniniu taku nužingsniavo prie pagrindinių nuovados durų. Pro tarnybines būtų galėjęs patekti į pastatą tiesiai iš aikštelės, bet kuo skyrių viršininkai blogesni už princus ar karalius, kurie pro tarnų duris juk nevaikšto.

Budėtojas stryktelėjęs pasitempė ir parodė pagarbą. Maletas atsakė šykščiu mostelėjimu ir jau nueidamas spėjo pastebėti, kaip vyrukas puolė prie telefono perspėti nuovados seržanto.

Iškilmingai įžengti į kabinetą vyriausiajam inspektoriui trumpai sutrukdė valytoja, ant akmens plokštėmis išklotų koridoriaus grindų šliūkštelėjusi vandens su dezinfektantais. Maletas reikšmingai kosčiodamas palūkėjo, kol moteriškė šluostu perskirs vandenį, panašiai kaip Mozė kitomis istorinėmis aplinkybėmis – Raudonąją jūrą, ir jis galės drėgnu takeliu eiti.

Visame pastate, kuriame Viktorijos laikais veikė darbo namai, tik Maleto kabinete galėjai rasti prabangos požymių. Sienos čia it posėdžių salėje buvo apkaltos plonyte fanera, grindis dengė ilgo plauko, melzganas *Wilton* kilimas, ant kurio stovėjo nuostabus,

raudonmedžio ir juodos spalvų rašomasis stalas – kaip kokio nors generalinio direktoriaus. Maletas niekada nesuprato kolegų – kitų skyrių vadovų, kurie girdavosi savo kabinetų asketiškumu, šitaip tik menkindami pareigybę. Jei valdžios atributais gali puikuotis pramonininkai, kuo už šiuos prastesnė policija?

Vyriausiasis inspektorius atidarė už sienos plokščių sumaniai įrengtą spintą ir pakabino Londone siūdintą paltą. Dirstelėjo į viso ūgio veidrodį ir nuotaika išsyk pasitaisė. Atspindžiui išties nebuvo ko prikišti: aukštas, tiesus stotas, sklastymu perskirti juodi, žvilgantys plaukai, įsakmus žvilgsnis, dailiai apkirpti ūsiukai it kariškio, išpuoselėta veido oda, liudijanti puikią sveikatą ir gerą gyvenimą. Pastarąją aplinkybę tik pabrėžė lyg nulieta uniforma tviskančiomis sagomis, preciziškai išlygintų kelnių briaunos, kruopščiai nublizginti batai tarytum du juodi veidrodėliai. Maletui buvo keturiasdešimt dveji ir jis labiau panėšėjo į sėkmės lydimą biržos makleri nei į policijos pareigūną, atsakingą už maždaug trisdešimt aštuonių kvadratinių mylių plotą ir šimtą tūkstančių gyventojų.

Uždaryta spinta vėl tapo sienos dalimi. Staiga inspektoriaus žvilgsnis užkliuvo už voko, kuris kyšojo iš aplanko ant stalo. Ant voko raudonomis didžiosiomis raidėmis buvo išspausdinta ASMENIŠKAI KONFIDENCIALU. Maletas perrėžė jį nerūdijančio plieno pjaustikliu, užsidėjo akinius raginiais rėmeliais ir perskaitė atsiųstą dokumentą. Nustėręs klestelėjo ant kėdės ir dar kartą permetė tekstą akimis.

Tai buvo skundas dėl vieno jo pareigūnų, kriminalisto inspektoriaus Frosto. Pakvipo rūpesčiais.

Maletas kumščiu trinktelėjo į glotnų raudonmedžio stalviršį. Kad jį kur plynios, tą Frostą, vien bėdos

per jį! Rytoj pat ištrenktų jį iš skyriaus, jei tik galėtų. Vyriausiasis inspektorius pažvelgė į laikrodį. Metas į instruktažą. Frostas turės palaukti. Laišką Maletas tvarkingai sulankstė, įdėjo į voką ir užrakino viršutiniame dešinės pusės stalčiuje.

Ketino išsikviesti sekretorę, panelę Smit, bet ši, žinoma, buvo dar neatėjusi. Įprastai jis dirbdavo nuo dešimtos iki pusės septynių. Bet šį, neįprastą, pirmadienį jau penkiolika po aštuonių turėjo prasidėti instruktažas, o lygiai devintą – prisistatyti policijos viršininko sūnėnas. Policijos viršininko sūnėnas... Patenkintas Maletas leido sau šyptelėti. Turint galvoje būsimąjį paaukštinimą, nieko tokio, jei dėdė šefas skyrių šiek tiek paglobos. Vyriausiojo inspektoriaus apmąstymus pertraukė mandagus barbenimas į duris. Įėjo rytinę pamainą budintis nuovados seržantas Bilas Velsas.

– Aa, seržante Velsai, užeikite, sėskite.

Seržantas prisėdo ant kėdės kraštelio. Medinė Maleto kabineto apdaila jį slėgė. Liūdnoko veido, plinkančiam pareigūnui buvo trisdešimt aštuoneri, policijoje jis dirbo septyniolika metų, o seržanto laipsnį užsitarnavo prieš šešerius. Vilčių iškilti iki inspektoriaus jau nebepuoselėjo.

Maletas pasviro į priekį ir paklausė:

– Kaip suprantu, mergaitė neatsirado?

Velsas dar labiau nuliūdo.

– Ne, sere.

– Seržante, šeliolika valandų praėjo. Per daug, gerokai per daug.

– Sere, šešiolika valandų tamsoje. Mums reikia dienos šviesos.

Maletas nenoromis linktelėjo ir pažvelgė pro langą. Jau gana šviesu, bet apie ketvirtą vėl bus sutemę.

Vis dėlto, jeigu pasiseks, mergaitę jie suras gerokai anksčiau. Vyriausiasis inspektorius sutvarkė porą smulkių reikalų, dėl kurių seržantas ir užėjo, tada siektelėjo lagaminėlio – metas buvo eiti į instruktažą. Staiga prisiminė skundą.

– Seržante, ar kriminalistas inspektorius Frostas – pasitarimų kambaryje?

– Ne, sere, – atsakė Velsas, statydamas kėdę atgal prie sienos, – jo dar nėra.

Kaip visada, pamanė Maletas. Visi ateina laiku, tik ne Frostas... Slėpdamas pyktį po šykščia šypsenėle, jis garsiai atsiduso.

– Ką gi, teks pradėti be jo, ar ne?

Vyriausiajam inspektoriui einant prie durų, Velsas kostelėjo ir paklausė:

– Sere, tad pasitarime manęs neprireiks?

Klausimas buvo retorinis. Seržantas ir šiaip žinojo, kad jo ten neprireiks. Ir ši skaudi užgaulė jo nestebino. Velsas net neabejojo, kad ne kas kitas, o kaip tik Maletas kaskart sužlugdo jo paaukštinimą, o į pasitarimus neįsileidžia, norėdamas parodyti seržantui, ko šis tėra vertas.

Nujausdamas Velso apmaudą, vyriausiasis inspektorius prapliupo teisintis.

– Seržante, kad ir kaip norėčiau, aš be jūsų tiesiog neapsieisiu. Man būtinas patikimas žmogus prižiūrėti, kad nuovada dirbtų be trikdžių. Štai, vos nepamiršau. Turiu jums svarbią užduotį.

Seržantas Velsas pažvelgė į viršininką su lūkesčiu.

– Galėtumėte pašnibždėti mūsų draugams kariškiams, – tęsė Maletas, – kad neužimtų mano automobilio vietos. Jie pastatė ten sumautą sunkvežimį, nors, aišku, matė, kas parašyta.

Vyriausiasis inspektorius padrąsinamai nusišypsojo ir išėjo. Likęs vienas, Velsas iš nevilties patyliukais išplūdo bent „generalinio direktoriaus“ stalą.

Pasitarimų kambaryje nė piršto nebuvo kur įkišti. Kažkas atnešė papildomų kėdžių, bet ir jų nepakako, vėliau atėjusiesiems teko stoviniuoti pasieniais.

Tiršti tabako dūmai tumulavo it rūkas Beikerio gatvėje. Kai tik į kambarį įžengė skyriaus viršininkas, į vientisą nervingą murmesį liejęsi pokalbiai akimoju nutilo, visi, kas sėdėjo, sutartinai pašoko ant kojų.

– Ledi ir džentelmenai, labas rytas. Malonu matyti taip gausiai susirinkusius. Prašau sėsti.

Kas turėjo kur, susėdo. Maletas išėmė iš lagaminėlio kažkokius dokumentus ir nužvelgė patalpą. Dauguma pareigūnų buvo pažįstami, iš jo skyriaus, kai kurie atšaukti iš laisvadienio. Tik kriminalisto inspektoriaus Frosto – nė ženklo, niauriai pamanė Maletas. Jis draugiškai linktelėjo armijos karininkams, kurių pavaldiniai, taip pat ir jo automobilio vietos užgrobikas, veikiausiai kimšo sumuštinius ir plempė arbatą valgykloje viršuje. Tiedu vyrukai kampe tikriausiai dresuotojai iš policijos šunidės Rašfilde, bet kas tasai besišypsantis raudonveidis? Ak taip, kriminalistas seržantas iš kaimyninio skyriaus, kurio viršininkas, net ir stokodamas pareigūnų, atsiuntė pagalbininkus ieškoti Treisės Aphil.

– Ilgai jūsų negaišinsiu. Pajėgų mums netrūksta, už tai visiems jums dėkoju, bet striuka dienos šviesos. Mergaitė dingusi jau daugiau nei šešiolika valandų. Jei šįryt girdėjote prognozę, jau žinote, kad speigas bus nuožmus. Todėl surasti mergaitę privalome kuo greičiau. Paieška bus sudėtinga. Miškingos vietovės,

ežerai, kanalas, žvyrduobės, apleisti namai, statybos – yra begalė vietų, kur galima paslėpti vaiką. Dirbti turėsime nuosekliai, nepasikliaudami atsitiktinumais. Todėl vadovauti operacijai paskyriau kriminalistą inspektorių Aleną. Kadangi vadovauja jis, jam ir žodis, o aš verčiau patylėsiu.

Klausytojai į šį prėską sąmojį sureagavo nenatūraliu kikenimu, patogindamiesi sugirgždino kietas, medines kėdes. Maletas, kaip tikras demokratas, atsisėdo į pirmos eilės pakraštėlyje jam paliktą vietą, rodydamas esąs pasirengęs įsiklausyti į kiekvieną kriminalisto inspektoriaus Aleno žodį, krumpliais parėmė smakrą ir suraukė antakius.

Alenas buvo prakaulus, tačiau raumeningas, nepalenkiamai griežtas pareigūnas ištįsusiu veidu, siauromis lūpomis ir retais plaukais. Jo humoras visada būdavo kandžiai sarkastiškas, kitaip juokauti šaltai dalykiškas inspektorius nemokėjo. Kaip žmogaus jo visi neapkentė, bet noromis nenoromis pripažino esant puikų kriminalistą.

Jis kaulėtu pirštu dūrė į rajono žemėlapį ant sienos ir prašneko:

– Padalijau teritoriją į sektorius. Pradėsime labiausiai tikėtinose vietose netoli mergaitės namų ir pamažu plėsime paieškos zonos spindulį. Kaip minėjo skyriaus viršininkas, teritorija sudėtinga, taigi, rupūžėle, turėsime dirbti nuosekliai. Paieškos ruožai jums bus paskirti. Apieškote savo ruožą, raportuojate paieškos dispečerinei, tai yra man. Niekam nevalia pereiti į naują ruožą, pirmiau neišklausius mano nurodymų.

Alenas dirstelėjo į laikrodį.

– Laikas nelaukia, todėl kalbėsiu trumpai. Kokiomis pajėgomis, be jūsų, disponuosime? Pažadėta

atsiųsti dar šimtą kariškių. Jau pasisiūlė padėti keli savanoriai civiliai. Jei reikės, kviesime jų daugiau. Ugniagesių brigada prižadėjo duoti kokį tuziną vyrų, o devintą valandą laukiame būrio abiturientų iš vietinės valstybinės mokyklos. Žodžiu, kad pradėtų painiotis vieni kitiems po kojomis ir sužlugdytų paiešką, talkininkų užtenka. Todėl visiems teks susitaikyti su mano didybės manija ir daryti, ką liepsiu.

Kai tik jis nutilo, suskambo telefonas. Auditorija smerkiamai sužiuro į aparatą. Skambutis birzgė garsiai, primygtinai, įkyriai.

– Juk sakiau: kol instruktažas, jokių skambučių, – raukydamasis suniurzgė Maletas.

Telefonas vėl subirbė.

– Na tai atsiliepkite kas nors, po galais, – užriaumojo Alenas. – Kitaip jo nenutildysite.

Ragelį pakėlė kriminalistas seržantas. Jo akys susyk išsiplėtė.

– Sere, policijos viršininkas.

Seržanto skubiai įbruktą ragelį Maletas paėmė labai pagarbiai. Instruktažo dalyviai, visi kaip vienas, apsimetė nesiklausą.

– Sere, labas rytas. Ne... kol kas ne, bet būtinai surasime. Taip, sere, sulaukėme visokeriopos pagalbos. Manau, šiuo etapu daugiau talkininkų mums nereikia.

Maletas klausiamai žvilgtelėjo į inspektorių Aleną. Šis pabrėžtinai aiškiai papurtė galvą.

– Atsiprašau, sere, kaip sakote? O, tai nuostabu. Labai ačiū, sere... taip, iš tiesų puiku.

Vyriausiasis inspektorius padėjo ragelį.

– Skambino, – pranešė auditorijai taip, lyg skelbtų antrąjį Kristaus atėjimą, – policijos viršininkas. –

Patylėjęs, kad klausytojai geriau suvoktų žinios svarbą, Maletas pridūrė: – Turėsime sraigtasparnį.

Pasitarimo dalyviai sušurmuliavo. Inspektoriui Alenui sužibo akys. Na, jei mergaitės nerastų net su sraigtasparniu... Jis vėl kreipėsi į auditoriją:

– Ledi ir džentelmenai, sraigtasparnis – rimta pagalba, bet mūsų problemos jis neišspręs. Į nutekamuosius vamzdžius neįlįs, atmatų krūvų neišnaršys. Tam reikia kvalifikuotų policininkų. Po instruktažo būsite paskirstyti į pirminius paieškos ruožus. Klausimų yra?

Ranką pakėlė vienas Rašfildo šunininkų.

– Sere, ar tiesa, kad dingusiosios motina – prostitutė?

– Taip, – labai rimtai atsakė Alenas. – Apie atpildą ji nieko nesakė, bet manau, tas, kas suras vaiką, gali tikėtis...

Klausytojai praplyšo kvatoti. Dresuotojas palūkėjo, kol jie aprims, ir pasakė:

– Sakau, gal kuris nors vietinių vaikų tvirkintojų klaidingai pamanė, kad dukrelė tokia pat kaip motina, ir...

– Gera versija, bet ji jau tikrinama, – prunkštelėjęs atsakė Alenas. – Mano pareigūnai krato kiekvieną mūsų skyriui žinomą prievartautoją. Daugiau klausimų nėra? Ką gi, skirstomės... Visiems linkiu sėkmės.

PIRMADIENIS (2)

Kriminalistui konstebliui Klaivui Barnardui buvo liepta vyriausiajam Dentono nuovados inspektoriui Maletui prisistatyti lygiai devintą. Barnardas jau žinojo,

kad inspektorius vertina punktualumą, tad nutarė apsidrausti: žadintuvą nustatė pypsėti penkiolika po septynių ir anksti atsigulė. Bet miegas neėmė. Ketvirtą ryto Klaivas vis dar būdravo; čiužinys buvo gumbuotas, sušilti po vienu užklodu nesisekė, galvoje rizgo mintys apie blondines ir dingusius vaikus, be to, nemigą sadistiniais dūžiais kas penkiolika minučių ūmino bažnyčios laikrodis.

Galiausiai nusikamavęs Klaivas nugrimzdo į tokį gilų miegą, kad net neišgirdo žadintuvo, nors šis pypsėjo kaip pašėlęs. Jei ne šeimininkė, dvidešimt po aštuonių pradėjusi belsti į duris, kriminalistas konsteblis būtų taip ir parpęs.

Ką gi, laiko pusryčiams neliko, Klaivas vertėsi per galvą, kad tik kaip nors išvengtų gėdingos pražangos, vėlavimo pačią pirmą darbo dieną. Apskritai nugremžė barzdą elektriniu skustuvu. Tiek to, šviesių šeriukų ir šiaip beveik nematyti. Įsispraudė į naujutėlaitį, pilką su raudonais ruoželiais kostiumą, krautuvėlėje netoli Karnabio gatvės pirktą dėvėti darbe, Kriminaliniame poskyryje. Buvo perspėtas, kad aprangos veiksnys – svarbus. Jei rengsies prastai, būsi darbe pastumdėlis, o geriausias užduotis pelno geri drabužiai. Užtat jis ir nusipirko šį kostiumą. Suplojo šimtą septynis svarus, gerokai daugiau nei įprastai, bet juk tai – investicija. Be to, kodėl Dentono stuobriams neparodžius, kas yra londonietiška kokybė?

Klaivas atvožė lagaminą ir, nukėlęs teisinę lektūrą, išsiėmė šviesiai mėlynus baltinius. Laisvalaikiu jis savarankiškai krimto teisės mokslus. Pastebėjęs, kad daugelis jaunų viršininkų yra diplomuoti teisininkai, ir pats pasiryžo į viršūnę užsiropšti trumpiausiu keliu. Čia, šitoje nykioje skylėje, ilgais žiemos vakarais

manė turėsiąs užtektinai laiko teisės vadovėliams vartyti, žinoma, kai šalia nebus kokios nors gražuolės, pirštais švelniai braukančios per jo seksualiai kumpos nosies gūbrį.

Be penkiolikos devynios jis jau buvo Pirties Kalvos gatvėje. Trepseno, genamas žvarbaus vėjo, tuščio skrandžio baramas, ir spėliojo, ar Treisė Aphil jau surasta. Policija tokią ankstyvą valandą atrodė neįprastai guvi. Jau trys patrulių automobiliai buvo spėję prašvilpti pro šalį.

Nusileidęs į Turgaus aikštę, pastebėjo dar vieną policininką. Šis apžiūrinėjo banko duris. Dauguma parduotuvių buvo dar uždarytos, netoli viešųjų tualetų siūravo aukšta kalėdinė eglė, vėjas tarp šakų barškeno girliandos lemputes. Perėjęs grindiniu, Klaivas įsuko į Erelio skersgatvį.

Veikiai priėjo masyvų, raudonų plytų nuovados pastatą su svetingai šviečiančiu mėlynu žibintu virš dvivėrių durų, už kurių buvo koridorius, o medžiu aptaisytas laikrodis ant jo sienos rodė be šešių devynias. Jis suspėjo. Išsyk užuodė policijos skyriui įprastus kvapus: dezinfektantų, politūros, karšto maisto – iš valgyklos, – ir, su palengvėjimu atsidusęs, priėjo prie registracinio barjero, už kurio liūdno veido, poplikis seržantas kalbėjo telefonu.

Nuovados seržantas Bilas Velsas, kurio pamaina truko nuo šeštos ryto iki antros popiet, laikinai karaliavo priimamajame. Budėtoją, jaunąjį konsteblį Stringerį išleidęs į valgyklą papusryčiauti, pats ir pavadavo. Prakeiktas telefonas, žinoma, negalėjo nesuskambėti. Kažkokia moteriškė ne itin rišliai tarškėjo: vaikiščiai prieš dvi savaites iškūlę jos langą, bet štai tik dabar ji nutarusi pranešti policijai ir norinti žinoti,

ko pareigūnai ketiną imtis. Kai atsivėrė laukujės durys, skersvėjis buvo begriebiąs nuo stalo dokumentus, bet seržantas įgudusiu judesiu prispaudė juos alkūne ir atsigręžė į interesantą, jaunuolį sulaužyta nosimi ir puošeivos paltu. Sprendžiant iš arogancijos, galėjo būti užėjęs rimtu reikalu, tad Velsas pridengė ragelį delnu ir sušnibždėjo:

– Sere, prašyčiau palūkėti.

Klaivas linktelėjo. Laiku atėjus į nuovadą, pavėluoti pas skyriaus viršininką vien todėl, kad seržantas per ilgai kalbėjo telefonu, būtų nei šis, nei tas. Jis vylėsi, kad taip nenutiks. Pavaikštinėjo koridoriumi, žiūrinėdamas ant sienų kabančią informaciją. Čia buvo dingusių asmenų nuotraukų, sąrašas priemonių snukio ir nagų ligos plitimui sustabdyti ir, žinoma, visuotinai išpopuliarėjęs plakatas su Kolorado vabalu.

Sunkus paltas varžė, tad nusivilkęs Klaivas užsimetė jį ant rankos. Netyčia pastebėjo savo atspindį tamsiame durų stikle ir nustėro.

Naujasis jo kostiumas tiesiog rėkė!

Blausokoje krautuvėlės šviesoje jis atrodė skoningai konservatyvus ir tik vos girdimai kuždėjo, esąs rafinuotai naujoviškas, bet nejaukioje nuovados aplinkoje tas kuždesys virto veriančiu riksmu. Tai buvo katastrofa, o bėgti persirengti Klaivas nebeturėjo kada. Todėl tik pasitraukė į tamsesnį kampą.

Budėtojas konsteblis Stringeris į postą grįžo sukirtęs gerą gabalą kumpio su pupelėmis, o prie arbatos – dar ir du skrebučius. Į policininką jis buvo net nepanašus. Pažiūrėjęs į švariai nuskustą, tamsių garbanų gaubiamą veidą naiviai nuoširdžia išraiška, sakytum – moksleivis iš vyresniųjų, ir tiek. Stringeris, pasirengęs padėti kuo galėdamas, nusišypsojo Klaivui.

– Aš šiuo džentelmenu pasirūpinsiu, – perkreipęs lūpas, sušnypštė seržantas, nenutraukdamas pokalbio su nuskriaustąja moteriške. Jaunasis konsteblis geranoriškai gūžtelėjo pečiais ir atsisėdęs analizavo juodaodžio senolio Andervudo pareiškimą.

Galų gale seržantas padėjo ragelį ir pasitrynė įskaudusią ausį. Atsigręžęs į Klaivą, mažne pataikaujamai mandagiai paklausė:

– Sere, kuo galėčiau pagelbėti?

Barnardas pamanė, kad seržantas bus supainiojęs jį su kokiu nors svarbiu asmeniu ir vargu ar apsidžiaugs, patyręs, jog žeminasi prieš vargano rango, žalią kriminalistą konsteblį, kurio kaktoje dar neišnykęs ilgai mūvėto šalmo paliktas rėželis. Reikėjo skubiai atskleisti kortas.

– Seržante, tiesą sakant, esu kriminalistas konsteblis...

Ties skiemeniu „kon" seržanto šypsena ataušo, ties skiemeniu „steb" virto kietu ledokšniu, ties „lis" bauginamai greitai ištirpo. Pasakymas „jo veidą iškreipė bjauri grimasa" tą akimirką būtų buvęs pats tas.

– ...kriminalistas konsteblis Barnardas. Sere, lygiai devintą turiu prisistatyti vyriausiajam inspektoriui Maletui, – narsiai išrėžė Klaivas.

Ak štai tasai Barnardas. Štai tasai pienburnis, kuriam dėdė padės prasimušti, kai kiti, kantriai dirbę septyniolika metų, bet neturintys įtakingų giminaičių... Velsas pasuko galvą ir pažvelgė į laikrodį ant sienos. Be minutės devynios. Gaila. Būtų buvę taip malonu vaikėzą sumauti, kad pavėluotų ir gautų pylos.

Pro duris įsiveržė uniformuotas kariškis, ir skersvėjis vėl sutaršė dokumentus ant stalo.

– Į instruktažą!.. – krioktelėjo įėjusysis.

– Sere, trečios durys į kairę, – dorai nė nestabtelėjusiam karininkui nurodė Velsas ir atsigręžė į savo auką. – Ak taip, Barnardas... Žinome, žinome. Policijos viršininko sūnėnas, ar ne? Turėjau atpažinti iš sulaužytos nosies.

Klaivas kietai sučiaupė lūpas ir įsižiūrėjo į vieną tašką seržantui virš plikės. Šis nuleido akis... ir pagaliau išvydo.

– Viešpatėliau! Kur jums pavyko gauti tokį kostiumą?

– Londone, seržante, – nukaitęs atsakė Klaivas.

– Londone? Kai pastarąjį sykį mačiau šitokį kostiumą, jį vilkėjo Maksas Mileris*. Kiekgi už jį mokėjote?

Barnardas giliai atsiduso.

– Šimtą septynis svarus.

Seržantas taip ir išsižiojo.

– Šimtą septynis?! Už tai? Barnardai, šit ką jums patarsiu: dieną šito kostiumo verčiau nedėvėkite. Čia daug kam pakrikę nervai. – Pats save pralinksminęs, net pečiai sukretėjo, Velsas parodė į lakuotą medinį suoliuką. – Skyriaus viršininkas šiuo metu užsiėmęs. Perspėsiu jus, kai bus laisvas.

Klaivas atsisėdo. Suoliukas buvo kietas. Žinia, neverta tikėtis, kad policijos nuovadoje gausi atsisėsti patogiai. Virš galvos kabojo Kolorado vabalo fotorobotas, o tiesiog priešais – mokyklinė lenta su užrašu: DENTONO SKYRIUS – EISMO ĮVYKIAI. Joje – kreida surašyta lyginamoji šių ir praėjusių metų statistika

* Maxas Milleris (tikr. Thomas Henry Sargent, 1894–1963) – britų komikas, garsėjęs ne tik įvairialype kūryba, bet ir rėksminga apranga *(čia ir toliau – vertėjo pastabos)*.

pamėnesiui: bendras avarijų skaičius, paprastos, su aukomis.

Barnardas sėdėjo ir laukė. Suolas atrodė vis kietesnis, kostiumas – vis labiau rėžiąs akį. Staiga vėl atsivėrė laukujės durys, ūžtelėjo ledinio vėjo šuoras ir į koridorių griūte įgriuvo kažkoks apkiautęs žmogysta su nelygintomis kelnėmis, nešvariu lietpalčiu ir ilgutėliu kaštoniniu šaliku. Kaimietiškas, strazdanomis nubertas arti penkiasdešimties vyriškio veidas buvo įrausvintas šaltuko, mėlynų akių žvilgsnis – nuoširdus, nuplikusį, šlakuotą viršugalvį juosė šviesiai rusvų plaukų lankainis. Žmogėkas nužingsniavo tiesiai prie lentos ir, paėmęs kreidą, vienetu padidino avarijų skaičių.

– Kas nutiko? – stebėdamas jį su nerimu, paklausė seržantas Velsas.

– Atvažiavau ir vožiau į pasturgalį mašinai, kad ją kur! – atsakė apkiautėlis. – Kažkoks nevisprotis įspraudė ją į mano vietą. Kieno gali būti tas mėlynas jaguaras?

Velsas išblyško.

– Džekai, tik ne mėlyną jaguarą! Tik ne jaguarą! Juk jis – Maleto. Visiškai naujas... tik šeštadienį atvarytas.

Nevaleikai ši žinia nepadarė ypatingo įspūdžio.

– Maleto? Tokioje ankstybėje? Eik jau, šiokiu metu jis dar namie, sagas blizgina. – Jis patraukė nosimi. – Ei... pietums gausime mėsos pudingo ar čia tik Meibelė virina savo kelnaites?

– Džekai, liaukis juokus krėtęs, – neatlyžo seržantas. – Automobilis – Maleto. Jis atskubėjo į dingusios mergaitės paieškos instruktažą. Juk žinai, vakar vakare tau kas nors skambino. Inspektorius tavęs teiravosi.

Vyriškiui prireikė akimirkos susivokti, o tada jis persigandęs tvojo sau per kaktą.

– Rūgštele! Instruktažas! Kaip aš pamiršau...

Nuovados seržantas, kurį svetimos nesėkmės, regis, tik džiugino, pamėgino jį nuraminti:

– Džekai, neimk į galvą, juk praleistas pasitarimas – toks menkniekis, kai esi sudaužęs vyriausiojo inspektoriaus automobilį. Ar smarkiai jį aptalžei?

– Nelabai, – kiek pagalvojęs atsakė anas. – Tik trinktelėjau į užpakalinį sparną. Beveik nė nematyti. Įskilo žibintas, sparnas truputį nubruožtas, mažumą įlenktas... Ką gi, gaila, kad tokia nauja. Klausyk, Bilai, tu manęs nematei – dar nepasirodžiau. Verčiau perstatysiu automobilį kur nors atokiau. – Vyriškis pasitampė šaliką ir nėrė pro duris.

– Kas šitas? – pasmalsavo Klaivas.

– Šitas, kriminaliste konstebli Barnardai, – šaltai atsakė nuovados seržantas, – yra kriminalistas inspektorius Džekas Frostas.

Šitas apsileidėlis – kriminalistas inspektorius? Klaivas išsyk pajuto, kaip švinta jo paties ateitis. Jeigu valkatos čia iškyla iki inspektorių...

Subirbė telefonas. Stringeris liovėsi spausdinęs ir atsiliepė. Kelias akimirkas klausėsi, paskui prispaudė ragelį sau prie krūtinės.

– Seržante, skambina skyriaus viršininkas. Klausia, ar inspektorius Frostas jau atėjęs.

– Dar ne. Ir pasakyk, kad jo laukia džentelmenas su šimto septynių svarų vertės kostiumu.

– Tegul užeina, – paliepė Maletas ir padėjo ragelį. Voką su užrašu ASMENIŠKAI KONFIDENCIALU vėl įmetė į stalčių. Jis tikėjosi rimtai pasikalbėti su Frostu,

dar prieš prisistatant naujokui. Suirzęs papurtė galvą. Kaip gali žmogus sėkmingai vadovauti nuovadai, kai joje dirba tokie frostai? Ir lyg tyčia dabar, kai inspektorius Alenas užsiėmęs mergaitės paieška, policijos viršininko sūnėną – tikrą sūnėną – teks patikėti abejotinai inspektoriaus Džeko Frosto globai. Šitaip gali žlugti visi planai. Tiesa, policijos viršininkas Frostą garbina, bet lengva jam garbinti, kai nereikia drauge dirbti, taikstytis su pasibaisėtinomis inspektoriaus klaidomis, siaubinga netvarka jo kabinete, apgailėtina apranga, užmaršumu, panieka ataskaitų rašymui ir darbo organizavimui... Bet kam gadintis kraują? Kol policijos viršininkas Frostu šitaip, tegul ir klaidingai, pasitiki, jis, Maletas, tikrojo inspektoriaus veido ir neatskleis.

Maletas, kaip ir Barnardas, buvo karjeristas, pasiryžęs trūks plyš užsikeberioti į profesines aukštumas. Policijoje pradėjęs dirbti konstebliu, jis, vadovaudamasis užsibrėžta strategija, be vargo laikydamas visus privalomus egzaminus, nuosekliai kopė karjeros laipteliais. Atliekamu laiku, kaip ir Klaivas, studijavo teisę ir dabar buvo kvalifikuotas advokatas.

Maletas nesidrovėdamas stengdavosi, kad jo, kaip lyderio ir organizatoriaus, gabumus pastebėtų tinkami žmonės, todėl prieš trejetą metų iškilo iki vyriausiojo inspektoriaus pareigybės ir tapo Dentono skyriaus viršininku. Bet ir tai buvo tik įspūdingesnės karjeros įžanga. Miestas sparčiai augo, tad po kelerių metų nuovada turėjo persikelti į kol kas dar tik statomą modernų pastatą, o skyriui pavaldi teritorija – gerokai išsiplėsti. Naujojo skyriaus vadovas, kad ir kas gautų šias pareigas, būtų generalinis inspektorius ir galėtų tikėtis dar labiau viliojančio posto, reikėtų

tik sulaukti, kol išeis į pensiją policijos viršininko pavaduotojas.

Policijos viršininko pavaduotoju ketino tapti Maletas. Tiesa, jis puikiai suvokė, kaip paprasta, atsidūrus prie pat viršūnės, paslysti ir netekti visų malonių, bet tikėjosi, kad jam taip nenutiks. Bet kokie jo sprendimai, bet kokie veiksmai pirmiausia turėdavo padėti karjerai. Net jeigu būdavo nenaudingi skyriui. Skyrius vis tiek gyvuos, o mane vienas klaidingas žingsnis gali ir sužlugdyti, tokiais atvejais sakydavo sau Maletas. Štai kodėl policijos viršininko sūnėnas nuovadoje buvo privilegija, kurią derėjo branginti. Viršininkas aiškiai pasakė, nenorįs vyrukui jokių lengvatų, bet Maletas interpretavo tuos žodžius savaip. Jis ketino pasistengti, kad Barnardas greitai iškiltų, ir iš to pelnyti naudos sau. Tai galėjo suerzinti kai kuriuos paaukštinimo vertus jo pavaldinius, bet jiems derėtų žinoti, kad pasaulis žiaurus, be to, visada gali pasitaikyti dar vienas šansas.

O kol kas Maletas didžiavosi vadovaująs geram skyriui, kuriame netrūko puikių darbuotojų; drausmė ir mikroklimatas buvo idealūs, nusikaltimų mažėjo. Jeigu dar ir kriminalisto inspektoriaus Frosto čia nebūtų...

Apmąstymus pertraukė beldimas į duris.

– Aa, kriminalistas konsteblis Barnardas. Sveiki atvykę į Dentoną. Sėskite, sėskite.

Išvydęs skyriaus viršininko kabinetą, Klaivas apstulbo. Ištaigingas kambarys nuo kitų pastato patalpų skyrėsi kaip šilkinė skraistė nuo trąšų maišo. Atspėti, kur keliaudavo eksploatacijai skirtos lėšos, buvo nesunku.

Karjeristas Barnardas paspaudė ranką karjeristui Maletui, ir abu liko patenkinti pirmuoju įspūdžiu. Skyriaus viršininkas spūstelėjo mygtuką, už durų tyliai suzvimbė skambutis, ir į kabinetą, nešina padėklu su ypatingiems svečiams taupomu porcelianiniu kavos servizu, tuojau pat įdzingsėjo stropioji sekretorė panelė Smit.

Maletas įpylė abiem kavos ir, tik oriai keldamas puodelį prie lūpų, atkreipė dėmesį į Klaivo kostiumą. Sumirksėjęs išsiėmė iš kišenės skaitymo akinius ir įsižiūrėjo atidžiau.

– Ee... mm... – Reikėjo būti atsargiam, juk eilutę vaikiui galėjo parinkti dėdė. – Jūsų daiktai... eee... taip pat ir šventadieninis kostiumas... tikriausiai dar pakeliui?

– Taip, sere, – pamelavo Klaivas.

Vyriausiasis inspektorius nušvitęs sriūbtelėjo kavos.

– Užmečiau akį į jūsų asmens bylą... Labai įspūdinga. Žinau, kad studijuojate teisę. Puikus sprendimas. Jei tik galėčiau kuo nors padėti, tarkime, paskolinti knygų... Turiu Arčboldo „Baudžiamoji teisė: gynyba, įkalčiai ir praktika“, Grino „Įkainiai baudžiamojoje teisėje“, nemažai kitų.

– Labai ačiū, sere. – Klaivo pilvas sugurgė iš apmaudo, kad prie kavos nepasiūlyta sausainių. – Nekantrauju pradėti dirbti prižiūrimas pono Aleno.

Maleto veidas persimainė. Vyriausiasis inspektorius padėjo puoduką ant lėkštutės ir įsibėrė dar vieną šaukštelį cukraus. – Ak... Deja, planai mažumėlę pasikeitė. Inspektorius Alenas vadovauja dingusios mergaitės paieškai. Metėme gausias pajėgas. Aišku, jūs dar neinformuotas...

Klaivas išsyk suuodė galimybę parodyti kompetenciją.

– Treisė Aphil, ar ne, sere? Vakar vakare su „Aklos Bitės-keturi“ vaikinais buvau pas jos motiną.

– Tikrai? Nors oficialiai dar net nebuvote mūsų kolektyvo narys?! Štai tokį entuziazmą aš labai vertinu. Deja, kaip pats suprantate, inspektorius Alenas šiuo metu negalėtų skirti jums laiko, todėl dirbsite su kitu mūsų kriminalistu inspektoriumi – Džeku Frostu.

O ne, tik ne su tuo senu apkiautėliu!

– Jis – labai prityręs pareigūnas. – Maletas įsižiūrėjo į lango įrėmintą niūrų Erelio skersgatvio paveikslą Klaivui už nugaros. – Kriminalistą inspektorių Frostą... pernai ištiko skaudi nelaimė... neteko žmonos. Tokia darni pora... labai liūdna. Netektis jį smarkiai paveikė. – Vyriausiojo inspektoriaus veidą aptemdė sielvartas, jis ėmė šnibždėti it koks sąmokslininkas: – Vėžys. Nieko nebuvo įmanoma padaryti, ničnieko. Siaubinga tragedija.

Barnardas, nutaisęs liūdną išraišką, sulinksėjo ir kažką užjaučiamai išlemeno.

– Kaip sakiau, netektis jį paveikė, smarkiai paveikė, – toliau kalbėjo Maletas. – Nieko nuostabaus. Tokia tragedija negali nepalikti randų. Suprantama, aš į tai atsižvelgiu... – Jis paėmė nuo stalo plieninį popieriaus pjaustiklį ir ėmė tapšnoti juo sau per delną, karštligiškai galvodamas, ką palankaus pasakius apie Frostą.

– Neabejoju, kad daug iš inspektoriaus išmoksiu, – pats netikėdamas tuo, ką sako, ištarė Klaivas.

Maletas nušvito.

– Žinoma. Kartais susipažinti su klystkeliais būna pravartu. Tada pamatai žmogus, kaip išvengti vilkduobių. Suprantama, nesakau, kad inspektoriaus Frosto

metodai – būtinai klaidingi... – Staiga vyriausiasis inspektorius susizgribo, pasukęs pavojinga kryptimi, ir griebėsi perspektyvesnės temos. – Ar dažnai matotės su dėde?

Klaivo atsakymą užgožė smarkus, visą pastatą sudrebinęs gaudesys. Abu vyrai pripuolė prie lango ir sužiuro į dangų.

Žadėtąjį sraigtasparnį jau beveik užstojo priešais stūksančių triaukščių stogai.

Kriminalistas inspektorius Frostas užvertė galvą ir žvilgsniu palydėjo virš Turgaus aikštės nugrumėjusį sraigtasparnį. Prie įėjimo į Beningtono banką, kur link inspektorius ir žingsniavo, patruliuojantis konsteblis ir storuliukas, žemaūgis Kriminalinio poskyrio seržantas tyrinėjo pasikėsinimo įsilaužti pėdsakus. Nusisukę, pasilenkę vyrai artėjančio Frosto nematė. Šis stabtelėjo. Ankštai aptempta įkūnaus seržanto sėdynė buvo viliojantis taikinys, ir inspektorius neatsispyrė. Gerai nusitaikęs, dūrė trumpu, storu pirštu ir pasigyrė:

– Į patį dešimtuką!

Kone pamėlęs iš pykčio seržantas žaibiškai atsigręžė, bet išvydo Frostą ir įniršis akimoju išgaravo.

– Ak tai tu, Džekai! – šūktelėjo jis ir, dėdamasis pasipiktinęs, atsigręžė į išsišiepusį konsteblį. – Matei, ką išdarinėja šitas velnio neštas ir pamestas pirdyla?

Frostas apžiūrėjo savo ranką ir pasakė:

– Arturai, taip staigiai stryktelėjęs, vos nenulaužei man piršto. Na o dabar patrauk nėščią pilvą, duokš ir man užmesti akį.

Ties užraktu mediena buvo šviežiai išdraskyta, sakytum, tarp sunkių durų ir staktos kažkas brukta.

Frostas atsitiesė ir pasikrapštė pakaušį.

– Kažkas čia negerai. Niekas nesilaužia į banką pro pagrindines duris. Net aš, senas kvėša, taip nedaryčiau.

– O man vis dėlto atrodo, kad kažkas pamėgino, – nenusileido apkūnusis seržantas Arturas Henlonas, linksmuolis, kuriam šiame pasaulyje nebuvo priešų, tikras Semiuelis Pikvikas.

– Oi ne, Arturai, – paprieštaravo Frostas, – vagišiai ne tokie buki. Jeigu būtų buki, neturėtume ką veikti. Bridžlio skyrius visus iki vieno būtų supakavęs, kaip dideli rašytų prisipažinimus.

Vyriausiosios valdybos nuolat liaupsinamame Bridžlio skyriuje nusikalstamumo koeficientas buvo mažiausias, o išaiškintų nusikaltimų koeficientas – didžiausias visoje grafystėje.

– Vaikigaliai?.. – spėjo burnos tuščiai neaušinantis konsteblis.

Frostas apsvarstė šią versiją ir pasiteiravo:

– Kada pastebėta, kad durys apgadintos?

Konsteblis dirstelėjo į kolegos iš ankstesnės pamainos užrašus.

– Lygiai ketvirtą ryto, sere.

– O kada kolega paskutinį kartą matė jas neliestas?

Patrulis vėl pasitikrino.

– Be keturių minučių dvi ryto, sere.

Frostas susibruko rankas giliai į kišenes ir patraukė nosimi.

– Aha, tai mat kaip. Sugadintos tarp antros ir ketvirtos. Tokiu metu vaikiščiai aplink bankus neslampinėja – neturi kada: palindę po antklode skaito apie Nodį* arba mėgaujasi grupiniu. Arturai, o tu mėgaudavaisi grupiniu, kai buvai vaikigalis?

* Medinukas Nodis – populiarios britų rašytojos Enid Blyton (1897–1968) knygelių, skirtų patiems mažiausiems skaitytojams, herojus.

Seržantas sukikeno ir papurtė galvą.

– Aš irgi ne, – pasakė Frostas. – Jausdavausi laimingas, jei per naktį gaudavau pasimylėti daugiau nei šešis kartus. Atspaudų yra?

– Begalė. Nuvestų tiesiai pas įsilaužėlį.

– O tu niekada nepasitenkini. Beje, kaip žmona, vaikai? Kalėdų laukia?

– Taip, ačiū, Džekai. – Henlonas nušvito. – Bet ką darysime su tuo vieversiu? Ką manai? – Paklausė, rodydamas į duris.

– Neimk į galvą, Arturai. Paprašysiu nuovados seržanto, kad patruliai akyliau pasidairytų. Teks jiems vieną, kitą pamainą praleisti be miego. Slėpkitės... policija!

Iš Erelio skersgatvio išnėrė policijos automobilis, atlėkė prie banko ir sužviegęs stabdžiais, visas tirtėdamas sustojo. Prie trijulės pripuolė uniformuotas vairuotojas.

– Konstebli, – griebdamas Henlonui už rankos išbėrė Frostas, – štai šis storulis laužėsi į banką. Matai, kokias žymes paliko.

Konsteblis pareigingai išsišiepė ir pasakė:

– Sere, nuovadoje panika. Skyriaus viršininkas reikalauja jūsų.

Gatvėje sušmėžavo kaštoninis šalikas, ir į nuovadą šniokštuodamas, burna gaudydamas orą, įvirto Frostas. Seržantas Velsas lengviau atsiduso.

– Bilai, visai užmiršau tą seną krieną, – sušvokštė kriminalistas inspektorius.

Velsas paseilėjo pieštuko galą ir apsimetė į užrašinę rašąs „Perspėtas sulaikytasis atsakė: „Visai užmiršau tą seną krieną."

Pro vėl atsivėrusias duris siūbtelėjo šalto oro gūsis. Šįsyk tarpduryje pasirodė sudžiūvęs tipas su gerokai per didele, nudriskusia, suragėjusia, tokia buvo purvina, kareiviška miline. Žmogysta, lyg būtų abiem kojomis šlubas, atšleivojo iki registracinio barjero, kartu atsinešdamas ir slogų, šleikštų tvaiką.

Frostas ir nuovados seržantas sutartinai suraukė nosis.

Jųdviejų uoslę suerzinęs žmogėnas į odą įsigraužusių nešvarumų nujuodinta ranka piktai vožė į barjero viršų ir išrėkė:

– Kur sušiktas mano svaras? Gerai, ane, jums, sukrušti farai, žmones plėšti?

Nuovados seržantas atatupstas atsitraukė iki sienos ir prabilo raminančiu balsu, atrodė, specialistas mokiniui aiškina, kaip bombą padaryti nekenksmingą:

– Semai, ženk žingsnį atgal. Nesėsk. Nieko neliesk. Stovėk, ir tiek... Nieku gyvu nejudėk! Taip, gerai. Dabar mums pakaks dezinfekuoti šį nedidelį plotelį.

Velsas ėmė energingai vėduotis užrašine. Senasis valkata išvertė surambėjusiame, pilkai apšepusiame veide giliai įsodintas skauduliuotas, pavandenijusias akis ir vėl užbliovė:

– Dėjau ant jūsų priekabių! Kur mano svaras?!

Seržantas iškėlė ranką ir ėmė aiškinti dar kantriau:

– Semai, paklausyk atidžiai. Kai tave paėmėme, turėjai šešis pensus. Šeši pensai nėra svaras. Svaras yra toks popierius su Karalienės galva, ir tu jo neturėjai. Atvykai su šešiais pensais ir, prieš išvykstant, jie tau buvo grąžinti. Mes nepaėmėme nė skatiko nei už svetingumą, nei už grindis, kurios buvo švarios, kol ant jų neprivėmei. Tiek to, gali padėkoti mokesčių

mokėtojams. – Frostui nuovados seržantas pridūrė: – Miegojo viešumoje, gėrė denatūratą, šlapinosi šventoriuje ant antkapių.

Tai išgirdęs senis vėl praplyšo piktintis:

– Šmikiai jūs, aš suvis nebuvau tiek prisitvojęs! Turėjau svarą ir šešis pensus. Faras įdėjo juos į voką, o grąžino tik pensus!

Velsas nenusileido:

– Semai, tu neturėjai jokio svaro. Kad nebūtų nesusipratimų, mes suskaičiuojame pinigus, o tu pasirašai. Mes saugome tavo smarve paženklintą kvitą, kuriame juodu ant balto parašyta, kad savo šešis pensus pasiėmei.

Suskeldėjusios lūpos prasičiaupė, ir valkata pro nurudusias dantų nuolaužas iškošė:

– Nepasirašiau jokio kvito.

– Semai, kryželį gal ir galima suklastoti, bet tik ne smarvę. Buvai tiek prisisiurbęs denatūrato, kad galėjai ir nebežinoti, ką darai.

– Žinau, kiek pinigo turėjau. Duok šen mano svarą!

– Semai, o iš kur gavai svarą? – įsiterpė Frostas. – Tikiuosi, neparsidavinėji?

Semas atsigręžė į kriminalistą inspektorių ir šis atšoko, tarytum siūbtelėjusio dvoko pastumtas.

– Ra... radau, – su panieka tėškė žmogėnas.

Vis dėlto Frosto žvilgsnio jis vengė.

– Iš pradžių radai, o paskui pametei, – sumurmėjo seržantas. – Su pinigais taip jau būna.

– Tasai jauniklis faras nudžiovė, – kunkuliuodamas įniršiu, rėžė valkata.

Velsas iš pastalės paėmė storą registravimo žurnalą ir trinktelėjo ant barjero.

– Ką gi, Semai, tavo kaltinimas – labai rimtas. Kaip suprantu, norėsi jį įforminti.

Benamio veidas persikreipė. Sukiodamas galvą, senis įraudusiomis akimis svilino tai vieną pareigūną, tai kitą, lyg žiurkė – ją užspeitusius terjerus.

– O kas man iš to? Didelė krūva gero šūdo, ane? Priskiesit susiriesdami ir išnešit sveiką kailį.

Kai jis iškabaldavo sau, teko gerą pusvalandį laikyti atvirus langus ir duris, kol ir tvaikas išsinešdino iš paskos.

– Na ir kantrybės reikia su tokiais padugnėmis, – tarė Velsas, dėdamas registravimo žurnalą į vietą. – Nejaugi tas valkata nesupranta, kad prie jo nučiupinėtų pinigų šlykštu ir prisiliesti?

Zuzirzė vidaus ryšio telefonas. Seržantas atsiliepė.

– Taip, sere. Jis jau eina.

Kaštoninis šalikas tučtuojau nušvytravo koridoriumi Maleto kabineto link.

– Čia – kameros, – pasakė konsteblis Keitas Stringeris, kuriam buvo liepta aprodyti naujokui patalpas.

Klaivas kažką suniurnėjo.

– Na supranti, – aiškino konsteblis, – čia iki teismo kaliname sulaikytuosius. – Jis atidarė geležines duris. – Šita – girtuokliams – su nuotaku, kad būtų kur nuplauti vėmalus...

Barnardui pristigo kantrybės.

– Klausyk, nuovadoje jau esu buvęs. Pats seniai policijoje?

– Trys mėnesiai, – išdidžiai atsakė Stringeris.

– O aš – dveji metai, ir praleidau juos viename žiauriausių Londono rajonų. Esu matęs tiek, kiek tu nepamatysi per visą gyvenimą, taigi nieko man nereikia aiškinti. Tik parodyk, kas kur yra, ir bus gana.

– Atsiprašau. Tik norėjau padėti, – nuraudęs išlemeno jaunasis konsteblis. Jis išsyk paguvėjo, kai atsivėrė kamerų sektoriaus durys ir įėjo dar vienas pareigūnas. – Ei, Hari... čia naujokas, Klaivas Barnardas iš Londono. Klaivai, – Haris Dobsonas.

Klaivas ir Haris paspaudė vienas kitam ranką. Dobsonas buvo maždaug Barnardo amžiaus, gražus, garbanotas, naivokos veido išraiškos vyrukas.

– Ką, jaunėlis Keitas moko amato subtilybių?

– Neturiu ko pamokyti, – atsiliepė Keitas. – Jis ir pats viską išmano.

– Norėčiau ir aš padirbėti Londone, – pasakė Dobsonas. – Klausyk, Keitai, ar galiu paprašyti paslaugos? Gal padėtum man atnešti areštantams pusryčius? Nėra kam jų atsiųsti, juk žinai, dėl tos paieškos dabar trūksta žmonių.

– Žinoma, padėsiu, – pasišovė Stringeris. – Ar nieko tokio, kad paliksime suimtuosius be priežiūros?

Dobsonas pasikasė smakrą.

– Na... Man regis, nieko. Vyriokas paskutinėje elgiasi įtartinai, rėkauja, rauda. Sakyčiau, kiek paklaikęs. Bet šiuo metu ramus. Klaivai, padirsčiotum į juos, kol grįšime? Mes netruksime.

Nelaukę, kol naujokas sutiks, jiedu nuskubėjo koridoriumi. Klaivas palydėjo kolegas žvilgsniu.

Ėmė ir paliko suimtuosius – tai bent nuovada! Jei darbas čia būtų deramai organizuotas – kaip Londone, – už kameras atsakingas pareigūnas niekur nevaikščiotų, areštantų maistas būtų pristatytas jam.

Klaivas nutarė verčiau apžiūrėti naująsias savo valdas. Jo žingsniai akmens plokštėmis išgrįstame koridoriuje aidėjo, nosį kuteno pažįstamas drėgnas karbolio kvapas. Pirmų dviejų – tuščių – kamerų durys

buvo atlapotos, o šit trečios užrakintos. Pažvelgęs pro stebėjimo angą, Klaivas išvydo vienutės įnamį, spuoguotą vaikiną ilgais, sulipusiais plaukais. Jis tysojo ant gulto ir abejingai žiūrėjo į lubas. Pajutęs, kad yra stebimas, atkišo į langelį du pirštus.

Kita kamera buvo tuščia, kaip ir girtuoklių belangė su nuolaidžiomis aplink grotuotą kanalizacijos skylę grindimis. Taigi tiek tos priežiūros. Staiga Barnardas prisiminė Dobsoną minėjus dar vieną sulaikytąjį, keistuolį paskutinėje kameroje.

Ši buvo užrakinta, o viduje – tylu, nejaukiai tylu. Klaivas dirstelėjo pro stebėjimo langelį ir širdis jam nusirito į kulnus. Jis išvydo akių lygyje kabančias kojas, maža to, jos siūbavo ir groteskiškai sukiojosi.

Areštantas ėmė ir pasikorė.

Klaivas griebė už rankenos, bet durys, žinoma, buvo užrakintos. Kvailiai! Mulkiai neraliuoti! Paprašė prižiūrėti sulaikytuosius ir nepaliko raktų. Jis suriko. Balsas parsirito aidu, bet ateiti neatėjo niekas. Vaikinas kitoje kameroje pašėlo trankyti į duris, jam buvo smalsu, kas dedasi.

Šleikštulio suriestas Klaivas paknopstomis puolė iš kamerų sektoriaus. Pastebėjęs į pirminio sulaikymo kambarį einantį nuovados seržantą, prišoko prie jo, bet nesugebėjo ištarti nė žodžio. Tik neaiškiai vapėjo ir tampė seržantui už uniformos, šitaip ragindamas ko nors imtis. Pagaliau supratęs, ką Barnardas nori pasakyti, Velsas išbalo it kreida. Pagriebęs atsarginių raktų komplektą, jis nuskuodė prie nelaimėlio kameros. Vos įkišo raktą į spyną, durys atsidarė pačios.

Klaivas seržantui iš paskos įėjo į kamerą. Joje ant gulto susėdę Stringeris ir Dobsonas kvatojo iki ašarų. Palubėje ant virvagalio kabaliavo šiaudų prikimštos vyriškos kelnės.

Velsas išsišiepė ir tarė Klaivui:

– Dranguži, šitas pokštas – vienas seniausių policijos istorijoje. Maniau, nuovadoje esi buvęs.

PIRMADIENIS (3)

Vyriausiasis inspektorius Maletas sadistiškai mėgavosi, versdamas Frostą laukti. Šis pagaliau teikėsi atsivilkti į kabinetą kaip visada su tuo nepagarbiai klaikiu lietpalčiu atspurusiais rankovių palankais, su tuo kvailu šaliku.

– Sere, teiravotės manęs? – paklausė Frostas.

Kad bent atsiprašytų! Nepakeldamas akių nuo korespondencijos, Maletas mostelėjo į kėdę, o pats tyčia lėtai skaitė dokumentus, neskubėdamas juos pasirašinėjo, paskui pamažėle sausino.

Jis girdėjo, kaip nenustygsta ant kėdės Frostas. Labai gerai. Pavaldinys, matydamas viršininko rūstybę ir jo ignoruojamas, jautėsi pažemintas, o vyriausiasis inspektorius kaip tik to ir troško. Dar labiau aitrindama nelaimingojo kančią, parkerio plunksna šliaužė popieriumi it sraigė.

Frostas vėl pasimuistė.

Maleto plunksna dar labiau palėtėjo.

Staiga čirkštelėjo degtukas.

Degtukas? Vyriausiojo inspektoriaus nosis sutrūkčiojo. Parkerį švelniai palietė dūmų ratilas ir nuplaukė virš stalo. Maletas neįstengė patikėti savo akimis.

Nedovanotina! Frostas lyg niekur nieko rūkė. Rūkė, nė paklausęs, ar galima – suprantama, niekas jam neleistų, – ir lėtai suposi ant kėdės, mataruodamas nevalytu batu. Žiūrėdamas į viršininką, jis raminamai nusišypsojo ir pasakė:

– Nieko tokio, inspektoriau, palūkėsiu, kol baigsite...

Maletas susigūžė. Kreipinio „inspektoriau" jis negalėjo pakęsti. Visi tai žinojo. Visi, išskyrus Frostą.

– Užgesinkite, – paliepė skyriaus viršininkas – taip nuožmiai, kad Frostas žioptelėjo ir paleido iš lūpų cigaretę. Ši nukrito ant „Wiltono". Tuojau pakvipo svilėsiais. Purvinu batu minkydamas cigaretę, Frostas smilkstančioje vilnoje ištrypė geroką sklypą. Tada patraukė kėdę taip, kad dėmė atsidurtų po ja, ir, vėl nusišypsojęs Maletui, paklausė:

– Sere, rodos, teiravotės manęs?

Kai tik Frostas išeis, vyriausiasis inspektorius keturpėsčias ištyrinės kilimui padarytą žalą. O kol kas jis pasitenkino ilgu, rūsčiu žvilgsniu.

– Teiravausi jūsų, inspektoriau, prieš gerą pusvalandį. Man teko laukti.

– Turėjau apsilankyti Beningtono banke. Ten kažkas apgadino duris.

– O man atrodo, kad pirmenybę turėtumėte teikti skyriaus viršininko reikalavimams. Be to, nedalyvavote instruktaže!

Frostas artistiškai pliaukštelėjo sau per šlakuotą kaktą.

– Ak tikrai, tas instruktažas... Sere, visiškai išgaravo.

Maletas paėmė iš stalčiaus voką.

– Gavau skundą dėl jūsų. – Jis išlankstė popieriaus lakštą ir pridūrė: – Pasirašytas vyriausiojo inspektoriaus Gibonso iš Policininkų kvalifikacijos kėlimo centro...

Apsimesdamas sutrikęs, Frostas nuslėpė palengvėjimą. Didelės bėdos čia nebuvo. Kaip prityręs pareigūnas, jis buvo pakviestas į kvalifikacijos kėlimo centrą

pasidalyti su naujokais patirtimi ir profesiškai naudingais patarimais.

– Jūs aiškinote jaunimui, kaip pasipelnyti, prirašinėjant automobilių eksploatacijos išlaidas, – papriekaištavo Maletas.

– Sere, tik probėgšmais apie tai užsiminiau.

– Probėgšmais ar ne, bet, kai vyriausiasis inspektorius Gibonsas įėjo į auditoriją, kalbėjote būtent apie tai. Gavęs skundą, degiau iš gėdos. Laimė, jis parašė man konfidencialiai, kaip draugas, nepasiskundė vyriausiajai valdybai. Frostai, per jus man vieni rūpesčiai. Šiandien buvau užėjęs į jūsų kabinetą. Prisipažinsiu, pasibaisėjau. Netvarka, siaubinga netvarka... Na ir... netyčia aptikau statistinę ataskaitą, kurios valdyba niekaip iš mūsų neišreikalauja.

– Ak taip, taip. Būtinai užbaigsiu. Dar kas nors?

Taip, Maletas dar turėjo ką pasakyti, tad sukaupė jėgas svarbiausiam antpuoliui.

– Ar šitaip vilkėjote ir kvalifikacijos kėlimo centre?

Frostas nustebęs apsižiūrėjo.

– Na taip, o ką?

Maletas labai atsargiai, lyg būtų nepatikimai priklijuoti, pasiglostė ūsus.

– Vyriausiasis inspektorius Gibonsas pamanė, kad į centrą atvykote su sodininko drabužiais...

– Koks chamizmas! – šūktelėjo užkaitęs Frostas.

– Ne chamizmas, inspektoriau, ne chamizmas. Aš ir pats vis ruošiausi pasikalbėti su jumis. Gėdytumėtės dėvėti tokį lietpaltį. O kelnės... Kada paskutinį kartą jas lyginote? Ir batai...

Frostas pakišo kojas po kėde ir atšovė:

– Sere, neužsigaukite, bet, po galais, mano pareiga – tirti nusikaltimus, o ne dabintis, kaip siuvėjo manekenui.

Maletas atsiduso. Ir kaip su tokiu šnekėti?

Jis, labai apdairiai parinkdamas žodžius, perspėdamas apie galimas įvairias komplikacijas, pranešė Frostui apie šiam patikėtą policijos viršininko sūnėno globą.

Seržantas Velsas atidarė Frosto kabineto duris ir pasakė:

– Barnardai, dirbsite čia.

Čia reiškė šitoje netvarkoje. Kabinetas buvo mažytis, aptriušęs: du dokumentais užversti stalai, spinta neužsidarančiomis durimis – tiek prigrūsta bylų, kabykla. Didžiulis ketaus radiatorius po langu, išeinančiu į automobilių aikštelę, šutino kaip reikiant, tad kambarėlyje tvyrojo troškuma. Rudo linoleumo grindis klojo šūsnys popierių, senų bylų, sieninis kalendorius kabojo nuo praėjusio mėnesio taip ir neperverstas.

Velsas žengė didelį žingsnį ir atsistojo mažytėje oazėje, kur grindys buvo neapkrautos.

– Teks jums, Barnardai, čia apsitvarkyti. Darbas su dokumentais nėra inspektoriaus stiprybė.

Klaivas stovėjo be amo. Londone tokio kiaulininko niekas nepakęstų nė minutės.

Staiga į sieną trenkėsi atlapotos durys, ir įpuolė apmaudu kunkuliuojantis Frostas.

– Keturakis šunsnukis! – sušnypštė jis.

Nuovados seržantas, supratingai nusišypsojęs, pamerkė Klaivui akį, o Frosto paklausė:

– Buvai pas skyriaus viršininką, ar ne, Džekai?

– Mielai nuraučiau jam tuos sumautus ūsus, šerys po šerio. – Pastebėjęs ant stalo naują dokumentą, kriminalistas inspektorius greitai jį peržvelgė ir purkštelėjęs suglamžė. Iki šiukšlinės gniutului pritrūko gerų

šešių colių – jis nukrito į jukinį ant grindų. – Žinai naujienas? Turėsiu popinti varvanosį policijos prietrankos viršininko benkartą sūnų.

Velsas išsišiepė ir nykščiu parodė į Klaivą.

– Džekai, ne sūnų, o varvanosį sūnėną. Štai jis – visu gražumu.

Frostas išsyk suskato atsiprašinėti, paspaudė Barnardui ranką, pasiūlė cigaretę.

– Neimk į galvą, sūnau. Aš tik šiandien toks – kai esu nepelnytai pažemintas keturakio, apželtlūpio, pasipūtėlio veršio, skyriaus viršininko, kurio pavardę, tau leidus, nutylėsiu.

Nuovados seržantas reikšmingai sukosčiojo. Juk naujokas... Frostas užuominą suprato.

– Taip, Bilai, tu teisus, turėčiau daug žadančiam jaunimui skiepyti pagarbą viršesniems. Net jei pats jų nėmaž negerbiu. Kad man subinė užsidegtų!.. – Inspektorius tik dabar atkreipė dėmesį į Klaivo kostiumą.

– Šimtas septyni svarai, – oriai paskelbė Velsas.

Frostas kilstelėjo antakius. Tabako nurudintais pirštais apčiupinėjęs medžiagą, jis papurtė galvą ir tarė:

– Sūnau, už tokius pinigus galėjai įsigyti ir tikrą daiktą. Darbe geriausia vilkėti tokį kostiumą, kurio nebus gaila, jei koks girtuoklis ir apvems.

Nutaisęs abejingą išraišką, Klaivas širdyje tūžo. Linksminkitės, kaimo liurbiai, linksminkitės, galvojo jis, dar pažiūrėsime, kas juoksis paskutinis.

Frostas, kuris žinojo begalę visais atvejais tinkamų netaktiškų anekdotų, papasakojo, kas jam nutikę pradedant karjerą Kriminaliniame poskyryje.

– Šį kostiumą pirkau „Fifty Shilling Tailors"* krautuvėlėje. Ir še tau, kad nori: vos apsivilkau, pačią pirmą dieną vienas toks mažas, įmitęs girtuoklis išdrėbė ant manęs visus savo priešpiečius. Aišku, pamokiau jį – keliu į slėpsnas, bet eilutė po to jau niekad nebeatrodė kaip nauja.

– Ir dabar, Džekai, neatrodo, – kuo rimčiausiai įvertino kostiumą Velsas. – Seniai laikas valyti.

– Nieko sau, Bilai, tau irgi užkliuvo mano drabužiai, – išsišiepęs tarė Frostas. – Mūsų mylimas skyriaus viršininkas ką tik perspėjo mane, kad skriaudžiu skudurininkus. Regis, nekaip mano lietpaltis atrodys greta šimtą septynis svarus kainavusio meno kūrinio.

– Viršininkui mano kostiumas irgi nepatiko, – prisipažino Klaivas.

– Ėė, sūnau, tada aš kaip nors prisiversiu jį pamėgti. – Kalbėdamas inspektorius pirštų galiukais vis lietė dešinįjį skruostą.

Klaivas įsižiūrėjo atidžiau. Kaip jis anksčiau nepastebėjo rando Frosto veide?! Inspektoriui nuo dešiniosios akies žandu žemyn driekėsi virtinė balzganų gumbelių. Susizgribęs nemandagiai spoksąs, naujokas nukreipė žvilgsnį į šalį.

Sukiauksėjo vidaus ryšio telefonas. Sučiupęs už laido, Frostas ištraukė ragelį iš po dokumentų krūvos. Inspektorius Alenas kalbėjo lakoniškai – tučtuojau prisistatyti į jo kabinetą. Jokių „maloniai prašau". Prisistatyti, ir tiek.

– Fe, dar vienas šunskumpis. Gali, sūnau, eiti su manimi. Bent pamatysi, kaip atrodo tikras kriminalistas, – pasakė Frostas, vėl paslėpęs ragelį popierių šūsnyje.

* 1905–1958 m. Didžiojoje Britanijoje veikęs vyriškų drabužių prekybos tinklas.

Tikras kriminalistas buvo liesas, raumeningas, gižus ir pasinėręs į darbą; vėsokame jo kabinete dvelkė grindų laku ir netrikdomu efektyvumu, stalas tviskėjo it laboratorijoje, gautųjų dokumentų dėklas ant jo stovėjo tuščias – visi jie, darbščia inspektoriaus ranka primarginti nuorodų ir pastabų, buvo persikėlę į kitą dėklą, skirtą peržiūrėtiems dokumentams.

Išvydęs, kad Frostas kažką atsivedė, Alenas susiraukė, bet patyręs, kad tas kažkas – policijos viršininko sūnėnas, išspaudė ledinę šypsenėlę. Inspektorius buvo pasirengęs priglobti naująjį kriminalistą konsteblį po savo sparnu, kai tik grąžins motinai Treisę Aphil. Alenas, dar vienas karjeristas, žinojo netrukus būsiąs paaukštintas iki vyresniojo inspektoriaus, ir tikėjosi per metus iškilti iki vyriausiojo. Neabejojo dar pranoksiąs Maletą. Varžybose dėl viršenybės naujajame, didesniame skyriuje dalyvavo anaiptol ne vienas lenktynininkas, kaip naiviai manė dabartinis vyriausiasis inspektorius.

Spūstelėjęs Klaivui ranką, kabineto šeimininkas pasiūlė anuodviem atsisėsti.

– Frostai, šįryt nedalyvavai instruktaže? – tarsi klausdamas suamsėjo Alenas.

– Ne, Alenai, – linksmai atsakė Frostas ir, užsidegęs cigaretę, numetė degtuką ant žvilgančio linoleumo. – Užmiršau.

Alenas atsistojo, paėmė degtuką nuo grindų ir rūpestingai įmetė į tuščią šiukšlinę.

– Ačiū, – maloniai padėkojo Frostas.

Porą kartų giliai įkvėpęs, Alenas grįžo į savo vietą prie stalo ir pasakė:

– Taigi. Dingusioji mergaitė. Noriu, kad apklaustum motiną. Kažkas čia negerai. Jei vaikas būtų dingęs iš namų, jau būtume suradę.

– Motina galėjo ją nugalabyti. Neatmeskime šios tikimybės.

Klaivas, išgirdęs tokią absurdišką prielaidą, atlaidžiai šyptelėjo. Reikėjo matyti vargšę moterį... Bet inspektorius Alenas buvo linkęs Frostui pritarti.

– Būtent. Todėl ir noriu, kad patikrintum. Pašniukštinėk ten. Vakar vakare patruliai tik užmetė akį.

– Gerai. – Frostas ištiesė kojas ir užsitraukė dūmą.

– Turiu omeny, tuojau pat! – prisimerkęs riktelėjo Alenas.

Štai šitaip reikia auklėti tinginčius dirbti mulkius, pamanė Klaivas, kai jo globėjas skubiai atsistojo.

– Sveikinu, – ištarė Frostas.

– Su kuo? – nustebęs paklausė Alenas.

– Su paaukštinimu į vyresniuosius inspektorius.

– Bet tai dar nepatvirtinta.

– Šit kaip? Maniau, jau. – Frostas vėl atsisėdo ir surūkė cigaretę iki galo.

Klaivo lydimas Frostas užėjo į Operatyviojo valdymo centrą pasiimti radijo siųstuvėlio, bet budėtojas konsteblis nenorėjo jo duoti.

– Sere, jūs jau du paėmęs ir negrąžinęs, – tarė jis, rodydamas parašus registravimo žurnale.

– Svarbi inspektoriaus Aleno užduotis, – pasakė Frostas, greitosiomis pasirašydamas trečią kartą. – Po pietų būtinai grąžinsiu visus iš karto. – Jis griebė nuo lentynos siųstuvėlį ir, nelaukdamas konsteblio priekaištų, nėrė pro duris.

Savo automobilį, pilką, purvais aptaškytą „Morris 1100“, Frostas buvo palikęs šalutinėje gatvelėje. Šalo, tad nuo keleivio sėdynės nubloškęs porą apskretusių guminių batų bei kelis išgeltusius „Daily Mirror“

numerius ir atsisėdęs, inspektorius pirmiausia visu pajėgumu įjungė šildytuvą. Raktelius jis perleido Klaivui.

Šturmanas Frostas buvo nekoks, mat sušukdavo: „Dešinėn!“ – tik tada, kai automobilis jau būdavo beveik pralėkęs posūkį. Perspėti vairuotoją iš anksto inspektorius nesivargindavo, tad Klaivui nuolat tekdavo automobilį stabdyti ir staigiai apgręžti. Guminiai batai nuo galinės sėdynės kassyk nukrisdavo ant grindų.

Išvažiavę iš miesto, jie pasuko į rytus: provėžų išraižytas kelias vingiavo palei nykius, apleistus laukus, be šeimininkų likusius sklypus, masiškai supirktus, ruošiantis būsimajai naujojo Dentono plėtrai.

Dešinėje pusėje dirbo viena paieškos grupių, nelygia greta išsirikiavę pareigūnai žingsniavo lėtai, kryptingai, badydami žemę lazdomis, kvapas speiguotame ore garų tumulais kilo jiems virš galvų. Frostas pasviro į Klaivą ir pasignalizavo. Vienas ieškotojų atsigręžęs pamojo ranka ir vėl įniko kantriai baksnoti velėną. Purviną jį „Morris“ buvo nesunku atpažinti net iš tolo.

Inspektorius vėl atsisėdo patogiau ir parodė Klaivui didelę proskyną, kur dūmais raugėjantis buldozeris rovė iš žemės kelmus.

– Et, sūnau, kai buvau jaunas, čia žaliavo miškai. Ne miškai, o tikros girios – paukščių, voverių buvo gyvas galas. Kiek drovių, iš jaudulio tirtančių damų audringos jaunystės laikais buvau atsivedęs po žaliaisiais skliautais mokyti anatomijos paslapčių! – Frostas sunkiai atsiduso. – Tai jau taip, ne viena savaitė pralėkė nuo tų laikų. Ėė, sūnau, ten reikėjo sukti į kairę. Nieko baisaus, pavaryk atbulą. Dar... dar... drąsiau, vietos per akis.

Ji pasitiko juos tarpduryje. Makiažą buvo kruopščiai nusivaliusi, pelenų spalvos plaukus susirišusi juodu batraiščiu. Jeigu ne rūpesčio įbrėžtos raukšlės, jei ne ašarų ir bemiegės nakties sutindyti paakiai, galėjai palaikyti ją vaiku. Išgirdusi privažiuojant automobilį, nė nesuabejojo, kad policininkai parveža Treisę, bet, atidariusi duris, išvydo tik du vyriškius. Meldžiu, meldžiu, karštligiškai pagalvojo, tik ne su bloga žinia.

Vienas jų, su šaliku, nevalyvas, raminamai nusišypsojo ir pasakė:

– Ponia Aphil, deja, jokių naujienų. Bet atsakiusi į porą klausimų, labai mums padėtumėte.

Kraipydama glaudžiai aptemptą užpakaliuką ir net tokiomis liūdnomis aplinkybėmis žadindama geidulius, ji nusivedė abu vyrus į svetainę.

Frostas atsisėdo į fotelį ir, prieš pradėdamas klausinėti, kokią minutę glostinėjo savo randą. Jam būdavo labai negera, kai tekdavo užduoti kam nors širdį, o kaip tik tai dabar ir ruošėsi padaryti. Turėjo šiai moteriai pasakyti: „Ponia Aphil, ar nužudėte savo dukterį ir kūną paslėpėte? Jeigu taip, sakykite, ir mes galėsime atšaukti vargšus sušalusius ieškotojus." Bet pasakė jis štai ką:

– Ponia Aphil, gal numanote, kur Treisė galėjo nueiti? Mes jau visur apieškojome.

Ji nubraukė nuo kaktos neklusnią sruogą ir atsakė:

– Jei būtų šovusi kokia mintis, būčiau jums paskambinusi.

– Ar nesibarėte su dukrele? Gal yra kokia nors priežastis, dėl kurios ji galėjo pabėgti iš namų?

– Nėra. Jau sakiau vakar vakare!

Frostas atsistojo.

– Jei neprieštaraujate, norėtume apieškoti namus.

– Vakar vakare ieškojo, – nustebusi atsakė moteris.

– Ponia Aphil, vaikai kartais elgiasi kaip tikri velniukai. Mergaitė galėjo nemačiomis parsėlinti ir kur nors pasislėpti.

– Namuose jos nėra.

Moteris apsiglėbė, lyg šildydamasi. Kambaryje buvo šilta, bet ji vis tiek žvarbo. Marškinėliai pasismaukė į viršų ir po jais subolavo nuoga oda. Džoana atrodė kaip vienišas, įbaugintas vaikas, ir Klaivas panūdo ją apkabinti – ne vien iš didelio noro nuraminti.

– Sūnau, negalime čia kiurksoti visą sumautą dieną, – sušnypštė Frostas. – Pradėsime viršuje ir pamažu leisimės.

Viršutiniame aukšte buvo du miegamieji ir vonios patalpa. Pirmiausia jie užėjo į didįjį miegamąjį. Čia buvo tamsu, pro užtrauktas storas užuolaidas dienos šviesa neprasisunkė. Klaivas surado jungiklį ir dažyta lemputė nutvieskė kambarį rausvai. Didelė dvigulė lova buvo nepaklota, sujaukta, plonyčiai, citrinos spalvos naktiniai gulėjo numesti ant pagalvės. Kaugė iki pusės nurūkytų cigarečių peleninėje bylojo apie bemiegę naktį.

Jiedu kruopščiai apieškojo kambarį, buvo nustūmę lovą ir didelį tualetinį staliuką. Klaivas atitraukė sieninės spintos duris ir išgąstingai aiktelėjo. Pripuolęs Frostas išvydo lėlę – brangią, natūralaus vaiko dydžio, šviesiaplaukę lėlę, spintoje paslėptą dovaną, kurios Treisė buvo prašiusi Kalėdoms. Klaivas leido sau kandų komentarą, o Frostas tik nusistebėjo:

– Rūgštele, atrodo kaip tikra. Nieko sau!

Didžiulėje spintoje, be lėlės, buvo tik daugybė brangių drabužių ant pakabų.

Frostas atitraukė užuolaidą ir pro langą nužvelgė Vikariato bloką. Iš kambario buvo matyti pats vikariatas ir Sekmadienio mokykla gatvės gale. Kas galėjo nutikti mergaitei, kai ji išėjo iš mokyklos? Inspektorius vėl atsigręžė į kambarį, pakėlė akis į lubas...

– Rūgštele!

Klaivas taip pat pasižiūrėjo į viršų. Prie lubų buvo pritvirtintas veidrodis ir jame atsispindėjo lova. Kriminalistui konstebliui išdžiūvo burna. Jis įsivaizdavo rausvos šviesos nutviekstą Džoaną Aphil nuogą, ant pagalvės išdrikusiais plaukais...

– Gyvas vargas jį valyti, – praktiškai įvertino Džekas Frostas, o po akimirkos pridūrė: – Nebent vyriokas darbuojasi, į subinę įsikišęs plunksninę šluostę.

Kitame, mergaitės, miegamajame spintos durys buvo nudažytos baltai, sienos apklijuotos iš žurnalų iškarpytais Tomais ir Džeriais, lempos gaubtas – kitokiais vaikiškais personažais. Ant sofos po langu oriai sėdėjo eile išrikiuotos lėlės ir spoksojo į nedidelę, tvarkingai paklotą lovą. Net ir radiatoriaus prikaitintame kambaryje buvo kažkaip šalta ir... tuščia.

Frostas beveik nesąmoningai atidarė spintą ir iš jos pabiro žaislai. Suradęs tarp jų JoJo, jis pademonstravo kriminalistui konstebliui keletą ritės valdymo triukų. Barnardas pasistengė neišsiduoti, į tokį vaikišką inspektoriaus elgesį žiūrįs su panieka.

Frostas numetė žaislą tarp kitų ir pasakė:

– Žinai, sūnau, tu uoliai, londonietiškai išnaršyk vonią, o aš sukrausiu į spintą žaislus.

Patalpoje buvo tik plokštėmis aptaisyta oranžinė vonia, klozetas ir prausyklė – ne kažin kiek erdvės uoliai paieškai, – bet Klaivas nenorėjo, ką nors pražiopsojęs, apsijuokti prieš inspektorių. Pirmiausia

patikrino spintelę, tegul ir nedidukę. Įprasti tualetiniai reikmenys: odekolonas, talkas, vonios putos, elektrinis skustuvas. Barnardas atsuko talko dėžutės dangtelį ir įtraukė juosmenį kutenančio Džoanos Aphil kvapo. Padėjęs dėžutę į vietą, uždarė spintelę. Paslėpti kūną būtų įmanoma nebent džiovykloje. Klaivas atidarė jos dureles ir dirstelėjo vidun. Beveik visą erdvę čia užėmė karšto vandens talpa ir mediniai rėmai, ant kurių džiūvo skalbiniai. Londone jis buvo išmokytas kruopštumo, tad, ištraukęs porą kabyklų, įkišo ranką ir įspraudė tarp pliko, karšto talpos metalo ir šiurkštaus sienos mūro. Nieko ten nebuvo. O ant rezervuaro? Irgi tik rėmai ir skalbiniai. Nubraukęs nuo naujojo kostiumo dulkes ir voratinklius, Klaivas pašaukė inspektorių.

Frostas atėjo plaikstydamasis atsagstyto lietpalčio skvernais.

– Bidė nėra? Nuorūkas tikriausiai meta į šikininką, – pasakė apsidairęs. Sušnypštusi klozeto skylėje baigė gyvenimą ir paties inspektoriaus cigaretė. Užvožęs dangtį, Frostas klestelėjo ant jo ir vėl užsirūkė. Jo akys taip ir šmaižiojo po patalpą. – Greit apsisukai, sūnau. Sveikinu.

Inspektoriaus intonacija Klaivui sukėlė įtarimą. Bene bus ką pražiopsojęs? Žinoma, ne, neįmanoma. Ir vis dėlto jam buvo neramu.

Frostas išpūtė debesį dūmų ir paklausė:

– Ar nesunku buvo nuimti vonios plokštę?

Barnardas mažne suvaitojo. Įmanydamas būtų trenkęs sau. Vonia buvo aptaisyta plastikinėmis plokštėmis, priveržtomis greičiausiai prie lentų. Tikėtina slėptuvė tiesiog badė akis, užtat jis ją ir pražiūrėjo. O tas apkiautėlis, tas senas kvailys išsyk pastebėjo.

Frostas supratingai šyptelėjo ir padavė Klaivui iš lietpalčio kišenės gelmių išgautą atsuktuvą.

Ne kažin kiek priešinęsi varžteliai pasidavė, ir Klaivas vieną po kito sudėjo juos inspektoriui į delną. Nuimtą plokštę atrėmė į sieną. Ertmėje po vonia būtų užtekę vietos dviem ar trims lavonams, bet ten slūgsojo tik dulkės ir pjuvenos, pradrėkusios, kur nutekamasis vamzdis leido vandenį.

– Sere, nieko nėra.

Frostas nušvitęs prašneko:

– Sykį už vonios plokščių aptikau šešių įsilaužimų grobį. Žinojome, kad turi būti vonioje. Vienas narsuolis iš mūsiškių netgi įbruko ranką į šikininko skylę. Nesakysiu, ką ten rado – tikrai ne vagių laimikį. Tada man į galvą atėjo išganinga mintis, retai taip būna. Nuėmėme plokštes, ir ką manai? – ogi begulį dvylika tūkstančių svarų. Puiki slėptuvė. Gaila, kad ne visi vagys susiprotėja ja pasinaudoti. Nuo to karto nieko nebesu radęs po vonia, nors visada patikrinu pirmiausia.

Ant laiptų pasigirdo lengvi žingsniai ir puodukų dzingsėjimas.

– Ponia Aphil, mes čia! – šūktelėjo Klaivas.

Išvydusi nuimtą plokštę ir prie vonios klūpantį konsteblį, ji pastėro. Suprato iš karto. Suprato, kad pareigūnai ieško ne gyvo vaiko. Ieško lavono. Jos rankos ėmė drebėti. Puodeliai sutarškėjo dar garsiau. Frostas paėmė iš jos padėklą ir perdavė Klaivui.

– Manote, jos nebėra gyvos? – sušnibždėjo moteris. – Inspektorius neatsakė. – Ir ją, savo dukterį, nužudžiau aš?

Frostas už abiejų galų timptelėjo šaliką ir prabilo švelniu balsu:

– Ponia Aphil, kad žinotumėt, kokių baisybių mes prisižiūrime policijoje. Nustebtumėte išgirdusi, ką žmonės išdarinėja. Atrodo, tokie malonūs, o ima ir nužudo savo vaikus. Mylintys tėvai – nuostabiausius vaikus. Prisimenu vieną tokią moterį. Išlydėjo vyrą į darbą, pabučiavo atsisveikindama, o paskui ėmė ir paskandino vonioje visus tris savo vaikus. Žinoma, psichinė. Po visko nuėjo į parduotuvę ir pripirko visiems trims saldainių. Grįžusi namo, niekaip nesuvokė, kur vaikai. Abejoju, ar jūsiškis atvejis panašus, bet mes privalome patikrinti visas versijas, net jei rizikuojame jus įskaudinti.

Kelias akimirkas tvyrojo tyla. Net Klaivas susijaudino. Paskui moteris apsigręžė ir kūkčiodama nutrinksėjo laiptais.

– Svarstau šit, – pasakė Frostas, – ar negalėjo ji paslėpti lavono džiovykloje.

Akmenširdis šunsnukis, pagalvojo Barnardas. O balsu ištarė:

– Sere, aš patikrinau.

Inspektorius, pasikliaudamas jo žodžiu, ėmė susimąstęs siurbčioti arbatą.

– Mm, nebloga. Jeigu aptarnavusi ji dar ir tokios arbatos pasiūlo, tada jos paslaugos tikrai vertos trisdešimties svarų. Nagi, sūnau, čiupk kėdę. Neabejoju, kad mano radinį oi kaip norėtum patyrinėti.

Vadinasi, Klaivas buvo pražiopsojęs dar kažką. Dangtį lubose prie pat vonios kambario. Angą į palėpę. Žibintuvėlio spindulys iš pradžių šliaužiojo tarp gegnių, bet galiausiai Barnardas pastebėjo lagaminą. Šis buvo didokas, bet lengvas. Klaivas nukėlė jį ant grindų. Lagamine buvo vaikiškų drabužėlių ir kamuolys angoros triušiuko vilnos siūlų. Daiktai neliesti ilgą laiką. Kokius devynerius metus.

– Mes visada norėjome vaikų, – staiga pasakė Frostas. – Ir žmona, ir aš. Ji buvo bergždžia. – Jis prilaikė kėdę, kol Klaivas nulips, paskui droviai kažką išsiėmė iš vidinės kišenės ir padavė konstebliui. – Radau įdėtą Treisės „Beano Annual"*.

Klaivas nepatikėjo savo ausimis.

– Sere, mergaitės „Beano Annual"?

Frostas paniuręs linktelėjo.

Tai buvo neretušuota, nespalvota nuogos mergaitės nuotrauka. Atsilošusi ir pasirėmusi rankomis, ji sėdėjo ant audeklu uždengtos dėžės. Fotografijos viršus buvo nuplėštas, todėl modelis neatpažįstamas, buvo matyti tik šiek tiek tamsių plaukų ant pečių. Nuotrauka kažkodėl kėlė nemalonius jausmus, buvo pornografinė, ne erotinė, nors gašli nebent dėl modelio nuogybės, bet tik ne dėl pozos.

Frostas atsiėmė fotografiją ir pakėlė prie nosies.

– Užuodi fiksažą? Mėgėjai niekada nemirko nuotraukų taip kruopščiai, kaip profesionalai. Užtat justi fiksažo kvapas. – Inspektorius vėl įsižiūrėjo į mergaitės atvaizdą. – Ta žymė ant kairiojo žasto. Ką manai, sūnau?

Klaivas žingtelėjo prie atvirų vonios durų, kur buvo šviesiau.

– Neaišku, sere. Gali būti apgamas.

– Aha, ir man taip atrodo. – Inspektorius išmetė cigaretę į klozetą ir nuleido vandenį. – Įdomu, kas ji tokia... Ir kaip nuotrauka atiteko Treisei.

– Ar tik ne?.. – Barnardas savo prielaidos neišdrįso sakyti. Tik parodė į grindis.

* Didžiojoje Britanijoje populiarus vaikiškas komiksas, išeinantis kartą per metus. Pradėtas leisti 1940 m.

– O dievuliau, ne, sūnau, ne! – Frostas įsidėjo fotografiją į kišenę. – Vis dėlto parodysiu ir jai. Kai toks amatas, gali atpažinti modelį iš kai kurių bruožų. Bet pirmiau pažiūrėkime, kiek lavonų ji yra užkasusi savo sodelyje. Vakar vakare ten turbūt neieškojote.

Klaivas patikino, kad ieškoję.

– Greitosiomis pašvietėte žibintuvėliais, ir tiek, – atšovė Frostas. – Juk ieškojote gyvo vaiko ant žemės, netikrinote, ar nėra kur nors šviežiai kasta.

Betonuotas kiemelis ir veja – tiek ir tebuvo to sodo. Iš įšalusios, niekur nejudintos žemės stirksojo keli rožių kerai. Frostas parausė veją, tikrindamas, ar velėnos sluoksnis nebus uždėtas, slepiant kapą, bet žolė čia buvo suleidusi šaknis. Tvarkingame kiemelyje stovėjo šiukšlių konteineris, į kurį jiedu taip pat dirstelėjo. Betonuotas takas palei namą vedė fasado pusėn. Ant tako juodavo metalinis kanalizacijos šachtos dangtis. Sunkus dangtis. Kėlė jį dviese. Bet, žinoma, kai žūtbūt prireikia paslėpti lavoną, žmoguje gali prabusti neregėta jėga.

– Aišku, plūsi mane paskutiniais žodžiais, – pasitrynęs smakrą, tarė Frostas, – bet teks tavo naujajam kostiumui nelengvas išbandymas. Gal pasižvalgytum, sūnau, ten, apačioje?

Niekše tu, palauk, išmuš dar ir mano valanda, pagalvojo Klaivas ir, kad nesuteiktų inspektoriui malonumo, apmaudą užmaskavo nenuoširdžiu šypsniu. Įsispraudęs į skylę, jis nukreipė žibintuvėlio spindulį į gurguliuojančią pragarmę. Nieko ypatingo ten nebuvo. Sunkiasvorį Frosto sąmojį – ar jau atplaukė jo pirmiau išmestoji nuorūka? – Barnardas praleido pro ausis.

Užstūmę dangtį, jie apžiūrėjo garažą ir raudoną ponios Aphil „Mini". Paieška Frostui spėjo nusibosti ir jis vis ragino Klaivą pasiskubinti. Pirmajame aukšte jie

apsidairė labai atsainiai. Inspektorius net neleido konstebliui patikrinti nedidelės spintelės po laiptais.

– Nėra jos ten, sūnau, – nekantriai patikino. – Gali nė nežiūrėti.

Tu – šefas, tu žinai, pamanė Klaivas ir nusekė Frostui iš paskos į svetainę, kur jaunoji motina sėdėjo ir bukai stebeilijo į plastikines elektrinio židinio pliauskas.

– Ponia Aphil, mergaitės čia nėra, – pasakė Frostas. – Kaip manote, ar jos negalėjo pasiimti tėvas?

Moteris net nepakėlė galvos.

– Aš netekėjusi.

– Žinau, ponia Aphil, bet vaikas vis tiek turi tėvą.

Jos veidą atgrasiai iškreipė kartėlio grimasa.

– Taip, mergaitė turi tėvą. Tik aš jo nemačiau nuo tos dienos, kai pasakiau, kad laukiuosi. Kaip tik tą dieną jis nusprendė, kad nebenori manęs matyti. Įdomus sutapimas, ar ne?

– Ar jis padeda savo vaikui? – pasiteiravo Klaivas.

Džoana atsistojo ir pasiėmė cigaretę iš pakelio, gulinčio ant židinio atbrailos.

– Jo tėvai sykį numetė man nemenką sumą. Buvo pasiryžę sumokėti, kiek paprašysiu, kad tik aš, pasileidusi kalė su benkartu, nekibčiau prie vargšo, apmulkinto jų sūnelio. Beje, tas jų sūnelis man buvo pirmas vyras gyvenime.

Stojusioje tyloje buvo girdėti, kaip Frostas pirštu brūžina savo nelaimėlį dešinįjį skruostą.

Paskui inspektorius paklausė:

– Ir jis jūsų niekada taip ir nesusirado?

Moteris papurtė galvą.

– Jei jis iš viso mane prisimena, tikriausiai viliasi, kad manęs ir gyvos nebėra. Niekada net nepasidomėjo, kas gimė – sūnus ar duktė, ar nenumiriau gimdydama.

Klaivas įmanydamas būtų plikomis rankomis niekšą pasmaugęs. Aštuoneri metai. Juk ji tada dar buvo mokinukė, daugiausia penkiolikos ar šešiolikos. Ir skaisti. Kriminalisto konsteblio širdyje kunkuliavo pavydu atmiešta neapykanta.

Frostas pasiteiravo mergaitės tėvo pavardės ir adreso. Pavarčiusi seną užrašinę, Džoana jį surado. Klaivas persirašė duomenis. Ronaldas Konlis, adresas Bristolyje. Tą užrašinę jis buvo padovanojęs jai kaip tik prieš aštuonerius metus. Priešlapyje grakščiu braižu buvo parašyta „Brangiajai Džoanai nuo Rono, daug, daug bučiukų". Bjaurybė, veidmainis suvedžiotojas, niršo Klaivas.

– Ponia Aphil, aš šio to nesuprantu, – staiga prisipažino Frostas. – Kodėl nepasitikote dukters prie mokyklos?

Moteris neskubriai užsidegė cigaretę. Atrodė, tą akimirką jai nėra nieko svarbiau.

– Ponia Aphil, klausimas visiškai paprastas, – toliau kalbėjo inspektorius. – Vienas mūsų pareigūnų pasikalbėjo su Sekmadienio mokyklos direktoriumi. Šis sako, kad dukrą jūs pasitinkate visada – žiemą, vasarą, lyjant, kepinant saulei. Ir šit vakar ėmėte ir nepasitikote. Kodėl?

Ji išsiėmė cigaretę iš burnos ir spjaute išspjovė:

– Manote, nekaltinu savęs? Pamaniau, nieko neatsitiks. Nepasitikau vieną vienintelį kartą...

Sulig tais žodžiais jos pyktis išblėso, kūną supurtė širdgėlos traukuliai. Moteris sielvartavo be ašarų. Klaivas atsistojo, pasiryžęs pulti prie jos ir paguosti, bet jį sulaikė griežtas inspektoriaus žvilgsnis.

Frostas ištiesė ranką ir suėmė moteriai už peties.

– Paklausykite. Vasarą aplink jūsų mokyklą trainiojosi kažkoks tipas, kabinėjosi prie vaikų. Žinojote

apie jį. Užtat dukrelę stropiai pasitikdavote. Pasitikdavote net ir šviesoje, o vakar, nors jau buvo visiškai sutemę, pamanėte, kad nieko jai neatsitiks. Kodėl?

Ji atsiplėšė nuo inspektoriaus ir išrėkė:

– Atstok nuo manęs, nevidone tu!

Tuojau pat užsidengė veidą ir pratrūko raudoti. Ašaros pasruvo tarp pirštų. Frostas šiurkščiai praskėtė jos rankas ir prikišo veidą prie pat jos.

– Ponia Aphil, man nusispjauti į jūsų jausmus. Man rūpi tik viena – sugrąžinti jums dukterį, todėl malonėkite man padėti, nepuldinėdama į sušiktą isteriją! Kodėl mergaitės nepasitikote?

Staiga Džoana atitoko, tarsi Frostas būtų sudavęs jai per veidą.

– Čia... čia buvo vyriškis.

Kriminalistas inspektorius nušvito ir įsipatogino fotelyje.

– Nuolatinis? – paklausė draugiškai, maloniai.

Moteris linktelėjo.

– Jis vėlavo?

Ji paėmė iš jau pustuštės dėžutės „Kleenex" servetėlę ir prisidėjo prie akių, paskui sugniaužė ją kumštyje.

– Taip. Kitais kartais pusę keturių jis jau išeidavo. Turėdavau užtektinai laiko Treisei pasitikti. O vakar teisinosi, kad traukinys vėlavęs ar išvis nevažiavęs, ar dar kažkas ten nutikę. Pusę keturių jis tik atėjo.

– Kelintą valandą jis įprastai ateina? – Kiauroje, lyg rėtis, Frosto atmintyje detalės neužsilaikydavo, tad jis iš karto žvilgtelėjo į Barnardą, pasitikrino, ar šis užsirašinėja.

– Pusę trijų.

– Ką gi, turėsite pasakyti mums jo vardą ir adresą.

Džoana papurtė galvą.

– Ponia Aphil, deja, privalote pasakyti. – Inspektorius nė nemanė nusileisti. – Žinau, savotiška Hipokrato priesaika verčia jus, damas, slėpti klientų tapatybę...

– Ne todėl, – pertraukė jį moteris. – Aš paprasčiausiai nežinau nei jo adreso, nei vardo. Jis prisistatė esąs Bobas, bet tikrų vardų jie dažniausiai nepasisako.

– Kada jis išėjo vakar?

– Maždaug be penkių pusę keturių. Bet kuo čia dėta Treisė?

– Gal ir niekuo, bet jis išėjo iš jūsų namų tuo pat metu, kaip ji – iš mokyklos. Jis galėjo mergaitę matyti. Kaip tas žmogus atrodo?

– Na, barzdotas...

Frostas sukluso. Barzdotas! Tipas, viliojęs vaikus į automobilį... irgi buvo barzdotas.

Džoana vyriškį apibūdino smulkiai – labai smulkiai. Paminėjo net randą, likusį po apendikso operacijos. Amžius – kokie trisdešimt ketveri ar trisdešimt penkeri, plaukai ir barzda – šviesiai rusvi, akys – rudos. Kai kurios kitos moters pastebėtos detalės Frostui bylojo, kad ji tą vyrą yra mačiusi labai neįprastais rakursais.

Klaivas viską stropiai užsirašinėjo, o inspektorius tuo metu vėl išsiėmė nuotrauką ir paklausė:

– Ponia Aphil, gal atpažįstate?

– Ne! – užtikrintai atsakė moteris.

– Radome paslėptą knygoje, Treisės kambaryje.

Ji vargiai tuo patikėjo.

– Treisės kambaryje? Kas jums?..

– Gal nuotrauka jūsų? Žinau, jūs, damos, kad klientas greičiau prinoktų, kartais pasiūlote jam stimuliuojančių vaizdelių.

– Man tai nebūtina! – atkirto moteris.

– Turbūt mergaitė ją kur nors rado, – paprastai pasakė Frostas ir vėl įsidėjo fotografiją į kišenę. – Vaikui kas, paėmė, ir tiek. Ką gi, dėkui jums už pagalbą. Kai tik turėsime naujienų...

Palydėjusi juos iki durų, ji nuo slenksčio stebėjo sėdančius į automobilį. Languose abipus gatvės sujudo užuolaidos.

– Prakeiktos ilganosės, – sušnypštė Klaivas. – Kad bent viena užeitų vargšės paguosti. Jeigu šitaip nutiktų Londone, pro moteris su arbatinukais neprasibrautume.

Frostas, žiūrėdamas į tarpduryje stovinčią moterį, atsiliepė:

– Et, sūnau, jei turėčiau atliekamus trisdešimt svarų, paprašyčiau tavęs penketą minučių pašildyti variklį. – Drebulio perimtas, jis pridūrė: – Brrr, šalta. Nagi duokš šilumos.

– Į nuovadą? – pasitikrino Klaivas, jungdamas variklį.

Susimąstęs Frostas neatsakė. Po valandėlės jis tarsi atsitokėjo iš transo.

– Sakyk, sūnau, kurių galų trečią ryto kažkam prireikė laužti banko duris?

– Ką? – Klaivas nesuprato, kaip tai susiję su Treise Aphil.

– Šįryt kažkas laužėsi pro Beningtono banko Turgaus aikštėje duris. Galvoju – kodėl.

– Sere, turbūt norėjo patekti į vidų. – Barnardas atsakė tokia intonacija, lyg ši akivaizdybė būtų nesuprantama tik pusgalviui.

Frostas prunkštelėjo.

– Pro pagrindines duris?

Klaivas pamėgino pasiūlyti kitą versiją:

– Na gal kas nors norėjo tik pakenkti bankui. Tarkime, iš pagiežos.

Frosto neįtikino ir ši prielaida.

– Labiau pakenktum, prisiusiojęs į pašto dėžutę. Et, gyvenimas kupinas paslapčių. Nagi, sūnau, nėra ko laukti, apsisuk, lėksim atgal.

Barnardas apgręžė automobilį.

– Kur važiuosime, sere?

– Ieškoti laimės kūdikio su barzda, randu ant pilvo ir savaitiniu abonementu.

– Ir kurgi ketiname jo ieškoti? – skeptiškai pasidomėjo Klaivas.

Inspektorius nusišypsojo ir apsikamšė šaliką.

– Jis važinėja čionai traukiniu, todėl pradėsime nuo stoties. Pirmyn, pasakysiu, kur sukti.

Važiuojant pro tamsų, niūrų pastatą, Frostas paaiškino:

– Čia vikariatas ir Sekmadienio mokykla. Ten, toliau, bažnyčia.

– Ne itin jaukus kampas.

– Aha. Ir mano žmona šventoriuje palaidota.

Kurį laiką važiavo nejaukioje tyloje, paskui inspektorius ją pertraukė:

– Ką veiksi per Kalėdas?

– Dar nežinau, sere.

– Aš Kalėdų dieną dirbu. Jei nori, gali prisidėti.

O Viešpatie, pamanė Klaivas, greičiau jau nueisiu pas dantų gydytoją.

– Man gali tekti aplankyti dėdę, – pasakė.

– Ką gi, paskui nesakyk, kad nesiūliau. Ei, ei, pravažiavai, sankryžoje reikėjo sukti į dešinę.

Aikštelėje priešais stotį stovėjo tuščias taksi automobilis. Klaivas sustojo šalia, ir jiedu su inspektoriumi išlipo. Temo, dar rytą sukilęs vėjas smarkavo vis niršiau.

Nei kasoje, nei perone nebuvo nė gyvos dvasios.

– „Dangiškosios Marijos" paslaptis, – suniurnėjo Frostas, pro sukamuosius vartelius vesdamasis Klaivą prie šviesiai žalių durų su užrašu TIK DARBUOTOJAMS. Iš vidaus sklido tylus murmesys. Inspektorius patyliukais nulenkė rankeną ir, staigiai atlapojęs duris, sušuko: – Dėmesio! Visi suimti!

Mažyčiame kambarėlyje atsidavė pigiu tabaku, stipria arbata ir prakaitu. Keturi vyrai apstulbę atsigręžė į duris. Žemaūgis plikis su didžiuliu rudu, emaliuotu arbatinuku rankose pirmasis atpažino įsibrovėlį.

– O, policija, kad mane kur plynios! Vagių jie nepagauna, užtat arbatą užuodžia per mylią. – Nusišypsojęs jis pridūrė: – Užeik, užeik, Džekai.

Abu pareigūnai įsispraudė vidun, nors patalpoje ir be jų buvo ankšta. Čia jau sėdėjo trys geležinkelininkai – plikis kasininkas, storulis kontrolierius su seilių prisisunkusia suktine dantyse ir jaunas, ilgšis stoties budėtojas su džinsais ir uniformine kepure, užtupdyta ant susivėlusių gaurų – ir pasišildyti bei gurkštelėti arbatos užsukęs jaukiai besišypsantis taksistas su akiniais raginiais rėmeliais.

Svečiai gavo po apskilusį, emaliuotą puoduką. Išpūtus dulkes, į juos buvo pripilta stiprios, tirštos arbatos.

Frostas pristatė Klaivą kaip sumanų savo padėjėją iš Londono.

– Vežioju po Dentoną ir rodau tualetus, – paaiškino inspektorius. – Jaunam, karjeros laiptais kopiančiam farui nėra nieko blogiau, kaip būti užkluptam siusiojant gatvėje. – Jis mostelėjo į aptukusį langą ir jau Barnardui pasakė: – Sūnau, jei kada prispirtų reikalas, žinok: perono gale yra tupykla. Vasarą ten byzgia debesys musių, tad rasi nesunkiai. Šitie tinginių maišai, užuot apsikuopę, tik arbatą sugeba šlerpti, nors iš Britų geležinkelių oho kokią algą gauna.

– Po to, kai paskutinį kartą ta išviete pasinaudojome, kokią savaitę nedrįsome ten užeiti, – atšovė kasininkas. – Tiek to, sakyk, kokiu reikalu užsukote.

Frostas sriūbtelėjo gerą gurkšnį arbatos ir paklausė:

– Ar vakar popiet dirbote jūs?

Visi trys geležinkelininkai sulinksėjo.

– Ieškau tokio vyriškio: maždaug trisdešimt penkerių, barzdotas, atvažiuoja čia kiekvieną sekmadienį apie antrą valandą. Išvažiuoja apie ketvirtą.

Apkūnųjį kontrolierių suėmė kosulys, ir suktinės pelenai pabiro jam ant liemenės.

– Blankiai lyg ir prisimenu tokį, – išsikosėjęs pasakė storulis.

– Šviesiai rusvų plaukų? Su tamsiu paltu ir šaliku?

Frostas atsigręžė. Klausė taksistas, kuris čia pat ir pridūrė:

– Paimu jį kiekvieną sekmadienį, penkiolika po dviejų. Punktualus – nors laiką tikrink. O šit vakar visą valandą suvėlavo. Sakė, reisas atšauktas.

Patenkintas inspektorius patrynė delnus.

– Kur jį nuvežate?

– Visada ten pat – iki Bažnyčios skersgatvio.

Frostas nesitvėrė džiaugsmu. Nuo Bažnyčios skersgatvio buvo visai netoli iki Vikariato bloko ir 29-ojo

namo su rausvuoju miegamuoju veidrodinėmis lubomis.

– Šitas ir bus, – nutarė inspektorius ir kreipėsi į geležinkelininkus: – Iš kur jis atvažiuoja?

– Iš kur atvažiuoja, nežinau, – pasakė ilgšis budėtojas, – bet vakar buvo atšauktas vienintelis reisas – iš Krenfordo. Traukinys atvažiuoja pirmą keturiasdešimt septynios, stoja visose stotyse.

– Teisybė, – pritarė kasininkas. – Mašinistas neišėjo į darbą. Kitas traukinys pravažiavo dvi keturiasdešimt septynios.

– Prisiminiau! – šūktelėjo kontrolierius. – Prisiminiau barzdylą!.. – Jis pasilenkė ir iš po stalo iškėlė didelę skardinę nuo „Huntley & Palmers“ sausainukų, dabar prikrautą per dieną surenkamų bilietų šūsnį. Pasirausęs vyriškis surado atplėštą pusę žalio bilieto ir padavė Frostui. – Štai!

Tai buvo pigiausias grįžtamasis bilietas iš Lifingtono, kaimelio už kokių dvylikos mylių.

Staiga duris supurtė smūgiai ir į kambarėlį įsiveržė iš įniršio įraudęs džentelmenas su katiliuku ir kariškio ūsais. Jis perliejo arbatos gėrėjus svilinančiu žvilgsniu ir užriko:

– Kasa dirbs ar ne?! Laukiau ilgiau nei penkias minutes!

– Einu jau, einu, – suniurnėjo kasininkas ir išėjo paskui pikčiurną.

– Sumauti keleiviai, – pakomentavo Frostas. – Pamanytum, kad geležinkeliai nutiesti jiems. Ką gi, pamažėle judame pirmyn. Jau žinome, kad tas vyrelis atvažiuoja iš Lifingtono. Ar prisimenate, kad važiuotų atgal?

Kontrolierius pasikrapštė pakaušį.

– Na šiaip jis sėda į keturių trisdešimt trys traukinį, bet galėčiau lažintis – vakar į tą neįlipo.

– Jis valandą vėlavo, – tarė Frostas. – Kada būna kitas?

– Penkios trisdešimt trys, bet jis ir tuo nevažiavo. Į šitą įlipo moteris, daugiau keleivių nebuvo.

– Ir dėl tiek verta laikyti veikiančią stotį? – nuprunkštė inspektorius. – Tai kada jis išvažiavo?

– Šeštą mes baigėme pamainą, – gūžtelėjęs pečiais, atsakė budėtojas, ir tai reiškė, kad pareigūnams čia nebėra ką veikti.

Vis dėlto siūlo galui pačiupti informacijos pakako. Neįmanoma, kad tokio mažyčio kaimelio, kaip Lifingtonas, stoties kasininkas neatpažintų išsamiai apibūdinto žmogaus. Tik ką šis veikė, išėjęs iš ponios Aphil namų? Atrodo, pasinaudoti atgaliniu bilietu vyriškis nėmaž neskubėjo. Šiaip ar taip, pirmiausia derėjo jį surasti. Frostas ketino, vos grįžęs į nuovadą, susisiekti su Lifingtono poskyriu ir paprašyti tenykščių kolegų pagalbos.

Pro stotį pradundėjo traukinys ir iš karto padidino greitį. Geležinkelininkai sužiuro į laikrodžius ir sulinksėjo. Traukinys nėmaž nevėlavo.

Staiga Frostas prisiminė, nepranešęs inspektoriui Alenui, ką sužinojo iš dingusios mergaitės motinos. Bus, rūgštele, bėdos, pamanė jis.

– Eime, sūnau, darbo per akis.

Klaivas, kurio kostiumas jaunajam stoties budėtojui pasirodė nuostabus, išbaigė arbatą ir užsisagstė paltą. Inspektorius kaklą ankštai aptūlojo šaliku.

Lauke nuožmiai šalo.

Apie keturias sutemo, ir kriminalistas inspektorius Alenas nenoromis, bet logiškai įsakė paiešką nutraukti. Valgykloje, prikarstytoje žalių ir auksinių kalėdinių puošmenų, jis vienišas sėdėjo prie kampinio staliuko ir stebėjo pavargusius, sušalusius žmones, stojančius į eilę prie karštos, stiprios arbatos. Slopų nelinksmų šnekų ūžesį beveik visiškai gožė virtuvo šnypštesys ir puodelių bei stalo įrankių dzingsėjimas.

Alenas buvo išsekęs nemažiau nei ieškotojai. Kažkas klostėsi negerai. Mergaitę jie turėjo surasti šiandien. Nerado, todėl rytoj jam teks pasitelkti dar daugiau žmonių ir išplėsti paieškos rajoną, vadinasi, reikės dar kruopščiau organizuoti darbą, dar labiau pasistengti, tik tada jis galės sakyti padaręs viską, kas įmanoma. Inspektorius nuo septintos ryto buvo ant kojų ir nepuoselėjo ypatingų vilčių atsigulti anksčiau vidurnakčio. Be to, prastai jautėsi. Nors visą dieną nevalgęs, į maistą negalėjo nė pažvelgti. Valgykloje tvyrojo nepakenčiamas karštis. Kur, po velnių, tas neišmanėlis, tas mulkis Frostas? Dar priešpiet gavęs užduotį apklausti dingusiosios motiną, jis nė akių nerodo. Nors irgi inspektorius, to paties rango, bet tik jam, Alenui, tenka visa atsakomybė už paiešką, tik jį užgrius kaltinimai, jei ji baigsis nesėkme.

Eilė prapliupo juokais: ne kas kitas, o Frostas arbatą pilstančiai moteriškei pasakojo kokį nors nešvankų anekdotą. Žinoma, rūpesčiai jo neslėgė, atsiskaityti inspektoriui nerūpėjo – nė purvinojo lietpalčio nenusivilkęs, pirmiausia puolė prie arbatos.

Aleno kantrybė neatlaikė. Prišokęs prie pokštininko, jis galva parodė į duris ir pats išmovė į koridorių. Kriminalistas inspektorius su kišenėje pūpsančiu šaliku atsekė iš paskos, kartu ir Barnardas.

– Kaip gerai, kad tave sutikau. Raportuosiu žodžiu – kiek popieriaus sutaupysime! – nėmaž nesumišęs išbėrė Frostas.

Alenas dar labiau įsiuto. Svarbaus raporto probėgšmais klausytis koridoriuje jis tikrai neketino.

– Tą sumautą ataskaitą surašysi kaip pridera, iki paskutinio žodžio, ir atneši į mano kabinetą! Ir kur, po velnių, šlaisteisi?!

– Atsiprašau, – pratarė Frostas, nesitikėjęs tokio protrūkio ir nesumodamas, ko kolega taip užsiplieskė, o ir atrodė jis nekaip. – Moteris užvedė mus ant pėdsako, ir mes jį tikrinome.

– Niekas tavęs neprašė nieko tikrinti! – sužaibavęs akimis, užkriokė Alenas. – Sušiktas mulki, tau buvo pasakyta apklausti ir atsiskaityti! Kodėl nedarai, kas tau liepta?!

– Kodėl tau ko nors neužkandus? – sukdamasis eiti, paklausė Frostas. – Išgersiu arbatos, tada ir gausi savo ataskaitą.

Persimainęs Alenas griebė jį už peties ir apgręžė. Frostas sugniaužė kumščius, net krumpliai pabalo.

O Dieve, išsigando Klaivas, tuojau susipeš. Jis troško, kad pasipainiotų kas nors iš viršesniųjų ir nuramdytų beįsiplieskiantį konfliktą. Visiškai neišmanė, kaip jam elgtis. Įsikišti ar apsimesti, kad nieko ypatingo nevyksta?

Nieko ir neįvyko. Alenas aiktelėjo ir susirietė, išblyškusį veidą perkreipė skausmo grimasa.

– Ar tau viskas gerai? – susirūpinęs paklausė Frostas.

Jo kolega atsitiesė, bet iškart susverdėjo ir atsirėmė į sieną, ant kaktos sublizgo prakaito lašeliai.

– Kažką netikusio suvalgiau. Nieko, praeis.

– Palydėsiu iki kabineto.

– Nereikia, nueisiu ir pats, – atšovė Alenas ir, sukaupęs jėgas, pasiteiravo: – Kaip sekėsi pas ponią Aphil?

Frosto pasakojimą jis išklausė labai atidžiai. Į nuotrauką su aktu nekreipė dėmesio, o šit barzdotuoju vyriškiu susidomėjo.

– Kai tik bus naujienų iš Lifingtono, informuok mane nedelsdamas. Ir šį pat vakarą pristatyk ataskaitą raštu.

Sulig tais žodžiais Alenas nutrinksėjo laiptais žemyn. Negalavimų kaip nebūta.

– Kai jį paaukštins, taip lengvai neišsisuksiu, – abejingai pasakė Frostas, stumdamas dvivėres valgyklos duris.

Vos jiems atsistojus į eilės galą, ant sienos kabantis garsiakalbis šaižiai sukosėjo ir paskelbė: „Inspektorių Frostą – prie telefono."

Telefonas buvo koridoriuje, o skambino kolega iš Lifingtono poskyrio. Su geromis naujienomis. Tenykštis kasininkas ne tik atpažino barzdočių, bet ir surado jo paraišką nuolatiniam bilietui įsigyti. Paraiškoje buvo užrašyta ir pavardė, ir adresas. Stenlis Farnemas, pedagogas, kiekvieną dieną važinėjo traukiniu į Krenfordą, kur bendrojo lavinimo mokykloje dėstė anglų kalbą.

Frostas užsirašė adresą ant cigarečių pakelio ir, nepašykštėjęs kolegai padėkų bei liaupsių, pasiūlė, kai tik prireiks paslaugos, būtinai kreiptis. Į Klaivą inspektorius atsigręžė nušvitęs. Jis, lyg katinas, aptikęs kanarėlių narvo dureles atviras, iš anksto gardžiavosi būsimu laimikiu.

– Na, sūnau, dabar ne laikas gurkšnoti arbatą. Pakratysime barzdylą.

Frostas išsiėmė iš lietpalčio kišenės šaliką ir kelis kartus apsuko juo kaklą.

– Sere, inspektoriui Alenui pranešite, ar ne? – su nerimu pasiteiravo Klaivas.

– O kaipgi. Kai jam pasirodo, kad ignoruoju, taip užsigauna. Nesuprantu, ko jis pavydi – juk mes vis dėlto to paties rango.

Vidaus ryšio telefonu Frostas paskambino į Aleno kabinetą, bet atsiliepė ne inspektorius, o jo padėjėjas kriminalistas seržantas Džordžas Martinas.

– Sveikas, Džordžai, – suulbėjo Džekas, – tikiuosi, didžiai gerbiamo tavo šefo nėra? Išvažiavo namo pasilepinti vonia? Ką gi, pačiu laiku. Žinoma, ne mano reikalas, bet... Klausyk, kai sugrįš, gali jam pasakyti, kad suradome savaitinį ponios Aphil klientą ir važiuojame jo apklausti. Ne, nemanau, kad pirmiau derėtų jam pranešti. Juk jis labai vertina darbuotojų iniciatyvą. Ką ar paruošiau? Nusikaltimų statistinę suvestinę? Viešpatėliau, negi jau laikas? Aną savaitę? Po šimts!.. Gerai, kad pašnibždėjai, ačiū. Suruošiu, kai tik grįšime.

Frostas pakabino ragelį ir patyliukais nusikeikė į sieną. Prakeikta statistika! Maletas reikalavo skrupulingai siuntinėti duomenis į vyriausiąją valdybą, nors jų rankiojimas buvo tik gaišinanti kebeknė. Gerai dar, jei kabinetas tvarkingas kaip inspektoriaus Aleno – pasiėmei bylą ir išlesiojai skaičius. Bet jeigu tavo kabinetas primena sąvartyną, ir dokumentai nesusegti...

– Grįžę imsimės nusikaltimų statistikos. Bus tau, sūnau, puiki praktika.

Prie automobilio inspektorius susizgribo pamiršęs cigaretes, ir Klaivas, niršdamas dėl jam tekusio pasiuntinuko vaidmens, grįžo jų paimti.

Vėl atsidūręs Frosto netvarkoje, jis net nusipurtė. Jau jiedviem išėjus, kažkas atnešė į kabinetą naujų dokumentų ir, numetęs juos ant inspektoriaus stalo, ant šūsnių senųjų, prispaudė sunkia stikline pelenine. Pats viršutinis po ja Klaivą sudomino. Tai buvo storo, laiškinio popieriaus lapas neapipjaustytais kraštais, smulkutėle rašysena primargintas šviesiai žaliu rašalu. Barnardui atsisėdus prie stalo, į kabinetą įėjo konsteblis Stringeris, nešinas pluoštu lapų, kuriuose buvo išspausdintas sausio mėnesio budėjimo grafikas.

– O, jau šefo kėdėje, – išsišiepęs pakomentavo Keitas ir padėjo porą egzempliorių ant popierių krūvos.

Klaivas, nutaręs, kad menką tarno užduotį – atnešti cigaretes – bus geriau nuslėpti, pasakė:

– Maniau, tavo pamaina baigiasi antrą.

– Dirbu viršvalandžius. Dėl tos paieškos mums trūksta žmonių, be to, man reikia pinigų.

– Sakyk, kaip manai, kada jis mane paleis?

– Ką turi galvoje?

Barnardas dirstelėjo į laikrodį ir paaiškino:

– Aš jau mažne aštuonias valandas ant kojų. Tuojau važiuosime apklausti vieno tokio vyriškio – tikriausiai sugaišime dar porą valandų, – o grįžę, pasak Frosto, smagiai sėsime prie statistikos. Kai jo paklausai, atrodo, kad darbo diena vos prasidėjusi.

Keitas išsišiepė dar plačiau.

– Niekas tau apie poną Frostą nepapasakojo? Jis – puikus, visų mėgstamas vyrukas, tik darbas jam nesibaigia niekada. Po to, kai numirė žmona, jam tikriausiai nė nesinori eiti namo, bet jis paprasčiausiai nesupranta, kad kiti irgi turi namus. Taigi jei iki vidurnakčio ištrūksi, galėsi laikyti save laimės kūdikiu. Į darbą pirmas, iš darbo paskutinis – toks Frosto

principas, todėl apie seksą nebesvajok – jam nebeturėsi laiko.

Tai pasakęs, Stringeris išėjo.

Klaivą suėmė pyktis. Dirbti iki vidurnakčio?! Na su tokia savivale jis nesitaikstys, rytoj iš pat ryto užeis pas Maletą. Ir tuojau pat jam nusviro rankos. Aišku, kad skųstis Maletui jis negali. Juk policijos viršininko sūnėnas. Iškart pasklistų kalbos, kad ieško lengvatų.

O kurgi tos sumautos cigaretės? Klaivas niršiai trūktelėjo stalčių. Šis, jo nuostabai, išsitraukė visai lengvai, turinys pabiro ant grindų. Barnardas, rizikuodamas išsitepti prašmatniąsias kelnes, atsiklaupė ir, plūsdamas Frostą paskutiniais žodžiais, įniko grūsti šlamštą atgal į stalčių. Lyg negana būtų su tuo nepraustaburniu pusgalviu praleistos dienos, laukė dar ir vakaras drauge.

Vienas iškritusių daiktų Klaivą sudomino. Mėlyna cigarečių pakelio didumo dėžutė su dangtelyje įspaustu auksiniu ornamentu. Viduje kažkas barkštelėjo ir Klaivas neištvėrė nepasižiūrėjęs. Ant aksominio įkloto gulėjo kryžiaus formos ordinas su tamsiai mėlynu kaspinėliu. Greičiausiai apdovanojimas už ilgą tarnybą. Ordino reverse buvo išgraviruota: DŽEKUI EDVARDUI FROSTUI.

Klaivas įmetė dėžutę į stalčių, surado cigaretes ir išskubėjo į automobilių aikštelę.

Stenlis Farnemas parsineštus taisyti pratybų sąsiuvinius numetė ant prieškambario staliuko ir paėmė laiškus. Jų buvo du: mėnesinis „Barclaycard" žiniaraštis ir... Stenliui sutvaksėjo smilkiniuose. Pakabinęs paltą, jis dar kartą apžiūrėjo voką. Šis buvo išsipūtęs. Veikiausiai bus atėjęs aną savaitę užsisakytas

katalogas. Stenlis perplėšė voką čia pat prieškambaryje. Viduje iš tiesų buvo storas katalogas – „Sekso pagalbininkai ir žaisliukai". Jis skubomis pasklaidė leidinį, tik užmetė akį. Žinoma, vėliau ištyrinės jį atsidėjęs... Aha, apsaugos priemonių kainynas. Įvairiausios spalvos, įvairiausi modeliai, įvairiausi gamintojai. Stenlis nekantriai pervertė lapus: gumos latekso gaminiai jo nejaudino. Štai įklija su knygos reklama. „Sueities pozicijos". Tai jau įdomiau...

Pavojų jis pajuto sekundės dalelyte anksčiau, nei sučirškė durų skambutis. Staigiai atsigręžė, katalogas mažne išslydo iš rankų. Už matinio laukujų durų stiklo tamsavo du šešėliai.

Per širdį Stenliui perėjo šaltis. Voką ir katalogą jis paskubomis įmetė į negilų staliuko stalčių. Vėl suspiegė skambutis. Į duris garsiai pabeldė.

– Kas ten?

– Policija.

Policija?! O Dieve... nejaugi jie patikrino korespondenciją? Gal ne šiaip sau paštininkas, praėjusią savaitę įteikdamas paketą, taip kreivai vyptelėjo?

Jis užkabino durų grandinėlę ir jas tik pravėrė. Rizikuoti nenorėjo. Būna apsimetėlių, kurie dėdamiesi policijos pareigūnais...

– Ponas Stenlis Farnemas? Atleiskite, kad trukdome. Mes iš Dentono kriminalinio poskyrio. Ar galėtume užeiti?..

Kalbėjo vyresnis, aptriušęs tipas su randu. Kitas, gerokai jaunesnis, regis, sulaužyta nosimi, po trumpu paltu vilkėjo prašmatnų kostiumą. Aišku, galvažudžiai! Gerai, kad jis susiprotėjo užkabinti grandinėlę.

Stenlis paprašė darbo pažymėjimų. Randuotasis visą amžinybę kuitėsi tarp dokumentų aplankstytais

kampais, o jaunuolis akimirksniu išsiėmė ir atvertė piniginę. Naujas, švarutėlis pažymėjimas liudijo jį esant kriminalistą konsteblį Barnardą. Galiausiai ir antrasis surado ir atkišo savąjį.

– Štai, jeigu norite pamatyti ne tokį švarų... – pasakė.

Farnemas atkabino grandinėlę ir įleidęs pasiskubino nusivesti pareigūnus į svetainę.

– Kokiu reikalu? – paklausė jis. – Aš ką tik grįžau iš mokyklos.

Kriminalistas inspektorius Frostas užkabino šaliką ant kėdės atlošo ir atsisėdo. Kitas liko stovėti.

– Jaukus jūsų butukas, sere. – Inspektorius apsidairė skoningai apstatytame kambaryje, nužvelgė abstrakčiosios tapybos darbų kopijas, ankštai prigrūstas knygų lentynas, stereogrotuvą su uždėta Tipeto operos „Angliškas sodas" plokštele. – Jaukus ir visai nedidelis. Bet mūsų įsileisti kažkaip nesuskubote.

Tokiam netikėtam priekaištui Farnemas nebuvo parengęs atsakymo.

– Ee... aš... aš... aš šį tą veikiau.

Frostas įsmeigė žvilgsnį jam į akis ir paklausė:

– Kiek čia kambarių, sere?

– Kambarių? Ee... šitas, miegamasis, virtuvė, vonia.

– Užtektinai. – Inspektorius linktelėjo. – Tik tiek, kiek reikia. Neprieštaraujate, jei mano kolega iš Londono čia apsidairys? Ilgai netruks.

Farnemas pajuto, kaip nervingai sutrūkčiojo veido raumenys. Ko jie ketina ieškoti? Ir kokio velnio jis, paskutinis kvailys, siųsdinosi tą šlamštą, juk buvo aišku, kad kai kurios tų reklamuojamų prekių – neteisėtos... pastaroji knyga – akivaizdžiai pornografinė. Ačiū Dievui, kad nešovė į galvą padėti ją ant lentynos!

Inspektorius nenuleido nuo jo akių, kuo įdėmiausiai stebėjo tą prakeiktą po akimi tvinkčiojančią gysliukę. Bet jis, Stenlis Farnemas, neketino lengvai jiems pasiduoti. Šitiems farams teks paplušėti, kad nutemptų jį ant ešafoto.

– Prieštarauju. Ir išvis – be advokato į jokius klausimus neatsakinėsiu.

Frostas į jo žodžius sureagavo visiškai ramiai.

– Išmintingas sprendimas, sere. Skambinkite advokatui. Laiko turime į valias.

Jie žaidžia manimi, pamanė Farnemas. O Dieve, gal jiems užkliuvo tas kitas dalykas? Bet juk negalėjo sužinoti.

Kambaryje staiga tapo ankšta, jis pasijuto užspeistas, kilo noras ištrūkti, pabėgti. Dabar jau žinojo, kodėl jaunasis kriminalistas nesėda. Sergsti duris, kad jis nepaspruktų. Jie įvijo jį į spąstus. Stenlis ėmė dusti.

– Pone Farnemai, ar gerai jaučiatės? – spigindamas akimis, pasiteiravo inspektorius.

– Taip, žinoma, kuo puikiausiai.

Svetainėje buvo tvanku ir karšta. Farnemas atpalaidavo kaklaraištį.

– Sere, gal jūs ką nors slepiate?

– Slėpiu? Žinoma, ne. Kodėl... kodėl taip keistai klausiate?

– Pone Farnemai, ar pažįstate Džoaną Aphil?

Akimirką Stenliui sustojo širdis. Nejaugi jie žino ir apie ją?

– Aphil? – Jis susiraukė, dėdamasis mėginąs prisiminti. – Ne, neprisimenu tokios...

– Dentonas, Vikariato blokas, 29-as namas. Trisdešimt svarų už pasimatymą, įskaitant arbatą.

Farnemas apsimetė suglumęs.

– Atsiprašau, nepažįstu.

Frostas atsistojo ir pasiėmė nuo atkaltės šaliką.

– Verčiau paskambinkite advokatui. Surengsime jums akistatą su ta dama. Ji teigia, kad vakar popiet buvote jos namuose. Sprendžiant iš to, ką sakote jūs, ji tikriausiai meluoja, tad kuo greičiau išsiaiškinsime...

Farnemas pamėgino užsidegti cigaretę, bet žiebtuvėlis neveikė. Inspektorius pasiūlė savąjį ir kantriai palūkėjo, kol cigaretė nustos tirtėjusi.

– Gerai, gerai, taip, aš pažįstu ponią Aphil, – pagaliau prisipažino Farnemas. – Kas jai atsitiko?

– Sere, kodėl jai turėjo kas nors atsitikti?

– Pats žinote, būna, kad tokias moteris užpuola. Bet, man išeinant, jai viskas buvo gerai.

Cigaretė prikibo Stenliui prie lūpos ir ši įtrūko. Liežuviu jis pajuto sūrsvą kraują.

– Sere, mums rūpi ne moteris, o jos duktė.

– Treisė?

– Pažįstate ją?

– Esu kartą, kitą matęs. O kas atsitiko jai?

– Neabejoju, ir pats žinote, kas jai atsitiko. Apie tai pranešta per žinias ir laikraščiuose.

Staiga prabilo jaunuolis:

– Sere, štai šios dienos laikraštis. Padėtas ant kavos staliuko.

– Taip, bet aš dar neskaičiau.

Frostas paėmė laikraštį ir susiraukė. Kryžiažodis paskutiniajame puslapyje buvo išspręstas. Inspektorius, klausiamai kilstelėjęs antakius, parodė jį Farnemui.

– Taip, pusryčiaudamas aš sprendžiu kryžiažodžius, – pasiaiškino šis. – Patį laikraštį skaitau tik vakare.

Frostas apvertė laikraštį, išlankstė ir kyštelėjo šeimininkui. Puslapio dešinėje buvo išspausdinta nuotrauka, o antraštė skelbė

POLICIJA IEŠKO DINGUSIOS MERGAITĖS

Farnemas, krutindamas lūpas, peržvelgė tekstą.

– Dieve brangus! Kaip baisu! Nežinojau... – Staiga jis sumojo. – Ir jūs manote, kad ji čia? Norite apieškoti namus, nes manote, kad mergaitė čia? – Iš palengvėjimo Stenlis vos tvardėsi. – Pirmyn, ieškokite! Neturiu ko slėpti.

Inspektorius linktelėjo Klaivui, ir šis išslinko iš kambario. Frostas vėl atsisėdo.

– Sere, iš ponios Aphil namų išėjote apie pusę keturių. Turbūt neverta tikėtis, kad sutikote iš mokyklos grįžtančią Treisę?

– Sutikti nesutikau, bet, tiesą pasakius, ją mačiau.

Frostas mažne pašoko. Jis matė ją! Pagaliau jie surado žmogų, kuris mergaitę matė!

– Kur?!

– Ji ėjo iš Sekmadienio mokyklos.

– Namų link?

Farnemas vėl lyžtelėjo nuo lūpos sūrumą.

– Ne. Priešinga kryptimi. Ėjo su moterimi.

Inspektorius ant kėdės pasimuistė. Jei būtų žinojęs tai anksčiau, gal mergaitė jau būtų surasta. Jis nutarė susisieksiąs su Alenu, vos grįžęs į automobilį.

– Ar galėtumėte tą moterį nusakyti?

– Na... gerai neįsižiūrėjau. Skubėjau, be to, buvo tamsu. Vidutinio ūgio, su baltais kailiniais.

Balti kailiniai? Tai jau šis tas.

– Kokio amžiaus?

– Neįsivaizduoju.

– Ar matėte, kur jos nuėjo?

– Nemačiau. Greitai aplenkiau jas, ir tiek. Nenorėjau, kad Treisė mane pastebėtų. Be to, kaip sakiau, skubėjau.

– Kodėl skubėjote?

Atsakymų išprovokuoti klausimai buvo keblūs, bet Farnemo protas jau veikė guviau. Stenlis neabejojo, kad policininkai apsilankė geležinkelio stotyje ir žino, jog pirmu traukiniu jis neišvažiavo.

– Turėjau aplankyti tetą. Jai septyniasdešimt aštuoneri, rodos, tiek. Gyvena senjorų namuose Pietiniame rajone. Buvau prižadėjęs užsukti arbatos.

Inspektorius prunkštelėjo.

– Ne sekmadienis, o malonumų virtinė. Pirmiau aplankote ponią Aphil, paskui gurkšnojate arbatą su teta. Malonėkite pasakyti jos adresą.

Farnemas sunerimo.

– Nejaugi eisite jos kamantinėti? Dar išgąsdinsite. Senutės širdis silpna.

– Nesirūpinkite, sere, senutės silpnomis širdimis – mano specializacija.

Frostas užsirašė tetos adresą ant kišenėje rasto popiergalio ir įniko pirštu rakinėti randą. Jam knietėjo išsiaiškinti dar šį tą.

– Pone Farnemai, ar turite automobilį?

– Ne.

– Raudoną?

– Neturiu.

– Šiek tiek anksčiau buvome gavę pranešimų apie raudoną automobilį vairuojantį barzdotą vyrą, prie tos pačios Sekmadienio mokyklos viliojantį vaikus. – Frostas akimis svilino Farnemą. – Ar esate turėjęs automobilį?

– Taip, anksčiau turėjau. Buvo per brangu išlaikyti.

– Žinoma. Raudonų automobilių eksploatacija visada atsieina brangiai. Jūsiškis buvo raudonas, ar ne?

– Ne! – riktelėjo Stenlis.

– Na tada jums nėra ko rūpintis, – ne itin įtaigiai pasakė inspektorius ir atsistojęs pasirąžė. – Einu verčiau pažiūrėsiu, ką veikia mano kriminalistas konsteblis.

Barnardas, pasiraitojęs rankoves, triūsė vonioje. Jo švarkas kabojo ant durų. Nuimti vonios apdailos plokštę konsteblis nuėmė, bet įstatyti atgal nesisekė. Pakluso ji tik po kelių patikimų Frosto smūgių.

– Atrodo nekaip, – pakomentavo šeimininkas.

– Liaukitės, – subarė jį Frostas. – Žmogus šimtą septynis svarus sumokėjo.

Galų gale pareigūnai išvažiavo. Farnemas pro užuolaidas žiūrėjo jiems pavymui, kol automobilis pasuko už kampo. Tada jis klestelėjo į fotelį ir ėmė melsti Dievą, kad sutrukdytų farams pasimatyti su jo teta. Stenlis prisiekė gyvenime nebeprisiliesiąs prie moters, neužsisakinėsiąs jokių katalogų, kad tik gerasis Dievas sutrukdytų policininkams.

PIRMADIENIS (5)

Kriminalistas inspektorius Alenas trynė akis ir stengėsi sutelkti dėmesį į popieriaus lakštą, kuriame tai išskysdavo, tai vėl pamažu išryškėdavo pavardžių sąrašas. Jis dar kartą perskaitė, kad visos motinos, vakar laukusios savo vaikų prie Sekmadienio mokyklos, buvo surastos ir apklaustos, bet nė viena jų neprisiminė mačiusi paslaptingą moteriškę su baltais kailiniais.

Inspektorius įmetė lapą į peržiūrėtiems dokumentams skirtą dėklą ir patenkintas savimi purkštelėjo. Skeptiškoji jo versija pasitvirtino. Moteris paprasčiausiai neegzistavo. Farnemas, norėdamas nukreipti nuo savęs įtarimą, ją prasimanė, o tas lengvatikis žioplys Frostas masalą nedvejodamas prarijo.

Bet kurgi pats Frostas? Šiuo metu jam derėtų būti čia. Aleno kūną pervėrė skausmas, galva pasmilko it sutrenkta. Jautėsi jis nežmoniškai prastai. Palto kišenėje turėjo būti aspirino. Inspektorius atsistojo ir buvo beeinąs jo pasiimti, bet sulig antru žingsniu suriko – skrandyje plykstelėjusi liepsna kaipmat apsiautė visą kūną. Kabinetas pašėlo suktis, Alenas iš nepakeliamo skausmo kriokė vis garsiau.

Išgirdęs bildesį, įpuolė kriminalistas seržantas Martinas. Alenas nualpęs tysojo ant išblizginto linoleumo.

Martinas iš ligoninės paskambino Maletui. Inspektorių paguldė ištirti. Šiokio tokio nerimo esama, nors greičiausiai bus įsimetęs koks nors virusas. Kraujo ir kai kurie kiti tyrimai jau padaryti, bet konkretesnių išvadų reikėsią laukti iki rytojaus, kol ligonį apžiūrės specialistas.

Padėjęs ragelį Maletas ėmė mąsliai barbenti pirštais į raudonmedžio stalviršį. Kodėl Alenas negalėjo savo negalavimams pasirinkti tinkamesnio meto? Ką dabar skirti paieškos vadovu, kai skyriuje šitaip trūksta kadrų? Aleno padėjėjas kriminalistas seržantas Martinas vadovauti sugebėtų, bet juk jis tik seržantas. Nebūtų rūpesčio, jei Frostas būtų tinkamas kandidatas, tačiau taip nėra, tad neverta nė galvoti.

Maletas pasikasė smakrą, ir staiga jam nušvito akys. Grafystės vyriausioji valdyba! Ten knibždėte knibžda atliekamų darbuotojų. Nei šis, nei tas, turint galvoje, kad skyriuose šitaip stinga žmonių. Jeigu taip jam pavyktų parsikviesti iš valdybos aukštesniojo rango karininką... ir išlaikyti jį skyriuje, net ir grįžus Alenui.

Čia be strategijos neapsieisi. Teks kreiptis į pačias viršūnes – skambinti mažų mažiausiai pačiam policijos viršininkui.

Maletas apsitampė uniformą, susiglostė plaukus. Pasijutęs užtektinai išvaizdus, surinko viršininko namų numerį.

– Sere, dovanokite, kad trukdau tokiu netinkamu metu. Jei kas ir yra nusipelnęs ramybės bei poilsio, tai pirmiausia, žinoma, jūs. Aš, sere? O, aš vis dar kabinete. Žinote, skyrių viršininkai niekada nemiega. – Jis santūriai, mandagiai sukikeno ir papasakojo apie Aleną. – ...Taigi, kaip suprantate, sere, vadovauti Treisės Aphil bylai turiu paskirti ką nors kitą.

Maletas nutilo, laukdamas, kol galės karštai pritarti policijos viršininko pasiūlytai kandidatūrai.

– Ką gi, – tarė pastarasis, – valdyboje atliekamų darbuotojų neturime. Be abejonės, ir pats tai žinote.

– Be abejonės, žinau, – aidu atsiliepė Maletas.

– Tik nesuprantu, ko jūs nerimaujate. Juk yra Frostas. Stebiuosi, kad iš karto jo nepaskyrėte. Jis – rimtas vyras.

– Geresnio nė nerasčiau, – kvarktelėjo vyriausiasis inspektorius. – Sere, džiaugiuosi, kad mūsų mintys sutampa. Tučtuojau skiriu Frostą vadovauti paieškai.

Padėjęs ragelį, jis kelis kartus pergalvojo pokalbį, mėgindamas suprasti, kur suklydo, paskui susikaupė ir paskambino į Frosto kabinetą.

– Kur Džekas Frostas?

Nusikamavęs Klaivas pakėlė akis nuo popierių šūsnies, prie kurios buvo pasodintas išrankioti nusikaltimų statistikos duomenų.

Frosto teiravosi Viešosios tvarkos poskyrio seržantas, iš pažiūros malonus kokių keturiasdešimties vyriškis vėjo nugairintu veidu, ilgais, užriestais ūsais.

– Seržante, jis pas skyriaus viršininką. Aš – Frosto padėjėjas, kriminalistas kons...

– Drauguži, žinau, kas esi, – pertraukė seržantas. – Kietas kostiumas, sumurkyta nosis, vadinasi, policijos viršininko sūnėnas, ar ne?

– Turiu ir pavardę – Barnardas, – pastatė šerį Klaivas.

– O aš Džonsonas. Džonis Džonsonas, nuovados seržantas. Mano pamaina – kas aštuonias valandas. – Jis atsirėmė į bylų prigrūstą spintą ir paklausė: – Na kaip sekasi darbuotis su mūsų Džeku?

– Dirbti su avigalviais nesu įpratęs, – suburbėjo vis dar užsigavęs Klaivas ir tuojau pat pasigailėjo atšovęs šitaip šiurkščiai, kas kad atvirai. Neabejojo gausiąs grąžos. Jo nuostabai, seržantas atlaidžiai nusišypsojo.

– Žiūrėtum savęs, Barnardai. Gal jis ir ne išminčius, bet kuo geresni kiti? Kokia pusė žmonių čia neriasi iš kailio dėl paaukštinimo, per kolegų galvas keberiojasi aukštyn. Tik ne Džekas Frostas. Jis žino savo trūkumus ir niekuo neapsimeta. Džekas niekada nemėgins kito sąskaita pelnyti gerą vardą. Jei dirbtum su inspektorium Alenu, suprastum, apie ką kalbu.

– Jis – beširdis stačiokas, – niekaip neatlyžo Klaivas. – Apklausėme motiną, kurios duktė dingusi, gal jau ir gyvos nebėra, o Frostui rūpi tik įsmukti į tos moters lovą.

– Ką Džekas galvoja, tą ir sako, ir tai jo bėda, – tarė seržantas, berdamas tabaką ant suktinės popierėlio. – Tu tikriausiai irgi apie tai galvoji, tik garsiai nesakai.

Seržantas pataikė, bet Klaivas neprisipažino, tik paniuręs susigūžė ir subambėjo:

– Jis pats apkiautėlis, tad ir kabinetas ne kitoks. Beje, kokį ten ordiną mačiau jo stalčiuje? Neatpažinau. Turbūt už ilgus tarnybos metus? Vargu ar Frostą kas nors būtų apdovanojęs už gerą elgesį.

Džonsonas lyžtelėjo lipnų popierėlio kraštą ir su gailesčiu nužvelgė jaunuolį.

– Porą tarnybos metų, ir jau viską išmanai, ar ne, Barnardai? Ką gi, prieš pustrečių metų apie tą įvykį skalambijo visa žiniasklaida. Ordinas, kurį Džekas laiko nukišęs į stalčių ir niekam nerodo, yra Jurgio kryžius.

Klaivas taip ir išsižiojo.

– Jurgio kryžius?

– Taip, civiliams teikiamas Viktorijos kryžiaus atitikmuo, ir jį gavo tas, kaip tu sakai, apkiautėlis.

Koridoriumi ateinančio Frosto žingsnių jie neišgirdo. Staiga atsilapojo durys ir inspektorius įėjo į kabinetą.

– Kas apkiautėlis? Apie mane kalbate? – Frostas išsyk pastebėjo raudonį Klaivo veide, o išvydęs nuovados seržantą apsidžiaugė. – O, gauruočius Džonis Džonsonas! Kur buvai dingęs? Nemačiau tavęs savaičių savaites.

– Atostogavau, Džekai. – Seržantas irgi nudžiugo. – Grįžau vakar vakare.

– Šitokiame darbe dar ir atostogų gauni? O kas, tau nesant, kyšius ims? Matau, su mano padėjėju, Juozapu

ir nuostabiuoju margaspalviu sapnų apsiaustu*, jau susipažinai. O kaip gyvuoja žavioji, geidulingoji tavo žmona?

– Ačiū, ji vis dar žavinga ir geidulinga. Žmona tikisi, kad kokį vakarą užsuksi pas mus. Pavakarieniautume drauge.

– Neišdrįsiu, Džoni, neišdrįsiu. Juk žinai, kaip ji gali mane paveikti. O ir su paprastais seržantais bičiuliautis man nebepritinka. Aš paskirtas vadovauti Treisės Aphil paieškai.

Frostas pergalingai kilstelėjo abi rankas.

– Jūs?.. – Klaivas pasistengė neišsiduoti nepatikėjęs.

– Taip, aš, sūnau. Savo rąstų namelyje mane ką tik įšventino mūsų visų mylimas viršininkas. Senukas Alenas – ligoninėje. Nepakėlė, vargšelis, vonios – štai ką manau.

– Džekai, sveikinu, – pritariamai linksėdamas tarė seržantas.

– Kad žinotute, – toliau kalbėjo inspektorius, – man prisakyta nesirodyti spaudai ir televizininkams, kas penkios minutės atsiskaityti Maletui ir nieko nesiimti be raštiško jo įsakymo, bet visais kitais atžvilgiais mano rankos – laisvos. – Frostas patraukė nosimi. – Rūgštele, Džoni, ką tu rūkai? Bene ūsų nuokarpas?

Džonsonas patenkintas išsišiepė.

– Džekai, ponas Maletas neskirtų tavęs vadovauti, jei manytų, kad nepajėgsi.

– Liaukis, Džoni, jam paprasčiausiai taip liepė. Juk daugiau nėra kam. – Inspektorius numojo ranka ir

* Aliuzija į garsų Timo Rice'o ir Andrew Lloydo Webberio miuziklą „Juozapas ir nuostabusis margaspalvis sapnų apsiaustas".

užsidegė cigaretę. – Būkim atviri, jei ne sumautas Jurgio kryžius, Maletas seniai būtų mane išgyvendinęs. – Staiga prisiminęs Klaivą, Džekas pasiūlė užrūkyti ir šiam. – Sūnau, ar žinai apie mano ordiną? Gavau jį pačiu laiku, – čiulpdamas cigaretę, mąsliai kalbėjo Frostas. – Maletas jau buvo pasiryžęs, atsidėkodamas už vieną, kitą įspūdingesnę išdaigą, spirti mane velniop, tik ėmė ir išmušė mano triumfo akimirka. Reikės kada nors tau parodyti tą ordiną. Žinai, valdžiai labiau patinka apdovanoti žuvusius, bet jeigu tas apdovanojimas pakelia jos pačios akcijas, galima tikėtis išimties. – Inspektoriaus cigaretė smilko netolygiai, ir jis vienur vos vos ją paseilino. – Taigi dabar aš – garsenybė. Rašydama apie mane, tarkime, su tokia antrašte: DĖL KRIMINALISTO VEIKSMŲ BYLA NENUKELIAVO IKI TEISMO – čionykštė spauda kaskart pamini ir ordiną. Šit kodėl Maletui tenka mane pakęsti. Tokia tat spaudos galia. Jis paprasčiausiai bijo vieną gražią dieną išvysti antraštę: NARSUSIS DIDVYRIS KRIMINALISTAS IŠSPIRTAS IŠ DARBO. NIEKŠIŠKAS AKINIUOTO MENKYSTOS POELGIS.

– Džekai, jis rekomendavo tave paaukštinti, – priminė seržantas.

Frostas paniekinamai prunkštelėjo.

– Nes tikėjosi, kad tasai apdovanojimas pelnys skyriui garbės. Buvo užmiršęs, kad prie ordino dar ir aš prikabintas. Lažinuosi, dabar jau gailisi, bėdulis. Na, sūnau, mesk šalin tuos popierius. Eime, pažiūrėsime, kas naujo paieškos dispečerinėje.

Nuovados seržantas, palydėjęs juodu iki pirminio sulaikymo kambario, Frostui priminė:

– Džekai, Pegė primygtinai kviečia...

Vėliau inspektorius Klaivui prisipažino, kodėl nedrįsta pasinaudoti kvietimu.

– Iš pagarbos Džoniui. Jis – šaunus vyrukas ir dėl savo žmonelės eina iš galvos, bet ji pamišusi dėl sekso. Tai, patiekdama užkandį, įbruka spenelį tau į ausį, tai, atsisėdusi greta, prisispaudžia šlaunimi prie šlaunies. Taip ir apsilaistai sriuba. Jei ji būtų ne Džonio žmona, man tokie žaidimai net patiktų. Netyčia nugirdau, kad, kai Džonis budi, kai kas ją aplanko. Jeigu jis sužinotų... – Frostas, nebaigęs sakinio, gailiai atsiduso.

Poilsio kambaryje šalia Maleto kabineto įrengta paieškos dispečerinė buvo Aleno, kaip organizatoriaus, šedevras. Čia veikė papildomai instaliuoti telefonai, taip pat teletaipai, fotostatas, kopijuokliai; garsiakalbiai skelbė informaciją, ateinančią iš Operatyviojo valdymo centro, stambaus mastelio žemėlapiuose ant sienų galėjai pamatyti, kur kuriuo metu yra visos paieškos grupės, automobiliai, motorizuotieji bei pėstieji patruliai ir taip toliau, ir panašiai. Kiekvienas pokalbis telefonu būdavo automatiškai įrašomas, užfiksuojant jo laiką. Tiesioginė linija jungė dispečerinę su centrinio pašto technikais – jei prireiktų nustatyti, iš kur skambinama. Spalvoto ir nespalvoto vaizdo televizoriai rodė visas įmanomas žinių laidas. Jokių galimybių kokiam nors paikam atsitiktinumui. Sutrikus elektros energijos tiekimui, būtų tučtuojau įsijungęs mobilusis generatorius.

Džekas Frostas, vienintelis Aleno nenumatytas atsitiktinumas, įėjo į patalpą, bejėgiškai nužvelgė skrupulingą bei dalykišką tvarką ir paskelbė, kad pats jis viršininku skirtų Aleno padėjėją. Padėjėjas, kriminalistas seržantas Džordžas Martinas, buvo mąslus, lėto būdo ir rūkė pypkę, kurios burbuliavimas Frostą nuolat erzino.

Darbas paieškos dispečerinėje visą dieną virė nenutrūkdamas, telefonai kaito, mat be paliovos skambino trokštantys pagelbėti piliečiai. Žmonės skelbėsi matę dingusią mergaitę. Kai kurie pasakojimai teikė vilties, bet dauguma buvo neįtikėtini. Vis dėlto kiekvieną skambutį reikėjo užregistruoti, kiekvieną liudijimą patikrinti. Sulig tamsa stojo ramybė. Telefonai subirbdavo tik kada ne kada. Išvargusiems pareigūnams atsirado laiko sutvarkyti dokumentus, užkąsti, suplanuoti ilgo rytojaus darbus.

– Kas girdėti apie kailiniuotąją moterį? – priėjęs prie Martino, pasiteiravo Frostas.

Seržantui supapsėjus pypkę, iš jos galvutės pažiro išdagos.

– Kol kas nieko, – atsakė jis ir, išsiėmęs iš burnos, ėmė krapštyti pypkę ištiesinta sąvaržėle. – Žinai... šit ką galvoju... Ar ponia Aphil neturi baltų kailinių?

– Nejaugi nori pasakyti... – pasipiktino Klaivas, bet Frostas jį išsyk nutildė.

– Ponia Aphil? O ką, mintis visai įdomi. – Kiek pagalvojęs inspektorius papurtė galvą. – Ne, Džordžai. Farnemas matė ne ją. Juk jis paliko Džoaną lovoje, skaičiuojančią uždarbį, o pats šuoliais išlėkė pas savo tetulę gerti arbatos. Aa, pas tetulę... – Frostas dūrė pirštu į Klaivą. – Sūnau, neužmiršk, kad ir mums reikia ją aplankyti. – Martinui jis pasakė: – Džordžai, štai ką padarysime. Apie moterį su kailiniais reikia papasakoti spaudai.

– Jau padaryta. Alenas tuo pasirūpino, vos gavęs tavo raportą.

Kurgi tas stropuolis nepasirūpins, pagalvojo Frostas. Balsu jis tarė:

– Norėjau tave patikrinti, Džordžai.

Džordžas atlaidžiai šyptelėjo, o jo pypkė nemaloniai suburbuliavo.

– Aš, tavim dėtas, seniai būčiau išsikvietęs santechniką, – pakomentavo inspektorius.

Viešosios tvarkos poskyrio pareigūnas prie kampinio stalo, su kažkuo pakalbėjęs telefonu, mostelėjo prakąstu sumuštiniu, prašydamas dėmesio, ir pasišaukė Frostą.

– Dėkui, Fredai, aš jau užkandau, – skubiai priėjęs, pasakė šis.

Vyrukas išsišiepė.

– Sere, šis tas įdomaus. Kaip žinote, mes tikriname vaikų tvirkintojus ir asmenis, baustus už lytinius nusikaltimus prieš mažamečius. Aiškinamės, kur jie buvo vakar apie pusę penkių popiet.

– Žinau, kad esu neišmanėlis, – suniurzgė Frostas, – bet visko aiškinti man nereikia. Tad kas nutiko? Sumuštinyje – šuns dvėseliena?

– Silkių paštetas, sere. – Pareigūnas atsikando. – Daugumą tų tipų radome ir jie raštu pasiaiškino, kas kur buvęs. – Jis paėmė pluoštą lapų ir nukratė nuo jų trupinius. – Norėsite paskaityti?

– Ne, po šimts velnių, nenorėsiu, – pyktelėjęs atšovė inspektorius. – Jei turėčiau laiko ką nors skaityti, paskaityčiau kokią nešvankią knygiūkštę. Ko jie ten prikeverzojo?

– Didžiuma – su alibi, sere. Šiuo metu tikriname. Bet vieno veikėjo neradome. Mikio Hoskinso šiandien nebuvo darbe.

Frostas suraukė antakius ir patyliukais švilptelėjo.

– Mikio Hoskinso?

– Patruliai kelis kartus apsilankė jo namuose ir nieko nepešė. Kaimynai sako, kad jo šeimininkė, ponia

Bauzi, mieste, apsipirkinėja. O apie patį Mikį jie nieko nežino. Nematė jo nuo vakarykščio ryto.

– Noriu, kad patruliai apsigyventų ant ponios Bauzi slenksčio, – kirste nukirto Frostas.

– Sere, inspektoriaus Aleno įsakymu, jie jau pakeliui ten link.

Dukart sumautas inspektorius Alenas, tylomis sukeikė Frostas.

Patrulių automobilis prie Hoskinso namų grįžo septynios minutės po devynių. Šįsyk prieškambaryje buvo įjungta šviesa, pienas paimtas, ponia Bauzi grįžusi iš žygio po parduotuves. Bet jos nuomininko kambario antrame aukšte langas tamsavo.

Buvo konsteblio Maiko Džordano eilė belstis. Jis užsimovė kepurę su snapeliu ir nužingsniavo prie namo. Pabeldė. Ponia Bauzi atšnopavo iki durų, pravėrė jas, ir į gatvę kaipmat patvoskė įsisenėjęs rūkytos žuvies kvapas.

– Ko? – tarstelėjo žema, apkūni moteris ant sprando į kuokštą suimtais plaukais ir mažomis, giliai įdubusiomis akutėmis.

– Ponia Bauzi, ar Mikas namie?

– Nėr nuo sekmadienio.

– Šit kaip? – Džordanas išsiėmė užrašinę. – O kas atsitiko sekmadienį?

Ji sukrenkštė. Durų rankenos nepaleido, lyg šitaip jaustųsi saugiau.

– Pavalgė ir išėjo, daugiau nemačiau.

– Keista, argi ne?

– Sumokėjo už nuomą lig penktadienio, tad kas man rūpi?

– Ar galėčiau apžiūrėti jo kambarį?

– Žiūrėk, kad nori. Bet lig penktadienio užimtas.

Įsileistas į žuvimi pradvisusią troškumą, Džordanas užkopė nuzulintu linoleumu padengtais laiptais. Mikio kambaryje buvo lova, spinta, stalas ir kėdė. Ant stalo gulėjo knyga minkštu viršeliu su kažkokia baidykle, perlenktas tąsaus saldainio popierėlis pakeitė žymeklį. Čia pat stovėjo brangus, visų diapazonų tranzistorinis radijo imtuvas. Spintoje kabojo vienas vienintelis kostiumas ir moteriški apatiniai, pavogti nuo skalbinių virvės.

Džordanas įsijungė siųstuvėlį ir susisiekė su nuovada.

– Gūdžiai paslaptinga, – sumurmėjo Frostas, kai Džordžas Martinas persakė jam, ką išgirdęs. – Na, sūnau, lėk į archyvą ir parnešk Mikio Hoskinso bylą.

Martinas Klaivą sustabdė. Bylą seržantas jau buvo parsinešęs. Žinojo, kad inspektorius Alenas jos pareikalaus.

Frostas peržvelgė ilgą teistumų sąrašą. Ekshibicionizmas, lytinis smurtas, apsimetinėjimas gydytoju, nepadorūs monologai telefonu, apatinių vogimas ir taip toliau, ir panašiai. Inspektorius pasibjaurėjęs atstūmė popierius.

– Regis, jis jaučiasi labai kietas demonstruodamasis. Jeigu maniškis būtų toks mažytis kaip jo, nerodyčiau niekam. – Frostas pasikrapštė skruostą. – Vadinasi, dabar ieškosime ne tik moters su baltais kailiniais, bet ir pasprukusio smaukaliaus. Gal jiedu susičiulbėjo. – Jis grąžino bylą seržantui. – Štai tau darbelio, Džordžai, aš ir šiaip skęstu popieriuose. Ir paskelbk apie Mikį visiems patruliams. Noriu jį prigriebti.

– Jau paskelbta, – atsakė Martinas, šiek tiek užsigavęs. Kodėl Frostui atrodo, kad jį reikia vedžioti už rankos?

– Aha, vadinasi, Mikas motušės Bauzi namus apleido pavalgęs? Jei būtų sveiko proto, būtų pasprukęs pirmiau. – Inspektorius kalbėjo, siūbuodamas ant pasviros kėdės. – Sykį, kai iš moterų vienuolyno nukniaukė trisdešimt porų džiūstančių kelnaičių, nuvažiavau jo suimti. Motušė Bauzi tame pačiame prikaistuvyje virino nosines ir virė mėsą. – Prisiminęs tai, Frostas net nusipurtė. – Kaip atmenu, nosinių laukė liūdnas galas.

Kai Martinas išėjo, inspektorius liovėsi siūbavęs, nuo popierių šūsnies viršaus grybštelėjo gerą pluoštą ir įbruko Klaivui.

– Gal surastum jiems vietos ant savo stalo?

Pačiame viršuje gulėjo laiškinio popieriaus lapas, primargintas žaliu rašalu. Klaivas perskaitė.

Senojo miško kotedžas, Dentonas
Gruodžio 3

Vyriausiajam policininkui

Gerbiamas sere,
pražuvusi siela pragaro prieangyje šaukiasi teisingumo. Žemiškasis koroneris tegul ir sako, kad Metju Finčas nusižudė, bet dvasios žino, kad jis buvo nužudytas. Jo našlės rankos KRUVINOS.

Pagarbiai,
Marta Vendl

Barnardas perskaitė laišką dar kartą. Ar čia koks pokštas?

– Paranojikams turime atskirą aplanką, – paaiškino Frostas. – Man regis, viršutiniame stalčiuje. Jeigu ten nebetilps, dėk prie „įvairių". Su ta moterėle grynas vargas, laiškus rašo be atvangos. Ragana ar mediumė, ar kas ten tokia. Pasak jos, natūraliai išvis niekas nemiršta. Kapinės išvien priguldytos žmogžudžių aukų, tik mes, žiopliai ir mulkiai, to nematome.

Bet Klaivo inspektorius neįtikino. Laiškas atrodė parašytas taip įtaigiai.

– Sere, ar negalėjo tas Finčas būti nužudytas?

Frostas, sučiaupęs lūpas, kiek pagalvojo.

– Neįmanoma. Bylą tyrė inspektorius Alenas, o jis niekada neklysta. Ei, bet juk aš ketinau parodyti tau ordiną.

Jis ėmė raustis ne tame stalčiuje, kur buvo apdovanojimas. Klaivas jau ketino patarti, bet laiku susizgribo – juk jam nederėjo to žinoti. Staiga inspektorius liovėsi ieškojęs ir suglumęs įsispoksojo į ištrauktą stalčių.

– Sūnau, ar ne tu būsi pasiskolinęs mano pinigus? Ne? Stebuklas, ir gana, po šimts velnių. Turėjau kokius keturiasdešimt penkis pensus smulkiomis. Laikiau juos, kad turėčiau kuo sumokėti už arbatą ir sumuštinius iš valgyklos. Ir še tau – net farinėje negali žmogus saugiai laikyti pinigų! Gražumėlis, ar ne? – Jis įstūmė stalčių ir dirstelėjo į kitą. – Aa, štai jis. – Padavė dėžutę Klaivui. – Ant iškilios mano krūtinės jį užkabino karališkoji Jos Didenybės ranka. Atmenu, žmonelė susijaudino iki širdies gelmių.

Sidabrinio kryžiaus centre buvo išgraviruota UŽ NARSĄ. Klaivas pasiteiravo, kaip inspektorius nusipelnė tokio apdovanojimo. Frostas pirštu nejučia prilietė randą skruoste.

– Et, sūnau, pasipainiojo man toks jaunikls padauža. Pavardės jau neprisimenu. Sumanė jis apiplėšti banką, tą patį Beningtoną. Priplaukęs narkašėlis. Akys stulpu. Argi viso proto žmogus eitų plėšti banko šalia farinės? Per kelias sekundes atsidūrėme ten, apsiginklavę lazdomis, kad turėtume kuo atremti kulkas, jei tas vaikis pasius šaudyti. Tokiomis šit akimirkomis gali tik graužtis, kad mums neišduodami ginklai. Ne taip kaip Amerikoje. Aišku, tai nereiškia, kad mokėtume jais naudotis. Na tad štai. Banke buvo moteris su kūdikiu vežimėlyje ir didesniu vaiku ant rankų. Tasai plėšikėlis paėmė ją įkaite ir įrėmė vamzdį vaikiukui į ausį. Mes pamažu artinamės, o tam nupušėliui nė motais. Spokso į mus, ir tiek. Mes ir šiaip, ir anaip raginame jį susiprotėti, pasiduoti, o jis stovi sau, prakaitu apsipylęs, krūpčioja, akis varto. Moteris verkia, vaikas su vamzdžiu prie ausies spiegia visa gerkle, mažylis vežimėlyje kniurkia. Pasirodo, tasai nevėkšla tik ir laukė, kad kas jį išprovokuotų nuleisti garą šūviais. Visi tai suprato, tik ne aš. Aš maniau, kad vaikis blefuoja, taigi kaip įžūlus neišmanėlis žengiau į priekį. Padauža išsyk atkreipė ginklą į mane. Vargšelis visas tirtėjo, prakaitas liejosi kaip iš kibiro, todėl labai jau išmintingai nutariau, kad pistoletas neužtaisytas ir man tik reikia jį atimti. Pirmoji kulka pataikė į pilvą ir ištaškė į skutus visą mano teoriją. Kaip paskutinis mulkis, užuot traukęsis, ėjau pirmyn. Kita kulka išarė man žandą, o trečia – skalpą. Prieš susivokdamas, kad į mane šaudo, dar spėjau sugriebti tą vaikigalį į glėbį, o jau tada supuolę kolegos apibėrė jį smūgių kruša. Žodžiu, man pasisekė. Pirmoji kulka iš tikrųjų pataikė į diržo sagtį, tad įsitaisiau tik sušiktai didelę mėlynę. Ta, kuri išvagojo žandą, lėkė ir nulėkė. Vaikis gavo

vienuolika metų, o aš – ordiną. – Frostas atsiėmė iš Klaivo dėžutę ir įmetė į stalčių. – O keturiasdešimt penkių pensų čia tikrai nebėra.

Sukiauksėjo telefonas.

– Frostas. Ką? Ir jis tik dabar pranešė? Mulkis neraliuotas! Adresą žinai? Gerai, mudu su Puošeiva Hariu* jau beveik pakeliui. – Inspektorius padėjo ragelį. – Treisės mokyklos direktorius ką tik paskambino į paieškos dispečerinę ir pranešė apie kitą mergaitę, Odrę Harding. Jai dvylika, už Treisę vyresnė, bet juodvi – neišskiriamos draugės. Odrės šiandien nėra mokykloje.

Kadangi reikėjo apklausti moksleivę, jiedu su savimi pasiėmė pareigūnę. Konsteblė gūžėsi ant užpakalinės sėdynės ir visą kelią neištarė nė žodžio. Sykį, kitą Klaivas vogčia žvilgtelėjo į veidrodėlį, bet mergina sėdėjo užsismaukusi kepurę ant akių, pasistačiusi apykaklę, tad ar verta nuodėmės, jis taip ir nesuprato.

– Atvažiavome, – pranešė Frostas, kai automobilis sustojo prie šaligatvio palei sujungtus Viktorijos laikų namus.

Duris atidarė įspūdingų, kraują kaitinančių formų uoga su aptrintais džinsais ir medvilniniais marškinėliais, it plonytė plėvelė aptempusiais tokias žavingas krūtis, kokių Barnardas jau seniai nebuvo regėjęs. Abu vyrai įsistebeilijo į šeimininkę, lyg užhipnotizuoti gyvatės žvilgsnio.

– Eik tu!.. – kvėpte iškvėpė Frostas ir skubiai pridūrė: – Ponia, atleiskite, kad sutrukdėme. Mes – iš policijos.

* Didžiojoje Britanijoje populiarių komedijų apie Šv. Triniano mergaičių mokyklą veikėjas.

– Kas ten? – Iš namo gilumos atsklido kimus moteriškas balsas.

– Policija! – atsakė mergina.

Į koridorių iškrypavo moteris nužaistos lėlės veidu. Jos apranga būtų labiau pritikusi dvidešimčia metų jaunesnei merginai.

– Ponia Harding? – pasitikrino Frostas. – Atvažiavome dėl jūsų mergaitės, Odrės.

– Dėl Odrės? – paklausė moteriškė ir parodė į merginą.

Ką? Šita ir yra Odrė, dvylikametė mokinukė? Juk jai mažų mažiausiai aštuoniolika ar devyniolika. Klaivas ir inspektorius apstulbę susižvalgė.

– Čia visi sustirsime į ragą, – pasakė ponia Harding. – Užeikite į vidų.

Ji nusivedė juos į nedidelę svetainę, prikaitintą anglimis kūrenamame židinyje ūžiančios ugnies. Ant stovo vidur kambario buvo uždėta lyginimo lenta. Frostas atsisagstė lietpaltį, nusivyniojo kelis jardus šaliko ir paragino Barnardą – girdi, klausinėk.

– Ar galiu toliau lyginti? – pasiteiravo ponia Harding.

Klaivas linktelėjo jai ir pradėjo apklausą:

– Odre, šiandien nebuvai mokykloje, ar ne?

– Na ir kas?

– Mergaitei susopo krūtinėje, – įsiterpė motina.

Odrė, lyg patvirtindama jos žodžius, paslaugiai sukosėjo.

– Tokiais atvejais padeda kamparo aliejus, – pasakė inspektorius ir pusbalsiu pridūrė: – Maždaug pusę galono...

Policininkė vargais negalais susitvardė nesukikenusi. Klaivas susiraukė. Juk čia rimtas tyrimas. Nejaugi

tas senas kvailys negali bent kartą apsieiti be pigių savo juokelių?

– Turbūt niekas nebūtų siuntęs čionai trijų farų dėl to, kad aš nenuėjau į mokyklą? – spėjo mergaitė, taip trindamasi delnais krūtinę, kad Klaivą suėmė pavydas, o Frostas susidrovėjo.

– Ne. Mes atvykome dėl Treisės Aphil. Kaip suprantu, ją pažįsti?

– Pažįstu. Jos motina – kekšė.

Ponia Harding piktai trinktelėjo lygintuvu į lentą.

– Gal ji ir tokia, mano mergaite, bet tau negražu taip kalbėti. Būna dalykų, apie kuriuos šnekėti nedera. – Frostui moteris sąmoksliškai pakuždėjo: – Mano dėdė buvo duobkasys, bet mes apie tai nesipasakojame. Kai ką verčiau nutylėti.

– Tai jau tikrai, – atsakė inspektorius ir mostu paakino Barnardą tęsti.

– Odre, juk tu Sekmadienio mokyklos nelankai, teisybė?

– Lanko, bet tik baleto ir žingsninės aerobikos klases, – vėl įsikišo motina. – Mes tikime religija ir panašiais dalykais, bet nemėgstame, kai jie brukami jėga, ir dar sekmadieniais.

– Ponia Harding, Treisė dingo. Vakar ji negrįžo iš mokyklos.

Moteriškė išpūtė akis.

– Žinau! Vargšė motina... noriu pasakyti, juk ir tokios turi motiniškų jausmų.

– Odre, Treisė – tavo draugė, ar ne?

– Pažįstama, – atsainiai tarė mergaitė, – bet jau kelias savaites nebuvau jos sutikusi. Na nebent mokykloje.

– Tikrai? – atkakliai pasitikrino Klaivas.

– Mano duktė – ne melagė, – šiurkštokai pareiškė ponia Harding, stebėdama šnypščiantį seilių burbulą ant lygintuvo pado.

– Ar nenumanai, kur ji galėjo nueiti?

Odrė papurtė galvą, pasikasė pilvą ir nusižiovavo, kad niekas nesuabejotų, jog jai nusibodo.

– Treisė pastebėta su moterimi, vilkinčia baltus kailinius. Gal numanai, kas ji?

– Nenutuokiu, – atšovė mergaitė, apsižiūrinėdama ryškiai dažytus oranžinius nagus.

– Ponia Harding, ar lošiate bingą? – staiga įsiterpė Frostas.

Kuo, po šimts velnių, čia dėtas bingas? – pagalvojo Klaivas.

Ponios Harding lygintuvas nardė po įspūdingos liemenėlės gelmes.

– Taip, lošiu, dukart per savaitę. Aš – nuolatinė senojo „Grand Cinema" lankytoja. Tai vienintelė kukli mano pramoga. O iš kur žinote?

– Mums pranešta apie ten žaidžiančią nepaprasto grožio moterį, – lipšniai atsakė inspektorius. – Be to, ant jūsų židinio atbrailos netyčia pastebėjau korteles.

Moteriškė koketiškai nusišypsojo.

– Tai bent pastabumas! Nuo jūsų nieko nenuslėpsi.

Išlygintą liemenėlę ji padėjo ant kitų skalbinių krūvos.

– Ir kaipgi jums sekasi?

– Esu porą kartų laimėjusi.

– Nujaučiu, kad jums negalėjo nepasisekti. Ir dar nujaučiu, kad verdate įstabią arbatą.

– Norėtumėte puodelio? – paklausė ji, išjungdama lygintuvą. – Viens du, ir bus.

Kai moteris išėjo, Frostas palinko prie mergaitės ir paklausė:

– Na, meilute, ar mama žino, kad skoliniesi jos kailinius?

– Tylėkite! – sušnypštė perbalusi Odrė.

Inspektorius atsigręžė į konsteblę ir paliepė:

– Užgaišink motiną virtuvėje. Ir gerai uždaryk duris.

Kai policininkė išėjo, Frostas vėl kreipėsi į mergaitę:

– Ką gi, Odre, mamai nežinant, imi jos kailinius, ar ne?

– Motina mane užmuš, – suunkštė ji. – Negyvai diržu užplieks, jeigu sužinos. Nusipirko už binge išloštus pinigus, beveik tris šimtus suplojo už tuos prakeiktus kailinius ir niekam nevalia jų liesti. Juk nepasakysite jai? Juk neišduosite manęs?

– Juos apsivilkusi vakar prie Sekmadienio mokyklos pasitikai Treisę, taip?

– Tik norėjau parodyti kailinius. Nenorėjau, kad ji eitų su manim.

– Bet ji vis tiek ėjo?

– Ji pati taip nusprendė. Aš pasakiau, kad, kai susitiksiu jį, jai teks nešdintis.

– Kai susitiksi – ką?

– Savo vaikiną... bendramokslį.

– Kuo jis vardu?

Mergaitė pasakė pavardę. Klaivas užsirašė.

– Kur judu su juo susitikote? – paklausė Frostas.

– Laukuose palei Pievų kelią.

– Ir tada Treisė nuėjo namo?

– Ne. Mažoji kalė apsimetė, kad nuėjo, bet iš tikrųjų sekė mus. Tikriausiai norėjo pažiopsoti. Mes nuėjome iki Senojo miško.

– Iki Senojo miško? Ko ten ėjote?

– Norėjome jos atsikratyti, bet ji vis sekė ir sekė. Tada mes nubėgome ir pasislėpėme už didelio medžio, prie pat ežero. Treisė, mūsų nepastebėjusi, praėjo pro šalį, tada mes tuo pačiu keliu parskuodėme atgal.

– Kada?

– Apie pusę šešių.

Frostas susiraukė.

– Palikote aštuonerių vaiką vieną klaidžioti tamsoje.

Mergaitė gūžtelėjo pečiais.

– Pati taip norėjo. Be to, ji neklaidžiojo – kelią atgal žinojo. Ir visai ne namo ėjo, o pažaisti prie vikariato.

Prie vikariato! Klaivas užsirašė.

– Kur ėjote paskui?

– Pas mano vaikiną. Jo tėvų nebuvo.

– Ir ką ten darėte?

– O kaip manote? – Odrė gašliai pamerkė akį numelsvintu voku.

Atsivėrė virtuvės durys, ir atkeliavo arbata.

– Juk nesakysite mamai? – baimingai sukuždėjo vėl dvylikamete atvirtusi mergaitė.

– Ne. Nebent tektų, – suniurnėjo Frostas. – O... arbata...

Prie arbatos jie susėdo lyg šeima; gurkšnojo ją, šnekučiuodamiesi, plepėdami vienas per kitą, o Frostas, švelniai flirtuodamas su mergaitės motina, netgi įkalbėjo ją pasipuikuoti baltaisiais kailiniais. Klaivas nenuleido akių nuo konsteblės, kuri smagiai juokėsi iš inspektoriaus sąmojų. Mergina nusivilko milinę, o kai nusiėmė kepurę, pirmiau slėpti vešlūs, kaštoniniai plaukai išdriko ant pečių. Ji buvo tokia graži.

Staiga Barnardas tarp šonkaulių pajuto skaudų Frosto alkūnės dūrį. Inspektorius kriminalistui konstebliui akimis parodė, kur žiūrėti. Odrė, atsmaukusi trumpą marškinėlių rankovę, tyrinėjo, ar pakankamai tobulas dešinysis jos petys. Ant nuogo žasto tamsavo rudas apgamas – Frostui ir Barnardui jau matytas nespalvotoje begalvės nuogalės fotografijoje, rastoje Treisės kambaryje.

Kai tik šeimininkė išnešė į virtuvę arbatos servizą, inspektorius pasinaudojo proga.

– Odre, ar esi kada fotografavusis nuoga?

– Aišku, ne, – atšovė ji, bet skubiai patempė žemyn rankovę. Akyse blykstelėjo išgąstis.

– Dievas tokius melus gali ir išgirsti, – sumurkė Frostas, prikišęs veidą prie pat mergaitės.

– Atsiknisk, senas pirdyla, – sušnypštė ji.

– Šūdspiros, – suniurzgė inspektorius, o į svetainę grįžusiai poniai Harding maloniai pasakė: – Klausiau jūsų mergytės, ko ji šiemet norėtų iš Kalėdų Senelio.

Kai visi trys grįžo į automobilį, Frostas išsyk susisiekė su paieškos dispečerine. Džordžas Martinas jam pasakė, kad senasis miškas buvo apžiūrėtas greitosiomis, bet rytojaus rytą ten numatyta kruopšti paieška. Vikariato teritorija apieškota nuodugniai.

– Hmm... – mąsliai numykė Frostas, gremždamas skruostą. – Geriau surinkti kuo daugiau žmonių ir išnaršyti mišką šį pat vakarą. Grabaliotis tamsoje bus tikra keblastis, bet jeigu mergaitė ten, atidėlioti negalima.

Už langų nuožmiai stūgavo vėjas. Kai jie išsuko į prospektą, kelio Klaivui rodyti nebereikėjo, tad inspektorius patogiai išsidrėbė ir atsipalaidavo.

– Net nežinau, kas buvo labiau išsipūtę, sūnau, tavo akys ar tos mergiotės krūtinė. Oi, atsiprašau, užmiršau, kad važiuojame su dama.

Frostas maloniai nusišypsojo konsteblei ant užpakalinės sėdynės. Mergina atsakė tuo pačiu ir pratarė:

– Nekreipkite į mane dėmesio.

– Papasakosiu jums vieną nutikimą, – tarė inspektorius.

Klaivas pajuto gniaužiantis skrandį. Dar vienas tų abejotinos vertės prisiminimų! Jis sugriežė dantimis ir sutelkė dėmesį į kelią.

– Buvau tada šešiolikos, – pradėjo pasakoti Frostas, – ir rėžiau sparną apie tokią merginą – Aivę Stendiš. Rūgštele, kokia ji buvo prisirpusi! Galėdavai daryti su ja ką panorėjęs, tik krapštymosi ji nepakentė. Jeigu drebančiais pirštais graibydamas paskutinę liemenėlės sagą, netyčia sukeikdavai – baigta: nešdinkis, iš kur atėjęs, sudie visiems tavo lūkesčiams. Kad ta ilga istorija jums nenusibostų, papasakosiu trumpai. Buvo Aivės gimtadienis, ir jos motina pakvietė mane. Tai turėjo būti staigmena mano merginai, o lyg mietu per galvą gavau aš pats. Žinote, kiek žvakučių degė ant torto? Ogi vienuolika! Aš galėjau gauti keturiolika metų, todėl suvalgiau gabaliuką torto ir nešiau iš ten kudašių.

Pasvajok, mintyse nukirto nė žodžiu nepatikėjęs Klaivas.

Kai jie atvažiavo į Turgaus aikštę, konsteblė pasiprašė išleidžiama.

– Tai tu, Heizele, budi pagal iškvietimą? – paklausė Frostas. – Padarykime šit kaip: aš paėjėsiu pėsčias, o jaunuolis Klaivas parveš tave namo.

Jiedu palūkėjo, kol inspektorius, susikūprinęs, smakrą įdelbęs giliai į šaliką, grumdamasis su vėju, nukinkavo iki Erelio skersgatvio. Tada mergina pasakė Klaivui, kur važiuoti.

– O, gyveni visai netoli manęs, – pradžiugo šis. – Žinai ką: kodėl mums neužsukus pas mane puodelio kavos?

Ji sutiko, tuo gerokai jį nustebindama. Tikriausiai Frostas tikisi, kad tuojau grįšiu, pagalvojo Klaivas – ir tegul sau tikisi: aš jau beveik trylika valandų ant kojų ir tikrai nusipelniau bent pusvalandžio poilsio.

Jo kambaryje buvo dar šalčiau nei lauke. Klaivas sukišo monetas į alkano dujų skaitiklio gerklę ir iki galo atsuko rankenėlę. Susibrukusi rankas giliai į kišenes, Heizelė sėdėjo ant nepaklotos lovos ir jį stebėjo.

– Netrukus prišils, – pasakė jaunuolis ir nuskubėjo į virtuvę virti kavos. Kad būtų greičiau, į kavinuko talpą pripylė karšto vandens ir grįžo pas viešnią. – Tuojau bus kavos.

Ji linktelėjo. Kambarys sparčiai kaito.

– Jau šilčiau, ar ne?

Mergina vėl linktelėjo. Nelabai ji šneki, pagalvojo jis ir pasiūlė nusivilkti milinę. Heizelė nusivilko ne tik ją, bet ir uniforminį švarką. Pilkai balti marškiniai gundomai prasiskleidė.

Jiedu pasibučiavo. Bučinys buvo ilgas, lėtas, gilus, daug žadanti ir jau labai seniai Klaivo nepatirta įžanga. Po jos jie trumpai persiskyrė įkvėpti oro.

– Muzikos?.. – pasiūlė jis ir pasviro virš merginos įjungti radijo. Sukdamas rankenėlę, netyčia brūkštelėjo Heizelei per krūtinę. Mergina suvirpėjo. Jis apkabino ją per pečius ir prisitraukė, jųdviejų lūpos vėl susiliejo, kita ranka Klaivas atsargiai, lyg prityręs

mikrochirurgas, atsagstė jos marškinių sagutes. Tada jiedu vėl atsikvėpė.

Radijas transliavo ritmingą muziką.

– Pirma vieta dešimtuke, ar ne? – pasitikslino mergina ir pasviro į priekį, kad jis galėtų atkabinti mažyčius liemenėlės kabliukus. Klaivas ėmė glostyti švelnią jos nugaros odą. Jo širdis tvinkčiojo tokiu pat ritmu kaip virtuvėje – kavinukas. Ranka nusileido merginai ant kojos ir ėmė slinkti aukštyn...

Staiga atsilapojo durys ir įpuolė Frostas.

Po velnių, po velnių, šimtąkart po velnių!

Karštligiškai dangstydamasi, Heizelė nusigręžė ir ėmė paskubomis sagstytis.

– Gerai, kad pamačiau šviesą tavo lange, – pasakė Frostas, griebdamas Klaivui už rankos. – Miške rastas šalikas. Atrodo, Treisės. Juk nieko svarbaus neveikei?

PIRMADIENIS (6)

Senasis miškas už kokių dviejų mylių į šiaurę nuo Vikariato bloko plytėjo daugiau nei keturių šimtų akrų plote. Klaivas ir inspektorius klupinėdami tamsoje vos stūmėsi tarp plikų, vėjo girgždinamų medžių – jiedu ieškojo dviejų šaliką radusių konsteblių. Galų gale Barnardas tik per atsitiktinumą pastebėjo žibintuvėlio spindulį.

– Sere, tenai!

Orientuodamiesi į šviesą, jie greitai surado konsteblius.

– Sere, juk sakėme, prie ąžuolo, – papriekaištavo vienas policininkų.

– Aš pažįstu tik dviejų rūšių medžius, – atšovė Frostas, – didelius ir mažus. Rodykite radinį.

Konsteblis nukreipė žibintuvėlio spindulį į dygliuotą krūmą, tarp kurio šakų įsivėlęs šalikas iš paskutiniųjų priešinosi vėjo pastangoms jį nuplėšti.

– Kodėl mūsiškiai pražiopsojo šaliką? – čiupinėdamas vilną, paklausė inspektorius. – Juk miškas išnaršytas.

– Sere, norint šią vietovę apieškoti kruopščiai, prireiktų ne vienos dienos. Be to, ieškome gyvos mergaitės arba lavono. Visas dėmesys sutelktas į žemę.

– Aa, vadinasi, jeigu ji būtų medyje, taip ir nerastume, – atsakė Frostas. – Ką gi, džiaugiuosi, kad šalikas buvo pražiopsotas. Jau maniau, kad inspektoriaus Aleno darbuotojai niekada neklysta.

Klaivas tuo metu aiškinosi, kaip šalikas įsivėlė tarp šakų. Patraukus į save, jis lengvai atsipalaidavo, užtat timptelėjus priešinga kryptimi, spygliai susmigo dar giliau.

– Sere, atsižvelgdamas į tai, kad, kai šalikas užkliuvo už šakų, mergaitė jį ryšėjo, spėju, jog ji judėjo štai ta kryptimi.

Barnardas praktiškai pademonstravo Frostui, kuo grindžia savo versiją, ir ji inspektorių sužavėjo.

– Mes tai jau išsiaiškinome, – suimtas pavydo kumpanosiui visažiniui, suniurnėjo jaunesnis iš konsteblių.

– Tada irgi gausite po saldainį, – atsakė Frostas. Šaliką jis atsargiai nukabino ir įsibruko į kišenę. – O kur nueitume šituo taku? – Inspektorius slysčiodamas nužingsniavo Klaivo teorijos padiktuota kryptimi.

– Sere, atsargiai! – šūktelėjo jaunasis konsteblis.

Frostas sustojo it įkastas. Takas staigiai suko į kairę, tad, žengęs dar žingsnį tiesiai, inspektorius būtų tėškęsis į drumzlinus Gluosnių ežero vandenis.

Kranto linija buvo neįžiūrima, tarp tako ir vandens šiaušėsi tankus stagarynas. Pareigūnai įdėmiai išžvalgė pakrantę, tikėdamiesi aptikti brydę. Bet, jeigu mergaitė ir buvo įpuolusi į vandenį, pėdsakų nepaliko.

Klaivas pašvietė į juodą, niūrų vandens paviršių. Žibintuvėlio šviesoje suspindo plonytis ižas. Dar diena, kita, ir ežerą sukaustys ledas.

– Rytą reikės išnaršyti dugną, – sumurmėjo Frostas, trindamas šaltyje suragėjusį randą. – Kad mergaitė buvo miške, žinojome, todėl tas šalikas – anokia pergalė... Jei tai išvis jos šalikas. Grįždami užsuksime, sūnau, pas motutę Aphil, pažiūrėsime, ar atpažins.

Aniedu konstebliai trepseno ir tapšnojo delnus vieną į kitą.

– Inspektoriau, tad mums tęsti paiešką?

– Taip. Susisieksiu su dispečerine ir pamėginsiu išprašyti, kad atsiųstų jums pagalbininkų. Suprantu, ką nors rasti čia tamsoje beveik neįmanoma, bet dar viena naktis po atviru dangum mergaitę pražudytų. – Jis nužvelgė ežerą ir pasipurtė. – Jeigu ji dar gyva...

Prie Vikariato bloko 29-ojo namo stovėjo prabangus automobilis, tad „Morrisą" Klaivas pastatė atokiau. Lange kitapus gatvės žybčiojo kalėdinės eglutės girlianda. Atsivėrė ponios Aphil namų durys ir išėjo gerai apsirengęs vyriškis. Lipdamas į prašmatnųjį automobilį, jis pamojo gležnam pavidalui ant slenksčio ir išnyko tamsoje. Frostas šūktelėjo, kad šeimininkė neuždarytų durų, ir ji jųdviejų palaukė.

– Klientas? – paklausė inspektorius, kryptelėjęs galvą nuvažiavusiojo pusėn.

– Gyventi juk reikia, – patraukusi pečiais, atsakė moteris.

Ji nusivedė juos į cigaro dūmais sodriai prakvipusią svetainę ir iš pakelio ant židinio atbrailos pasiėmė cigaretę. Nedrįso klausti, ko jie atvažiavę, – bijojo atsakymo.

Frostas be žodžių ištraukė iš kišenės šaliką ir atkišo moteriai.

Akimoju išbalusi, ji sunkiai sudribo į fotelį.

– Treisės, – pratarė ir surado vilnoje skylutę. – Ketinau užadyti, bet vis pritrūkdavo laiko. – Staiga ji užsidengė veidą delnais ir visu kūnu sudrebėjo. – Net pravirkti nebegaliu. Nebegaliu.

– Mergaitės dar neradome, – pasakė inspektorius ir papasakojo jai, kaip Treisė sekė paskui Odrę Harding ir šios draugą iki miško. Paskui Frostas pridūrė: – Ir dabar mūsų žmonės ten ieško, o iš pat ryto mesime dar daugiau pajėgų.

Moteris sėdėjo su bereikšme išraiška veide. Ji žinojo tą mišką, žinojo ežerą, žinojo, koks oras lauke. Pirštas be paliovos rakinėjo skylę šalike. Vyrai neišmanė, ką sakyti, bet kokie paguodos žodžiai vis tiek būtų skambėję tuščiai, tad jiedu beveik lengviau atsikvėpė, kai nejaukią tylą sudraskė šaiži telefono trelė.

Blogai nuojautai net spengiant, ji prisivertė pereiti per kambarį ir atsiliepti. Kelias akimirkas be jokių emocijų klausėsi, paskui padėjo ragelį.

– Koks nors nešvankėlis? – paklausė Frostas.

– Jau šeštas skambutis šiandien.

– Niekšų netrūksta. Gal norėtumėte, kad prisijungtume prie jūsų telefono?

Moteris papurtė galvą.

– Ištversiu. Esu girdėjusi daug blogesnių dalykų.

– Jei nebepakelsite, praneškite mums, – pasakė Klaivas, švelniai atimdamas iš jos šaliką.

Šaliko nebebuvo, bet moters pirštai vis tiek krutėjo, lyg ieškotų tos neužadytosios skylutės. Frostas ir Barnardas išėjo, o ji taip ir liko susigūžusi fotelyje, maža, bejėgė ir tokia vieniša.

Klaivas pasuko raktelį ir tarė:

– Sere, tos moters negalima palikti vienos. Kas nors turėtų naktį likti su ja.

– Pasiryžęs savanoriauti? – paklausė Frostas. – Jei striuka su pinigais, galiu trisdešimtine sušelpti.

Kriminalistas konsteblis staigiai padidino greitį ir visą kelią nebeištarė nė žodžio.

Kai jiedu žingsniavo pro priimamąjį, Frostas šūktelėjo:

– Seržante, ji atpažino šaliką!

Barnardui dar nematytas, mat dirbo kita pamaina, barzdyla nuovados seržantas pamojo ranka, suprask, girdėjau. Klaivas tik apsidžiaugė, kad inspektorius nesustojo jų pažindinti. Per dieną jis sutiko tokią daugybę žmonių, kad veidai ir vardai jau maišėsi galvoje. O rytoj vėl dirbs Bilo Velso pamaina. Klaivas jautėsi taip, lyg žiūrėtų labai ilgą filmą, pasibaigsiantį tuo, kuo ir prasidėjo – jo paties pasirodymu kadre...

Jiems priėjus prie Operatyviojo valdymo centro durų, Frostas staiga sustojo lyg įbestas ir pridėjo pirštą prie lūpų. Tada patyliukais atidarė duris. Konsteblis Filipas Ridlis, palinkęs prie mikrofono, kalbėjosi su kažkurio patrulių automobilio ekipažu. Inspektorius pirštų galais įtykino į vidų ir nusėlino į patalpos

kampą, kur būdavo iš tinklo įkraunami policininkų grąžinti siųstuvėliai. Pasitikrinęs, ar Ridlis jo nemato, Frostas paėmė nuo lentynos registracijos žurnalą, susirado kelių dienų senumo įrašą apie jam išduotą siųstuvą ir tobulai suklastojo konsteblio parašą, patvirtinantį, kad aparatas grąžintas. Tada padėjo žurnalą atgal ir išsėlino iš kambario. Ridlis nė nepajuto turėjęs svečią.

– Tai bent policininkas tasai Ridlis, – sumurmėjo inspektorius, už rankovės tempdamasis Klaivą koridoriumi. – Šiek tiek gudrybės, sūnau, – paaiškino globotiniui. – Man iš mašinos nukniaukė siųstuvą ir nėmaž nenoriu, kad kas nors sužinotų, taigi verčiau pats jį užregistravau.

Paskui jie užėjo į paieškos dispečerinę, kur nusiplūkęs kriminalistas seržantas Martinas baigė ruošti nurodymus ir planus, kuriuos rytą per instruktažą turėjo pateikti visoms ieškotojų grupėms. Jis parodė instrukcijas Frostui, kuris apsimetė viską supratęs ir grąžino popierius, energingai girdamas seržanto darbą.

– Džordžai, o kaip dėl paieškos Gluosnių ežere? – pasiteiravo inspektorius.

Martinas pasakė, kad ieškotojai bus aštuntą ryto, ir pridūrė:

– Šukuoti miško papildomai sukrapštysime tik tris žmones. Dauguma mūsiškių jau ir šiaip dirba dvigubas pamainas.

– Bus gerai ir tiek, – atsakė inspektorius ir, padėjęs Treisės šaliką į spintą, užrakino. – Vėliau užsuksiu pažiūrėti, kaip jiems sekasi.

Martinas, kuris jau sagstėsi šiltą paltą, prisiminė dar šį tą.

– Beje, Džekai, ponas Maletas buvo mažne pamišęs iš pykčio – kažkas sulamdė naująjį jo jaguarą.

Frosto veidą aptemdė perdėtas rūpestis.

– Oi oi oi! Tikiuosi, tai padaręs nenaudėlis bus sučiuptas.

– Paliko ant tavo stalo raštelį, – pasakė Martinas.

– Oi! – išsprūdo inspektoriui, ir jo susirūpinimas šįsyk buvo nuoširdus.

Laiškutį skyriaus viršininkas buvo parašęs ranka:

Vyriausioji valdyba skundžiasi, kad statistinių nusikalstamumo duomenų iš jūsų negavo. Pažadėjau, kad būtinai gaus rytoj rytą. M.

Frostas klestelėjo ant kėdės.

– Neištvers šunsnukis, neįkišęs savo trigrašio! Jeigu pažadėjo, tegul pats ir siunčia. Sūnau, ar išrankiojai skaičius?

Klaivas priminė, kad inspektorius pats liepė mesti tuos popierius šalin.

Frostas tik nuprunkštė.

– Gali netikėti, bet kai kurie šelmiai tą sumautą statistiką paprasčiausiai klastoja. – Jis paėmė telefono ragelį ir surinko savo kolegos iš kaimyninio skyriaus numerį. – Sveikas, Čarli, Džekas trukdo. Nesustojo joks laikrodis. Vis dar dirbu ir, beje, labai sunkiai. Ar savo statistiką jau sutvarkei? Aha, o kokie pokyčiai – kilo ar krito? Septyniais procentais didesnis? Fui, kaip negražu, gėdytumeis! Mūsų? Maždaug tokie pat. Klausyk, ar pasakojau tau apie vyrutį, kuris susilažinęs išsriaubė spjaudyklės turinį? Tikrai? Ką gi, viso. Jei iki švenčių nebesusisieksime, gerų Kalėdų!

Ragelį Frostas padėjo triumfuodamas.

– Jų skyriuje nusikalstamumas išaugo septyniais procentais, taigi susirandame praėjusio mėnesio duomenis, pridedame septynis procentus, ir darbas

baigtas. Aišku, toks metodas nedoras, ir nieku gyvu nevalia juo naudotis, jeigu nesi tikras, kad neįkliūsi.

Jie sugaišo valandą. Būtų apsisukę greičiau, bet Frosto, procentus skaičiavusio ant senų vokų, ir Klaivo gauti rezultatai nuolat nesutapdavo, taigi tekdavo perskaičiuoti.

– Man geriau sekasi skaičiuoti, kai iš anksto žinau atsakymą, – teisinosi inspektorius, užklijuodamas vyriausiajai valdybai skirtą voką. – Kiek, beje, laiko?

Barnardas nuvijo snūdą ir pažvelgė į laikrodį.

– Tuojau vidurnaktis, sere.

Jo pamaina jau truko penkiolika valandų.

– Gerai, – atsakė Frostas. – Dar pora darbelių, ir galėsime keliauti namo.

Jis kyštelėjo galvą pro paieškos dispečerinės duris ir perspėjo budėtoją iš naktinės pamainos:

– Mudu su naujoku važiuojame į mišką.

Klaivas net susigūžė. Su naujoku?! Jam atrodė, kad jau mažiausiai dvidešimt metų laksto paskui Frostą.

Miške juos pasitiko vėjas. Kandžiojami jo, tąsomi ir čaižomi, jiedu klaidžiojo tamsoje, kol galiausiai paieškos grupė pati juos surado. Tirtantis iš šalčio konsteblis pašvietė jiedviem tiesiai į veidus.

– Gana, – pasakė Frostas. – Nėmaž nenoriu, kad visi iškristumėte, plaučių uždegimo pakirsti. Nepakenčiu laidotuvių per Kalėdas. Jeigu mergaitei teko visą parą praleisti lauke, tuomet ji mirusi, o kūnas niekur nesidės – rasime rytoj. Palikime motinai dar šiek tiek vilties. Eime, sūnau.

– Kur dabar, sere?

– Į miestą.

Ačiū Dievui, pagalvojo kriminalistas konsteblis, pagaliau namo ir – į lovą.

Jiems artėjant prie miesto, bažnyčios laikrodis išmušė... pirmą speiguoto ryto valandą. Gatvės buvo tuščios, namai tamsūs, atrodė, be jųdviejų, daugiau niekas pasaulyje ir negirdi to vienintelio dūžio, vilnijančio virš užmigusio priemiesčio.

Štai pagaliau ir Turgaus aikštė, spindinčios parduotuvių vitrinos, aukšta kalėdinė eglė ties viešaisiais tualetais. Bet ką dar sumanė tas senas kvailys? Inspektorius parodė Klaivui sukti į tamsią gatvelę, vedančią tolyn nuo aikštės. Dar keli staigūs posūkiai į dešinę ir...

– Dabar sustok, sūnau... tik tyliai.

Automobilis kelis jardus pavažiavo išjungtu varikliu ir sustojo „Woolworthso" šešėlyje, prie šoninių durų. Kitapus gatvės išdidžiai stūksojo Beningtono bankas, gatvės žibinto skaisčiai apšviestu fasadu. Frostas išjungė radiją ir nuleido lango stiklą. Į saloną siūbtelėjo šaltas oras, ir Klaivas sudrebėjęs patyliukais prakeikė visus kriminalistus inspektorius.

– Pabudėsime stebėjimo poste, – paaiškino Frostas. – Neilgai.

Budėjo jie valandą, ilgą, žvarbią valandą, paženklintą dar dviem bažnyčios laikrodžio dūžiais. Inspektorius gunksojo susigūžęs, šaliką užsitraukęs ant ausų, alsavo sunkiai, nors atsipalaidavęs veidas atrodė lyg vaiko.

Nieko kitko ir nevertėjo tikėtis, niršo Barnardas. Vėpla užmigo, net nepasakęs, ką stebėti.

Bet Frostas buvo tik prisimerkęs. Akių vokai suvirpčiojo, ir jis švelniai spūstelėjo Klaivo ranką.

Banko tarpduryje kažkas krutėjo. Tas kažkas vilkėjo dukslų paltą, veido po gobtuvu nebuvo matyti. Žmogus pakreipė galvą į vieną, į kitą pusę, tada iš po

palto išsitraukė ilgą, žvilgantį strypą. Žvygtelėjo metalas. Sutreškėjo skylanti mediena.

Klaivas čiupo už durelių rankenos – jau puls prie banko, – bet inspektorius jį sulaikė.

– Tik žiūrime, sūnau... daugiau nieko... tik žiūrime.

Tačiau įsilaužėlio sukeltą triukšmą girdėjo ne tik jiedu. Pirties Kalvos gatvėje sukaukšėjo patruliuojančio konsteblio žingsniai. Jis bėgo šen link. Nužvangėjo ant grindinio numestas laužtuvas, ir, patruliui dar nė nepriartėjus, piktadarys išnyko tamsiame skersgatvyje. Sumojęs, kad nieko nepeš, konsteblis jo nesivijo, verčiau nuėjo apžiūrėti banko durų. Pakėlęs strypą, greitakalbe prašneko į siųstuvėlį.

Viską, ko jam reikėjo, Frostas pamatė. Jis liepė Klaivui kuo tyliau apsisukti, ir penkiolika po dviejų jie Pirties Kalvos gatve jau važiavo kriminalisto konsteblio namų link.

– Sūnau, ar galiu paprašyti paslaugos? Apie tai, ką matėme, kol kas niekam nepasakok. O, štai ir atvažiavome, ar ne?

Klaivas išlipo iš automobilio ir inspektorius, kažką murmėdamas apie ankstyvą pamainos pradžią, persėdo prie vairo.

26-ajame name buvo tamsu. Pasilenkęs ieškodamas rakto skylutės, Klaivas ant sprando pajuto šaltą, drėgną bučinį. Jis atsitiesė. Iš pradžių snigo vangiai, bet netrukus ėmė tirštai drėbti sūkuriuojančiais kąsniais. Kažin ar šunys pėdsekiai gerai orientuojasi sniege, pamanė Klaivas. Prisiminti, kaip ten su tais šunimis būna, nebeįstengė, pernelyg buvo pavargęs...

ANTRADIENIS

ANTRADIENIS (1)

...dingusios aštuonerių metų Treisės Aphil paieškas apsunkina gausus sniegas. Policijos atstovas ryšiams su visuomene užtikrino, kad operacija bus tęsiama pagerėjus oro sąlygoms. Paštas praneša apie rekordinį kalėdinių...

– Sūnau, išjunk.

Klaivas išjungė radiją ir vėl įsmeigė nuvargintas akis į kelią. Vairavo susikaupęs, pro sniegu vis apdrebiamą priekinį stiklą tik protarpiais dirstelėdamas į švelnius nebeatpažįstamo, nebylaus kraštovaizdžio išlinkius. Guvusis Frostas iš lovos jį, nespėjusį numigti nė penkių valandų, išvertė penkiolika po septynių, ir jiedu leidosi į dar vienos begalinės dienos maratoną.

Automobilį paliko prie miško. Nuožmūs vėjai sniegules blaškė mažne horizontaliai, tad klampoti neįžiūrimu taku buvo tikra kančia. Ežerą jiedu priėjo tirštai, nuo galvos iki kojų, apkibę sniegu.

Ant kranto buvo pastatyta nedidelė brezentinė palapinė. Vėjas it kumščiais tvatijo į jos stogą, mėgino išrauti kuoliukus. Abu pareigūnai sulindo į vidų ir, džiaugdamiesi net ir tokiu menku prieglobsčiu, susėdo ant apverstos valtelės, kažkieno nešte atneštos tamsoje per mišką. Lauke darbavosi du uniformuoti seniai besmegeniai – ilgomis kartimis atkakliai daužė ežero paviršių pakraščiais dengiantį ledą.

– Su manim kitokio oro ir nesitikėk! – perrėkdamas plazdančio brezento pokšėjimą, sušuko Frostas. – Jei dirbtum su inspektoriumi Alenu, dabar šviestų saulė, čiulbėtų paukščiukai, elniukas vaikytųsi peteliškes! O čia koks dar kipšas?!

Prie palapinės artinosi stambus pavidalas su gobtuvuota striuke. Įnėręs vidun, jis šuniškai, pažerdamas aplink save sniegą, nusipurtė ir atmetė ant nugaros gobtuvą. Pasimatė tankūs it plaušinė, rausvai gelsvi plaukai su žilsvomis sruogelėmis ir įraudęs, švytintis veidas, nubertas didelėmis strazdanomis. Vyresnysis „Dentono aido" korespondentas Sendis Leinas, išgirdęs, kad bus šukuojamas ežero dugnas, panoro savo akimis pamatyti iškeliamą kūną. Dėl straipsnio, kurį kartu su pavarde po antrašte neišvengiamai turėjo persispausdinti Londono dienraščiai, ir atitinkamo honoraro vertėjo keltis su aušra ir šiek tiek pašalti.

Frostas pasveikino žurnalistą džiugiu šūksniu ir pristatė Klaivą, visada budrų padėjėją iš Londono. Padėjėjas, gūždamasis prie palapinės statramsčio, stengėsi neužsnūsti.

– Tikiuosi, mergaitė ten, antraip ko būčiau čionai rioglinęsis, – tarė Sendis.

– Pasistengsime neapvilti, – atsakė Frostas ir pasitraukė į šalį, kad netrukdytų storai apsitūlojusiam senyvam konstebliui, kuris ištempė iš palapinės valtelę ir slysčiodamas įstūmė ją į ežerą.

– Inspektoriau, mes pasirengę.

– Puiku. Tik patys neįkriskite. Aš už jus atsakau.

Sucypčiojo irklai įvorėse, ir valtis išnyko sniego sūkuriuose. Kiti du konstebliai klampojo krantu, badydami dugną kartimis – kad į vandenžoles įsivėlęs kūnas iškiltų paviršiun. Valtininkas tą patį darė ežero viduryje. Protarpiais visus suklaidindavo lavonu palaikytas pertrešęs rąstgalys ar plastikinis maišas su šiukšlėmis – juos ištraukę vyrai metė į krūvą ant kranto.

Frostas žiūrėjo į mirguliuojančią baltą skraistę, klausėsi girgždesio bei pliauškesio ir rūkė. Staiga sulig vėjo šuoru sniego uždanga praplyšo, ir jis kiek atokiau išvydo kreozotu nuteptą namuką. Inspektorius šūktelėjo konstebliams ir vienas jų atsakė, kad vasarą ten dirba Dentono laivų modelių klubas, o dabar patalpos tuščios.

– Tikiuosi, jos apieškotos?

– Žinoma, sere. Tas namelis užrakintas, bet iš klubo sekretoriaus mes paėmėme raktą.

Frostas valandėlę pagalvojo, tada ankštai, lyg smaugdamasis, užveržė ant kaklo šaliką ir pasistatė apsiausto apykaklę.

– Na, sūnau, regis, mane apniko nuojauta, iš tų blogųjų, – pasakė Klaivui.

Namukas buvo ne ką didesnis už sodo pašiūrę grėbliams ir kastuvams laikyti ar sargybos būdelę, be langų. Ant durų sklendės kabojo įspūdinga žalvarinė spyna.

Pati sklendė atrodė nelabai patikima.

Frostas patempė už jos ir varžtai lengvai išsitraukė iš medienos. Skląstis su visa spyna dunkstelėjo ant žemės.

– Sere, pirmiau čionai nebuvo taip paprasta įeiti, – suglumęs pasakė konsteblis.

Inspektorius atsargiai pravėrė duris. Viduje ant grindų kažkas dunksojo. Frostas patyliukais sukeikė ir žingtelėjo atatupstas, kad ir kiti galėtų pasižiūrėti. Sustaugęs vėjas bloškė sniegą ant plikų medinių grindų susirietusiam žmogui į veidą.

Iš palapinės atkepėstavo Sendis Leinas. Į krantą atsiyręs valtininkas taip pat prie jų prisidėjo. Būreliu apspitę gulintįjį, visi tylomis žvelgė į bjaurų, mirties paliestą veidą.

Gulėjo ten ne mergaitė.

Vyras su sena, keliais numeriais per didele kariška miline. Valkata Semas, vakarykščiai įsiveržęs į nuovadą reikalauti savo svaro. Nuo mėlynų negyvai sušalusio senio lūpų it mažytis užledėjęs upeliukas dryko seilės.

Frostas pasilenkė ir prilietė veidą. Šis buvo suakmenėjęs, šaltesnis netgi už vėją, kuris žarstėsi sniegais ir tūžo, kad niekas nebekreipia į jį dėmesio.

– Turbūt naktį įsibrovė čionai nusnūsti, – pasakė valtininkas. – Vargšas žmogėnas.

Frostas pasišluostė ranką į apsiausto skverną.

– Be šito jam bus geriau, – tarė, paspyręs tuščią vyno butelį, ir pridūrė: – Bent jau mirė laimingas.

Sendis Leinas nuklampojo atgal į palapinę. Anokia sensacija – sukriošusio valkatos mirtis. Rašyti apie tai jis neketino.

Frostas bato nosimi bakstelėjo į mirusiojo milinę. Ši sutreškėjo.

– Vyručiai, pasisaugokite blusų. Sako, ant lavono jos nepasilieka. – Tik dabar pastebėjęs valtininką, inspektorius paklausė: – Nieko?

– Nieko, sere. Kad būtume garantuoti, pamėginsime dar kartą, bet greičiausiai mergaitės čia nėra, jeigu neiškilo, – juk išvarpėme visą dugną. Šitoje kūdroje šlamšto mažiau, nei manėme.

– Ir kurių galų žmonės tempia senus čiužinius čionai, juk vaizdingų vietų yra ir daug arčiau, – pasakė Frostas ir dar kartą nužvelgė ant grindų susirietusį kūną. – Vyručiai, teks jums Semo lavoną rasti be manęs. Popierių ir šiaip nespėju tvarkyti, tad dar vienas įvykis mane pribaigtų. Taigi palūkėkite, kol nueisiu šalin, ir galėsite oficialiai jį rasti. – Inspektorius

akimirką patylėjo. – Kuris nors turėsite sukaupti drąsą ir išnaršyti nelaimėlio kišenes, gal pavyks išsiaiškinti, ar jis turėjo pavardę. Paskui pranešite man, kuris jį apieškojo. Narsuolį rekomenduosiu apdovanoti Viktorijos kryžiumi.

Sendis kažką sriubčiojo iš plokščio butelio.

Frostui su Klaivu sulindus į palapinę, jis paskubomis nusigręžė.

– Ar ne per anksti? – nusistebėjo inspektorius.

– Oi, Džekai, man niekada ne per anksti. – Žurnalistas įsidėjo butelį į kišenę. – Manai, per keturiasdešimt vienus metus įpratau prie lavonų? Kurgi ne.

– Ar esu tau pasakojęs apie savo pirmąjį? – paklausė Frostas. – Irgi buvo valkata. Lavonas per pačius karščius kelias savaites gulėjo neatrastas. Gatvė buvo išrausta du kartus: visi manė, kad dvokas – iš kanalizacijos. Galų gale radome kūną, tiksliau, tiek jo, kiek liko po žiurkių... – Pastebėjęs, kad grįžta ieškotojai, inspektorius pridūrė: – Pabaigsiu vėliau.

Korespondentas pavaišino pareigūnus cigaretėmis ir sąmoksliškai šnipštelėjo Klaivui:

– Nieku gyvu neklausk, kas atsitiko paskui. Kai man papasakojo, savaitę į ėdesį negalėjau nė pažvelgti.

Lauke sudžeržgė – vyrai traukė valtį į krantą. Netrukus trys sušalę policininkai susigrūdo į palapinę. Treisės ežere nebuvo.

– Atleisk, Sendi, negalime tavęs nudžiuginti, – pasakė Frostas.

– Nieko tokio. – Korespondentas užsisegė striukę. – Gal šiandien drauge papietaukime? „Karūnoje".

– Kodėl gi ne? – sutiko inspektorius.

Leinas atsisveikindamas pamojo ir išnyko baltoje migloje.

– Jei mudviejų prireiktų, būsime vikariate, – tarė Frostas. – Duokite mums penkias minutes, tada netyčia raskite senolį Semą. – Jis iškišo nosį į lauką, kur siautė pūga. – Kas gali būti nuostabiau už baltas Kalėdas?

Vikariatas buvo įsikūręs masyviame ir niūriame Viktorijos laikų pastate, labiau tinkančiame kareivinėms, bet apskritaveidis linksmuolis vikaras Džeimsas Belas svečius pasitiko nėmaž ne kariškai:

– Inspektoriau Frostai! Užeikite, užeikite.

Jis nusivedė pareigūnus į vestibiulį tamsiai rudomis sienomis, plikomis grindimis ir aukštomis lubomis. Patalpoje buvo šalčiau nei lauke.

– Eikime į mano kabinetą, ten yra židinys.

Marmurinis židinys mažyčiame kambarėlyje buvo didžiulis, ugniakure galėjai kepti jautį; du anglies luitai pakuroje nepasidavė ugniai, vos ruseno.

– Tuojau prišils, – optimistiškai pažadėjo vikaras ir tol maišė po ugniakurą žarstekliu, kol ugnis galutinai išblėso. – O jergutėliau. – Atsiklaupęs kunigas įniko pūsti ugnį, bet pastangos prikelti numirėlę buvo bergždžios. Galų gale jis pripažino pralaimėjęs ir atsistojo. – Tiek to. Vis šilčiau nei pirma.

Ant židinio atbrailos stovėjo įrėmintos nuotraukos su įamžintomis bažnytinėmis šventėmis. Vienoje fotografijų vaikai iš Sekmadienio mokyklos šventė Kalėdas. Būrelio viduryje stovėjo Treisė Aphil. Frostas paėmė nuotrauką ir įsižiūrėjo.

– Dėl jos, tėve, mes ir atėjome, – pasakė. – Dėl mažosios Treisės Aphil.

Vikaras atsisėdo prie dokumentais apkrauto rašomojo stalo ir liūdnai palingavo galvą.

– Taip, žinoma. Baisi nelaimė. Baisi.

Jis net sumirksėjo iš nuostabos, išvydęs, kaip degtuko nuodėgulis įkrito į sąvaržėlių dėžutę. Frostas užsidegė cigaretę.

– Atsiprašau, tėve, maniau, peleninė, – nė kiek nesumišęs, uždudeno inspektorius. Išgriebęs degtuką, švystelėjo židinio link. Žinoma, nepataikė. – O, matau, senutė Marta rašo ir jums. – Jis parodė į laišką ant stalo... smulkus braižas, žalias rašalas, kietas laiškinis popierius neapipjaustytais kraštais.

– Ak šitai? – Vikaras kilstelėjo laišką. – Nuo čionykštės aiškiaregės... – Jis atlaidžiai nusišypsojo. – Moteriškė nori mūsų bažnyčioje surengti mediumų susirinkimą. Deja, nuomodami patalpas, negalime būti labai išrankūs. Aukų surenkame ne taip gausiai, kaip norėtume, o viskas taip brangu. Vien už anglį kiek sumokame! – Kunigas pasisuko, ketindamas dar kartą pamėginti įpūsti ugniai gyvybę, bet prisiminė svečių apsilankymo priežastį. – Atsiprašau. Juk atėjote dėl vargšės mergaitės. Kuo galėčiau pagelbėti?

– Vikare, jūs ją pažinojote, ar ne?

Kunigas krūptelėjo.

– Pažinojau, bet tik per Sekmadienio mokyklą.

Frostas prisimerkė. Vikaro reakcija jį sudomino.

– Žinoma, Sekmadienio mokyklą ir turėjau galvoje. Gražus buvo vaikas, tiesa?

– Gražus? Kažkaip nepastebėjau. – Belas pasistengė ištarti tuos žodžius kuo atsainiau, bet jam nepavyko.

Ūmai Klaivas suvokė, kad abu – ir inspektorius, ir Džeimsas Belas – apie Treisę kalba būtuoju laiku.

– Grožis toje šeimoje paveldimas, – pasakė Frostas. – Pamatytumėt mergaitės mamą. Tiesa, ji verčiasi prostitucija. Bet tikriausiai žinote?

– Žinau, – atsakė vikaras. – Ne kartą mačiau į jų namus einančius vyrus.

– Už patarnavimus sekmadienio popietę ji ima trisdešimt svarų. Galėčiau lažintis, į jūsų aukų dėžutę tiek neįkrinta.

Nusijuokė tik pats Frostas. Kadangi aniedu nepritarė, iš nejaukumo jis kvatojo ilgai ir garsiai. Klaivas nė neslėpė pasibjaurėjimo, o vikaro žvilgsnis buvo kupinas širdgėlos. Staiga nutilęs inspektorius užtraukė paskutinį dūmą ir nuspriegė nuorūką židinio link.

– Tėve, mes norėtume apieškoti vikariatą, – pasakė jis. – Mergaitė ketino eiti pažaisti į jūsų teritoriją, bet galėjo, niekieno nepastebėta, prasmukti ir į vidų.

– Ne! – Reakcija į nepadorią užuominą buvo liguistai skausminga.

Frostas įsmeigė į vikarą rūstų žvilgsnį.

– Kodėl – ne?

– Netinkamas metas. Tuojau čionai ateis žmonių. Gal vėliau... – atsakė vikaras, vengdamas inspektoriaus akių.

Frostas nusišypsojo.

– Pažadu, mes nieko nenugvelbsime. Šventų knygų namie turiu užtektinai, net perskaityti nespėju. Prieš išeidami, jus perspėsime. – Jis pažvelgė kunigui virš peties. – Žiū, rūksta. Jumis dėtas, pakurstyčiau.

Inspektorius linktelėjo Klaivui, ir jiedu, nelaukę, kol Belas sugalvos dingstį sulaikyti, išėjo iš kabineto. Frostas apsikamšė kaklą šaliku ir pakomentavo:

– Čia karšta kaip iglu.

– Regis, mūsų ketinimas apsidairyti jo nenudžiugino, – pasakė Klaivas.

– Jis tavimi, sūnau, nepasitiki. Vis per tą kostiumą. Užtat ir pešėme ne ką daugiau nei vakar. Pradėsime nuo viršaus.

Jiedu ėmė maršas po maršo kopti laiptais. Iš nedidelės kiekvieno sukinio aikštelės atsišakojo koridorius. Nuodugniai apieškoti visą vikariatą būtų buvęs pragariškas darbas. Pagaliau laiptai, atvedę iki prieblandoje skendinčio pasažo, baigėsi, virš galvų buvo tik rudos, voratinkliais aptekusios lubos. Pareigūnai ėjo koridoriumi ir vienas po kitų girgždino įjuodusias duris. Už jų buvo ankšti palėpės kambariūkščiai žemomis, pasviromis lubomis, atsiknojusiais, supelijusiais sienų apmušalais ir apskretusiais mažyčiais langeliais.

– Kadaise čia miegodavo tarnai, – pasakė Frostas ir staigiai žingtelėjo atbulas, mat jam po kojomis prasiskyrė grindlentės. – Tik pagalvok, koks buvo tų žmogelių gyvenimas. Plūkdavosi, lyg kokie bebrai, nuo aušros iki vidurnakčio, šveisdavo, grandydavo, nešiodavo pamazgų kibirus, paskui užsikeberiodavo šitais siaubingais laiptais, kelias valandas nusnausdavo, ir vėl viskas iš naujo.

Nežinia, kaip dėl pamazgų, pamanė Klaivas, bet tų žmonių darbas buvo geresnis nei mano.

Palėpėje krito į akis ilgus metus neliestos dulkės ir voratinkliai, tad jiedu nulipo aukštu žemiau. Irimo kvapas čia buvo ne toks aitrus, erdvesni kambariai paversti savotiškais sandėliais, ankstesnių dvasininkų palikto šlamšto kapinėmis. Pakako dirstelėti į spintas ir aplamdytus lagaminus, blankiai dvelkiančius levandomis, gaižiau – dūlančiais audiniais, prikimštus dėmėtų senoviškų drabužių ir gausiai apgyventus vabzdžių.

O šit galinis kambarys buvo kitoks. Durys į jį atsivėrė lengvai, viduje, panašiai kaip vikaro kabinete, kvepėjo išsivadėjusiu tabaku. Sunkios užuolaidos buvo užtrauktos, todėl tvyrojo apyblanda. Frostas

trūktelėjo už senamadės žalvarinės grandinėlės, ir 60 vatų lemputė be gaubto paskleidė rūškaną šviesą. Nuėjęs prie lango inspektorius atitraukė užuolaidas ir pažvelgė žemyn, į Vikariato bloko sodus, apklotus storu sniego sluoksniu. Kuris jų ponios Aphil, Frostas neatskyrė – visi buvo kaip vienas.

Šiuo kambariu vikaras naudojosi kaip fotografijos studija. Prie vieno lizdo buvo prijungtas ir storas senoviško elektrinio kaitintuvo laidas, ir plonesni – prožektoriaus bei atšvaito ant aukšto metalinio stovo. Ant sienų kabojo išdidintos bažnyčių ir čionykščių lankytinų vietų nuotraukos. Kampinėje spintoje pareigūnai aptiko daugiau fotografo reikmenų, tarp jų trikojį ir labai seno modelio dviejų objektyvų veidrodinį „Rolleiflexą".

Vis dėlto labiausiai vyrų dėmesį traukė marška uždengtas stačiakampis daiktas kambario viduryje.

– Šit kur paslėptas lavonas, – tarė Frostas.

Klaivas nutraukė dangalą, ir jie išvydo apdaužytą metalinį karstą, gerokai padėvėtą kelioninę skrynią, apklijuotą seniai nebeegzistuojančių laivybos kompanijų iš Edvardo laikų etiketėmis. Pati dėžė buvo senutėlė, tačiau sunki, žalvarinė antvožo spyna – visiškai nauja.

– Nagi pažiūrėkime, ar kuris nors tiks, – sumurmėjo Frostas, barškindamas visrakčiais, su kurių rinkiniu niekada nesiskirdavo. Pataikė jis iš trečio karto. Klaivas atvožė dangtį, ir juodu šiek tiek baimingai sužiuro į vidų.

Skrynia buvo ankštai prikrauta įvairaus formato, storesnių ir plonesnių knygų, bet nė viena jų neatrodė verta tokios sunkios spynos.

Jie ėmė krauti jas ant grindų. Ko tik čia nebuvo. Seni giesmių rinkiniai beveik nuplyšusiais viršeliais.

„Mr. Midshipman Easy"* egzempliorius, 1946-ųjų birželį už gerą darbą Kuperlio pradinėje mokykloje įteiktas direktoriui Džeimsui Gremui Belui. Keli susiūti „The Boy's Own Paper"** XIX ir XX amžių sandūros numeriai. Šiuos Frostas pavartė susidomėjęs.

– Šitie verti ne vieno šilingo! Kažin ar vikaras jų pasigestų?

Žemiau jie rado dar vertingesnį lobį – kelis „The Strand Magazine"*** numerius su Sidnio Pedžeto iliustruotais apsakymais apie Šerloką Holmsą. Dailininkas buvo pavaizdavęs apskritabarzdžius vyrus dviračiuose ekipažuose.

O dar žemiau... Nekupiūruota „Fanny Hill"**** buvo pats kukliausias egzempliorius nepadorių, iškrypėliškų knygų kolekcijoje. Tokie leidiniai iš po skverno parduodami purvinuose Soho rajono užkampių knygynėliuose. Kolekcijos leitmotyvas buvo jaunos mergaitės.

Frostas ėmė skaitinėti knygiūkštę minkštu viršeliu, kuriame stambi nuogakrūtė amazonė su odinėmis kelnaitėmis čaižė nuogą kūningos blondinės su mokinukės kepuraite pasturgalį.

– Ką Keitė veikė mokykloje... – murmėjo inspektorius, akimis bėgdamas atsitiktinai atsiverstu puslapiu.

* „Misteris Mičmanas Lengvabūdis" – Fredericko Marryato (1792–1848), Didžiosios Britanijos karališkojo laivyno kapitono, kariavusio su Napoleonu, romanas, pirmą kartą išleistas 1836 m.

** „Berniukų laikraštis", nepaprastai populiarus Didžiojoje Britanijoje periodinis leidinys paaugliams, ėjęs 1879–1967 m.

*** Populiarus mėnraštis, Didžiojoje Britanijoje ėjęs 1891–1950 m.

**** „Fanė Hil" – erotinis Johno Clelando (1709–1789) romanas, Anglijoje pirmą kartą išleistas 1748 m. Viena labiausiai persekiotų ir draustų knygų istorijoje. Laikoma nešvankybės sinonimu.

Jie ištuštino visą dėžę. Kitos knygos buvo tokios pat pakraipos.

– Nagi, sūnau, krauk jas atgal, – paragino Klaivą Frostas. – Argi vikarai – ne žmonės? Jų galvose knibžda tokių pat gašlių mintelių kaip ir tavo, mano ar net tėvelio Maleto makaulėje.

Skaitinėtąją knygą jis nenoromis numetė ant kitų. Jei ne Klaivas, pastebėjęs iškilumą po rudu popieriumi, kuriuo buvo išklota skrynia, jie būtų pražiopsoję voką su nespalvotomis nuotraukomis. Vienose visa neretušuota nuogybe buvo įamžinta ponia Aphil, kitose – prisirpusi dvylikametė Odrė Harding, provokuojamai besiraivanti ant tos pačios marška uždengtos skrynios. Tik mergaitės galva čia buvo nenuplėšta.

Frostui peržiūrinėjant fotografijas gal ketvirtą kartą, Barnardas paklausė:

– Sere, ką darysime?

Inspektorius atsiduso.

– Padėk jas atgal į dėžę ir tylėk. Ir nesistebėk. Jokios nusikalstamos veikos čia nėra.

Iš pasipiktinimo Klaivas mažne užspiegė:

– Mergaitė – nepilnametė!

Frostas gūžtelėjo pečiais.

– Pažiūrėk į nuotraukas ir pasakyk, kuri jos kūno dalis – nepilnametė. Sūnau, mudu turime gerokai svarbesnių reikalų, nei tempti šitą bėdžių į teismą už dvylikametės šliundros tvirkinimą. Šliundros, kuri pati yra pagedusi labiau nei vikaras. Rūgštele, ko gero, ji net mane ištvirkintų, o tai nėra taip paprasta!

Jie rūpestingai, stengdamiesi nepalikti pėdsakų, sudėjo knygas į skrynią, bet užrakinant ją Frosto visraktis spynoje nulūžo. Inspektorius ją tik užspaudė, vildamasis, kad kunigas gudrybės nepastebės, ir užklojo dėžę marška.

Jie nulipo dar vienu aukštu žemiau, bet paieška Frostui jau buvo spėjusi įgristi. Jis ramstė sienas, nervingai rūkė ir vis skubino Klaivą, kuris stengėsi dirbti kruopščiai.

Pro dvigubas duris jiedu pateko į erdvią salę su scena, suoliukais ir sudedamųjų stalų dalimis, sukrautomis palei sienas. Čia buvo Sekmadienio mokyklos, Skautų, Skaučių, Mėgėjų dramos draugijos ir kitų kolektyvų namai. Aptikęs scenoje įtaisytą dangtį, Klaivas atsigulė ant pilvo ir, pasišviesdamas žibintuvėliu, apžiūrėjo ertmę po ja. Jam dar nespėjus angos užvožti, Frostas nutrinksėjo laiptais į kitą aukštą. Inspektorius nekantravo baigti gaišatį ir grįžti į prišildytą kabinetą – pagurkšnoti arbatos, pasmaksoti prie popierių.

Galop jie nusileido į pirmą aukštą. Viralo kvapas atvedė pareigūnus į virtuvę, kur triūsė vikaro žmona, nervingai kikenanti blėstančio grožio nenuorama. Moteriškė nepaliaudama atsiprašinėjo. Dėl netvarkos, dėl sniego, dėl šilumos stygiaus. Atsiprašė ir dėl skystimo, kuris liejosi per prikaistuvio kraštus. Ji pasisiūlė aprodyti gyvenamąsias patalpas ir pakvietė juodu likti pietų. Frostas užmetė akį į puodą ir skubiai atsisakė.

Belų kambariuose buvo šilta ir jauku, ant sienų taip pat kabojo įrėmintos nuotraukos: skautų būriai, pūkuoti kačiukai su siūlų kamuoliais, gumbuoti medžiai saulėlydžio fone.

– Jam vertėtų apsiriboti aktais, – it kirviu nukirto inspektorius.

Paieškos įkarštis jau buvo išgaravęs. Vos spėjusį apsidairyti Klaivą Frostas tuojau tempdavosi į kitą patalpą.

– Aš, sūnau, gerai pradedu, bet prastai baigiu. Bent jau taip sako mano draugės. Mudu tik gaištame laiką. Mergaitės čia nėra. Jaučiu tai...

Smalsumą inspektoriui sužadino tik sutuoktinių miegamasis. Frostas atsisėdo ant lovos ir, supdamasis ant čiužinio, ėmė balsu spėlioti, ar šis taip pat girgžda ir naktimis, po besimylinčių Belų kūnais.

Ant staliuko prie lovos stovėjo vestuvinė nuotrauka sidabriniuose rėmeliuose: gerokai jaunesnis vikaras ir jam į parankę išdidžiai įsikibusi gražuolė žmona. Ji atrodė beveik kaip vaikas, ne ką vyresnė už Odrę Harding.

ANTRADIENIS (2)

Raudonas „Mini" išlėkė iš už kampo tiesiog priešais inspektoriaus „Morrisą", tad Klaivui teko žaibiškai stabdyti ir staigiai sukteléti vairą, kad išvengtų slydimo. Anas automobiliukas pasuko į dešinę ir dingo sniego migloje.

– Irgi mat vairuotoja, – sušnypštė Barnardas ir tvirčiau sugniaužė vairą, kad taip nedrebėtų rankos.

– O aš maniau, kad tavo akyse ji – nekaltybės įsikūnijimas, – išsišiepęs pasakė Frostas. – Ką, sūnau, neatpažinai savo draugės, ponios Aphil? Kažin kur taip nulėkė? Regis, kažkam skubiai prireikė jos paslaugų.

Turgaus aikštėje, kur išpuoštos vitrinos bergždžiai viliojo namisėdas pirkėjus, Frostas prisiminė, ketinęs išsikeisti pinigų, ir paprašė Klaivo sustoti prie banko. Kai Barnardas privažiavo, čia jau stovėjo raudonasis „Mini". Tuščias. Inspektorius nuėjo prie apgadintųjų durų, kurias vėl apžiūrinėjo įkūnusis kriminalistas seržantas. Frostui artinantis, jis staigiai atsigręžė ir ranka prisidengė sėdynę.

– Džekai, man gana ir vakarykščio tavo dūrio.

– Arturai, juk žinai, tau tikrai patiktų, – atsakė Frostas. – Na kas atsitiko? Vėl mėginta įsilaužti?

– Panašu. – Storulis pasikrapštė pakaušį. – Dvi naktis iš eilės ir maždaug tuo pat metu. Ko gero, teks keisti patrulio budėjimo laiką. Tegul patyko.

– Puikus sumanymas! Matai, pasirodo, kad turėtum košės galvoje, nebūtina būti liesam...

Inspektorius nutilo, nebaigęs frazės. Jis žiūrėjo Henlonui virš peties: tarnautojas banko operacijų salėje skaičiavo banknotus – ruošėsi įteikti poniai Aphil visą pluoštą. Atsiprašęs Frostas įsmuko į vidų, nuėjo prie informacijos stendų ir apsimetė tyrinėjąs astronominius banko metinio balanso skaičius. Durų link nutaukšėjo kulniukai, vadinasi, ponia Aphil išėjo. Inspektorius pripuolė prie tarnautojo ir parodė tarnybinį pažymėjimą. Klerkas dirstelėjo į vieną, į kitą pusę, palinko prie Frosto ir tyliai pasakė kelis žodžius. Inspektorius padėkojo ir grįžo į automobilį, kur Klaivas grūmėsi su miegu.

– Į nuovadą, sūnau.

Barnardas apsuko automobilį, ir šis nutrinksėjo grindiniu.

– Tavo draugė ką tik pasiėmė du tūkstančius penkinėmis, – pasakė Frostas. – Ką manai?

– Du tūkstančius?! – Klaivas tyliai švilptelėjo. – O ką jūs, sere, manote? Šantažas?

Frostas pasižiūrėjo į globotinį su pašaipa.

– Rizikuodamas sutepti gerą tavo damos vardą, pasakysiu, kad greičiau ji pati imtųsi ką nors šantažuoti. Ne, sūnau, ne šantažas. Nebent išpirka.

Subirbė vidaus ryšio telefonas. Nuovados seržantas užvertė akis. Kas skambina, jis kuo puikiausiai žinojo.

Maletas – kaip ir prieš penkias minutes. Kaip ir prieš dešimt.

– Velsas. Ne, sere, deja, inspektoriaus Frosto dar nėra.

Maletas griaudėjo ir spragėjo. Seržantas, palaikęs ragelį toliau nuo ausies, sulaukė, kol skyriaus viršininkas nutils, ir vėl prašneko:

– Taip, sere, žinoma, sere, tą pat akimirką, kai tik atvyks.

Maleto monologus jis buvo girdėjęs ne kartą. Bet kur velnias nešioja Frostą?

Konsteblis Stringeris, pro langą pažvelgęs į snieguotą aikštelę, pranešė sūnų palaidūną sugrįžus.

– Seržante, inspektoriaus Frosto automobilis!

Velsas su visa kėde prisislinko prie lango ir išvydo, kaip atsidarė automobilio durelės ir žmogus su plevėsuojančiu už nugaros šaliku nuskubėjo prie tarnybinio įėjimo. Mašina apsisuko ir išvažiavo.

– Pirmyn! Neleisk jam pasprukti! – užriaumojo seržantas. Stringeris paknopstomis puolė į koridorių pasitikti inspektoriaus. Netrukus patenkintas savimi konsteblis jį parsivedė.

– Dėl ko šitiek triukšmo? – paklausė Frostas. Nusivilkęs paltą, nupurtė sniegą ant ką tik išplautų grindų.

– Instruktažas, – reikšmingai ištarė Velsas.

Persigandęs inspektorius išpūtė akis ir mažne susmuko.

– Jergutėliau! Rūgštele! Vėl užmiršau.

– Kadangi inspektoriaus Aleno nėra, turėjai vadovauti instruktažui, – priminė nuovados seržantas.

– Taip, taip, žinau, – atsiduso Frostas ir išsiėmė cigaretes. – Maletas vakar minėjo. Dabar tikriausiai širsta.

– Širsta? Jis spjaudosi kraujais. Čia buvo visiškas jovalas. Lyg tyčia, dar ir policijos viršininkas prisistatė.

– Jergutėliau! – pakartojo Frostas.

Suskambo vidaus ryšio telefonas ir Frostas atšlijo nuo jo, lyg nuo bombos. Stringeris pakėlė ragelį ir, kiek pasiklausęs, perdavė nuovados seržantui.

– Taip, sere, jis atvažiavo... ką tik. Sere, jis jau pakeliui. – Padėjęs ragelį, Velsas saldžiai nusišypsojo inspektoriui ir pasakė: – Mūsų skyriaus viršininkas teiraujasi, ar skirtum jam kelias minutes savo brangaus laiko.

– Užsikabinsiu ordiną, – tarė Frostas. – Tas bailys neišdrįs atleisti narsaus didvyrio.

Skubėdamas į Maleto irštvą, koridoriuje jis sutiko tris priešinga kryptimi einančius vyrus. Du jų buvo uniformuoti. Trečiasis, gerokai apsiglamžęs, su akiniais storais stiklais, metaliniais rėmeliais, atrodė nusigandęs.

– Ei, ei, ei... ką aš matau? Garbingas svečias teikėsi pagerbti menką mūsų būvį?

Visi sustojo.

– Sere, čia – vaikų tvirkintojas, trikdantis padorią mūsų bendruomenę. Prašėte jį atvesdinti, – pasakė vienas pareigūnų.

Tas vaikų tvirkintojas buvo pražuvėlis Mikis Hoskinsas.

– Na ko iš manęs reikia? – žvygtelėjo sulaikytasis, šaudydamas akimis. Atrodė, jis dairosi, pro kur paspruku s.

– Miki, vertiname tavo apsisprendimą mums padėti, – atidaręs kvotos kambario duris ir įleidęs Hoskinsą, tarė Frostas. – Tuojau ateisiu. Jauskis kaip namie. – Inspektorius uždarė duris ir atsigręžė į konsteblius. – Vyručiai, gerai padirbėjote. Kur jį radote?

– Sere, viešojoje bibliotekoje.

– Bibliotekoje?

– Taip, sere. Ten šilta. Manau, bibliotekoje jis ir nakvojo, tikėjosi, kad nerasime. Jeigu ne sniegas, gal būtume ir neradę.

Frostas linktelėjo. Šitas taip pat nakvojo viešumoje... kaip ir valkata Semas. Kažin ar nuovados seržantas jau žino, kad jo nebėra gyvo? – pagalvojo inspektorius.

– Ar Hoskinsui pasakėte, kodėl sulaikote?

– Ne, sere.

– Teisingai, tegul tirta spėliodamas. Duokite jam arbatos, ir tegul kiurkso. Einu pas skyriaus viršininką, pasiryžusį nuplėšti man kiaušus, o paskui galėsiu ir su Hoskinsu pasišnekučiuoti.

Frostas guviai pamojo konstebliams ir nupėdino Maleto kabineto link.

Kaip šunys ilgainiui ima panėšėti į savo šeimininkus, taip Maleto sekretorė pamėgdžiojo permainingą viršininko nuotaiką. Panelės Smit išraiška dažniausiai būdavo rūgšti, antakiai suraukti, lūpos – kietai sučiauptos. Jeigu tas storžievis inspektorius Frostas būtų bent per nago juodymą atgailavęs dėl nepakenčiamo savo elgesio, tada ir ji būtų buvusi jam atlaidesnė. Moteriškė žinojo, kad Frostas nuovadoje labai mėgstamas, ir troško atskleisti tikrąjį šio žmogaus veidą.

Inspektorius išsišiepęs atidarė sekretoriato duris ir paklausė, ar Kalėdų Senelis trobelėje.

– Skyriaus viršininkas jūsų laukia, inspektoriau. – Panelė Smit šiuos žodžius išrėžė taip, kaip, jos nuomone, būtų labiausiai patikę šeimininkui, ir vėl įniko reaktyviniu greičiu spausdinti kažkokį dokumentą.

– Ida, kai pykstate, jūsų grožis pražysta, – suulbėjo Frostas ir įžengė į skyriaus viršininko šventovę.

Maletas iš įniršio net tirtėjo. Be to, jautėsi pažemintas. Rytinis instruktažas virto visišku jovalu. Iš pradžių visi dvidešimt minučių bergždžiai laukė Frosto, o paskui, lyg to būtų maža, neperspėjęs atvyko policijos viršininkas. Tegul jis ir sakė: „Man nereikia nieko ypatingo, tiesiog dirbkite savo darbą." Nederami sąmojai ir auganti nervinga sumaištis pranašavo neišvengiamą žlugimą. Grupių ataskaitos ir išsamios tolesnės paieškos instrukcijos buvo dingusios. Galų gale kriminalistas seržantas Martinas surado jas, užverstas popieriais, ant inspektoriaus Frosto stalo. Tuo pat metu paaiškėjo, kad dauguma savanorių nusprendė, jog oras paieškai netinkamas, ir pasišalino. Policijos viršininkas prunkščiojo vis garsiau ir kandžiau.

Galiausiai instruktažas nusibaigė siaubinga natūralia mirtimi. Policijos viršininkas pasivedėjo Maletą į šalį ir šnibždomis pasiūlė daugiau imtis iniciatyvos pačiam, užuot viską patikėjus kitiems. O prieš išeidamas dar patarė kreiptis į mediumę. Absurdas. Žodžiu, ne rytas, o išvien gėdingas pažeminimas, kurį užtraukė štai šis priešais ruzgantis nevalyvas tipas.

Jis perliejo Frostą lediniu žvilgsniu.

– Inspektoriau, instruktažą – jūsų instruktažą, jūsų pasitarimą – mes pradėjome be jūsų. Tikiuosi, neįsižeisite? Laukėme dvidešimt minučių, tikėdamiesi, kad teiksitės ateiti, bet taip ir nesulaukėme. Manau, jums bus malonu išgirsti, kad visi kiti, taip pat ir policijos viršininkas, dalyvavo.

Maletas nutilo įkvėpti oro. Kartūs ryto įspūdžiai vis dar kurstė jo įtūžio ugnį. Frostas nutaisė atgailaujančiojo išraišką ir pasistengė atrodyti be galo dėmesingas, nors iš tikrųjų skyriaus viršininko jis nesiklausė. Žinoma, už tai, kad pražiopsojo tą paiką instruktažą, inspektorius ant savęs pyko, bet, kita vertus,

rėk nerėkęs – nieko nebepakeisi. Tad kurių galų Maletas žiopčioja ir varto akis, lyg sumauta žuvis? Kas, kad jis būtų atėjęs? Jei jau apsireiškė policijos viršininkas, visi vis tiek būtų jam pataikavę, uždeginėję cigaretes, nešioję arbatą, juokęsi iš jo sąmojo, palaikę mandagų pokalbį, o jis, Frostas, būtų nukištas į tolimiausią kampą graužtis, kad pasirodė viršininkui kokią savaitę nelyginta eilute.

Maletas, vis sodriau rausdamas, nesiliovė burnojęs.

Rūgštele! Bankas! – dingtelėjo Frostui. Juk jis ėjo išsigryninti kelių svarų, bet, išvydęs ponią Aphil ir jos du tūkstančius, visiškai užsimiršo. Kaipgi jis, kišenėje turėdamas vos kelis pensus, eis su Sendžiu Leinu į aludę pietauti? Šmėstelėjo mintis: gal svarą, kitą iki popietės pasiskolinti iš Maleto? Vis dėlto metas tam buvo netinkamas. Skyriaus viršininkas kumščiu trankė stalviršį, jo tirada artėjo prie aukščiausiojo taško. Frostas sukluso, ir Maleto žodžiai vėl pasiekė jo ausis.

– ...to negana. Dar sykis, ir aš asmeniškai paprašysiu policijos viršininko atleisti jus iš šio skyriaus. Ar aiškiai kalbu?

Inspektorius vos užgniaužė knietulį lepteléti: „Atsiprašau, sere, ką sakote? Nesiklausiau“, – bet sumojo, kad tokio humoro Maletas nesuprastų, tad sulinksėjo ir nutaisė kuo rimtesnę prasikaltusio atgailautojo miną. Pavyko taip puikiai, kad skyriaus viršininkas net susijaudino ir pagalvojo, vargšelis, matyt, labiausiai čia kalta žmonos netektis, reikėtų jo pagailėti.

– Ką šįryt veikėte?

Frostas papasakojo apie paiešką ežere ir vikariate. Maletas priglostė ūsiukus ir pasakė:

– Inspektoriau, tai dar viena problema. Vadovaujate visai operacijai, todėl nenorėčiau, kad asmeniškai

ieškotumėte mergaitės objektuose. Jūs turite dirbti su dokumentais, organizuoti darbus.

– Taip, sere, suprantu. Ak, šit kas dar... Ponia Aphil šįryt iš banko paėmė du tūkstančius penkių svarų kupiūromis.

– Šit kaip?! – šūktelėjo Maletas. – Ir jūs manote, kad iš jos pareikalauta išpirkos?

– Labai panašu. Pasiunčiau jaunąjį Barnardą šnektelėti su ja.

– Barnardą?! Antra diena skyriuje ir jau siunčiate su užduotimi? Reikėjo važiuoti pačiam.

– Žinau, sere, bet, kadangi esu prasikaltęs, o jūs norėjote pasikalbėti, nusprendžiau verčiau pasiųsti jaunuolį. Beje, sulaikėme Mikį Hoskinsą. Jis – kvotos kambaryje. Ketinu pats ir apklausti, žinoma, jei neprieštaraujate.

– Inspektoriau, byla – jūsų, – atsakė Maletas, tarsi nepajutęs sarkazmo. – Ee... Policijos viršininkas šį tą pasiūlė... Gali būti verta dėmesio. Jei atvirai, pažadėjau atsižvelgti, nors tai šiek tiek neįprasta... – Jis atrodė sutrikęs. Vartė delne popieriaus pjaustiklį ir vengė Frosto žvilgsnio. – Regis, policijos viršininkas domisi spiritizmu. Ar žinojote?

– Girdėjau, kad jis šiek tiek ekscentriškas, bet nežinau, kuo tai pasireiškia.

– Ee... taip. Jo žmona tenykštėje spiritistų bažnyčioje – svarbi figūra. Kaip suprantu, jų judėjimas šiais laikais išpopuliarėjo. Prisipažinsiu, anksčiau iš jo pasišaipydavau, bet dabar...

Bet dabar žinai, kad spiritizmu domisi policijos viršininko žmona, pamanė Frostas.

– Ar pažįstate tokią Martą Vendl? – paklausė Maletas.

– Pažinti nepažįstu, sere, bet girdėjęs esu. Sena nukvakėlė – nuolat rašinėja laiškus ir siūlosi, pasitelkusi dvasias, išnarplioti mums bylas.

Skyriaus viršininkas atlaidžiai nusišypsojo.

– Inspektoriau, neturėtume neigti to, ko patys nesuprantame. Gali būti, kad toji moteris – aiškiaregė, panašiai kaip tas vyrukas, Olandijoje padedantis policijai. – Staiga susidomėjęs rieve stalviršyje, Maletas įniko braukyti per ją pirštu. – Šefas nori... siūlo... ėė... jaučia, kad ta moteris gali mums praversti. Paklauskite jos, ar nepadėtų surasti Treisės Aphil. Blogiau nebus... Juk, šiaip ar taip, kol kas neturite už ko užsikabinti.

Frostas net išsižiojo.

– Turite galvoje, prašysime suknistų dvasių pagalbos?

Vyriausiasis inspektorius skėstelėjo rankomis.

– Suprantu, tai ne visai... atitinka mums įprastas normas, bet... policijos viršininkui atleistina turėti įnorių, tad patenkinkime juos! Imkite ir pasikalbėkite su panele Vendl... aš... ėėė... – Jis nenatūraliai vyptelėjo. – Pasakiau šefui, kad jūs asmeniškai su ja pasikalbėsite ir kad šiai tyrimo krypčiai bus teikiama pirmenybė.

Maletas atsistojo. Tai buvo mėgstamas skyriaus viršininko triukas: išplūdus pavaldinį, pokalbį užbaigti optimistiškai, parodyti, kad savo žmones jis visada palaiko. Jis spūstelėjo Frostui ranką ir pasakė:

– Nagi... ėė... Džekai, aukščiau nosį... Čia dar ne pasaulio pabaiga.

Skyriaus viršininkas sėdo pasirašinėti dokumentų, o inspektorius išgūrino iš kabineto. Staiga panelė Smit už durų išgąstingai suriko, o Frostas kvatodamas paklausė:

– Į patį dešimtuką, ar ne, Ida?!

Maletas susimąstė, kas ten galėjo nutikti.

Mikis Hoskinsas užsidegė dar vieną cigaretę. Tiesa, rūkyti jis nebenorėjo, burna jau buvo tarsi išplikyta karčia nikotino rūgštimi, bet reikėjo ko nors griebtis. Šitame prakeiktame kvotos kambaryje jis kiurksojo jau ilgiau nei pusvalandį. Aišku, tokie policijos metodai – sugniuždyti, priversti nervintis, krūpčioti, spėlioti, kiek jie žino. Bet jis nesileis šitaip priveikiamas.

Kad taip būtų ką veikti. Vien sėdėti varganame kambariūkštyje nuobodžiai žaliomis sienomis su vienu langeliu, pro kurį net nepasidairysi – per aukštai, – gryna kančia. Gerai, kad bent šilta. Šilumą farai mėgsta. Nuo cigaretės nubiro ritinėlis pelenų. Kiek dar liko? Jis pasitikrino. Viena! Nutarė pataupyti ją kvotai. Su cigarete tarp pirštų jausis tvirčiau. Bus užsiėmęs, laimės šiek tiek laiko pagalvoti, kai farų klausimai užspeis jį į kampą.

Bet kiekgi dar reikės laukti? Laikyti per prievartą jie neturi teisės. Niekas nepareiškė kaltinimų, todėl jis gali atsistoti ir išeiti, ir nieko jie nepadarytų. Pasėdės dar penkias minutes ir nė sekundės ilgiau. Po dvylikos minučių į kambarį įžengė inspektorius Frostas su tuo pačiu apibrizgusiu kostiumu, kurį Mikis per daugelį metų buvo spėjęs gerai įsidėmėti.

– Nepyk, kad teko laukti, Mikuti. Turėjau tokią daugybę didingiausių siekių*, kad tave visai užmiršau.

Jaunas uniformuotas policininkas tyliai įėjo inspektoriui iš paskos ir liko stovėti prie durų. Frostas prisitraukė po stalu buvusią taburetę ir atsisėdo

* Aliuzija į eilutę iš W. Shakespeare'o „Hamleto" monologo.

priešais Hoskinsą. Šis pro akinius storais stiklais baugščiai dirsčiojo į inspektorių.

– Ką gi, Miki, pirmiausia, man reikia užtraukti dūmą. – Frostas neskubėdamas užsidegė cigaretę. Sulaikytajam užrūkyti nepasiūlė. Tada iš vidinės kišenės išsiėmė nuotrauką, apverstą padėjo ant stalo ir smiliumi pastūmė Hoskinsui. – Atversk.

Mikis įtariai pasižiūrėjo į Frostą, paskui nuleido akis į baltą fotografijos lakštą. Kokia čia gudrybė?

– Kas tai?

– Atversk ir pamatysi.

Hoskinsas atsargiai atvertė. Tai buvo spalvotas mergaitės, moksleivės, atvaizdas. Atrodė lyg ir matyta. Jis susiraukė. Viena iš jo meilių? Neįstengė prisiminti.

– Na ką, Miki?

– Kas – ną ką? Čia mergaitės nuotrauka.

Mikis liežuvio galiuku aplaižė perdžiūvusias lūpas.

– Ar gyva ji tokia pat kaip nuotraukoje? – paklausė inspektorius.

– Ką aš žinau – nesu jos matęs.

– Nesi jos matęs?! – Frostas išrėkė tuos žodžius taip, lyg jais būtų išsakyta visa esmė, paskui atsigręžė į jaunąjį policininką, kuris stenografavo kvotą užrašinėje su spirale nugarėlėje. – Konstebli, užrašyk ir pabrauk: jis nėra jos matęs! – Inspektorius vėl atsisuko į Hoskinsą. – Miki, po savo žodžiais, žinoma, pasirašytum, ar ne? Nėmaž nenoriu, kad žmonės manytų, jog išprovokavau taip pasakyti. Tvirtini, kad nesi jos matęs, tad ar pasirašytum?

Mikis pasimuistė. Frostui kažkaip pavyksta jį sutrikdyti. Kaskart.

– Matęs gal ir esu... Kiek čia to miesto tėr... Gal ir mačiau kada, tik nežinojau, kad tai ji. Kas sako, kad mačiau? Na Biblija prisiekti negalėčiau... – Jo akių vokai po storais stiklais nervingai virpčiojo. – O kada galėjau matyti?

– Jeigu taip sekmadienį? – pakišo užuominą Frostas.

– Ne!

– Parodyk ranką, Miki. Nagi, noriu pamatyti tavo ranką.

Sulaikytasis atkišo ranką. Ji drebėjo. Inspektorius čiupo už riešo ir tvirtai sugniaužė. Mikis sumojo galįs tik džiaugtis, kad farai kambaryje du. Jei liktų tik kuris vienas, jį sudaužytų be gailesčio.

Frostas pakratė jo riešą.

– Konstebli, pažvelk.

Jaunasis policininkas pakėlė akis nuo užrašinės.

– Ar esi matęs kitą tokią minkštą, šiltą ranką? – paklausė jo inspektorius. – Pažvelk į šituos ilgus, jautrius pirštus. Mikai, tavo rankos iš tiesų gražios. Į kiek kelnaičių buvo įslydę šitie pirštai, ką? – Hoskinsas pamėgino išsilaisvinti, bet neįstengė. – Ką, Mikai, kiek jaunų, šiltų šlaunų jie apčiupinėjo?

– Gana! – riktelėjo Hoskinsas. Šįsyk ranką pavyko ištraukti. Jis pasitrynė riešą, pabalusį, kur trėškė Frostas.

– Truputį sujaudinau, ar ne?

– Aišku, ne, – atšovė Mikis.

Metas buvo užsirūkyti. Ranka, užsidegant cigaretę, dar labiau tirtėjo. Frostas apėjo stalą ir atsistojo Hoskinsui už nugaros.

– Na ką, Mikai, užkadrinai ją sekmadienį? Ar jai patiko? Ar ji tau patiko?

– Gana! Nemačiau jos sekmadienį! – kone išspiegė Mikis.

– Nereikia šaukti, – maloniai pasakė inspektorius. – Meluoti galima ir tyliai. Nuo sekmadienio nebuvai namuose.

– Na ir kas? Gal tai – nusikaltimas?

– Bijojai grįžti po to, ką padarei? Nagi, Mikai, papasakok. Pasiryžk ir dar kartą patirsi tą malonumą. Ką su ja darei?

Hoskinsas pačiulpė cigaretę ir mirksėdamas įsižiūrėjo į savo kankintoją.

– Man reikia advokato, – pratarė.

– Na matai, Mikai, reikėjo tik paprašyti, – draugiškai šypsodamas, pasakė Frostas. Tada prisitraukė telefoną, surinko kodą ir atkišo ragelį susigūžusiam Mikiui. Šis paėmė, jau buvo betiesiąs pirštus prie disko, bet vis dėlto nutėškė ragelį ant aparato ir iš nevilties mažne apsiverkė.

– Juk žinai, kad neturiu advokato, – priekaištingai suvaitojo. – Neturiu pinigų. Tik turčiai gali tikėtis teisingumo.

Frostas sulinksėjo.

– Taip, Mikai, gyvename žiaurioje visuomenėje. Kita vertus, galėčiau lažintis, net pats turtingiausias pasaulio žmogus nėra ištikrinęs tiek vaikiškų kelnaičių kiek tu. Bet verčiau grįžkime prie mano klausimo. Juk žinai, kokia įkyri ta policija. Kas atsitiko sekmadienį? Nagi papasakok man nervus kutenančią istoriją, tegul ir menkavertę.

Kelias akimirkas pagalvojęs, Hoskinsas paprašė cigaretės. Gavo. Du kartus giliai užsitraukęs, prašneko.

– Maniau, jai patiks. Būna, jos tik to ir laukia. Sėdėjo viena, na tad atsisėdau šalia.

– Kur tai buvo? – susiraukęs paklausė inspektorius.

Dabar jau suglumo Mikis.

– Kine. Šimtmečio kino teatre, Lekstone. Argi ne apie tai kamantinėji?

Frostas patikino jį, kad klausinėja apie tai. Bet, po galais, kaip aštuonerių Treisė Aphil galėjo nusigauti iki Lekstono ir viena nueiti į kino teatrą?

– Taigi atsisėdai šalia ir?..

– Na taip. Sakau gi, maniau, kad jai patiks. Iš pradžių leido pagraibyti už kojos, o paskiau kad pasiuto klykti... Jeigu nepatiko, ko iš karto nesakė?

– Gal buvo pats filmo įdomumas, ir ji nenorėjo pražiopsoti? – spėjo Frostas. Pastebėjęs, kad konsteblis stengiasi atkreipti jo dėmesį, priėjo prie jaunuolio.

– Šis įvykis užregistruotas, – sušnibždėjo policininkas. – Vyriškis priekabiavo prie moters, ši suriko, ir jis smogė jai į veidą, sulaužė nosį. Spruko pro išėjimą, bet durys neatsidarė, ir kiti žiūrovai jau buvo jį sugriebę, deja, jam pavyko išsprūsti. Sere, tai moteriai apie trisdešimt metų. Šitas kalba ne apie Treisę.

Trisdešimt metų? Mikis mieliau rinkdavosi šviežesnį minkštimą.

Įtariamasis, įtempęs ausis, spėliojo, apie ką tiedu šnibždasi. Frostas patapšnojo konstebliui per ranką ir grįžo prie stalo.

– Atsiprašau, kad teko laukti, Mikai. Konsteblis norėjo pasitikrinti, ar teisingai užrašė „sušiktas menkysta". Vadinasi, sulaužei jai nosį? Kodėl? Ar ne per žiauru?

– Aš žiaurus? Aš? – Hoskinsas šaukė vis garsiau. – Tai ji žiauri! Žiūrėk! – Jis ištiesė kairę ranką ir parodė nudegimo pūslę vidinėje riešo pusėje. – Va, ką man

padarė. Prisėdo ranką, kad negalėčiau ištraukti, ir užgesino čia cigaretę. Teko stuktelėti, kad paleistų.

Frostas prilietė savo randą.

– Tikra bjaurybė, ar ne, Mikai? Galėjo visam likusiam gyvenimui padaryti tave nedarbingą. Kai apie tai prašnekome, prisiminiau, kažkas minėjo, kad ten buvo pasmirdę skrudinta kiauliena. Bet juk ta senolė jau kopia į ketvirtą dešimtį. Argi tau tokia sukriošėlė?

Mikis patempė lūpą ir gūžtelėjo pečiais.

– Inspektoriau, prieš vėją nepapūsi. Filmas buvo su amžiaus cenzu. Vaikų į tokius neįleidžia. Anais laikais kinas buvo gera pramoga visai šeimai, o dabar... nieko padoraus nepamatysi... išvien šlykštybės.

Frostas pritariamai palingavo galvą ir vėl priėjo prie konsteblio.

– Nenuleisk nuo jo akių, sūnau. Tegul rašo paaiškinimą, atsiųsiu ką nors paimti. Jeigu jis šeštą valandą graibėsi kine, Treisės byloje tikriausiai niekuo dėtas, bet kol kas jo kandidatūros neatmeskime. Dėl viso pikto.

Grįžęs prie stalo, inspektorius pasakė:

– Miki, surašysi paaiškinimą. Aš pats, vos išgirstu minint kelnaites, šlaunis ir panašius dalykėlius, taip susijaudinu, kad nebenulaikau rašiklio, todėl atsiųsiu kitą pareigūną. O nuotrauką verčiau pasiimsiu.

– Palūkėk. – Hoskinsas paėmė iš jo fotografiją ir įsižiūrėjo. – Juk... čia ta dingusi mergaitė... Treisė Aphil. Manai, galėčiau?..

– Mikai, paklausti privalėjau – juk jau esi prisidirbęs.

– Jai vos aštuoneri. – Iš pasipiktinimo Mikio balsas net drebėjo. – Gyvenime nesu palietęs vaiko iki dešimties. Na... nebent per nežinojimą.

Koridoriuje Frostui pasipainiojo Bilas Velsas. Jis su malonumu sutiko paimti Hoskinso paaiškinimą. Jiedu su inspektoriumi pasišnekėjo apie valkatą Semą, kuris ilgus metus varstė nuovados kamerų duris, o dabar šit atšalęs guli lavoninėje, švarus kaip niekada gyvenime.

– Jaučiuosi keistai, – prisipažino seržantas. – Nepakenčiau senio, jis dvokė ir nieko gero iš jo negalėjai tikėtis, o šit, kai numirė, širdį ėmė ir suspaudė. Beje, kabinete tavęs laukia naujokas.

Frostas suraukė antakius. Koks naujokas? Ak taip, žinoma, jaunasis Barnardas. Pats siuntė jį pas ponią Aphil šnektelėti apie du tūkstančius. Šitiek dalykų užgriuvo vienu kartu – inspektoriui tiesiog galva kvaršo. Rūpėjo tie išpuoliai prieš banką. Pasimirė senasis valkata. Reikėjo aludėje pasikalbėti su Sendžiu Leinu. Buvo ir dar šis tas svarbaus. Jam derėtų susirašyti dienotvarkę. Bet tuomet pamirštų dirstelėti į užrašus. Ak tu, rūgštele! Na taip, žinoma, motulė Vendl, ragana iš miško. Jis turi paprašyti jos paklausti dvasių, kur dingo mergaitė. Prisiminęs Frostas pasijuto geriau. Bet pirmiausia derėjo sužinoti, ką Barnardas išgirdo iš sultingosios ponios Aphil, kurios siūlomiems trisdešimties svarų vertės malonumams į rytus nuo Sueco nebuvo lygių.

Inspektorius sparčiu žingsniu patraukė savo kabineto link. Kažkur kažkas neuždarė laukujų durų, ir dabar koridoriuose šuoravo šalto oro gūsiai. Frostas pažvelgė pro langą. Atrodė, snigti iš juodo dangaus nepaliaus niekada. Vos išmušė dvyliktą, o mieste jau tvieskė visos šviesos.

Jis dar kartą perskaitė raštelį.

TAVO DUKTĖ TREISĖ APHIL MANO RANKOSE JEIGU NORI JĄ ATGAUTI 2000 SVARŲ NENAUJOMIS PENKINĖMIS LAUK SKAMBUČIO TIK PABANDYK PASISKŲSTI POLICIJAI VAIKĄ UŽMUŠIU

Laišką ponia Aphil gavo su rytine korespondencija. Sprendžiant iš ženklo ant pigaus, rudo voko, iš dėžutės šis buvo paimtas Dentono centriniame pašte Turgaus aikštėje vakarykščiai, penkiolika po šešių. Lapas viduje galėjo būti išplėštas iš mokyklinio pratybų sąsiuvinio. Tekstas buvo tepančiu šratinuku kruopščiai suraitytas iš spausdintinių didžiųjų raidžių. Ponia Aphil iš pradžių neigė gavusi laišką – PABANDYK PASISKŲSTI POLICIJAI VAIKĄ UŽMUŠIU, – bet Klaivas ją perkalbėjo.

– Ponia Aphil, nieko nebijokite. Leiskite veikti mums.

Frostas atsargiai paėmė lapą už kampučio ir, iškėlęs prieš šviesą, patikrino, ar nėra vandens ženklų. Paskui numetė laišką ant stalo.

– Vandens ženklų nėra. Jeigu ir būtų, ne kažin ką jie man reikštų. – Jis atsilošė ant kėdės ir žiovaudamas pamankštino rankas. – Verčiau atiduokime jį ekspertizei. Tie vyrukai pasakys, kada pagamintas šitas popierius, kokiame celiuliozės fabrike užmaišyta jo masė, kada buvo nukirstas medis jam padaryti. Išsamiai apibūdins šratinuko tušo cheminę sudėtį. Tada savo išvadas jie surašys dvidešimties puslapių ataskaitoje, kurią kokiam nors nelaimėliui teks perskaityti. Tik joje nebus nė žodžio apie tą, kas parašė šitą sušiktą laišką.

Voką su rašteliu Klaivas įdėjo į didelį, permatomą dėklą ir adresavo ekspertizei.

Trumpai pasibeldęs įėjo Maletas. Tviskanti, pagal užsakymą siūdinta jo uniforma tik dar labiau pabrėžė apgailėtiną kabineto skurdumą.

– Inspektoriau, nugirdau, kad pareikalauta išpirkos.

– Jau ruošiausi, sere, nešti jums tą laišką, – atsakė Frostas, kuris, žinoma, nieko nesiruošė nešti.

Maletas užsidėjo akinius ir per plastiką perskaitė raštelį.

– Ko gero, vertėtų atiduoti ekspertizei, – pasakė.

– Gerai sakote, – pagyrė Frostas ir kreipėsi į Klaivą: – Sūnau, gal taip ir padarytum?

Skyriaus viršininkas apsidairė, ieškodamas kur atsisėdus, bet abi kėdės buvo apkrautos aplankais su bylomis. Nieko naujo... Visiškai nieko naujo.

– Inspektoriau, ko ketinate imtis? – pasiteiravo Maletas.

– Prisijungėme prie ponios Aphil telefono, taigi klausysimės pokalbių. Sere, jei esate nuolatinis jos klientas, būtų geriau laikinai jai neskambinti.

Maleto veidas įsitempė. Toks sąmojis vyriausiajam inspektoriui atrodė nėmaž nejuokingas.

– Hmm... Kaip suprantu, kol nežinome, kaip pagrobėjas ketina paimti pinigus, jokio konkretaus plano neturite. O dėl laiško... ar nemanote, kad čia gali būti gudrybė? Tas tipas iš tiesų pagrobė mergaitę?

– Aš manau, kad nėra jokios gudrybės, – staiga įsikišo Klaivas.

– Ir man taip atrodo. – Maletas atsigręžė į jį pradžiugęs, bet prisiminė, kad Frostas į klausimą neatsakė. – Inspektoriau...

Frostas vyptelėjo.

– Gal aš ir klystu, kaip visada, bet, jeigu jis pagrobė mergaitę sekmadienį, kurių galų iki pirmadienio vakaro delsė reikalauti išpirkos?

– Gal neturėjo voko ir teko sulaukti pirmadienio, kad galėtų jį nusipirkti, – spėjo Klaivas.

– Ir aš taip manau, – tučtuojau pritarė Maletas. – Be to, pagrobėjas galėjo neturėti ir pašto ženklų.

– Arba šratinuko, – pridūrė Frostas.

Nesumojęs, ar ši replika sarkastiška, ar rimta, skyriaus viršininkas dėl viso pikto šykščiai nusišypsojo ir išėjo.

– Tešlagalvis, – sušnypštė inspektorius. – Vertėtų atiduoti ekspertizei! Ką dar, jo nuomone, galėtume su tuo laišku daryti – nusišluostyti subines? Ką gi, sūnau, lakdink paketą į korespondencijos kambarį, paskui užbėk pas operatyvininkus, tegul siunčia civilį techniką prisijungti prie ponios Aphil telefono. Pasakyk jiems, kad surastų tokį, kuris neturėtų atliekamų trijų dešimtinių. Noriu, kad darbas būtų padarytas greitai ir gerai. O pats skuosk atgal – mudu einame į aludę pietauti su Sendžiu.

Laukdamas, kol kriminalistas konsteblis grįš, Frostas peržiūrėjo atneštus naujausius dokumentus. Tai buvo inspektoriaus Aleno byla – vagystės iš vietinės elektronikos gamyklos. Jis nutarė pasidomėsiąs jomis vėliau. Paskui Frostui pasipainiojo senas vokas, ant kurio jo paties buvo užrašyta „Patikrinti tetulę – arbata“. Iki pat Klaivui grįžtant, jis suglumęs svarstė, ką tai galėtų reikšti, bet galiausiai numojo ranka.

– Užsakiau pietus, – pasakė Sendis. – Ko norėtumėt išgerti? Viskio?

– Pakaks ir alaus, – atsakė inspektorius. – Informacijos tau neturime.

Prie alaus buvo patiekta aštraus troškinio. Ne kažin kokio. Įtartinai kremzlingi mėsos gabalai su balzganais ryžiais skendėjo ryškiai geltoname padaže.

– Moku aš, – pasišovė korespondentas.

– Tikiuosi, – atsiliepė Frostas, nepatikliai apžiūrinėdamas patiekalą.

Sendis Leinas nedelsdamas griebė jautį už ragų:

– Jei teisingai supratau, ponia Aphil šiandien iš banko pasiėmė krūvą pinigų?

Klaivas dėbtelėjo į inspektorių. Iš kur, po šimts velnių, tai žino žurnalistas? Frostas nė nemirktelėjo – įnirtingai kramtė tąsią it guma mėsą.

– Jeigu tai – vištienos troškinys, man kaip tik pasitaikė kojelė su visais nagučiais, – niauriai pasiguodė jis.

– Džekai, liaukis. Negali būti, kad neturi ko papasakoti, – neatlyžo Sendis. – Šitiems pietums išleisiu visą savo priemoką. Juk žinai, tiek lėšų, kaip didieji Londono dienraščiai, mes neturime.

Frostas atstūmė lėkštę ir užgėrė paskutinį kąsnį alumi.

– Ar esu pasakojęs, kaip vienas tipas susilažinęs išgėrė spjaudyklės turinį?

– Esi. Koks žavingas įprotis – prie stalo šnekėti visokias bjaurastis! Nagi, Džekai. Ta moteris pasiėmė du tūkstančius. Kodėl?

– Paklausk savo bičo banke, – užsidegdamas cigaretę, atsakė Frostas. – Sendi, nerūstauk, kai tik turėsiu kokių naujienų, pirmas jas sužinosi. Beje, nors toks

šuniškas ėdalas nieko vertas, pasakysiu: šį tą įdomaus gali išgirsti rytoj Magistratų teisme. Mikis Hoskinsas. Kine grabaliojo damai po sijonu ir susilaukė ne tokio atsako, kokio tikėjosi – ji užgesino jam į ranką cigaretę.

Sendis nušvitęs griebėsi užrašinės.

– Menkniekis, bet pusėtinas.

– Kad arbata mūsų valgykloje būtų tokia šilta, – suburbėjo inspektorius, gurkštelėjęs alaus. Padėjęs stiklą, jis alkūne bakstelėjo Sendžiui. – Prie baro... Pupytė su leopardo kailinukais. Tik nespoksok, akis išpūtęs.

Žurnalistas vogčia pašnairavo į barą ir sukuždėjo:

– Sintija Kolard.

Frostas pritariamai sulinksėjo. Klaivas atsigręžė pasmalsauti, kas anuodu taip sudomino.

Moters oda buvo apytamsė – lyg brunetės, bet plaukai nušviesinti. Storas makiažo sluoksnis vis dėlto nenuslėpė tamsių ratilų aplink akis, nei raukšlelių – apie burną ir nosį. Laikas ketvirtą dešimtį baigiančios Sintijos, kadaise santūriai gražios, nepasigailėjo. Koja ant kojos sėdėdama prie baro su pigiu, leopardo kailį imituojančiu puspalčiu ant pečių, ji šaltu grobuonies žvilgsniu naršė aludę. Prie kampinio staliuko sėdįs tuklus ūsočius jos akyse išskaitė pasiūlymą ir mostu pakvietė prisėsti šalia. Moteris su išdidžia šypsenėle lūpose nubangavo pas vyriškį.

– Vis dar lovos versle... – atsiduso Frostas. – Prisimenu tuos laikus, kai Sintija buvo nepriklausoma ir... dosni. Ištvirkėlė didžiąja raide. Niekada neparodydavo, kad daro tau paslaugą, priešingai nei kai kurios čionykštės kekšiukės.

– Ak, Džekai, kaip seniai tai buvo. Dabar pinigus ji ima iš anksto. – Žurnalistas ištuštino stiklą ir pasižiūrėjo į laikrodį.

Sintija su storuliu, susikibę už rankų, išėjo iš aludės.

– Gal bent grąžą ji atmeta, – pakomentavo Frostas.

ANTRADIENIS (3)

Martos Vendl namas stovėjo pačiame miško tankumyne ir buvo prieinamas tik pėsčiomis. Kad dėl to praranda vieną, kitą lankytoją, jai nerūpėjo. Tiesa, į Martos valdą vedė ir provėžų išraižytas keliukas, bet jis buvo užtvertas iš spygliuotos vielos suraizgytais vartais, apkarstytais sunkiomis grandinėmis su spynomis. Juos moteriškė atverdavo tik tada, kai jai prireikdavo išvažiuoti senu, aplamdytu „Morris Minor".

Frostas ir Barnardas paliko automobilį prie miško ir, panarinę galvas, vėjui stūgaujant tiesiai į ausis, nubrido storai užsnigtu, tad beveik neįžiūrimu taku. Vos iš jo išklydę, susyk iki kelių įsmukdavo į šaltą klampumą. Plumpino jie ilgai ir sunkiai, tylomis. Tik retkarčiais Frostas prieš vėją sušukdavo:

– Kad jį kur skradžiai, tą policijos viršininką!

Ties tako išsišakojimu inspektorius palaukė atsilikusio Klaivo, o šiam prisiartinus suriko:

– Mums į kairę! Šita atšaka veda į Numirėlio daubą!

– Į Numirėlio... ką?! – Barnardui irgi teko šaukti.

– Į Numirėlio daubą! – Frostas nykščiu parodė į niūrią lomą, kurioje šmėkšojo iš pažiūros ligoti medžiai, susikūprinę po sniego našta ant geibių šakų. – Dar mano vaikystės laikais ji taip vadinta, o koks

tikrasis vardas, nežinau. Nė artyn prie jos neidavome. Vasarą ten apsčiai grybų ir didžiulių gyvačių.

Jiedu nusigręžė nuo daubos, atstatė krūtines vėjui ir vėl nubrido taku. Kai šis staigiai pasuko į dešinę, jie išvydo senojo miško kotedžą. Klaivas, tikėjęsis pamatyti ką nors panašaus į pinučiais ir šiaudiniu stogu pasipuošusią trobelę iš Volto Disnėjaus „Snieguolės ir septynių nykštukų", nustebo: Martos Vendl būstas buvo suręstas daugiausia iš gofruotosios skardos, dabar jau surūdijusios.

Frostas kumščiu pabeldė į pagrindines duris. Viduje kažkas sugirgždėjo, sutrepeno. Durys prasivėrė per menką plyšelį, pareigūnus įtariai nužvelgė pora tamsių akių.

– Laukiau jūsų. Užeikite, – įsileisdama pasakė šeimininkė.

Jos plaukai buvo juodutėliai, net žvilgėjo, akys irgi juodos, nosis – kumpa, o dėl atsikišusio smakro veidas iš profilio panėšėjo į pusmėnulį. Prieš kelis šimtmečius šiai moteriškei būtų tekę drauge su katinu ir šluota spirgėti ant laužo.

Vos įžengus pro duris, vyrams į šnerves tvoskė dvokas. Frostas pauostė orą ir paklausė:

– Panele Vendl, turite kačių, ar ne?

Purvinų, nušašusių, beglobių kačių šiuose namuose buvo begalė.

– Kiekvienas katinėlis čia laukiamas ir mylimas, – atsakė moteriškė, vesdamasi juos į svetainę, kur visuose tamsiuose pašaliuose žibėjo piktos, žalios akys. – Prašom sėsti.

Ant kėdės parpiantį riebuilį katiną Frostas staigiu plaštakos judesiu nubloškė ant grindų ir skubiai atsisėdo, nelaukdamas, kol gyvuliukas susivoks netekęs

sosto. Klaivui pasiūlyta kėdė buvo laisva, bet pagalvėlė aiškiai bylojo dar ką tik ją buvus užimtą. Kriminalistas konsteblis nedrąsiai prisėdo ant paties kraštelio.

– Panele Vendl, manau, dvasios jums pranešė, kad ateiname pasiteirauti apie dingusią mergaitę, – pasakė Frostas.

Įmitėlis katinas tuo metu puolė į kontrataką. Stryktelėjo inspektoriui ant kelių ir, tariamai tik norėdamas tvirčiau įsikibti, suleido nagus į šlaunį. Vos pastebimu rankos judesiu vėl nuskraidintas ant grindų, katinas niršiai supurkštė.

– Inspektoriau, jūsų pareigūnai jau buvo atėję, ir aš jiems pasakiau, kad mergaitės nemačiau.

– Panele Vendl, jūs pati gal ir nematėte, bet galbūt tos ypatingos jėgos, apie kurias mums taip maloniai nuolat rašote, pašnibždėtų, kur jos ieškoti?

– Lig šiol mane vis išjuokdavote, tad kodėl dabar turėčiau jums padėti? – tvykstelėjusi akimis, atšovė moteriškė.

Frostas atsistojo ir ėmė kamšytis šaliką.

– Ko gero, būsiu be reikalo jus gynęs. Mūsų policijos viršininkas vis kartoja, esą jūs – apgavikė, ir man tenka, lyg kokiam pamišėliui, nertis iš kailio, kad suteiktų jums šansą, bet jeigu negalite...

– Sėskite, – pertraukė jį Marta Vendl.

Katinas jau buvo spėjęs įsitaisyti ant kėdės, tad Frostas atsisėdo ant jo. Šaižiai sukniaukęs, riebuilis pats movė šalin. Šeimininkė žarsteklio smūgiu perskėlė anglį židinyje.

– Tai, ko prašote, pavojinga, – prašneko ji vėl. – Jei dvasios norės, jos man pasakys. Bet aiškindamiesi tai, ką jos nori nuslėpti, galite susilaukti... nemalonumų. Jie kristų ant jūsų galvos, bet aš pamėginsiu.

Ji be įstangos kilstelėjo sunkų, ąžuolinį stalą ir atnešusi pastatė tarp abiejų pareigūnų. Tada šiek tiek įtraukė senoviškos žibalinės lempos, vienintelio šviesos šaltinio kambaryje, dagtį. Anglys židinyje griuvo ir liepsna, regis, priblėso. Aptemusią svetainę persmelkė žvarba. Aplink poromis sužibo mažyčiai smaragdai, sušiušeno laižomi kailiukai.

Panelė Vendl atsisėdo prie stalo, tarp Frosto ir Barnardo, suėmė ir vienam, ir kitam už plaštakos ir smarkiai sugniaužė, įsikirto nagais į odą.

Tamsoje kažkas sudūsavo, kimiai, ritmingai sualsavo, keistai sukūkčiojo. Kvėpavimas vis seklėjo ir greitėjo. Vėjas lauke pašėlo trankyti skardas, kažkas barškėdamas nugriuvo. Staiga stojo tyla... nei vėjo... nei kačių kniaukimo... nebebuvo girdėti net kvėpavimo. Balsas buvo ne moters, kurios nagai skausmingai drėskė odą pareigūnų delnuose. Atrodė, kalba... pats oras.

– Šalta... kapas... sniegas... taip šalta... kaukolė... kaulai... šalta... šalta... šalta.

Ką gi, gerbiamasis, pamanė Frostas, tyrimų rezultatus mes jums pranešime, kitas, prašom.

Vėl pasigirdo alsavimas, šįsyk gilesnis, intensyvesnis, lyg per orgazmą.

– Nežinomas kapas... sniegas... mirtis... mirtis...

Balsas buvo toks antgamtiškas, kad Klaivui pašiurpo oda.

– Kur tas kapas? – paklausė Frostas.

– Miške...

– Kur – miške? – pastėręs sugebėjo pasitikslinti inspektorius.

Alsavimas sulėtėjo, tapo seklesnis.

– Kur – miške? – pakartojo Frostas.

– Dauba... prie medžio... dauba... Numirėlio dauba.

– Ar tave nužudė? – paklausė inspektorius. Pasigirdo skausmo aimana. Jis išplėšė ranką iš moteriškės gniaužto ir, sugriebęs jai už pečių, papurtė. – Atsakykite, ar tai – žmogžudystė!

Klaivas suskubo jį nuraminti:

– Sere, jeigu per staigiai pažadinsite iš transo, ji gali žūti.

– Tokiu atveju atsiprašyčiau, – atkirto Frostas. – Įžiebk lempą.

Čirkštelėjo degtukas, ir žibalinė lempa užsižiebė. Svetainė atgijo. Katės vėl žiovavo, kasėsi ir laižėsi. Moteris sėdėjo tiesi, it pastirusi, žvilgsnis buvo tuščias.

– Panele Vendl! – pašaukė inspektorius, vėl ją supurtęs.

Ji sumirksėjo ir nužvelgė jį apdujusi.

– Kas jūs? Aa, policininkas.

– Kas nužudė Treisę? – griežtai paklausė Frostas.

– Ji – negyva?

Moteris atsistojo ir kurekliu pamaišė žarijas židinyje. Ugnis išsyk atkuto.

– Pasakėte, kad ji palaidota Numirėlio dauboje.

Panelė Vendl išspaudė kandžią šypsenėlę.

– Ne, inspektoriau, aš nesakiau nieko. Jums pasakė dvasios. Buvau apimta transo. Kai nori ką nors pranešti, jos pasinaudoja mano kalbos padargais, o aš pati niekuo dėta.

– Šit kaip? – atšovė Frostas. – Ką gi, savo sumautoms dvasioms galite pasakyti štai ką: jeigu rasiu Treisę, užkastą ten, kur nurodė jūsų kalbos padargai, kitą kartą su jomis kalbėsitės cypėje, apkaltinta žmogžudyste. Eime, sūnau.

Jis apsisuko ant kulnų ir žengė durų link. Vienas katinų pamėgino nagais įsikirsti inspektoriui į koją. Marta Vendl net nekrustelėjo. Eidamas pro ją, Klaivas nuožmios neapykantos perkreiptame veide įžvelgė ir baimę, kraupią baimę.

Lauke jiedu godžiai įkvėpė gryno oro – tarytum netikėtai išgelbėti beužtrokštantys povandeninio laivo jūrininkai. Vėjas buvo kiek aprimęs, bet, jiems klampojant atgal, protarpiais iš pasalų ūžtelėdavo lediniais šuorais.

– Tikiuosi, tos utėlėtos katės neužkrėtė kokia bjaurastimi, – apsiuostydamas pasakė Frostas. – Sūnau, ar nuojauta tau ką nors sako?

– Kartais.

– O man – nuolat. Dabar šit sako, kad ta moteris – žudikė!

– Sere, kokių turite įrodymų?

– Sūnau, tau – įrodymų paranoja! O man reikia tik įtariamojo. Verčiau mesk iš galvos tą nesąmonę – „nekaltas, kol kaltė neįrodyta". Surask įtariamąjį ar įtariamąją ir įrodyk, kad nusikalto. Išvengsi tuščių šnekų su daugybe visokių žmonių. – Jie priėjo išsišakojimą, ir Frostas žibintuvėliu pašvietė Numirėlio daubos pusėn. – Na, štai ji.

Spindulys slystelėjo niekieno nebristomis pusnimis, iš kurių, lyg skęstančiųjų rankos, kyšojo žemų medžių šakos.

– Sere, ketiname ten leistis? – paklausė Klaivas.

– Tik veltui gaištume laiką. Juk kastuvų neturime.

– Ko tad išvis čionai maknojome? – giliai įkvėpęs, suniurnėjo kriminalistas konsteblis.

– Norėjau pajusti šitą vietovę. O dabar būk geras berniukas, patylėk.

Atūžė vėjas, nukrėtė nuo šakų sniegą ir nutyko. Plykstelėjo ugnelė – Frostas užsirūkė.

– Sūnau, mergaitės čia nėra.

Klaivas pažvelgė į jį apstulbęs.

– Sere, iš kur, po galais, žinote?

– Nežinau – jaučiu.

Barnardas pašaipiai suprunkštė.

– Aa, vėl nuojauta?

– Taip, vėl ta paika mano nuojauta. Aišku, galime ir pakasinėti, kad Maletas ir dėdė policijos viršininkas liktų patenkinti, bet mergaitės čia nėra.

Klaivas sugriebė inspektoriui už rankovės.

– Sere, pašvieskite į aną krūmą kairėje... Matote?

Ant šakos plazdeno kažkokia mažytė, vos pastebima, balta skiautelė. Sniego ten buvo iki šlaunų, bet Klaivas nedvejodamas nubrido prie krūmo. Paėmė skiautę ir triumfuodamas grįžo. Frostas užmetė akį į jo laimikį – vaškinį ledinuko popierėlį.

– Jį galėjo numesti ta mergaitė. – Kriminalistas konsteblis tryško entuziazmu, lyg šunelis, pirmą kartą parnešęs šeimininkui kamuoliuką.

Frostas užvertė akis į dangų.

– Saldainio popierėlis! Dvasios reabilituotos – mes radome saldainio popierėlį! – Jis išsiėmė iš kišenės suglamžytą plastikinį paketą ir įdėjo į jį popieriuką. – Sūnau, jei nebūtum toks patenkintas savimi, išmesčiau tą popiergalį, ir tiek, bet aš ir šiaip pernelyg dažnai rodau tau blogą pavyzdį, tad verčiau atiduokime jį ekspertizei – tegul ištiria, kokio skonio buvo tas saldainis ir kiek jis kainavo.

Kai jiedu grįžo į automobilį, čia, niekaip neprisišaukdamas inspektoriaus Frosto, plyšavo radijas. Inspektorius atsiduso ir išsidrėbė ant keleivio sėdynės.

– Kai tave visi myli, vienatvės nesitikėk, – sumurmėjo jis ir neskubriai, parodydamas radijui, kas čia šeimininkas, užsidegė cigaretę. Paskui paėmė mikrofoną ir pranešė, kur esąs.

– Inspektoriau Frostai, sere, niekaip negalime su jumis susisiekti. Ar galėtumėte skubiai grįžti į nuovadą? Poniai Aphil paskambino pagrobėjas.

ANTRADIENIS (4)

Magnetofono juostelė, lėtai vyniojama nuo vienos ritės ant kitos, pradėjo slinkti pro garso atkūrimo mechanizmo galvutę. Iš pradžių buvo girdėti tik šnypštimas, bet paskui...

Telefonas spėjo subirbti vos porą kartų.

– Dentonas 2346, – nekantriai išbėrė ponia Aphil.

Kitame linijos gale pyptelėjo, subarškėjo į automatą krintanti moneta.

– Aphil? – Vyriškas balsas buvo sunkiai apibūdinamas, dar šiek tiek iškreiptas.

– Taip.

– Gavai mano laišką?

– Taip... Prašau... Kur ji?

– Viskam savas laikas. Pinigus turi?

– Taip. Kaip liepėte.

– Ir niekam nesakei?

– Niekam.

– Gerai. Būtų gaila, jei tektų tesėti pažadą. Dabar atidžiai paklausyk...

Ponia Aphil jį pertraukė:

– Pasakykite bent ką nors apie Treisę. Kaip ji?

– Viskas gerai – kaip tokiomis... Vis verkia, o kaip kitaip? Truputį peršalo ir vis prašo mamos, bet šiaip...

– Prašau, – moteris jau vos šnibždėjo, – ką norite, kad padaryčiau?

– Noriu...

Klankt – ir pasigirdo pypsėjimas. Frostas krestelėjo galvą. Kriminalistas seržantas Martinas mostu paragino klausytis toliau.

– Alio... alio... – kone isteriškai kartojo ponia Aphil, kratydama aparatą. – Alio...

Ragelyje negailestingai pypsėjo, kol galų gale moteris jį padėjo, ir pareigūnai vėl išgirdo tuščios juostos šnypštimą.

– Štai tiek, – nuspaudęs klavišą, pratarė Martinas.

Frostas nusivyniojo šaliką ir užkabino ant radiatoriaus džiūti.

– Kas ten galėjo nutikti? Kažkas jį nutraukė?

– Nemanau. Džekai, atidžiai pasiklausyk įrašo pabaigos.

Martinas iki galo padidino garsą ir per kelis colius atsuko juostą. Ši sužviegė, suriaumojo iškraipyti balsai. Seržantas vėl paleido įrašą.

– Prašau, ką norite, kad padaryčiau?

– Noriu...

Klankt... Pypsėjimas.

– Dar kartą, – paprašė Frostas.

Kelias sekundes trunkančios įrašo pabaigos jie klausėsi daugybę sykių. „Noriu..." – klankt. „Noriu..." – klankt. „Noriu..."

Pagaliau foniniame triukšme pavyko išskirti vos girdimą policijos automobilio sireną.

– Jam kalbant telefonu, pro būdelę pravažiavo kažkuris mūsų patrulių, – pypkės koteliu kasydamasis pakaušį, pasakė Martinas. – Turbūt jis pamanė, kad lipame ant kulnų, ir metė ragelį.

– Kad juos kur plynios, tuos policininkus! – suniurzgė Frostas, susiėmęs už galvos. – Kai reikia, jų neprisišauksi; kai nereikia, jie laksto, kaukindami sireną ir baidydami įtariamuosius.

Staiga visi pasitempė, Frostui prieš akis sutvisko nusvidintos sagos.

– Sveiki, inspektoriau, – pasisveikino jis.

– Įrašą girdėjote? – paklausė Maletas.

– Taip, sere.

– Kokių veiksmų ketiname imtis?

– Nežinau, po šimts plynių! – pasitaršęs plaukus, atsakė Frostas. – Ar technikai išsiaiškino, iš kur skambinta?

– Džekai... ee... inspektoriau, kaip tik ruošiausi sakyti, – atsiliepė Martinas. – Išsiaiškino. Skambinta iš būdelės sankryžoje, kur Avilių gatvė išeina į rytinį greitkelį. Operatyvinis nusiuntė arčiausiai buvusį patrulį, „Čarlį Alfą-du", patikrinti.

– Turbūt tie tikrintojai – liurbiai! – patys pagrobėją ir nubaidė, – subambėjo Frostas.

– Inspektoriau, vyrai patruliavo, – šaltai paaiškino Maletas, kaip visada pasiryžęs apginti gerą Viešosios tvarkos poskyrio pareigūnų vardą, – vadinasi, buvo ten, kur privalėjo.

– Inspektoriau, šventą teisybę sakote – be tų vyrukų žemė apsiverstų, – mandagiai sumurmėjo Frostas.

Maletas neabejojo, kad jis sarkastiškai šaiposi, bet deramai, turint galvoje, kad jie ne vieni, atkirsti nespėjo: sučirpė vidaus ryšio telefonas. „Čarlis Alfa-du" raportavo Operatyviojo valdymo centrui. Frosto paragintas Klaivas įjungė garsiakalbį.

– Operatyvini, čia „Čarlis Alfa-du". Mes prie telefono būdelės Avilių gatvės ir rytinio greitkelio

sankryžoje. Dairėmės uoliai, bet jokio įtartino asmens nepastebėjome.

Frostas kitu telefonu paskambino į Operatyvinį ir paklausė, ar patruliui būtų iš kur slapčia stebėti būdelę. Klausimas buvo tuojau pat perduotas ir iš garsiakalbio nuskambėjo atsakymas.

– Taip, šiek tiek atokiau prie kelio auga keli medžiai. Galėtume pastatyti automobilį už jų. Nuo telefono būdelės tolokai, bet niekas jos neužstotų.

– Gerai, tegul laukia ten, kol pagrobėjas sugrįš, – perdavė įsakymą inspektorius.

– Eeeiiina šviiilpt! – nugriaudėjo iš garsiakalbio, ir operatyvinininkai pasiskubino išjungti ryšį.

Frostas atplėšė jau antrą tą dieną pakelį ir pavaišino visus cigaretėmis.

– Kol nepaskambins, nieko ypatingo vis tiek nenuveiksime, – pasakė.

– Kad jis eitų skambinti į tą pačią būdelę, verčiau nesitikėkime, – paniuręs atsiliepė Martinas.

Inspektorius nevalingai prilietė skruostą ir ratilais išpūtė dūmus.

– Džordžai, tu nusiteikęs taip pesimistiškai vien todėl, kad paieškai vadovauju aš? Be reikalo. Nepamiršk vandalizmo protrūkio – per kelias pastarąsias dienas sudaužyta šešiolika būdelių. Vadinasi, tam pašlemėkui bus ne taip lengva susirasti kitą veikiantį telefoną. Jeigu „Čarlis Alfa" vėl nesumanys mėlynu švyturiuku pašviesti pagrobėjui kelio, gal jį ir pričiupsime. – Staiga Frostas prisiminė Maletą. – Atleiskite, inspektoriau, visai jus ignoruoju.

– Nieko tokio, – atsakė vyriausiasis, parodęs tobulus dantis. – Tik šit turėsiu skambinti policijos viršininkui, tad būtų gerai žinoti, kaip sekėsi pas tą moteriškę, pas Vendl.

– O, buvo įdomu. Sudalyvavome spiritizmo seanse. Pasak jos informatorių, mergaitė užkasta Numirėlio dauboje.

– Numirėlio dauboje? Tikiuosi, patikrinote? – Maletą akimoju apėmė įkarštis.

– Na, apžiūrėjome keturių pėdų aukščio pusnį. Visa dauba užsnigta.

– Organizuokite kasėjus, – jau išeidamas, paliepė vyriausiasis inspektorius. – O aš tuojau pat skambinu policijos viršininkui.

– Organizuokite sumautus kasėjus! – prapliupo Frostas, kai tik Maletas uždarė duris. – Tarsi daugiau neturėtume ko veikti. Ponai, rengiu kasėjų vakarėlį – nieko ypatingo, ateis keli draugai, ir tiek, tad maloniai kviečiu. Aprangos kodas – guminiai batai ir kastuvai.

– Gal man imtis? – paklausė Martinas.

– Ne, Džordžai, susitvarkysiu ir pats. – Inspektorius nusikabino nuo radiatoriaus garuojantį šaliką. – Sausutėlis! – Atsigręžęs į Klaivą, pasakė: – Sūnau, tau – svarbi užduotis. Šauk valgyklon, atneši į kabinetą arbatos. Aš šnektelėsiu su nuovados seržantu ir ateisiu.

Sulig tais žodžiais Frostas išėjo.

– Įdomu, kiek dar laiko tversite čia šitą žioplį, – tėškė Klaivas.

Kelias akimirkas kambaryje tvyrojo mirtina tyla.

– Ką, konstebli, pasakei? – lediniu balsu paklausė kriminalistas seržantas.

– Londono policijoje toks mulkis neišdirbtų nė penkių minučių.

– Dabar suprantu, už ką gavai į nosį. Varyk nupirkti inspektoriui arbatos, ir patarčiau daugiau neverkšlenti.

Sniegui kasti nuovados seržantas galėjo skirti vos du žmones. Vis dėlto, sužinojęs, kaip nekantriai Maletas ir policijos viršininkas laukia rezultato, vargais negalais surado dar du pareigūnus ir pasiuntė visus keturis „savanorius" į sandėlį apsirūpinti šilta apranga ir kastuvais.

Frostas grįžo į kabinetą, tikėdamasis, kad kas nors bus jo pagailėjęs ir išsinešęs bent dalį dokumentų. Deja, buvo atsitikę priešingai – ant stalo, prispausta arbatos puoduku, kūpsojo nauja jų krūva. Jis paėmė arbatą bei du asmeninius laiškus su vietiniais pašto ženklais ir prisiglaudė prie karšto radiatoriaus. Permirkusios kelnės išsyk užgaravo. Inspektorius pakėlė puodelį prie lūpų ir net krūptelėjo. Arbata buvo šaltut šaltutėlė.

Negrabiai pravėręs duris ir pirm savęs atkišęs du puodelius su garuojančia arbata, į kabinetą prasispraudė Barnardas. Duris jis uždarė koja.

– Sere, atsiprašau, kad taip užtrukau. Teko palaukti, kol aptarnaus kasėjus.

– Maniau, jau buvai parėjęs, – atsakė Frostas ir, nieko nelaukdamas, paėmė puodelį karštos arbatos. Pirmiausia jis išmaišė ant dugno slūgsantį cukrų. Ir staiga sumojo, ką reiškia tas paslaptingas užrašas ant voko – „Patikrinti tetulę – arbata". Na taip, žinoma, reikėjo patikrinti, ar Farnemas, nuolatinis ponios Aphil klientas, po sunkaus triūso tikrai lankėsi pas savo garbaus amžiaus tetą maloniai atsipalaiduoti. Užduotis tučtuojau teko Klaivui.

– Imk, sūnau, automobilį, aš važiuosiu furgonu, su duobkasiais. Kai pasišnekėsi su mieląja senute, atidumk į Numirėlio daubą, smagiai pakasinėsime. Nors, manau, turėsime prasirausti iki Australijos, kad ką nors rastume.

Frostas nenumanė, kad pastaruosius žodžius jam dar teks prisiminti. Kai inspektorius klysdavo, klysdavo skaudžiai.

Klaivas jau ėjo pro duris, kai Frostui dingtelėjo mintis.

– Tetulė – sena ir tikriausiai nervinga, todėl bus geriau, jei nusiveši kurią nors konsteblę. Pasiimk tą pačią...

– Heizelę?! – mažne šūktelėjo pradžiugęs Barnardas.

– Nejaugi ir man pasitaikė nuveikti ką nors gero? Rūgštele, sūnau, žiūrėk, kad niekas nepastebėtų tavęs išsišiepusio – dar pamanys, kad dirbti su manimi – grynas malonumas.

Kai Klaivas išėjo, Frostas atplėšė abu vokus. Jau žinojo tik atidėliojąs tai, ką vis tiek reikės padaryti. Abiejuose buvo kalėdiniai sveikinimai. Jis numetė atvirukus ant stalo ir prisivertė ištraukti dešinįjį viršutinį stalčių. Negera nuojauta pasitvirtino, ir inspektoriui suspaudė širdį.

Į duris kažkas trumpai pasibeldė, ir jos atsivėrė Frostui nė nespėjus prasižioti.

– Sere, užėjau paimti tuščių puodelių, – pasakė konsteblis Keitas Stringeris.

Inspektorius mostu pakvietė jį prieiti prie lango.

– Sere, neišgėrėte arbatos, – droviai papriekaištavo jaunuolis.

– Nerūstauk, sūnau, kai grįžau, ji jau buvo ataušusi. Luktelėk. Padėk tuos puodukus... Uždaryk duris. – Frostas kalbėjo lėtai, atrodė nusikamavęs.

Konsteblis suglumo, bet pakluso. Inspektorius parodė į kėdę ir atkišo pakelį cigarečių.

– Sėsk.

– Sere, aš nerūkau.

Inspektorius kažką suniurnėjo ir užsirūkęs pasitikrino:

– Juk tu – Keitas, ar ne? Keitas Stringeris?

– Taip, sere.

– Hmm... – Frostas pasitrynė smakrą ir tvarkingai sudėjo į krūvą kažkokius dokumentus. Lauke uždaromos trinktelėjo automobilio durelės. Inspektorius atsiduso ir liūdnai palingavo galvą. – Sakyk, sūnau, kiek iš viso nugvelbei. Bus, ko gero, keli svarai?

Stringeris, išpūtęs akis, įsistebeilijo Frostui į veidą – bene įžiūrės slepiamą šypsenėlę... juk čia kažkoks pokštas, ne kitaip. Inspektorius žvilgsnį nesunkiai atrėmė. Tada Stringeris – įraudęs, lūpos sučiauptos – pašoko ant kojų. Frostas tvojo kumščiu į stalviršį.

– Sėsk!

Jaunasis konsteblis, kone dusdamas iš pasipiktinimo, klestelėjo atgal. Inspektorius užgesino cigaretę ir įsidėjo nuorūką į pakelį.

– Tu, sūnau, tikriausiai laikai mane niekam tikusiu kriošena. Gal tu ir teisus. Bet būčiau iš tikro paskutinis avigalvis, jeigu neįveikčiau paprasčiausios užduoties – nesugebėčiau perprasti, kas kniaukia pinigus iš mano stalčiaus... Tie pinigai dingsta kaskart, kai tu atneši arbatą...

– Sere, neketinu ilgiau klausytis užgauliojimų, – sužaibavęs akimis, pratrūko konsteblis. – Nedelsdamas pranešiu Policijos federacijos atstovui, taigi jei norėsite dar ką nors man pasakyti...

Inspektorius sugriebė Stringeriui už rankos, plėšte atplėšė ją nuo durų rankenos, tada suėmė už kitelio ir nubloškė ant kėdės. Žiūrėjo Frostas priekaištingai, bet kalbėjo ramiai:

– Sūnau, jei nori, pats paskambinsiu skyriaus viršininkui ir paprašysiu tave apieškoti. Matai... pinigus aš pažymiu...

Stringeris krūptelėjo, išblyško, lyg kas būtų akimirksniu išsiurbęs kraują, ir susigūžė. Pasipūtimo neliko nė ženklo.

Staiga atsidarė durys ir galvą į vidų kyštelėjo nuovados seržantas.

– Džekai, vyrai pasiruošę... – pratarė jis, bet išsyk pajuto kabinete tvyrančią įtampą ir klausiamai nužvelgė iš pradžių perbalusį konsteblį, paskui – pasitempusį Frostą. Randas šio skruoste trūkčiojo.

– Seržante, ačiū, – padėkojo inspektorius.

Sumojęs esąs pašalinis, seržantas mandagiai uždarė duris.

Frostas užsidegė tą pačią nuorūką ir, atsisėdęs ant stalviršio krašto, pro nosį išpūtė dūmus.

– Juk tu, sūnau, pasisavinai ne tik mano pinigus. Ką pasakysi apie valkatą, kurį radome sušalusį medinėje pašiūrėje, ne ką didesnėje už karstą? Už tą svarą, kurį iš senuko nugvelbei, jis būtų susiradęs nakvynę ir likęs gyvas.

Konsteblis užsidengė veidą delnais. Frosto veide šmėstelėjo gailestis.

– Vis dėlto, jeigu tai tave paguos, – vėl prakalbo jis, – sunku įsivaizduoti, kad senolis Semas svarą būtų išleidęs tokiems niekams kaip valgis ir guolis... Veikiausiai būtų prisipirkęs pigaus vyno ir, prieš pat sušaldamas, spėjęs negyvai nusigerti. Tad jo mirtis tavo sąžinės tegul neslegia... deja, seniokas mirė, žinodamas, kad jį apvogė faras, o kai buvo atėjęs skųstis, mes jį dar užsipuolėme ir išgrūdome gatvėn. Tikiuosi, dėl to jautiesi taip pat šleikščiai kaip ir aš.

Stringeris pakėlė akis ir paklausė:

– Sere, ką ketinate daryti?

Inspektorius užspaudė nuorūką ir nuspriegė į šiukšlinę.

– O tai jau priklauso nuo tavęs, sūnau. Verčiau papasakok, kas ir kaip.

Ant Frosto stalo sukiauksėjo telefonas. Inspektorius pakėlė ragelį, pratarė: – Užsiėmęs, – ir vėl padėjo. Jaunuolis, nepajėgdamas ištarti žodžio, drebančiomis lūpomis spoksojo į grindis.

– Padėsiu, – pasisiūlė Frostas. – Vairuotojas aš prastas. Kai vairuoju, žiopsau balažin kur, tik ne į kelią. Prisižiūriu visokių nereikšmingų dalykų, kuriuos dedúosi į galvą, ir anksčiau ar vėliau jie man praverčia. Taigi. Ne kartą mačiau tave, išeinantį iš Semio Džeikobso lažybinės. Žinoma, lažintis niekas nedraudžia, ypač jei žinai, kada liautis, ir jeigu darai tai darbo valandomis. Bet aš mačiau tave, iš lažybinės išeinantį tada, kai ji nedirbo.

– Aš skolingas jam beveik keturis šimtus svarų, – nepakeldamas akių, sumurmėjo Stringeris.

Frostas tyliai švilptelėjo.

– Keturis šimtus svarų?! Po šimts, kada gi išsimokėsi, rankiodamas pensus iš mano stalčiaus ir kartą, kitą nudžiaudamas kokį svarą iš girto benamio?

– Moku jam, sere, po dvidešimt svarų per savaitę. Atiduodu pinigus, iš motinos gautus pragyventi, ir dalį automobilio išperkamosios nuomos mokesčio. Pačiam lieka vos porą svarų.

– Šit kaip? Vadinasi, vienas, kitas iš šalies tau būna kaip Dievo dovana. Reikėjo pasisakyti man. Įkalčių Semiui Džeikobsui prigriebti rasčiau užtektinai. Bet čia dar ne visos bėdos, ar ne?

– Ne. – Stringeris vis dar nedrįso pakelti akių. – Džeikobsas sako, kad to savaitės mokesčio nepakanka. Grasina pasiskųsti skyriaus viršininkui, jei nemokėsiu daugiau. Bet aš neturiu pinigų.

Frostas prunkštelėjo.

– Spėju, Semis siūlo išeitį?

– Siūlo, sere. Jam reikia informacijos. Mainais žada nubraukti man skolą.

Inspektorius atsistojo ir pasitrynė stalviršio kampo nuspaustą užpakalį.

– Kas jį domina?

– Tasai Džeikobsas norėjo žinoti, kada pėsčiasis patrulis iš įprastos trasos persikels prie Beningtono. Kaip žinote, prie banko jis pradės patruliuoti šiąnakt.

– Ir tu Džeikobsui pasakei?

– Taip, sere.

Frostas patenkintas suplojo delnais ir tuojau pat surinko kriminalisto seržanto Henlono numerį.

– Sveikas, Arturai, Džekas Frostas trukdo. Nekokios naujienos. Tau teks apsieiti be naktinių linksmybių lovoje. Turiu rimtos informacijos. Tas Beningtono banko durų gadinimas – tik priedanga, kurios reikia, kad pasiųstume patrulį kitu maršrutu ir jis netrukdytų dirbti juodų darbelių. Smulkmenų nežinau, todėl žaisti turėsime apdairiai. Apsimesime, kad nieko nežinome. Konsteblis, kaip numatyta, stebės banką, o tu su pora smarkesnių vyrukų apsikasite rajone, kur patrulis įprastai eina tarp antros ir trečios ryto... Arturai, jei žinočiau konkretų adresą, pasakyčiau. Net aš nesu toks bukas... Ne, kol ieškome mergaitės, daugiau žmonių skirti neįmanoma. Laikysime špygas kišenėse ir stengsimės neapsižioplinti. Dar paskambinsiu.

Prieš padėdamas ragelį, Frostas, suėmęs už laido, jį pasiūbavo. Stringeris sėdėjo tiesus, išrodė atkutęs.

– Tad kaip bus, sere?

Inspektorius gūžtelėjo pečiais.

– Viskas priklauso nuo tavęs paties. Man ir šiaip rūpesčių per akis – dingusios mergaitės, išpirkų reikalavimai, kalbančios dvasios. Pasakysiu tik tiek. Elgeisi ne itin išmintingai, jeigu tave net aš, senas žioplys, sugebėjau demaskuoti. Jei nori išvengti bėdų, nesivelk į situacijas, kur tokie šmikiai kaip Semis Džeikobsas galėtų tave šantažuoti. Tad kaip, ar norėtum likti policijoje?

– Taip, sere.

– Tuomet keliauk sau ir elkis, kaip pridera. Variokus, kuriuos iš manęs nudžiovei, gali pamažiukais grąžinti. Mano stalčius – visada atviras įnašams.

Vėl sukiauksėjo telefonas. Skambino nuovados seržantas.

– Frostas. Dėkui, jau einu. Ką? O, asmeniniai reikaliukai, niekam daugiau nebūtina žinoti. Pasakysiu jam. – Padėjęs ragelį, inspektorius pažvelgė jaunuoliui į akis ir pasakė: – Jau eik, sūnau. Nuovados seržantas turi tau darbo.

– Eisiu, sere... ačiū jums...

Bet Frostas nebeišgirdo – jau kaukšėjo koridoriumi. Stringeris virpančiais pirštais suėmė puodelius. Atrodė, dar kiek, ir pravirks. Į konsteblį priekaištingai dėbsojo ištrauktas stalčius.

Furgonui trinksint snieguotomis provėžomis, du gale sėdį policininkai su kastuvais be paliovos slysčiojo nuo sėdynių, trankėsi vienas į kitą ir keiksnojo. Tarp vairuotojo ir jauno, ūsuoto konsteblio įsispraudęs

Frostas sulig kiekvienu krestelėjimu net nespėdavo prasižioti.

– Sustok antai prie tų medžių, – paprašė jis vairuotojo. – Toliau klamposime pėstute. Kas nutiko, sūnau, kelio liga? – paklausė pamėlusio konsteblio.

Jaunuolis papurtė galvą.

– Ne, sere, tik nekaip pasijuntu, pagalvojęs, kad teks atkasti lavoną.

Inspektorius pašaipiai nuprunkštė.

– Kas čia tokio? Juk ne vasara – žiema. Rūpužėle, atmenu savo pirmąjį lavoną. Visas buvo suiręs, pasmirdęs... Pusė veido nuėsta žiurkių. O šutra tada laikėsi siaubinga. Už puikų, šviežią, žieminį lavoną nežinia ką būčiau atidavęs. Neišmanai, sūnau, kaip tau pasisekė.

Klimpdami iki juosmens, jie nuklampojo į Numirėlio daubą. Už tai, kad nesusiprato pasiimti „Wellingtonų", priešingai nei kiti kasėjai, kurie, tinkamai apsiavę ir apsirengę, narsiai atpūškavo iš paskos, Frostas plūdo save paskutiniais žodžiais.

– Ką gi, pirmiausia nukasime sniegą.

Kasti purų, besvorį tarsi cukraus vata sniegą, byrantį nuo kastuvų, buvo varginantis darbas, bet galų gale jie išvalė nemažą sklypą.

– Sere, kas toliau? – paklausė vairuotojas. Jis sunkiai alsuodamas rėmėsi į kastuvą.

– Į mane taip nežiūrėk, sūnau, – atsakė Frostas. – Man irgi atrodo, kad tik gaištame laiką, bet argi turėjau skyriaus viršininką į akis vadinti sapalium? Kalėdinį sveikinimą tiek ir tematyčiau. Kaip žemė?

Vairuotojas bedė kastuvu į gruodą. Metalas, atsitrenkęs į pašalą, aidžiai skimbtelėjo. Vyrų laukė triūsas iki devinto prakaito.

Frostas užsitraukė šaliką ant veido, beveik iki pat akių.

– Vyručiai, pabadykite paviršių. Jei čia neseniai kasta, turėtų būti ženklu.

Kasėjai kibo į darbą. Frostas stebėjo juos rūkydamas, cigaretę kyščiodamas tarp šaliko vyturų. Iš šalčio jam gėlė kojas.

– Inspektoriau! – staiga sušuko kažkuris.

Žibintuvėlio spindulys krito ant sujudintos birios žemės, sumišusios su pūvančiais lapais. Sklypelis buvo kokių aštuoniolikos kvadratinių colių ploto. Vyrai susispietė aplink pasižiūrėti.

– Nagi, kaskite, – paragino Frostas, rankas susibrukęs giliai į kišenes. – Nuo žiūrėjimo ji nepagilės. Kaskite!

– Kaip kapui mažoka, – pratarė ūsuotasis konsteblis.

– Gal ir mažoka, – atsiliepė Frostas, – bet nieko geresnio kol kas neturime.

Duobutę aptikęs pareigūnas atsargiai kasė ir metė šalin pabiras žemes, žibintuvėlio spindulys neatstojo nuo jo, lyg nuo aktoriaus scenoje.

– Greičiausiai iškylautojų užkastos šiukšlės, šit ir po visos sėkmės. Jeigu taip ir bus, mano dalį galite pasiimti. – Frosto susidomėjimas jau buvo išblėsęs. Žvarba smelkėsi pro šaliką ir kandžiojo randą. Pamažu įsismarkaujantis vėjas tylutėliai raudojo ir braškino šakas.

– Kažką kliudžiau! – šūktelėjo kasėjas. – Sere!

Inspektorius pripuolė. Cigaretė iškrito jam iš burnos. Žibintuvėlis švietė tiesiai į gelzganą, žemėtą radinį. Abejonių niekam nekilo – iš žemės makabriškai kyšojo žmogaus rankos kaulai.

Nejaukią tylą pirmas pertraukė Frostas:

– Tik šito, po šimts plynių, mums ir stigo!

Vairuotojas parklupo ant kelių ir apžiūrėjo ranką iš arčiau.

– Sere, žmogaus.

– Aišku, sumauto žmogaus. Bet kam kitam būtų pasisekę rasti negyvą arklį ar karvę, o man, po velnių, būtinai turi pasipainioti žmogaus palaikai.

Giliau kasti žemė buvo per kieta, tad vienas konsteblių nuskubėjo paimti iš furgono kirtiklių ir pranešti paieškos dispečerinei, kad dvasių suteikta informacija pasitvirtino tik iš dalies, Treisė Aphil vis dar nerasta.

Tolumoje pasigirdo automobilio ūžesys, paskui – artėjantys balsai. Netrukus atklampojo Klaivas Barnardas ir konsteblė Heizelė Peidž.

– Sveiki, sere. Ar ką nors radote? – pasiteiravo Klaivas.

– Ranką, – atsakė Frostas. – Kodėl klausi? Vieną pametei?

Kasėjai atsitraukė, kad naujai atėjusieji galėtų apžiūrėti radinį.

– Na, jeigu jau pasigrožėjote, – tarė inspektorius, – gal galėčiau paklausti: ką įdomaus papasakojo tetulė?

Kad atrodytų įspūdingiau, Klaivas prieš atsakydamas patylėjo.

– Farnemas pas ją nesilankė mažiausiai tris savaites, nebuvo ir sekmadienį.

Frostas užsirūkė ir pasakė:

– Vos jį išvydęs perpratau – melagis. Gašlūnais pasitikėti negalima – žinoma, išskyrus čia esančius.

– Sere, gal man atvežti jį į nuovadą?

Inspektorius, kiek pagalvojęs, papurtė galvą.

– Iki rytojaus dar tegul pasikamuoja. Dabar mane labiau domina motutė Vendl. Iš kur ji galėjo žinoti, kad čia kažkas užkastas?

– Na ji aiškiaregė, sere.

– Jei čia nebūtų damų, pasakyčiau: „šūdo aiškiaregė", – atkirto Frostas. – Netikiu nei dvasiomis, nei Kalėdų Seneliu. Ji žinojo, kad čia pakastas žmogus, ir aš išsiaiškinsiu – iš kur.

Pasigirdo šlumštelėjimas ir keiksmai – glėbį kirtiklių parnešantis policininkas paslydęs išgriuvo. Atšlubavęs jis išdalijo įrankius ir pasakė inspektoriui, kad dispečerinė atsiunčia gydytoją ir greitąją pagalbą.

– Gydytoją? – Frostui mažne vėl iškrito cigaretė. – Ak taip, žinoma, juk įvertinti mirties fakto mes nesugebame. Pamatę griaučius, mes, pusgalviai, nesumojame, kad jie – negyvi. Nagi, vyručiai, atkaskite to nelaimėlio krūtinę, kitaip daktaras neturės kur pridėti stetoskopo.

Suakmenėjusią žemę buvo sunku įveikti netgi kirtikliais, be to, darbuotis teko labai atsargiai – užkliudžius kaulus, galėjo pasikeisti jų padėtis.

– Kaip manote, sere, kas buvo šitas žmogus? – paklausė Heizelė.

– Gal koks senas benamis, prieš daugelį metų atšliaužęs čionai numirti. Niekas jo nepasigedo, bet mums vis tiek teks padirbėti ir išsiaiškinti jo tapatybę.

Mergina įtraukė galvą giliau į milinės apykaklę ir pasakė:

– Nelengva bus nustatyti mirties priežastį.

– Tu teisi, mieloji, – linktelėjęs atsakė Frostas. – Mūsų daktarui labiau patinka, kai ant kaulų būna daugiau mėsos nei šiuo atveju. Beje, ar esu pasakojęs, kaip

mums teko iš namų išnešti vienos storulės lavoną? Ji pasimirė vonioje – buvo visiškai nuoga ir...

Klaivas pasiskubino įsiterpti, nelaukdamas, kol inspektorius, užmiršęs, kad čia yra damų, įsismagins, pasakodamas eilinį abejotiną nutikimą.

– Sere, jeigu tas žmogus mirė natūraliai, kas tada jį užkasė?

Frostas pajuto ant skruosto drėgną bučinį. Vėl snyguriavo. Jis paprašė Heizelės grįžti į furgoną, susisiekti su Operatyviojo valdymo centru ir paprašyti, kad atsiųstų tą pačią palapinę, kuri rytą buvo pastatyta prie ežero. Čia inspektorius prisiminė Barnardo klausimą.

– Kas jį užkasė? Ogi niekas – lapai ir juodžemis pamažu užklojo, ir tiek. Šitos miško dalies žmonės privengia. Nekokia reputacija, kaip tualetų Aukštojoje gatvėje.

– Bet kas nors juk turėjo jį užeiti, – neatlyžo Klaivas. – Turiu omeny... lavoną.

– Mes čia ne tokie smalsūs kaip jūs, londoniečiai. Be to, neužmiršk tokios smulkmenos, greičiausiai jis kelias dienas švinko taip, kad nosį laužė. Toks dvokas turėjo atbaidyti net tuos, kas nebijojo gyvačių. Žmonės turbūt manė, kad smirdi koks padvėsęs žvėris, ir laikėsi atokiau.

Kirtikliu sutrupinęs žemę, konsteblis atsargiai nubraukė grumstus ir pasišaukė Frostą:

– Sere, ką pasakysite apie šitai?

Inspektorius nepasakė nieko. Riešą duobėje juosė metalinė apyrankė su pritvirtinta grandine. Šios galą slėpė suakmenėjusi žemė – visos pastangos jį ištraukti buvo bergždžios.

Tuo staigmenos nesibaigė. Dilbio kaulus šiaip ne taip dar pavyko atkasti, bet tada paaiškėjo, kad rankos tiek ir tėra.

Taigi jie rado ne visus griaučius. Tik ranką, tiksliau, jos dalį. Ir metalinę apyrankę su grandine.

Frostas spėjo, kad likusias kūno dalis galėjo ištąsyti žvėrys, tad paskirstė kasėjus ieškoti griaučių didesniame plote. Šį sparčiai klojo stambūs, purūs sniego kąsniai. Tolumoje sutrinksėjo automobilio durelės, ir visi jau tikėjosi, kad atvažiavo žadėtoji palapinė, bet taku, pasišviesdamas žibintuvėliu, atbrido daktaras Makenzis, kresnas policijos gydytojas.

– Kas čia vyresnysis? Aa, inspektorius Frostas. Turėjau susiprasti. Kas kitas ras lavoną kokioje nors Dievo užmirštoje skylėje ir dar per pūgą? – Jis nubraukė nuo akinių sniegą, pasižiūrėjo į atkastuosius kaulus ir, oriai palingavęs galvą, pridūrė: – Deja, per vėlai mane iškvietėte... Kad taip keliomis minutėmis anksčiau, gal dar būčiau jį išgelbėjęs.

– Mėginau daryti dirbtinį kvėpavimą, – šaltai atsakė Frostas, – bet jis griebė man už nosies. Na, daktare, mirties laikas?..

Makenzis nusišluostė nuo nosies snaigę.

– Džekai, pats matai... nelaimėlis mirė prieš dešimt, dvidešimt metų. Gal dar seniau. Be patologo čia neapsieisi.

Frostas suėmė daktarui už alkūnės ir pasivedė jį į šalį.

– Klausyk, nejaugi tikrai būtinas patologas? Ar negalėtum paprasčiausiai užrašyti, kad mirties priežastis – natūrali, ir tvarka? Teisybę pasakius, darbo turiu per akis. Net, jeigu persiplėšiu, o tai darau retai, plušėsiu kokį mėnesį. Nenorėčiau gaišti laiko prie šitos senovinės iškasenos.

Jis pasiūlė Makenziui kyšį – cigaretę. Abu užsirūkė. Jiems už nugarų pareigūnai šniokštuodami darbavosi kirtikliais.

– Džekai, natūralios priežasties užrašyti negaliu. Na kaip mes paaiškinsime prie riešo prikabintą grandinę? Šiaip ar taip, kad pateikčiau tau tikslią išvadą, man neužtenka apžiūrėti pusę rankos. Čia būtini visi testai ir dirvožemio analizė. Bus darbo vyrukams iš ekspertizės. O aš – paprasčiausias gydytojas. Mano sritis – kaulų lūžiai ir vidurių užkietėjimas. O tau reikia teismo medicinos specialisto. Jį ir atsiųsiu. – Daktaras užsikosėjo su cigarete tarp lūpų ir apkrėtė inspektorių karštais pelenais. – Važiuoju namo. Ataskaitą gausi.

– Kokią ataskaitą? – Frostas pyktelėjo. – Tu tos rankos net neapžiūrėjai.

Gydytojas, jau nueidamas, atšovė:

– Tau reikia patologo. Be to, sninga, ir jis uždirba daug daugiau nei aš.

Inspektorius patyliukais išplūdo daktarą, kuris pasišalino lyg niekuo dėtas. Galėjo bent cigaretės neimti. Frostą pašaukė ūsuotasis konsteblis, už kokių aštuonių pėdų nuo rankos suradęs kitą griaučių dalį. Klaivas nuskubėjo į automobilį iškviesti patologo. Pusiaukelėje jis sutiko palapinę atgabenusį pareigūną.

Kol atvyko patologas ir ekspertizės grupė, vyrai spėjo palapinę pastatyti. Vėjo, ieškančio, pro kur įsibrovus į vidų, plazdinamas brezentas garsiai pokšėjo, atrodė, aidi šūviai.

Patologas, aukštas, išbalęs it lavonas vyriškis su ilgu, juodu paltu, atsivežė savo padėjėją – apiblukusią gražuolę užbrinkusiais paakiais. Viršininko komentarus ji raitė Pitmano greitraščio kraigliais. Apyrankė ir grandinė patologą sudomino labiau nei žmogaus palaikai.

– Inspektoriau, norėčiau žinoti, kas kitame grandinės gale, – pasakė jis.

Energingas barzdočius iš ekspertizės grupės su įgūdžiu kibo į darbą: taupiais judesiais atlaisvino šiek tiek grandinės, kad būtų įmanoma gerai įsikibti. Tada trūktelėjo. Atsipalaidavo dar kokios trys pėdos. Ekspertas vėl kantriai padirbėjo, iš pradžių kastuvėliu, paskui – kirtikliu.

Grandinės galas buvo pritvirtintas prie metalinės dviejų pėdų šešių colių ilgio, vienos pėdos šešių colių aukščio ir keturių colių gylio dėžės.

Frostas patempė patologui už rankovės.

– Daktare, ar gali būti, kad kaulai guli čia nuo karo?

Ilgšis, pavadintas daktaru, net suvirpėjo.

– Gali, inspektoriau. Bet aš dar neatlikau testų, taigi įmanoma viskas, kol neįrodyta priešingai. Kodėl klausiate?

– Man regis, žinau, kas čia gali būti. Tai savotiškas metalinis portfelis. Per karą tokiuose gabendavo slaptą informaciją, jie būdavo prirakinami kurjeriui prie riešo. Per bombardavimus čia krito lėktuvai – ir mūsiškiai, ir vokiečių. Gal šitas kurjeris buvo išmestas iš pašauto lėktuvo?

Patologas prikando apatinę lūpą ir kelias akimirkas ją žindo.

– Kartoju: įmanoma viskas. Kol kas negaliu pasakyti, kiek laiko čia išgulėjo palaikai. – Jis priklaupė ir pagramdė nuo šonkaulio žemės. – Jeigu tas žmogus krito iš lėktuvo, kaulai turėtų būti sutrupėję, bet, kol jie neatidengti... – Patologas atsistojo ir pasitrynė pirštų galiukus. – Kai visi palaikai bus atkasti ir nufotografuoti, pasiimsiu juos į laboratoriją ir nuodugniai ištirsiu. Tada galėsiu vietoj hipotezių pateikti jums faktus. Ir dar – žemę iš viso šio ploto reikia taip pat pasiųsti ištirti.

– Visą šią žemę? – pasitikslino Frostas.

– Na gal ne visą – trijų pėdų gylio sluoksnį iš tų vietų, kur rasti palaikai.

Inspektorius numetė cigaretę.

– Daktare, vyrams teks kaip reikiant paplušėti.

– Suprantu, – atsakė ilgšis, maudamasis pirštines, – bet tai – būtina. Beje, jūs galėtumėte sudaryti visų per karą šioje teritorijoje nukritusių lėktuvų sąrašą. Su datomis.

– Žinoma, daktare, – pažadėjo Frostas, galvodamas, iš kur, po šimts velnių, gavus tokią beprasmę informaciją. Jis liepė konstebliams berti į maišus tyrimams skirtą žemę. Tada jiedu su Klaivu, nelaukdami, kol patologas sumanys dar kokį nors paiką darbą, tyliai pasišalino.

Į automobilį, kuriame laukė Heizelė, jie grįžo, apdrėbti sniegu. Konsteblė pranešė, kad nuovada galybę kartų ieškojo inspektoriaus, ir pasiteiravo, ar jis atsakysiąs.

– Inspektoriau, čia Operatyviojo valdymo centras, – kaip tik vėl prabilo siųstuvas. – Gal galėtumėte nedelsdamas grįžti į nuovadą? Skyriaus viršininkas nori su jumis pasikalbėti. Skubiai.

Frostas atsiduso. Po šimts plynių, pagalvojo, ką vėl iškrėčiau?

Maletas tūžo. Jis vos sulaukė, kol Frostas uždarys duris.

– Inspektoriau, radau šitai ant jūsų stalo! – išrėkė skyriaus viršininkas ir iškėlė voką su nusikalstamumo statistika. Frostas pažvelgė į jį nusigandęs ir sunkiai susmuko ant kėdės, mintyse plūsdamas save taip pat niršiai, kaip Maletas vainojo jį. Prakeikta statistika!

Vakar vakare ją suruošęs, jis taip apsidžiaugė, kad net užmiršo išsiųsti... o šitas landūnas šmikis suvestinę atrado...

Skyriaus viršininkas nebesitvardė. Jis pažadėjęs vyriausiajai valdybai, kad statistinius duomenis ši gausianti, ir, regis, išaiškinęs Frostui, kaip svarbu juos išsiųsti, bet turįs šit kęsti siaubingą pažeminimą – juk jam, skyriaus viršininkui, prikišamai rodoma, kad iš savo pavaldinių jis nesugeba išreikalauti elementarios tvarkos.

Frostas tvilkančios tirados klausėsi puse ausies, prisimerkęs. Nejaugi šitas begalvis siuvėjo manekenas daugiau neturi ko veikti, kaip kaišioti sumautą nosį į kitų žmonių kabinetus? Ir išvis – jeigu jis toks sušiktai išmintingas, kodėl iki šiol nesusigaudė, kas sulamdė jo automobilio galą?

Negailestingą pylą per pusę keiksmo nutraukė baugštus beldimas į duris. Panelė Smit kyštelėjo galvą palinkėti viršininkui gero vakaro. Į laikrodį nereikėjo nė žiūrėti – ir šiaip buvo aišku, kad rodyklės stabtelėjo lygiai ties dešimčia minučių po šešių. Maletas pagriebė voką ir įdavė sekretorei.

– Kadangi inspektorius Frostas nesugeba įvykdyti paprasčiausio įsakymo, gal jūs būtumėte tokia maloni ir išeidama įmestumėte į vyriausiosios valdybos korespondencijos dėžutę?

Frostas Maletui už nugaros pasiuntė panelei Smit oro bučinį ir ji, įraudusi it plyta, išbangavo iš kabineto. Vyriausiasis inspektorius puolė toliau:

– Be kita ko, pastebėjau, kad elektronikos vagysčių byla tebeguli ant jūsų stalo. Kaip suprantu, į priekį nepasistūmėjote nė per sprindį?

Labai jau tu pastabus, pagalvojo Frostas. Balsu jis pasakė:

– Inspektoriau, imsiuos jos, kai tik rasiu laiko.

– Teikitės rasti, tas vagystes reikia ištirti kuo skubiau. Toliau. Kaip sekėsi Numirėlio dauboje? Esu prižadėjęs Policijos viršininkui paskambinti. – Išgirdęs apie griaučius, Maletas apsiniaukė. – Galėjome apsieiti ir be kaulų, – suniurnėjo, tarsi ir čia būtų kaltas Frostas.

– Jei norite, sukišiu juos atgal į žemę. Atkastume, turėdami daugiau laiko, – pasiūlė inspektorius, tada paklausė: – Ar aš jums dar reikalingas? – ir, nelaukdamas Maleto atsakymo, atsistojo.

– Kas girdėti apie pagrobėją?

– Į paieškos dispečerinę nespėjau užeiti. Lėkiau tiesiai pas jus – maniau, koks nors skubus reikalas.

Tinkamai atšauti Maletas nesuspėjo – Frostas jau buvo išėjęs.

Paieškos dispečerinėje tvyrojo tvarka ir ramybė. Retkarčiais nedrąsiai subirbdavo telefonas, garsiakalbis kasdieniškai paskelbdavo vieną, kitą pranešimą. Frostas išsyk nuėjo prie Džordžo Martino, kuris, atsižvelgdamas į galbūt dar labiau pabjursiantį orą, ruošė rytojaus darbų grafikus.

– Visiškai ramu, Džekai. Buvome pasiuntę porą grupių į nebaigtas statybas naujojoje Berglio valdoje. Nieko.

– Vadinasi, tiems vyrams pasisekė labiau nei man, – pasakė inspektorius. – Prie ponios Aphil telefono prisijungę?

– Tylu, ramu.

– Telefono būdelę stebime?

– Taip.

– Girdėjai apie nelemtus mano griaučius?

Martinas nusijuokė. Kurgi negirdės. Paskui jis, lyg drovėdamasis, nusuko akis į šalį ir paklausė:

– Ar su Džoniu Džonsonu šnekėjai?

– Ne, o ką?

– Jis... ee... norėjo su tavim pasikalbėti.

Bus rūpesčių, iš karto sumojo Frostas.

Valgykloje, stovėdamas eilėje prie arbatos, nuovados seržantą su užriestais ūsais jis pastebėjo sėdintį prie staliuko tolimajame kampe. Nusipirkęs arbatos, inspektorius priėjo prie Džonsono.

– Sveikas, Džoni.

– Sveikas, Džekai, prisėsk. – Kažkas iš tikrųjų buvo negerai. Seržantas vengė inspektoriaus akių. Lėtai maišydamas arbatą, jis paklausė: – Kokie ten tavo reikalai su Stringeriu?

– Et... asmeninis pokalbis, ir tiek. Tau, Džoni, nieko įdomaus. Ar apie tai norėjai su manim pasikalbėti?

– Ne, Džekai. – Džonsonas pastūmėjo puoduką į šalį. – Ar Kriminalinio poskyrio viršvalandžių suvestinė vakar iškeliavo į vyriausiąją valdybą?

– O Dieve!.. – Frostas taip ir sustingo su puodeliu per colį nuo lūpų.

– Viešpatie, Džekai, jau eina antras mėnuo. Šiandien skambinau į valdybą, norėjau pasitikrinti. Nieko jie negavo. Valdybos vyrukams praėjusį mėnesį teko pasistengti, kad taviškiams būtų apmokėti viršvalandžiai – trečią ryto žmogus sėdėjo prie kompiuterio ir suvedinėjo duomenis. Bet, pasak jų, daugiau taip nebus.

Frostas pasitrynė skruostą. Randą gerokai maudė.

– Džoni, juk žinai, kaip aš dirbu raštinės darbus. Anksčiau buvo kitaip: viršvalandžių duomenis

išsiųsdavau netikrinęs – visais pasitikėjau, – bet tas stuobrys Devidsonas iš valdybos sužinojo ir aš likau apsikvailinęs. Užtat dabar tikrinu kiekvieną, bet tam reikia laiko.

Džonsonas išsiėmė kapšelį su tabaku.

– Džekai, laiko turėjai užtektinai.

– Sutinku, bet toks darbas nėra iš mano mėgstamų. – Prisiminus visus dėl tos pačios priežasties nepadarytus darbus, inspektoriui mažne susisuko galva. – Kitą mėnesį gauti dvigubai vyrams tikriausiai nepatiks?

Džonis Džonsonas užsidegė suktinę.

– Nepatiks, ir negali jų kaltinti. Šiemet jau praleisti du mėnesiai, nes tu, Džekai, užmiršai išsiųsti duomenis. O atkentėti tenka vyrukams. Juk tai – neteisinga. Ne labdarai jie atidirba, kiek pridera. Be to, – seržantas nukreipė žvilgsnį į šalį, – yra pareikštas oficialus skundas.

Frostas krūptelėjo, it gavęs antausį.

– Kam įteiktas? – paklausė.

– Man, Džekai, man. Aš atstovauju Policijos federacijai.

– Kodėl jie neatėjo tiesiai pas mane? Laiko visišku šūdžiumi?

Džonis papurtė galvą.

– Priešingai, tu visiems patinki. Bet vyrai žino, kad atsipirktum juokais, ir pinigų jie vis tiek negautų. – Suktinė vis geso, ir seržantui teko kone jėga ją žįsti. – Kadangi skundas oficialus, rytoj rytą turėsiu parodyti jį skyriaus viršininkui.

Tai pasakęs, jis užsižiūrėjo į kuklias kalėdines puošmenas palubėje.

Frostas prašneko tyliai, beveik atvirai maldaudamas:

– Džoni, jis tik ir meldžia Dievą teisėtos dingsties mane išmesti. Ir tu ją pakiši.

– Džekai, privalėjau pirmiau perspėti tave, – atsistojęs tarė seržantas, – kad nesmogčiau iš pasalų. – Kiek padvejojęs, jis stipriai sugniaužė inspektoriaus petį. – Nepyk... – Ir išėjo.

Frostas užsisagstė apsiaustą. Valgykloje buvo šalta. Jis atsiduso. Atrodė, kad pastarosiomis dienomis nieko daugiau ir neveikia, tik klupinėja iš vienos keblasties į kitą. Garsiakalbis virš galvos, pirmiau sugergždęs, pakvietė inspektorių Frostą prie artimiausio telefono.

Klaivas, sėdėjęs prie staliuko su Heizele, girdėjo iškvietimą ir matė inspektorių išeinant. Įdėjęs merginai į delną savo būsto raktą, jis atsistojo ir pasakė:

– Tikriausiai grįšiu vėlai, bet palauk manęs. Prižadi?

Frostas kalbėjo telefonu čia pat, už valgyklos durų. Barnardas palūkėjo, kol inspektorius murmėdamas kažką užsirašė ant abonentų knygos viršelio ir padėjo ragelį, tik tada priėjo.

– Ekspertizė, – paaiškino Frostas. – Jie perkratė žemes ir rado monetų iš mūsų griaučių kišenių. Seniausios – 1951-ųjų kalimo, taigi žūties kare versiją galime pamiršti. Be to, ekspertai perpjovė dėžę. Tuštutėlė. Klausimas: ką tas nelaimėlis veikė su tuščiu plieniniu lagaminu, prirakintu prie riešo?

– Gal dėžės turinį jau buvo spėjęs nugabenti, kur jam reikėjo? – spėjo Klaivas.

– Gal. Bet kodėl tuomet niekas nesusiprato atkabinti dėžės? – Inspektorius užsigalvojęs pasitrynė smakrą. – 1951-ieji, Britanijos festivalio metai. Tai bent paūžėme tada. Viešieji tualetai veikė pusvalandžiu ilgiau, iliuminuotas vėliavos stiebas ant rotušės

savaitgaliais šviesdavo. – Į dabartį inspektorius grįžo taip pat staigiai, kaip buvo nuklydęs į praeitį. – Kada gi paskambins tas sumautas pagrobėjas? Turbūt nesupranta, kad mūsų kantrybė ne begalinė.

Sulig tais žodžiais jis nutrinksėjo laiptais. Kad neatsiliktų, Klaivui teko pasiskubinti.

Išsidrėbęs ant kėdės, Frostas pervertė popierius. Buvo atėję dar keli kalėdiniai sveikinimai ir aplankas su elektronikos vagysčių byla bei Maleto prierašu: „Prašau tirti skubiai." Pasirausęs inspektorius surado viršvalandžių grafiką, greitai permetė jį akimis ir brūkštelėjo parašą. Nors buvo per vėlu. Grafystės vyriausiosios valdybos kompiuteriai dvidešimt keturias valandas per parą darbavosi tarybos reikmėms ir tik kelias valandas per mėnesį jais galėdavo pasinaudoti policija. Atlyginimų skirstymo laikas buvo pasibaigęs rytą. Frostas įdėjo grafiką į voką, o šį – į švarko kišenę. Ketino pakeliui įmesti į korespondencijos dėžutę. Kad ir pavėluotai, grafikas bus bent jau išsiųstas. Jis net sudrebėjo, pagalvojęs apie rytojaus pasimatymą su Maletu.

– Ką tik priliečiu, viskas eina velniop, – pasiguodė Klaivui. Šis iš žmogaus, darančio nepažeidžiamojo įspūdį, tokios savikritikos nesitikėjęs, gerokai nustebo. Frostas pavaišino globotinį cigarete, ir jiedu užsirūkė. – Šit ką tau pasakysiu, – sąmoksliškai prašneko inspektorius. – Niekam to nesu sakęs. Tas mano ordinas... – Jis paėmė iš stalčiaus apdovanojimą. – Ar žinai, kodėl šokau prieš tą ginkluotą varlių? Norėjau, kad nušautų, štai kodėl. Nebenorėjau gyventi. Aš nejuokauju, sūnau, nemanyk. Šį kartą šneku visiškai rimtai. Kaip tik tą dieną man buvo pasakyta, kad žmonai vėžys... kad jai likę vos keli mėnesiai ir mirtis

būsianti sušiktai baisi. Tas nevėkšla su ginklu buvo tarsi Dievo atsakas į mano maldas. „Velniop viską, bent numirsiu kaip didvyris", – šit kaip tada galvojau. Tai va, jis iššovė ir nepataikė, o man nepavyko gražiai numirti – abu labu buvome nevykėliai. – Staiga drauge su išpūstu dūmų kamuoliu pranyko ir niūri Frosto nuotaika. – Na argi ne žioplas aš, ką? Pėdinkim, sūnau, į paieškos dispečerinę, pažiūrėsime, gal yra naujienų apie mergaitę.

Vos pasukę už kampo koridoriaus gale, jie susidūrė su policijos kurjeriu, įsispraudusiu į neperšlampamą kombinezoną. Ant motociklininko šalmo antveidžio baltavo nespėjęs nutirpti sniegas.

– Kur skyriaus viršininko kabinetas? – pasiteiravo pasiuntinys. – Turiu skubiai paimti Statistikos departamentui skirtą paketą.

Frostas paaiškino jam, kaip nueiti pas Maletą, ir, ūmai susizgribęs, savo ruožtu paklausė:

– Ar šįvakar dar užsuksite į grafystės vyriausiąją valdybą?

– Taip, sere.

– Tuomet prašyčiau paslaugos. – Inspektorius įteikė kurjeriui voką su viršvalandžių grafiku. – Užneškite į atsiskaitymų skyrių. Čia – viršvalandžiai... Dar vakar turėjo būti išsiųsti.

Vyrukas įsidėjo voką į krepšį.

– Inspektoriau, galite nusiraminti. Atsiskaitymai vėluoja – jų ten gal pusė išguldyta gripo. Algų policijai nepaskaičiuos iki rytojaus vakaro.

Frostą mažne išpylė karštas prakaitas – taip jam palengvėjo.

– Gal ir susimaunu per dažnai, – pasakė jis Klaivui, – bet sekasi man daug labiau nei tiems, kas manosi sėkmės nusipelnę.

Paieškos dispečerinėje tvyrojo atsipalaidavimo nuotaika. Buvo toks metas, kai bylos segamos į aplankus, tvarkomi stalai. Treisės nuotrauką parodžius televizijos žiniose, visą dieną skambino žmonės, matę mergaitę Londone, Kornvalyje, Doveryje, sunkvežimyje Pirmajame greitkelyje, su pakistaniečiu sėdinčią kavinėje Lidse, prie kino Bromlyje... visur, išskyrus Dentoną. Visi tie pranešimai buvo geranoriški, bet greičiausiai nevaisingi, vis dėlto kiekvieną reikėjo patikrinti. Laimė, ši priedermė užgriuvo kitus policijos skyrius, kuriems dentoniškis išsiuntinėjo išsamią informaciją.

Suzvimbė telefonas. Skambino ponia Aphil, sunerimusi, kad nebegirdėti pagrobėjo. Frostas moterį nuramino ir išaiškino, kaip svarbu liniją laikyti neužimtą, kad įtariamasis galėtų prisiskambinti. Ji tučtuojau padėjo ragelį. Tik tada inspektorius prisiminė du tūkstančius svarų. O kas, jeigu nusikaltėlis Treisės nepagrobė – gal jis ketino įsilaužti į ponios Aphil namus ir pavogti pinigus? Frostas paskambino moteriai ir patarė užrakinti visas duris, užkabinti langus ir nieko neįsileisti.

– Jeigu jis gali būti sumanęs apiplėšimą, gal mums vertėtų stebėti namą? – paklausė Džordžas Martinas.

– O jeigu mergaitė iš tikrųjų pagrobta? Nenorėčiau to tipo išgąsdinti, – atsakė Frostas. – Juk jis grasino nužudyti vaiką, jei ponia Aphil kreiptųsi į policiją. Neužmirškime to.

Paskambino ekspertai ir pakvietė inspektorių kuo greičiau atvykti į laboratoriją. Jie aptikę šį tą įdomaus.

– Sere, ar nepamiršite įsijungti siųstuvėlio, kad bet kada galėtume su jumis susisiekti? – paklausė kriminalistas seržantas.

– Aišku, nepamiršiu. – Frostas apsimetė nustebęs. – Argi kada pamirštu?

Priimamajame Džonis Džonsonas užsirašinėjo agresyviai nusiteikusio jaunuolio su rudu odiniu švarku vairuotojo pažymėjimo ir draudimo duomenis. Frostas praeidamas pašnibždėjo seržantui apie išsiųstą viršvalandžių grafiką.

Džonis padėjo rašiklį ir, netverdamas džiaugsmu, įsistebeilijo į inspektorių.

– Ak tu senas šelmi, laimės kūdiki tu, – tik tiek pratarė.

Iki grafystės teismo ekspertizės laboratorijos reikėjo važiuoti dešimt mylių apšalusiu, slidžiu keliu. Oras buvo visai subjuręs. Pakeliui jie pravažiavo vieną, kitą pusnyse paliktą automobilį.

Laboratorija buvo įsikūrusi nuošalumoje, šiuolaikiškame vienaukščiame pastate; iš lauko įžengę į drungnai šildomą vestibiulį, Frostas ir Barnardas į pilkas dviejų atspalvių plyteles nusitrypė tižiu sniegu apkibusius batus ir praėjo pro vazonėliais su gėlėmis apstatytą raudonmedžio barjerą, už kurio nebuvo nė gyvos dvasios. Ant sienos kabojo seni pažįstami – plakatas su Kolorado vabalu ir sąrašas priemonių snukio ir nagų ligos plitimui sustabdyti, – tad vyrai net ir svetimoje aplinkoje pasijuto kaip namie.

Paėjėję blausiai apšviestu koridoriumi, pro dvivėres duris jie pateko į pačią laboratoriją. Čia, šaltoje, melzganoje šviesoje, palinkę virš ilgo darbastalio, triūsė patologas ir trys jo padėjėjai baltais chalatais.

Patologas pamojo svečiams ir nusivedė juos prie stalo, apkloto stora polietileno plėvele, ant kurios gulėjo užbaigta griaučių dėlionė ir tuščiomis akiduobėmis spoksojo į baltą, fluorescencinę saulę.

– Argi negražiai nušveisti? – išdidžiai paklausė ekspertas, nuo apatinio žandikaulio krapštydamas purvo dėmelę. – Pažvelkite čia. – Jis paėmė dešiniojo stipinkaulio liekaną. – Ne žvėries nulaužta ar nukąsta. Akivaizdžiai nukirsta kirviu.

– Nukirsta? – perklausė Frostas.

– Būtent. Jokių abejonių nekyla.

– Gyvam ar jau mirusiam?

Patologas meiliai paglostė kaulą.

– Drįsčiau spėti – tik spėti, – kad kaulai perkirsti tuojau po mirties, audiniams dar nepradėjus irti. Manyčiau, ranka buvo nukirsta, siekiant pasiimti prirakintąją dėžę. Žinoma, tai tik prielaida.

– Bet juk ji taip ir liko nepaimta, – paprieštaravo inspektorius.

– Na taip. Kažkas nukirto ranką per aukštai, užtat neįstengė numauti metalinės apyrankės. Auka greičiausiai buvo apkūnoka. Pamėginkite užsmaukti savo laikrodžio apyrankę iki alkūnės – matysite, nepavyks, ji tuojau įstrigs.

– Kuriems galams kirsti ranką, kad pasiimtum užrakintą tuščią dėžę? – paklausė Frostas.

– Kriminalistas – jūs, ne aš, – atsakė ekspertas ir pasikasė smakrą kaulo nuolauža. Paskui padėjo ją į vietą. – Bet jūs nepastebėjote paties svarbiausio, – tarė jis ir parodė į kaukolę. Tai, ką pirmiau buvo pražiūrėję, inspektorius ir jo globotinis dabar išvydo tuo pat metu.

– O Dieve!

Pačiame kiaušo kaktos viduryje žiojėjo trečia akis. Anga buvo nedidukė, dailiai praurbinta.

– Štai kas paliko skylę, – pasakė patologas ir įdėjo Frostui į delną permatomą vokelį su plokščiu metalo

gabaliuku. – Revolverio kulka. Radome ją kaukolėje, žemėse.

Inspektorius iškėlė voką ir iš visų pusių apžiūrėjo nublukusį metalą prieš šviesą.

– Tad šita, daktare, jį ir pražudė?

Vis dėlto ekspertas galutinei išvadai nesiryžo.

– Kai praėję šitiek laiko, galiu pasakyti tik štai ką: jeigu iššovus šią kulką, tas žmogus buvo gyvas, tada taip – ji ir nužudė jį. Kitos mirties priežasties nenustatėme. Ištyrėme dirvą, bet po šitiek metų...

Jis bejėgiškai gūžtelėjo pečiais ir nusivedė juos prie kito stalo, kur nuplikęs vyriškis tyrinėjo surūdijusias geležėles.

– Arnoldai, parodyk inspektoriui kitus mūsų radinius.

– Deja, pone Frostai, nieko stebuklingo, – paslaugiai prabilo Arnoldas. – Viskas, kas turėjo supūti – supuvo, taigi liko vien metaliniai objektai. Štai, pavyzdžiui, kelnių sagos. Suprantama, ne užtrauktukas – šeštame dešimtmetyje vyrai jais nepasitikėjo.

– Aš ir dabar nepasitikiu, – prisipažino Frostas. – Būta karčios patirties. Vadinasi, jūsų nuomone, jis mirė šeštame dešimtmetyje?

– Dar tiriame, bet panašu, kad taip. – Arnoldas pažarstė liekanas ir surado plokščią, apskritą daikčiuką su duobutėmis. – Rankinis laikrodis. Pigus modelis, greičiausiai prieškario gamybos. Šit monetos, apie kurias jau žinote, o čia... – Ekspertas pabarškino ant raktinės sukabintais raktais. Du jų buvo mažyčiai – nuo rašomojo stalo stalčių, vienas didesnis, o ketvirtas – plokščias – nuo automatinio užrakto. Visi – stebėtinai gerai išsilaikę. Štai ir visas griaučių turtas.

– Automobilio raktelių nėra, – įsiterpė Klaivas.

– Šeštajame dešimtmetyje nebuvo tokios galybės asmeninių mašinų, – atsakė Arnoldas. – Ir degalai tikriausiai buvo normuojami.

Frostas pastebėjo mažytę krūvelę surūdijusių trupinių.

– Kas čia?

– Batų vinučių liekanos. Tais laikais papades prikaldavo vinutėmis.

Inspektorius susibruko rankas į kišenes ir kelias sekundes žiūrėjo į graudulį keliančius likučius, paskui apsigręžė ir nužvelgė kaulus ant plėvelės.

– Na tai ką žinome apie tą žmogų? Kišenėje turėjo kelis variokus, praskiepą užsisagstydavo, daugiau nei prieš tris dešimtis metų mirė nušautas. Ne kažin kas. Jokių ypatingų žymių, iš kurių galėtume nustatyti tapatybę: nei dešimties pėdų pimpalo, nei aštuonių rankos pirštų?

– Inspektoriau, pateikiu jums tiek duomenų, kiek galiu, – vyptelėjęs atsakė patologas. – Amžius – tarp trisdešimt penkerių ir keturiasdešimties, dantys daug kartų taisyti dantų gydytojo...

– Keista, kad ne okulisto, – pakomentavo Frostas, nekreipdamas dėmesio į svilinantį eksperto dėbtelėjimą.

– Jei leisite man tęsti... Maždaug penkeri metai iki mirties jis buvo susilaužęs ranką. Atidžiai įsižiūrėję, pamatytumėte lūžio liniją. Kol kas tiek.

– Lagaminas, – priminė Arnoldas.

– Ak, tikrai... Vos neužmiršau. Prie riešo prirakintąją dėžę ištyrėme labai kruopščiai. Ji itin tvirta, akivaizdu, kad daryta gabenti didelėms pinigų sumoms. Mums pavyko įžiūrėti gamintojo logotipą ant užrakto – Smitas ir Kertisas specializavosi daryti seifus ir panašius dalykus.

– Specializavosi? – perklausė inspektorius.

– Pasitraukė iš rinkos 1955-aisiais, tad naudos iš jų, deja, nebus. Beje, kaip jaučiasi inspektorius Alenas? Labai gaila, kad jis susirgo.

– Man dabar gaila antra tiek, – atkirto Frostas.

ANTRADIENIS (5)

Galėjai pamanyti, kad Frostas turi ypatingų galių paspartinti įvykius. Kai tik jis įžengė į paieškos dispečerinę, garsiakalbis, sujungtas su ponios Aphil linija, pirmiau bežadis, spragtelėjo, pradėjo suktis magnetofono ritės. Kažkas rinko moters numerį.

Ji atsiliepė sulig trečiuoju skambučiu.

– Atsimeni mane? – paklausė vyriškas balsas.

Dispečerinėje visi sulaikė kvapą. Skambino pagrobėjas. Frostas šnibždomis paliepė Barnardui skambinti operatyvininkams – paklausti, ar „Čarlis Alfa-du“ ką nors mato.

– Prisimenu, – atsakė ponia Aphil. – Kaip Treisė?

– Sloguoja. Ji – nešildomoje patalpoje, bet, jeigu šį pat vakarą mergaitę susigrąžinsi, manau, ji gyvens.

„Čarlis Alfa-du“ telefono būdelę matė kuo puikiausiai. Ji buvo tuščia.

– Po velnių! – sušnypštė Frostas. – Skambina iš kitos. Tikėkimės, Centrinis paštas laiku nustatys – iš kur.

– Prašau, – pasigirdo iš garsiakalbio. – Noriu susigrąžinti dukrelę. Padarysiu bet ką.

– Tau reikės daryti tik tai, ką liepsiu... ir jokios saviveiklos. Sykį pasakęs, nekartosiu. Pirties keliu eisi Eksemo link, pinigus neši plastikiniame maišelyje.

– Turiu automobilį. Važiuosiu.

– Nesupranti, ką sakau? Eisi pėsčia. Kairiąja puse. Tuojau už antikvariato yra telefono būdelė. Lauksi ten. Paskambinsiu ir pasakysiu, ką daryti toliau.

Vėl spragtelėjo, pasigirdo kimus ištisinis signalas.

Beveik tuojau pat paskambino technikai ir apgailestaudami pranešė, kad susekti pagrobėjo nepavyko. Jiems buvo nurodyta būdelė prie antikvariato. Frostas Džordžui Martinui liepė tučtuojau, kol nespėjo išeiti, skambinti poniai Aphil, o Klaivui – per operatyvininkus pasiųsti „Čarlį Alfa-du" prie antikvariato. Patrulis turėjo susisiekti su nuovada, kai tik moteris išgirs tolesnius pagrobėjo nurodymus.

Inspektorius patenkintas atsilošė ant kėdės. Operatyvūs veiksmai, štai kas yra jo stichija. Vis dėlto ne viskas klostėsi taip, kaip tikėtasi. Martinas, laikydamas ragelį prie ausies, kitos rankos pirštais nekantriai barbeno į stalviršį.

– Džekai, ponia Aphil neatsako.

– Gal suklydai, rinkdamas numerį?

Užuot atsakęs, kriminalistas seržantas pasilenkė ir iki galo pasuko garso rankenėlę. Pypsėjimas garsiakalbyje virto staugimu. Martinas padėjo ragelį, ir garsiakalbis užkaukė nenutrūkstamai.

– Tiek to, supratau, prisuk. Nejaugi ta kvaiša negalėjo nė minutės palaukti?

Barnardas, kuris susikūprinęs sėdėjo prie vidaus ryšio telefono, sušuko:

– Sere, žinia nuo „Čarlio Alfa-du"! Jie prie antikvariato, laukia ponios Aphil!

Frostas linktelėjo.

Džordžas Martinas, kimšdamas tabaką į pypkę, pasakė:

– Sere, reikėtų ką nors pasiųsti ją sekti.

– Ji pėsčia eina Pirties keliu, – atsakė inspektorius, – o šis – plynas, kaip sumauta dykuma. Mėginsi sekti – pastebės per mylią. Pagrobėją tik nubaidytume. Žinoma, jeigu jis ponią Aphil stebi. Bet išeities aš dar nesugalvojau.

Jis nusižiovavo ir pavaišino kolegas cigaretėmis. Visiems norėjosi atsikratyti įtampos, tad veikiai patalpą apsiautė melzgana migla. Minutės slinko tyloje. Visų akys nejučia krypo į Klaivą, kuris laukė žinių nuo „Čarlio Alfa-du". Frostas staiga pasijuto užsisėdėjęs. Atsistojęs pasirąžė, pažvelgė pro langą. Vėl snigo. Inspektorius nukratė pelenus į šiukšlinę.

– Kas čia? Operatyvininkai?

Visi sužiuro į Barnardą. Šis linktelėjo ir, atitraukęs ragelį nuo ausies, pasakė:

– Sere, „Čarlis Alfa" praneša – nieko naujo.

– Tad kurių velnių jie tokie skrupulingi? Pasakyk jiems, kad mane domina tik naujienos.

Koridoriuje kabančio laikrodžio minučių rodyklė klanktelėjo taip garsiai, kad veikiausiai buvo girdėti net kaimyniniame skyriuje.

– Kažkas bus atsitikę. Ji jau turėjo būti nuėjusi, – apimtas blogos nuojautos, pasakė inspektorius.

Martinas pamėgino jį nuraminti.

– Džekai, kai šitaip sninga, greitai nepaeisi, ypač su aukštakulniais.

– Ne aukštakulniai jai galvoj, – atšovė Frostas. – Dėl dukrelės ponia Aphil ir basa nubėgtų... basa. – Jis pavaikščiojo po patalpą, spardydamas įsivaizduojamus kamuolius. – Per tiek laiko ji jau galėjo nueiti iki to prakeikto Pirties kelio ir grįžti namo. Kažin ar tiedu išminties bokštai tikrai laukia ten, kur pasakyta?

Barnardas paklausė operatyvininkų. „Čarlis Alfa-du“ iš tiesų laukė prie telefono būdelės šalia antikvariato ir aiškiai matė dalį Pirties kelio. Ponios Aphil – nė ženklo.

Frostas vėl pamėgino jai paskambinti. Gal moteris ko nors grįžo. Deja, ji neatsiliepė. Čirpimas iš garsiakalbio skambėjo liūdnai, ilgesingai. Inspektorius padėjo ragelį.

– Prisimenu, sykį skambinau vienai paukštytei... – buvo bepradedąs pasakoti jis. Bet taip ir nepapasakojo, mat pro duris barzdą kyštelėjo nuovados seržantas.

– Inspektoriau, atsiprašau, ar jūsų nurodymu „Čarlis Alfa-du“ stovi Pirties kelyje?

– Mano, Džoni, o ką?

– Ką tik paskambino kažkoks vairuotojas. Jis rado gatvėje be sąmonės gulinčią moterį. Mes siunčiame greitąją, bet „Čarlis Alfa“ atsidurtų ten per kelias sekundes, ir aš norėčiau, kad jie užregistruotų įvykį.

Dispečerinę apgaubė spengianti tyla. Visi galvojo apie tą patį... bijojo to paties.

– Gerai, pasakyk operatyvininkams, kad neprieštarauju, ir tegul perduoda „Čarliui Alfa“, kad sulauktų manęs. Nagi, sūnau, pasiskubinkim!

Kad ir kaip Klaivas didžiavosi fizine savo būkle, jam reikėjo pasistengti, kad neatsiliktų nuo gerokai vyresnio inspektoriaus, skutančio per prisnigtą automobilių aikštelę. Kai Barnardas pribėgo prie mašinos, Frostas jau buvo įjungęs variklį. Vis dėlto vairą jis užleido kriminalistui konstebliui.

– Kur važiuoti, sere?

– Paskui greitąją.

Mėlynas švyturiukas rodė jiems kelią tamsoje, it koks pamišęs Hamelno žiurkininkas. Jie nestabčiojo

ties posūkiais, nepaisė šviesoforų. Netrukus priešakyje mėlynai sužaibavo ir „Čarlis Alfa". Stabdomas Frosto automobilis pažėrė iš po ratų sniegą ir slysdamas vos neatsitrenkė į greitąją, kurios stabdžiai buvo patikimesni. Prie gulinčiosios, apklotos policininko miline, palinkęs konsteblis atsitiesė ir pasitraukė į šalį. Su neštuvais ir storu, raudonu apklotu pripuolę sanitarai darbavosi mikliai. Kai Frostas ir Barnardas atbėgo, neštuvus su kūnu jie jau stūmė į greitosios pagalbos automobilį. Inspektorius šūksniu paprašė lukteléti ir prišokęs nutraukė apklotą nuo veido. Ponia Aphil gulėjo užsimerkusi, balta it popierius, atrodė lyg penkiolikmetė.

– Kaip ji?

– Stipriai sutrenkta galva. Nors kiaušas, regis, neskilęs. Jei tas vyrukas nebūtų jos radęs, būtų sušalusi mirtinai.

Vyriškis su avikailio skranda, remdamasis į geltoną eskortą, atsakinėjo į policininko klausimus.

Trinktelėjo užpakalinės greitosios durelės, mėlynasis švyturiukas nutolo plynu, kaip sumauta dykuma, Pirties keliu ir galiausiai ištirpo.

Klaivas pasilenkė ir pakėlė nuo šaligatvio ponios Aphil rankinę. Frostas ją praskėtė ir žibintuvėliu pašvietė į vidų. Piniginės tarp įprastų smulkių moteriškų daiktų nebuvo. Klaivas gavo užduotį paieškoti aplinkui plastikinio maišelio su dviem tūkstančiais svarų, nors pats Frostas nepuoselėjo jokių vilčių rasti tuos pinigus.

Inspektorius priėjęs prisistatė ponią Aphil radusiam vairuotojui. Konsteblis, kaip tik baigęs šį apklausti, trumpai persakė Frostui, ką išgirdęs.

– Vadinasi, nieko nematėte? – paklausė inspektorius liudytojo.

– Ne. Pastebėjau gulinčią moterį, ir tiek – priekiniai žibintai ją apšvietė. Pamaniau, kad kas nors partrenkė ir nuvažiavo. Paskambinau jums, sulaukiau, kol atvažiuosite, ir tikrai nesitikėjau, kad turėsiu čia šalti kamantinėjamas. Skubu į susitikimą ir jau vėluoju.

– Taip dažniausiai ir būna, kai stengiesi kam nors padėti, – užjaučiamai pasakė Frostas. – Tuo maloniau mums, policininkams, matyti, kad visuomenėje vis tiek yra žmonių, pasiruošusių mums pagelbėti. Konstebli, džentelmeno duomenis tikriausiai užsirašėte?

Konsteblis padavė inspektoriui vairuotojo pažymėjimą. Frostas į nepriekaištingą dokumentą tik dirstelėjo. Po nesėkmingos paieškos priėjęs Klaivas parodė nuleistą nykštį.

– Plastikinio maišo tikriausiai nepastebėjote? – dėl viso pikto paklausė Frostas.

Vyriškis papurtė galvą ir jau ruošėsi sėsti į automobilį.

– Deja, daugiau niekuo negaliu jums padėti.

– Dar norėčiau užmesti akį į bagažinę, ir galėsite važiuoti, – pasakė inspektorius.

– Į bagažinę? Klausykite, aš stabtelėjau tik norėdamas pranešti apie įvykį.

– Pone, nesugaišite nė minutės. Dingo tam tikra suma pinigų, ir vyresnybė man nedovanos, jeigu aplaidžiai, o tai man nebūdinga, paleisiu automobilį nepatikrintą. Pone, jei duotumėte man raktelius...

Frostas įsakmiai ištiesė ranką, ir rakteliai įkrito jam į delną. Pakėlęs bagažinės dangtį, jis pašvietė žibintuvėliu.

– Pora sekundžių, pone... – pratarė ir neteko amo. Bagažinė buvo prigrūsta nedidukų, brangių elektroninių skaičiuotuvų, panašių į minimus vagysčių iš Baskino elektronikos gamyklos byloje. Toje pačioje, kurią jis paveldėjo iš inspektoriaus Aleno ir kurią Maletas buvo įsakęs tirti kuo skubiau. Po trumpo pokalbio su Operatyviojo valdymo centru išaiškėjo, kad serijos numeriai sutampa.

Frostas atsiduso. Jis puikiai nutuokė, kiek rašliavos jo laukia.

– Pone, sulaikęs jus bet kurią kitą dieną, šokinėčiau iš laimės. Kodėl pasipainiojote man kaip tik šįvakar?

– Sušiktas atsitiktinumas, – karčiai suniurzgė vairuotojas. – Galėjau važiuoti ir nuvažiuoti sau... Na būčiau palikęs ją nusibaigti, užtat pašvilptumėt man į uodegą.

– Nuvažiuoti niekaip negalėjote, – maloniai paprieštaravo Frostas. – Ne toks jūs žmogus. Jūs – panašus į mane. Mudu abu stengiamės elgtis teisingai, todėl įpuolame į bėdą. Gal turite cigaretę?

Išsamią ataskaitą apie areštą Frostas prisegė prie elektronikos vagysčių bylos – viršuje, kad būtų neįmanoma nepastebėti – ir, dviem pirštais išreiškęs pagarbą, išdidžiai numetė ant tuščio skyriaus viršininko stalo. Įsivaizdavo, kaip rytą išsižios Maletas.

Barnardas ligoninėje laukė, kol atsigaus ponia Aphil, o nuovadoje nebuvo su kuo net pasišnekučiuoti: baigdami darbą, visi tvarkė stalus, ruošė juos vakarinei dešimtos valandos pamainai – ir Frostas nerado ko nusitverti.

Išgirdęs priimamajame kilus sambrūzdį – kažkas keikėsi, kriokė, šūkaliojo – ir tikėdamasis paįvairinti

vakarą, inspektorius nuėjo į priimamąjį ir rado jaunąjį Keitą Stringerį grumiantis su girtu įmitusiu airiu statybininku – išsvirduliavęs iš aludės, šis paslydo, susilaužė koją, per pliurzą vargais negalais atšliaužęs į nuovadą, pareikalavo skubios medikų pagalbos ir ėmė mosuoti kumščiais prieš nosį kiekvienam, kas tik išdrįsdavo prisiartinti. Frostas atskubėjo į priimamąjį tuo metu, kai smarkuolis, išsipleikęs ant grindų ir apglėbęs Stringerio kojas, mėgino konsteblį išgriauti.

Prišokęs inspektorius spyriais išvadavo Stringerį iš airio gniaužtų. Mažos, įraudusios šio akys tvoskė atvira neapykanta. Jis seilėdamasis apibėrė Frostą lėkštomis nešvankybėmis. Inspektorius užsirūkė ir su panieka nužvelgė peršlapusį statybininką purvinu, apvemtu paltu. Airis dvokė viskiu, vėmalais ir nuožmiu įtūžiu. Alkoholis buvo apmarinęs lūžio sukeltą skausmą, tad vyriškis, įsikibdamas Stringerio kelnių, sugebėjo atsistoti. Klastingai nutaisęs prasikaltusiojo išraišką, jis staiga vožė Frostui mėsingu kumščiu. Smūgio būta galingo, bet inspektorius jį nuspėjo. Koja užkabino airio sveikąją ir parbloškė jį ant grindų. Vyriškis nesavu balsu suriko iš skausmo – viskio nejautra, matyt, jau buvo išsivadėjusi.

– Kas jam? – paklausė Frostas konsteblio.

– Galiu pasakyti! – užkriokė airis. – Jis nudžiovė mano piniginę!

Nejaugi vėl? – pagalvojo inspektorius ir atsigręžė į Stringerį. Šis be žodžių papurtė galvą. Jo veidas buvo perkreiptas baimės.

– Turėjau penkiolika svarų. Ateidamas čionai, turėjau penkiolika svarų, – kartojo svetimšalis.

– Užsičiaupk! – vos tvardydamasis sušnypštė Frostas. Tą žmogų jam derėjo apieškoti, bet, vien pagalvojus

apie rausimąsi perdrėkusiose kišenėse, sugniaužė skrandį. Ak kaip dabar būtų pravertęs policijos viršininko sūnėnas.

Frostas apėjo airį ir atsistojo už nugaros. Šis kraipė užbrinkusias akis, irzdamas, kad inspektoriaus nebemato. Išrodė statybininkas atgrasiai: didžiulė sėdimoji buvo išsikėtusi ant grindų, išvirtę pro skylę kelnėse, kur siūlė neatlaikė grumtynių, baltavo glebnūs juosmens lašiniai. Staiga Frostas pastebėjo, kad užpakalinė airio kišenė išsipūtusi, ir piktai prisimerkė.

– Na, Pedi, bene čia ir bus tavo piniginė? – paklausė.

Vyriškis įtariai dėbtelėjo į panosėn pakištą rudą, odinį daiktą ir išsiviepė, parodydamas įjuodusius dantis.

– Ee... kaip ji ten atsidūrė? Užpakalinėje kišenėje piniginės nesinešioju.

Frostas atsegė ją ir suskaičiavo negausius banknotus.

– Penkiolika... Nagi, girtas šūdžiau, skaičiuok.

– Jeigu taip sakote, sere, tai kam dar skaičiuoti...

Inspektorius atsivėdėjo spirti ir vėl paragino:

– Skaičiuok, pusgalvi tu.

– Žinoma, sere, viskas gerai, sere, visi penkiolika, sere. Ačiū, dėkoju...

Stringeris su palengvėjimu atsiduso.

– Ką gi, sūnau, skambink į greitąją, – paragino jį Frostas. – Tegul jie kuo mikliau išveža šitą prasmirdusį šūdų maišą. O jeigu jis išdrįs dar kartą čia atsigrūsti, sugalvok gerą dingstį ir supakuok. Galėsi drąsiai tikėtis mano paramos.

Staiga konsteblis perspėjamai mirktelėjo inspektoriui. Šiam už nugaros stovėjo išsipustęs Maletas. Rankoje jis gniaužė baltas pirštines.

– Kas čia dedasi? – šaltai paklausė skyriaus viršininkas.

– Sere, lauke susilaužiau koją, o čia nesulaukiau jokios pagalbos, priešingai, buvau išplūstas, – pajutęs galimybę įsitaisyti sąjungininką, gudriai prašneko apgirtėlis. – O šis pareigūnas mane dar ir suspardė.

Frostas galvos kryptelėjimu parodė Stringeriui į telefoną. Konsteblis užuominą suprato ir puolė skambinti į greitąją. Atsikratyti airio reikėjo kuo skubiau.

– Sere, turime naujos informacijos apie griaučius. – Frostas tikėjosi nukreipti Maleto dėmesį, bet skyriaus viršininkas, sunerimęs dėl žiauraus policijos elgesio su vargšu susižalojusiu airiu, mostu nuvijo inspektorių į šalį, mat nutarė pats apklausti ant grindų sėdintį nukentėjusįjį. Šis ūmai pažaliavo, sužagsėjo ir sodriai išsivėmė Maletui ant batų.

Frostas girtą statybininką staiga mažne pamilo. Net ėmė gailėtis elgęsis taip šiurkščiai. Visuose mumyse esama gėrio prado, pamanė. Skyriaus viršininkas tuo metu išskubėjo apsišvarinti.

Papramogavęs Frostas grįžo į kabinetą, bet nespėjo nei parūkyti, nei skaniai pasijuokti – Maletas telefonu išsikvietė jį į senąjį gerąjį rąstų namelį ir vėl iškoneveikė, mat kažkas jam pranešė apie ponios Aphil užpuolimą. Kaip toks prityręs pareigūnas galėjęs moterį su tokia pinigų suma išleisti be apsaugos? Bene tyčia šaukęsis bėdos?..

Frostas be paliovos uostinėjo orą, prikišamai dirsčiojo į Maleto batus ir klausinėjo, ar negalėtų atidaryti lango. Tokia buvo jo gynybos taktika. Skyriaus viršininkas, kad jį kur skradžiai, žinoma, nepraleido progos įtrinti inspektoriui į žaizdą pusę svaro druskos. Taip, jis privalėjo pasiųsti apsaugą, bet juk neįmanoma

numatyti visko. Jis – ne sumautas Gideonas iš Skotland Jardo*, o tik kriminalistas inspektorius Džekas Frostas, Jurgio kryžiaus kavalierius, iš netikusio seržanto tapęs dar labiau netikusiu inspektoriumi. Bet to paaukštinimo jis neprašė.

Šias mintis paversti žodžiais sutrukdė telefono skambutis. Maletas padavė ragelį Frostui. Iš ligoninės skambino Klaivas.

Ponia Aphil atsigavo.

– Aišku, – pasakė inspektorius, – jau važiuoju. – Maletui jis kuo atsainiau pridūrė: – Beje, sere, ant jūsų stalo buvau palikęs elektronikos vagysčių bylą. Šįvakar sugavome vagį.

– Tikrai? – Skyriaus viršininkas, į ataskaitą vos dirstelėjęs, įmetė aplanką į peržiūrėtų dokumentų dėklą. – Rodos, tai viena inspektoriaus Aleno bylų? Susirgo, nespėjęs užbaigti.

Išėjęs į koridorių Frostas ilgai, garsiai ir bergždžiai plūdosi.

ANTRADIENIS (6)

Kai tik įžengė pro ligoninės duris, užplūdo prisiminimai. Viskas čia buvo pažįstama. Pervirto maisto ir dezinfektantų kvapai. Aimanos, slopinamos raudos, nerimo pritvinkę balsai. Šešis mėnesius, kol žmona merdėjo, jis uosdavo ir girdėdavo visa tai dukart per dieną. Pertvaromis apstatyta galinė lova ir nuolat kartojama frazė: „Pone Frostai, galite būti, kiek norite."

* Johno Creasey'aus detektyvinių romanų veikėjas.

Ant kieto, medinio suoliuko kiūtąs Klaivas, išvydęs inspektorių, atsistojo ir palydėjo jį į palatą, kur išblyškusi ponia Aphil aptvarstyta galva tysojo pusiaugula, atsirėmusi į supurentas pagalves. Frostas užmetė akį į kortelę kojūgalyje. Temperatūros truputį per daug, pulsas šiek tiek per dažnas. Ne taip jau blogai.

Jis padrąsinamai nusišypsjo ir pasakė:

– Ponia Aphil, rytoj jus jau išrašys.

Moters galva grimzdėjo iškrakmolytame priegalvyje.

– Noriu namo. Kai jis paskambins, turiu būti prie telefono, – atsakė ji.

Frostas iš palovio išsitraukė medinį suolelį ir atsisėdo.

– Kodėl manote, kad jis vėl paskambins?

– Juk pinigus pasiėmė, tad dabar privalo pasakyti, kur Treisė. Taip buvo sutarta. – Karščiuojančios Džoanos akys žibėjo. Ji pamėgino atsisėsti. – Gal dukrelė jau namie, laukia...

– Ramiau, brangute, ramiau... – Inspektorius, švelniai stumtelėjęs, vėl ją paguldė, tada pasivedė į šalį Klaivą ir šnibždomis išaiškino, ką šis turėsiąs padaryti. Ponia Aphil paminėjo tikimybę – tiesa, visiškai menką, – kuri pačiam Frostui nebuvo atėjusi į galvą. Vis dėlto galėjo būti, kad įtariamasis iš tikrųjų pagrobė Treisę ir dabar ruošėsi ją grąžinti. Barnardas turėjo perduoti nuovadai Frosto nurodymus – toliau budėti, prisijungus prie ponios Aphil telefono, ir nuolat stebėti jos namą.

Grįžęs prie sužalotosios, inspektorius patikino:

– Mes stebėsime jūsų namą ir atsiliepsime, jei kas skambins, tad galite niekuo nesirūpinti.

– Jis tik išsigąs, jeigu paskambinus atsilieps policininkas.

– Atsilieps apmokyta mūsų pareigūnė. Jis manys, kad kalba su jumis. O dabar papasakokite, kas atsitiko.

Moteris susijaudinusi patimpčiojo antklodę.

– Na tas vyras man paskambino. Pasakė...

Frostas ją iš karto pertraukė:

– Apie skambutį mes žinome. Kas buvo paskui?

– Kaip jis ir liepė, pinigus sudėjau į maišelį.

– Į kokį?

– Į plastikinį, mėlynai baltą – iš prekybos centro. Ėjau Vikariato bloku, paskui – Pirties keliu.

– Ar niekas jūsų nesekė, nestebėjo?

Kiek pagalvojusi, ji papurtė galvą.

– Ne. Nemanau. Stengiausi kuo greičiau nueiti iki telefono būdelės. Bijojau, kad paskambins, o aš nesuskubsiu atsiliepti. Kai buvau nuėjusi maždaug pusę Pirties kelio, už nugaros kažkas sušnarėjo ir trenkė man. – Moteris pakėlė ranką ir prilietė tvarstį. – Pajutau skausmą ir atsikvošėjau čia. Neprisimenu, nei kaip greitoji mane vežė, nieko.

Inspektorius užjaučiamai nusišypsojo ir paklausė:

– Ar piniginę turėjote?

– Taip. Jie rankinėje.

– Deja, nebe. Veikiausiai jis pasiėmė ir ją. Kas buvo piniginėje?

– Apie dvidešimt svarų, namų raktai, mašinos.

Naktinė seselė atnešė migdomųjų tabletę ir stiklą vandens. Ji rūsčiai dėbtelėjo į Frostą ir šis sumojo, kad metas išeiti.

Su nuovada pakalbėjęs Barnardas laukė koridoriuje. Kol jiedu ilgu koridoriumi žingsniavo prie išėjimo, Frostas trumpai persakė pokalbį su ponia Aphil ir pridūrė:

– Net dvidešimt svarų, ir tuos nugvelbė iš piniginės. Veikė ne pagrobėjas, sūnau. Koks nors smulkus plėšikėlis, čiumpantis, kas pakliuvo.

Jie prasilenkė su rūškano veido sesele. Nešina inksto formos dubenėliu su švirkštu, moteris pastūmė dvivėres duris ir dingo pritemdytoje palatoje, kur kažkas dejavo. Frostas nusuko akis į šalį ir paspartino žingsnį.

– Toje palatoje gulėjo mano žmona. Ją aplankęs, visada užsinorėdavau išgerti. Netoliese, už kampo, yra nedidelė aludė...

Aludė buvo iš tiesų nedidelė, jauki. Žaižaravo kalėdinės puošmenos, židinyje spragėjo ugnelė. Vienas vienintelis lankytojas, žemaūgis vyriškis su šilta striuke sėdėjo prie kampinio staliuko, kažką gurkšnojo. Frostas pasišildė prie židinio, atsipalaidavo malonioje aplinkoje – lygiai taip pat, kaip tada, kai ateidavo čionai po ligoninėje praleistų baisių valandų, ir vėl išgirdęs sakant: „Galite būti, kiek norite." Tas mandagus pasiūlymas reiškė, kad pasėdėti prie žmonos trumpai būtų tiesiog nepadoru. Užtat jis ir sėdėdavo – nenuoširdžiai šypsodamasis, nežinodamas, ką sakyti, stengdamasis perimti jos skausmą, stebėdamas, kaip ji miršta.

– Iš tikro nebloga aludė, – pagyrė Klaivas, grįžęs su gėrimais ir inspektoriaus grąža. Bet šis neišgirdo jo. Žiūrėjo į kampinį staliuką. Anas vyriškis išėjo, palikęs beveik pilną stiklą. Frostas nuėjo į tą kampą.

– Matei jį?

– Ką? – savo ruožtu paklausė Klaivas.

– Tą, kuris čia sėdėjo. Movė laukan, kai tik mudu įėjome. Net gėrimą paliko. – Inspektorius paėmė

stiklą, pauostė ir vienu gaistu išmaukė. – Škotiškas. Iš pačių gerųjų. Iškišk nosį, gal dar pamatysi, kur link nudūmė.

Barnardas išėjo į lauką ir spėjo pamatyti tik galinius nuvažiuojančio automobilio žibintus. Grįžęs pasakė Frostui. Šis tik gūžtelėjo pečiais.

– Tiek to. Gal ir nieko svarbaus. Bet tau, sūnau, turiu užduotį.

– Kokią gi? – Klaivas iš karto įsitempė.

– Lėk į mūsų mašiną ir susisiek su nuovada. Tegul atšaukia ponios Aphil namo stebėjimą.

– Tegul atšaukia? – nepatikliai paklausė kriminalistas konsteblis. – Bet juk pats ką tik liepėte stebėti.

– Taip, taip, liepiau. Matyt, persimainė nuotaika. Nagi paskubėk. Palauksi manęs automobilyje.

Operatyvininkas nuovadoje taip pat apstulbo.

– Ar esi tikras, kad nieko nesupainiojai?

– Žinoma, nesupainiojau, – suniurzgė Klaivas. – Jis nori, kad stebėjimas būtų atšauktas.

– Neužsigauk, – pasakė operatyvininkas, – bet norėčiau tai išgirsti iš paties inspektoriaus.

Atsidarė durelės, ir mikrofoną paėmė Frostas.

– Frostas. Ponios Aphil namo stebėjimą tuojau pat nutraukti. Baigiau. – Jis grąžino mikrofoną Barnardui ir įsėdęs užtrenkė dureles. – Na, užteks dykinėti, sūnau, spausk akceleratorių. Važiuojame prie ponios Aphil viešnamio.

Kai jie priartėjo prie Vikariato bloko, inspektorius parodė Klaivui, kaip privažiuoti šalutinėmis gatvelėmis, ir galiausiai jie sustojo ties atokesne sankryža, iš kur, patys nekrisdami į akis, gerai matė 29-ą namą. Barnardas išjungė šviesas, ir jiedu ėmė laukti.

– Prisipažinsiu, norėčiau žinoti, ką čia veikiame, – penkias minutes stebeilijęs į tuščią namą tuščioje gatvėje, pasakė Klaivas.

– Jau maniau, kad taip ir nepaklausi, – atsakė Frostas. – Kol tu šnekėjai su nuovada, aš paskambinau į ligoninę. Norėjau sužinoti, ar niekas nesidomėjo tavo drauguže Džoana. Pasirodo, kai kas domėjosi. Atspėk – kas?

– Pasiduodu, – nekantraudamas atsakė Barnardas.

– Prieš kokias penkiolika minučių buvo užėjęs įtartinas neūžauga su šilta striuke. Teiravosi apie vargšės ponios Aphil sveikatą, domėjosi, kada ją išrašo.

– Na ir kas? Galėjo būti kaimynas. – Klaivui Frosto naujiena nepadarė jokio įspūdžio.

– Arba klientas, nesulaukiantis, kada vėl galės pasišildyti ponios Aphil pataluose. Bet ten buvo ne kaimynas ir ne klientas. Nagi, sūnau, kas dar, be mūsų, žino, kad ji ligoninėje? Neūžauga iš aludės! Tas, kuris paliko neišgertą viskį. Budėtoja jam pasakė, kad ponia Aphil naktį praleis ligoninėje, ir jis pasišalino.

– Vis tiek nesuprantu...

– Sūnau, ją užpuolė smulki žuvelė. Jis pasiėmė moters piniginę ir raktus. Žino, kad namai bus tušti ir galės juos apšvarinti.

– Kodėl tada atšaukėte namą stebėjusį patrulį?

– Noriu tą šmikį pričiupti, o ne nubaidyti. Pasilenk, mikliau. Regis, jis.

Šviesios spalvos automobilis nuvažiavo iki Vikariato bloko galo, apsisuko ir lėtai pajudėjo atgal. Po kelių minučių vėl pasirodė, pravažiavo ponios Aphil namą ir sustojo atokiau nuo jo, kitoje gatvės pusėje. Netrukus iš automobilio išlipo žemaūgis vyras su dideliu lagaminu. Apsidairęs jis skubiai nužingsniavo prie 29-o

namo. Trakštelėjo atrakinama spyna, durys atsidarė ir tyliai užsivėrė. Vyriškis įėjo į vidų.

Klaivas buvo bešokąs iš automobilio.

– Čiupsime jį? – paklausė.

Bet Frostas tik įsipatogino ant sėdynės.

– Ne. Tegul ramiai pareina prie mašinos. Palauksime.

Jiedu kantriai laukė.

– Na, sūnau, atspėk, ką aš matau, – pasakė inspektorius, rūkydamas jau ketvirtą cigaretę. Žemaūgis vyriškis išėjo iš 29-o namo. Jo lagaminas atrodė gerokai apsunkęs.

Jiedu prišoko, kai neūžauga pasilenkė atsirakinti automobilio durelių. Netikėtai užkluptas, jis suriko ir pažadino įmigusią gatvę. Pratrūko amsėti šunys, sunerimę gyventojai puolė skambinti bendruoju pagalbos numeriu 999. Atskubėjo rajono patrulis, bet Frostas kolegas tuojau pat paleido.

– Vagių galite ir patys susirasti.

Sulaikytasis nesipriešino, bet, atgavęs kvapą, ėmė piktai bambėti:

– Mirtinai išgąsdinai mane, Frostai. Kur tavo protas? Juk mano širdis visai silpna.

– Jei širdis silpna, vadinasi, pūslė – gera, – atkirto Frostas ir įsižiūrėjo į akivaizdžiai jį atpažinusį vyriškį. – Aa, šit ir susitikome. Sūnau, susipažink su Puošeiva Dosonu, įsilaužėliu, sukčiumi, smulkiu vagišiumi. Na, Puošeiva, kas lagamine?

– Kas, kas, enciklopedijos. Mėginu užsidirbti studijoms koledže.

Lagamine buvo kailiniai, juvelyriniai dirbiniai, kitokie vertingi daiktai iš ponios Aphil namų. Ant galinės Puošeivos automobilio sėdynės Frostas aptiko melsvai baltą maišelį, pilną naudotų penkinių.

Jie nuvežė Dosoną į nuovadą, pasodino kvotos kambaryje, pavaišino arbata ir cigarete. Raginti jo neprireikė. Frostui ir Barnardui liko tik išklausyti ilgą Puošeivos prisipažinimą, kuris sugulė į keturis puslapius. Jis buvo skaitęs apie klasikinę bylą – Lindbergo sūnelio pagrobimą. Nusikaltėlis tąsyk pasiglemžė išpirką, sumelavęs, esą vaikas – jo rankose.

– Pamaniau, ir aš galiu taip padaryti. Kas tai bobšei du gabalai? Gali tiek užsikalti aukštielninka, net neišlipdama iš lovos. Ko šitas kumpanosis taip nerimsta?

Frostas žvilgsniu sudraudė Klaivą, kad šis nedemonstruotų įtariamajam emocijų.

– Mergaitė? – perklausė Puošeiva. – Aišku, negrobiau jokios mergaitės. Pagrobimai – ne mano braižas. Jei norite, apieškokite namus. Jeigu rasite kokių nors vaikų, juos mano senutei bus padaręs pienininkas.

Rasti Treisę jo namuose jie nesitikėjo, bet dėl viso pikto patrulis nuvažiavo patikrinti. Žinoma, mergaitės ten nebuvo nė ženklo.

Dosonas pasirašė prisipažinimą, padėkojo Frostui už cigaretę ir atsidūrė kameroje. Gretimoje sėdėjo elektronikos vagis su avikailio skranda.

– Jei ir toliau darbuositės tokiu tempu, pristigsime kamerų, – pasakė nuovados seržantas.

Deja, Maletas jau buvo išėjęs ir Frosto triumfo neišvydo.

– Jeigu mane būtų ištikusi kokia nesėkmė, jis būtų čia ir šaipytųsi, išsiviepęs lig ausų, – gailiai pasiguodė šis.

Grįžęs į kabinetą padirbėti su popieriais, inspektorius rado Klaivą, laukiantį leidimo eiti namo. Kriminalistas konsteblis jau įsivaizdavo Heizelę, sėdinčią jo

kambaryje. Uniforma tvarkingai pakabinta ant kėdės, makiažas kruopščiai nusigramdytas...

– Sere, jau penkiolika po vienuolikos, – žiūrėdamas į laikrodį ir žiovaudamas, garsiai paskelbė Barnardas.

– Kas čia? – paklausė Frostas, paėmęs nuo savo stalo raštelį. „Skambino Sendis Leinas iš „Dentono aido". Prašė skubiai paskambinti." Žemiau ta pačia ranka buvo prirašyta: „Dar kartą skambino pusę vienuolikos. Labai skubus reikalas. Būtinai paskambinkite." – Sakai, penkiolika po vienuolikos? Ką gi, paskambinsime jam. – Inspektorius surinko laikraščio redakcijos numerį. Persimetęs su Sendžiu keliais žodžiais, padėjo ragelį ir pašoko nuo kėdės. – Sūnau, pametėk mano šaliką. Tai bent laiminga dienelė. Sendis sako žinąs mūsų griaučių pavardę, taigi pirmyn – nuveši mane į redakciją.

Klaivas suirzęs per prisnigtą aikštelę nušlepnojo paskui inspektorių. Vakaras buvo šaltas, nykus, kankinamai ilgas, o jis svajojo apie šiltą, jaukų savo kambarį su maloniai pukšinčiu šildytuvu, įsivaizdavo Heizelę, nusimaunančią mikroskopines kelnaites, jos rankas, jaudinamai slystančias šlaunimis. Regėjimas buvo toks saldus, kad, sukdamas raktelį, Klaivas iš nevilties net atsiduso.

– Kas atsitiko? – paklausė Frostas. – Tikiuosi, neapsirgai?

Sendžio Leino svečiai susigrūdo į mažytį jo kabinetėlį, pertvaromis atskirtą nuo atviros stalų, telefonų ir rašomųjų mašinėlių makalynės.

– Na, Sendi, tai kas tie mūsų griaučiai?! – Kad perrėktų tarškesį, Frostui teko šaukti.

– Perskaitysi rytojaus numeryje, – atsakė žurnalistas ir paklojo priešais kriminalistus prastai atspaustą bandomąjį egzempliorių. Pirmojo puslapio antraštė rėkte rėkė:

DINGĘS BANKO TARNAUTOJAS RASTAS PO 32 METŲ.

Paantraštė buvo šiek tiek santūresnė:

PER BANKO APIPLĖŠIMĄ DINGUSIŲ 20 000 SVARŲ AIDAS.

Kita, dar smulkesnė, skelbė: Mediumė nuveda policiją prie paslaptingo kapo miške. Po šia antrašte išspausdintoje nuotraukoje Frosto viršutinė lūpa buvo su aiškiu Kupidono išlinkiu, o plaukai šiek tiek tankesni. Po fotografija buvo parašyta: Bylą tiria kriminalistas inspektorius Frostas, Jurgio kryžiaus kavalierius.

– Pažiūrėjus į nuotrauką, galima pamanyti, kad mane atkasė po trisdešimt dvejų metų, – pasakė inspektorius.

Visą likusią puslapio dalį užėmė liūdnas plinkančio kokių trisdešimt penkerių metų vyro veidas. Prierašas po fotografija skelbė: Timotis Fokesas.

Frostas suraukė antakius.

– Fokesas?

Inspektorius niekaip neįstengė prisiminti, kur girdėta pavardė.

– Griaučiai jo, – paaiškino Sendis.

– Tuomet pasakyk jam, kad gali juos atsiimti, mums jie nereikalingi. – Tikėdamasis įminti mįslę, Frostas atsivertė laikraštį, bet šis buvo tuščias, neišspausdintas. Staiga jis prisiminė. Na, žinoma, juk tai tas pats Timotis Fokesas! Jis atsigręžė į Klaivą ir pasakė: – Tai atsitiko 1951-aisiais, tau, sūnau, dar negimus. Buvau ką tik įstojęs į policiją. Sveikas kaip jautis

ir gašlus kaip eržilas aštuoniolikinis. O dėl mergų tais laikais tekdavo pakovoti – jos nesėdėdavo ir nelaukdavo tavo namuose, kol grįši.

Klaivą išpylė raudonis. Kaip, po šimts, Frostas galėjo sužinoti?

– Fokesas dirbo kasininku Beningtono banke, – toliau pasakojo inspektorius. – Kai jis dingo su dvidešimčia tūkstančių svarų lagamine, prikabintame prie riešo, ieškoti buvo mestos visos pajėgos, žmonėms net atostogas teko nutraukti. Kur tik nenaršėme... o jis, pasirodo, gulėjo užkastas Numirėlio dauboje. – Frostas pasitrynė randą. – Galvoju šit, nejaugi ir Treisės kaulelius atkas po daugiau kaip trisdešimt metų.

Sendis palinko į inspektorių.

– Džekai, manai, jos nebėra gyvos?

Frostas parodė į aukštus langus, už kurių žvarbus vėjas kaukdamas pustė sniegą.

– O kaip tu manai? – savo ruožtu paklausė jis ir vėl grįžo į praeitį. – Sendi, prisimeni, kas tyrė Fokeso bylą? Inspektorius Botomlis, įmitęs kaip paršas, pilvūzas. Kelnes jam tekdavo siūdintis pagal užsakymą.

– Kas nutiko Fokesui? – pasiteiravo Klaivas.

O nutiko tada štai kas. 1951-ųjų liepos 26-ąją Fokesas banko automobiliu, kurį vairavo jaunesnysis tarnautojas Rupertas Garvudas, į Ekslio filialą už septynių mylių nuo Dentono išvežė dvidešimt tūkstančių svarų. Pinigai buvo sudėti į metalinį lagaminą, o šis prirakintas Fokesui prie riešo. Į paskirties vietą automobilis taip ir neatvyko. Tą pačią popietę jis buvo rastas tolokai nuo kelio, kuriuo turėjo važiuoti. Garvudas siaubingai sužalota galva sėdėjo be sąmonės, užgriuvęs ant vairo, ir atsigavęs nieko neprisiminė. Fokesas ir vežtoji suma dingo be žinios.

– Apie tą bylą rašiau pirmąjį savo straipsnį, – išdidžiai pasigyrė Sendis. – Paskui jis pakliuvo į Londono dienraščius.

– Vargšas Fokesas. – Frostas atsiduso. – Šitiek metų nepagrįstai kaltintas, o šit, pasirodo, visą tą laiką gulėjo žemėje. Regis, turėjo šeimą, ar ne?

– Žmoną, – atsakė žurnalistas. – Bet kaip susiklostė jos gyvenimas, nežinau. Beje... kaip jis nužudytas?

– Nušautas į galvą. – Inspektorius patapšnojo sau per kaktą.

Sendis ištiesė ranką prie vidaus ryšio telefono ir spūstelėjo mygtuką, prie kurio buvo parašyta SPAUSDINIMAS.

– Makai, čia Sendis. Pristabdyk numerį. Pirmą puslapį teks keisti. Policija sako, kad Fokesas nušautas.

Jis padėjo ragelį, akivaizdžiai nekantraudamas kuo greičiau išprašyti svečius ir imtis darbo.

– Džekai, atnešei man skambią sensaciją.

– Juk mane pažįsti, – kukliai atsakė Frostas. – Nupirkai mano sielą už vieną pigų troškinį. Eime, sūnau.

– Luktelėk. Pinigai... Jų lagamine tikriausiai nebuvo?

Inspektorius saldžiai šyptelėjo.

– Nors mes ir visiški mulkiai, Sendi, bet, jeigu būtume radę tuos dvidešimt tūkstančių, tikriausiai ir patys būtume susigaudę, kieno tie griaučiai.

Jiedviem nespėjus išeiti, į kabinetą įpuolė jaunas, uolus žurnalistas.

– Pone Leinai, atsiprašau, kad įsibroviau, bet banko valdytojas nenori šnekėti, o su Garvudu negaliu susisiekti.

– Su Garvudu? – įsiterpė Frostas. – Kalbate apie Rupertą Garvudą, jaunuolį, kuris tąsyk vairavo banko automobilį?

– Taip, – atsakė Sendis. – Jis vėl dirba Dentone. Nežinojai? Valdytojo pavaduotojas Beningtone.

ANTRADIENIS (7)

Seržantas Tomas Hendersonas padėjo rašiklį ir nusižiovavo. Dirbti naktimis jis taip ir neįprato. Kad ir kaip gerai išsimiegodavo dieną, vos priartėjus vidurnakčiui, nuovargio suimtas kūnas vis tiek reikalaudavo lovos. Hendersono nugara perbėgo drebulys. Priimamajame buvo šalta, o kaskart, kai atsiverdavo tos nelemtos durys...

Sučirškė telefonas.

Ant suoliuko po Kolorado vabalu kiūtąs nusiminęs jaunuolis su odine striuke neramiai kilstelėjo galvą.

Hendersonas atsiliepė ir kelias sekundes klausėsi.

– Dar ne, – pratarė galiausiai ir padėjo ragelį. Pažvelgęs į jaunuolį, papurtė galvą. Anas vėl susigūžė ir įsmeigė tuščią žvilgsnį į priešingą sieną.

Pro duris įėję inspektorius Frostas ir naujokas sulaužyta nosimi įleido į koridorių ledinio oro gūsį.

– Sveikas, Džekai.

– Sveikas, Tomai. O, šiandien nesiskutęs.

Hendersonas nusišypsojęs pasitaršė daugelį savaičių stropiai želdinamą barzdą, susilaukusią ir gerokai kandesnių komentarų.

– Kas jam? – pastebėjęs jaunuolį, paklausė Frostas.

Hendersonas palinko ir priekį ir sušnibždėjo:

– Partrenkė senutę. Dabar ji skubiai operuojama. Kokie bus padariniai, nežinia. Laukia šit. Daktarai sako, vilties nedaug.

– Ak... – Inspektorius nužvelgė veikiausiai dar nė aštuoniolikos nesulaukusį vaikiną. Šis atrodė prislėgtas sielvarto. – Kaltininkas jis?

– Tuo momentu atsigręžęs pro galinį stiklą žiūrėjo į draugus. – Seržantas liūdnai palingavo galvą. – Senutę pastebėjo, tik nubloškęs. Perėjoje.

– Vargšelis, – sumurmėjo Frostas. Retas atvejis – jaunuolio jis akivaizdžiai gailėjosi.

– Sere, jis – vargšelis? – nustebęs perklausė Klaivas.

– Taip, sūnau. Kiek kartų pats vos neužmušiau automobiliu žmogaus... bet man vis pasisekdavo. Jam nepasisekė.

– Senutei dar labiau nepasisekė.

– Tu negailestingas, sūnau, oi negailestingas, – suniurzgė Frostas. – Žinoma, man jos gaila. Bet gaila ir jo.

Skersvėjis dar kartą nupūtė popierius nuo budėtojo stalo. Į nuovadą įgriuvo stambus raudonveidis vyras su gobtuvuota, kailiu pamušta skranda ir, vos išvydęs uniformuotą pareigūną, užbaubė:

– Ei tu! Kur mano sūnus?

– Tėti! – šūktelėjo jaunuolis, nė nepasukdamas galvos.

– Tu eini namo, – pareiškė vyriškis ir įpykęs atsigręžė į Hendersoną. – Aš pasiimu sūnų. Neturi teisės jo sulaikyti.

– Pone, jis nesulaikytas, – kantriai atsakė seržantas. – Gali eiti. Pasiaiškinimą jis parašė, įvykio aplinkybės užfiksuotos.

– Pasiaiškinimą? – perklausė tėvas ir užsipuolė sūnų. – Avigalvi tu, kodėl rašei pasiaiškinimą? Reikėjo nieko jiems nesakyti! – Seržantui jis pasakė: – Ta jo rašliava negaliojanti. Sukurpta nedalyvaujant advokatui. Mes anuliuojame ją.

Vaikinukas pakėlė galvą ir prakalbo į tėvą, lyg į beviltišką bukaprotį:

– Tėti, man aštuoniolika metų. Pasiaiškinimą rašiau savo valia. Nežiūrėjau į gatvę... užtat ir parbloškiau senutę.

Iš veido buvo matyti, kokia širdgėla graužia jaunuolį. Tėvas skėlė jam antausį – lyg rimbu būtų sušėręs.

– Užsičiaupk, po velnių! Ką kalbėti, aš tau pasakysiu.

Suskambėjo telefonas. Vaikinas, jau žiojęsis piktai atsikirsti tėvui, pastėro. Seržantas atsiliepė.

– Hendersonas. Aišku. Taip, ačiū, kad pranešėte. – Jis rūpestingai padėjo ragelį ir tyliai pasakė: – Gali, vyruti, eiti namo. Ji mirė prieš penkias minutes.

Jaunuolis įsistebeilijo į seržantą. Iš pradžių atrodė, kad jis net nesuvokė, kas pasakyta. Veidas su glumesio išraiška buvo nubalęs, tik kairysis skruostas po antausio raudonavo. Paskui vaikinas patempė lūpą ir, krūpčiodamas visu kūnu, pratrūko raudoti. Persimainęs tėvas apkabino jį per pečius ir sukuždėjo:

– Nurimk, sūneli, nurimk. Eikime namo.

Jis išsivedė ašaromis plūstantį sūnų į šaltą, snieguotą naktį ir durys užsivėrė.

– Kaip visada ir sakiau, – nusivyniodamas šaliką, tarė Frostas, – sušikto teisingumo nėra. Jeigu tas vaikis būtų tylėjęs arba pamelavęs, esą senolė netikėtai iššoko priešais automobilį, nebūtume galėję prie jo nė

prisiliesti. Vienintelis liudytojas – jis pats. Bet jis atvirai prisipažino. Jaunuolis kankinasi, užmušęs žmogų. O mes greičiausiai pritvosime jį įstatymu.

Vilkdamas šaliką koridoriaus grindimis, inspektorius nupėdino į savo kabinetą. Klaivas beviltiškai pažvelgė į sieninį laikrodį, kurio beveik vertikalios rodyklės rodė pusę pirmos, ir nusekė iš paskos.

– Mokėjo, rupūžgalviai, rišti mazgus 51-aisiais, – suniurnėjo Frostas, nagais raizgydamas virvutę, kuria buvo perrišta iš archyvo atsinešta byla su antrašte „Beningtono banko apiplėšimas, 1951 liepa“. Virvelė netikėtai nutrūko ir lapai išgeltusiais kraštais pasklido ant šūsnies kitų popierių. Rankiodamas bylos dokumentus, inspektorius atsitiktinai aptiko Maleto raštą, kuriuo skyriaus viršininkas priminė personalui apie besibaigiantį išlaidų kvitų pateikimo terminą ir baugino pavėlavusius – kompensacijos tokiems būsiančios išmokėtos tik kitą mėnesį.

Frostas įbruko bylą Klaivui, o pats įniko raustis po stalčius, ieškodamas išlaidų kvitų.

– Surask, sūnau, Fokeso aprašymą, palygink su griaučių duomenimis. Jeigu jo būta vienakojo, mums teks įminti dar vieną mįslę.

Daugelį metų išgulėjusi palaidota archyve byla buvo stora, jos dokumentai trenkė senais laikais ir pelėsiais. Atsivertęs ją, Klaivas bene pirmiausia išvydo jauno kariškio su pilote, užtupdyta ant vešlių, banguotų, briliantinu suteptų plaukų, nuotrauką. Kitoje jos pusėje ranka buvo užrašyta: „Brangiajai Rauzei – su didele meile ir daug bučinių – Timas.“ Policijos pridėtas spausdintas tekstas skelbė: „Ankstyva Timočio Fokeso fotografija – šiuo metu labiau nuplikęs.“ Barnardas atvertė nuotrauką ir pažvelgė į

nerūpestingą vyriškio šypseną. Nejaugi tai ta pati žemėmis apkibusi kaukolė, išplėšta iš ledinio Numirėlio daubos glėbio?

Jis parodė atvaizdą Frostui.

– Ak, sūnau, kadaise ir mano plaukai buvo tokie – panos dėl jų iš proto eidavo. – Inspektorius perskaitė užrašą. – Šiuo metu mudu abu labiau nuplikę – ir aš, ir jis. Kas ta Rauzė? Žmona?

– Iki jos dar nepriėjau, – atsakė Klaivas.

Vartydamas bylą, jis rado ir kitą fotografiją – originalą išspausdintosios bandomajame „Dentono aido" numeryje. Kitoje pusėje buvo surašyti visi asmens duomenys. „Timotis Fokesas, amžius – 38 metai, ūgis – 5 pėdos 11 colių, svoris – 12 stonų 4 svarai, veido spalva blyški, bruožai smulkūs, plaukai tamsūs, žymus polinkis plikti. Randas, likęs po apendikso operacijos. Ant dešinio riešo tatuiruotė: žodis „Rauzė" raudonos širdies fone."

Frostas papūtė lūpas.

– Kur tik nesusidursi su Rauze. Tikiuosi, nepaaiškės, kad tai – sumautos rogutės, kaip tame Orsono Velso filme.

– Tas filmas, sere, – „Pilietis Keinas", o rogutės vadinosi „Rožės pumpuras".

Inspektorius padavė išlaidų kvitus Barnardui, kad šis paskaičiuotų sumą, ir pasakė:

– Tas aprašas kadaise galėjo būti svarbus, bet, kai įtariamasis pūva žemėje daugiau nei trisdešimt metų, vargu ar labai pravartu žinoti apie jo tatuiruotes ir polinkį plikti. Šiaip ar taip, duomenis perduosime ekspertams, tegul jie aiškinasi, ar požymiai sutampa.

– Sere, o jeigu patikrintume informaciją apie lūžusią ranką? Žinoma, gerai būtų turėti ir jo dantų schemą. Tada galėtume palyginti su kaukolės dantimis.

– Stebini mane, sūnau. Tu – tikras mokslininkas. Štai tau ir rytojaus darbelis. Pamėginsi surasti Fokeso gydytoją ir dantų gydytoją. Ką dar aptikai?

Klaivas parodė jaunos, didžiaakės moters su Džudės Garland šukuosena – Rauzės Fokes, dingusiojo žmonos, – nuotrauką. Buvo nurodytas ir adresas: Longlio kelias 172, Dentonas.

– Jos ten nerasime, – pasakė Frostas. – Namai ten paruošti nugriauti. Reikia vietos naujai viešajai bibliotekai.

Kitoje fotografijoje buvo įamžintas šviesių akių jaunuolis. Antroje pusėje užrašyta: „Rupertas Garvudas. Jaunesnysis tarnautojas, Beningtono bankas". Pridėta ir ligoninės gydytojo išvada. Gyvybei nepavojingas kaukolės lūžis.

Dabar Garvudas – valdytojo pavaduotojas, prisiminė Frostas. Aplankyti jį inspektorius ketino rytoj, iš pat ryto.

Staiga jis susizgribo, kad ši sena, visų užmiršta byla, niekaip nesusijusi su sekmadienį dingusia Treise Aphil, juos užvaldė. Frostas pažvelgė pro langą. Per automobilių aikštelę, nepalikdamas pėdų, lėtai žingsniavo prisitūlojęs žmogus. Sniegas spindėjo it nušveistas stiklas. Inspektorius nusipurtė. Jeigu paieškos grupė neras sustingusio kūnelio rytoj, gal ras poryt.

Jis pasijuto nuvargęs. Apsivyniojo šaliką, užsivilko apsiaustą.

– Eime, sūnau, metas namo.

Raginti Klaivo nereikėjo. Jis užvertė bylą, padėjo į stalčių ir pašokęs mažne atsitrenkė į Frostą.

– Viešpatėliau! Tik dabar susivokiau, – pasakė šis. – Nenuostabu, kad šiandien mums taip sekėsi. Ar žinai, kokia buvo diena? Mano gimtadienis.

Buvo jau po vidurnakčio. Ir niekas neprisiminė, niekas nepasveikino.

– Širdingai sveikinu, – pratarė Klaivas, vildamasis, kad vis tiek galės keliauti namo.

Frostas, viršydamas visus greičio rekordus, jau turseno aidžiu koridoriumi. Stabtelėjęs prie Operatyviojo valdymo centro, jis įkišo galvą pro duris.

– Jeigu manęs teirautųsi kriminalistas seržantas Henlonas, sujunkite su mano asmeniniu siųstuvu. Važiuoju namo.

Priimamajame Hendersonas užsirašinėjo vyriškio, kurio automobilis buvo nuvarytas, duomenis. Seržantas išeinantiems kolegoms draugiškai pamojo.

Naktis buvo tokia šalta, kad įkvepiamas oras stingdė plaučius. Inspektorius sėdo prie vairo, staigiai apgręžė mašiną ir tviskančiu ledu iššliaužė į gatvę.

– Padarysime nediduką lankstą, sūnau, o paskui tave parvešiu.

Klaivui kone sustojo širdis. Kokie iš tikrųjų būna nedidukai inspektoriaus lankstai, jis jau žinojo. Bet šį kartą jie iš tiesų važiavo netoli. Iš Aukštosios gatvės pasuko į šalutines ir, kiek pavingiavę, atsidūrė neapšviestoje sankryžoje. Netrukus Frostas sustabdė automobilį prie eilės sublokuotų namų aklinais langais.

– Longlio kelias, – pratarė.

Čia Fokeso gyventa 1951-aisiais. Klaivas įsižiūrėjo į tamsoje dunksančius namus ir sumojo, kad jie apleisti: langai uždangstyti gofruotosios skardos lakštais, durys užkaltos lentomis, ant kurių greitosiomis pakeverzota – „dujų nėra", „vandens nėra", „elektros nėra".

Frostas palypėjo aptrupėjusiais 172-o namo laipteliais ir pažvelgė pro angą laiškams duryse. Juoda tamsa dvelkė pradrėkusiu tinku ir suplėkusiais čiužiniais.

– Namie nieko nėra. Ką gi, turime raktą, – pasakė jis ir išsiėmė iš kišenės žemėje prie griaučių aptiktus raktus. Įkišo vieną jų į spyną. Pasigirdo spragtelėjimas, užrakto mechanizmas suveikė, bet šešių colių vinių laikomos durys neatsidarė.

– Taigi, tinka, – pratarė Klaivas, dėdamasis nustebęs.

Patenkintas savimi inspektorius išsišiepė.

– Panašu. Vadinasi, 1951-aisiais mūsų griaučiai gyveno čia. – Jis nužvelgė apleistą gatvę. – Tas žmogus miręs ir visa šita sušnerkšta gatvė – taip pat. To, kuris ištaškė jam smegenis ir nukirto ranką, veikiausiai irgi nebėra gyvo. – Inspektorius patraukė pečiais ir grįžo ant šaligatvio. – Antai ten, prie kampo, kadaise buvo krautuvėlė, vaikystėje joje pirkdavau komiksus. Dabar pats esu sušnypštas komikas.

Penkiolika po dviejų Frostas išleido Barnardą prie namų.

– Rytą galėsi, sūnau, pasilepinti lovoje. Anksčiau kaip aštuonios tikrai neatvažiuosiu.

Klaivui sverdėjant prie durų, apsnūdusios jo smegenys dar sugebėjo apskaičiuoti, kad geriausiu atveju jis gaus pamiegoti pusšeštos valandos. Atvejis pasitaikė kuo geriausias, nors galų gale miegojo Klaivas daug trumpiau, nei planavęs. Užtrenkdamas automobilio dureles, Frostas pastebėjo globotinio lange šmėstelint kaštoninius plaukus ir nuogą kūną.

Inspektorius atsiduso. Namuose, tokiuose pat šaltuose, negyvuose kaip anie Longlio kelyje, jo grįžtančio nelaukė niekas. Dujų nėra, elektros nėra, nuogų moterų nėra. Prisiminęs, kad kriminalistas seržantas Henlonas turėjo paskambinti dėl masalo prie banko, Frostas susisiekė su operatyvininkais. Šie jokių

naujienų neturėjo. Barnardo kambaryje įsižiebė šviesa. Stebėdamas, kaip kitapus užtrauktų užuolaidų susilieja du šešėliai ir šviesa užgęsta, inspektorius pasijuto kone vujaristas. Po šimts plynių, juk gimtadienis, staiga apsisprendė jis ir, užkaukinęs variklį, nudūmė Pirties kelio, dėkui municipalitetui, šviežiai pabarstyto druska, link. Frostas be gailesčio mygo greičio pedalą, pro šalį skriejo telegrafo stulpai, greitmačio strėliukė virpčiojo ciferblato pakraštyje. Teisingai, imk ir nusižudyk per patį gimtadienį!

Jis vos nepralėkė posūkio. Paskui trinksėjo per duobes ir provėžas, kol galiausiai, įveikęs pusę gatvelės, sustojo prie namo ties sankryža ir išjungė variklį. Nors metas buvo vėlus, pirmo aukšto langas viltingai švietė.

Akimirką padvejojęs, Frostas išlipo iš automobilio – tiesiog prieš skaudžiai geliantį vėją – ir susyk iki kulkšnių įsmuko į sniegą. Pastumti varteliai išbrėžė jame lenktą vagą. Palikdamas gilias pėdas, inspektorius nuklampojo prie durų. Nuspaudė skambučio mygtuką. Kelias akimirkas buvo tylu, paskui moteriškas balsas paklausė:

– Kas ten?

– Džekas Frostas.

– Dievuliau! – Spragtelėjo užraktas, ir durys atsivėrė. Ji vilkėjo chalatą, rankoje laikė pusiau nugertą stiklą. – Kokio velnio nori?

– Užsukau pasisveikinti, – atsakė Frostas.

– Ką? Pusę trijų ryto? Na tai jau pasisveikinai. Dabar gali sukti namų link.

– Ak... – pratarė jis nusiminęs.

– Tiek to, užeik. Vikriau. Sušaldysi mane į ragą.

Inspektorius įžengė į jaukumo karalystę. Laukujės durys užsitrenkė, Treisė, Maletas, griaučiai, visas pasaulis liko už jų.

Ji nusivedė jį į pritemdytą svetainę, išklotą ilgo plauko kilimu. Iš stereogrotuvo kolonėlių lyg sirupas sunkėsi naktinė muzika. Minkšta, šokolado spalvos sofa be atlošo buvo prisigėrusi židinio skleidžiamos kaitros.

– Jei jau atėjai, galėtum bent paltą nusivilkti.

Jis nusimetė apsiaustą, šaliką subruko į kišenę ir nuėjo prie nedidelės drabužinės koridoriuje. Kai grįžo, ji, pakreipusi galvą, sėdėjo ant sofos ir žiūrėjo į jį.

– Įpyliau ir tau.

Frostas klestelėjo šalia jos ir nuo staliuko paėmė sklidiną stiklą.

– Na, Džekai, už mus.

Ji išlenkė savąjį gėrimą vienu mauku, o jis gurkšnojo lėtai, tuo pat metu nužiūrinėdamas ją. Net ir papilnėjusia figūra, net, geranoriškiausiu spėjimu, keturiasdešimties, ji vis dar atrodė neblogai.

– Tai kas nutiko trečiadienį? – paklausė.

– Trečiadienį? – suraukęs antakius, paklausė jis ir tuojau pat suvaitojo. – Kad mane skradžiai, bene buvau ką nors pažadėjęs?

– Taip, kad tave skradžiai, – vestis pietų. Tikėjaisi atsilyginti už pirmadienį, kai irgi užmiršai.

– Ak, Širle, atsiprašau. Prižadu, išpirksiu visas savo kaltes.

– Atsiprašai?! Tu tik atsiprašinėti ir sugebi. O aš laukiau... valandų valandas laukiau. Ir še – lyg niekur nieko atsibeldi pusę trijų ryto ir tikiesi su manimi sugulti.

– Dabar ne visai pusė trijų, – atsakė Frostas.

Gulėdama ant sofos, ji stebėjo, kaip jis atsikrato paskutinių drabužių ir deda juos ant atsainiai numesto chalato. Paskui ji pasislinko, kad jam užtektų vietos šalia. Jis jau beveik buvo ją apkabinęs, kai vyriškas balsas staiga pasakė:

– Inspektoriau Frostai. Operatyviojo valdymo centras – inspektoriui Frostui.

– Kas čia dabar? – kimiai paklausė ji.

Frostas pridėjo pirštą prie lūpų, o kita ranka paėmė asmeninį siųstuvą. Ji pirštų galiukais švelniai perbraukė jam nugarą. Jis atsiliepė kuo ramiau:

– Frostas. Centre, kas atsitiko?

– Pone Frostai, žinia nuo kriminalisto seržanto Henlono. Įsilaužimas į Gutaimų juvelyrinę Aukštojoje gatvėje. Pagrobta dirbinių už dvidešimt penkis tūkstančius svarų.

Dabar ji pirštais vedžiojo sudėtingą piešinį jam ant strėnų. Frostas iš paskutiniųjų stengėsi, kad nedrebėtų balsas.

– Ką nors suėmėte?

– Ne. Įvykio vietoje atsidūrėme per kelias sekundes, bet nusikaltėliai jau buvo paspruke. Ar užtverti išvažiuojamuosius kelius iš miesto?

– Velniop užtvaras! Tik sugaištume. Pasakyk Henlonui, kad nusiųstų porą vyrų prie Semio Džeikobso lažybinės – stebėti abiejų išėjimų. Tegul laukia kur nors užsiglaudę ir suima kiekvieną, išėjusį iš lažybų punkto. Aišku?

– Taip, sere.

– Dar pasakyk kriminalistui seržantui, kad mudu susitinkame prie Semio kontoros maždaug... – Širlė prisiglaudė prie Frosto, aistringai alsuodama – ...už pusvalandžio. Gal šiek tiek vėliau. Baigiau.

Jis išjungė ryšį ir numetė ant brangaus kilimo. Židinio ugnis buvo kaitri, sofa minkšta, o Širlė – nuostabi. Siųstuvas tuščiai marmėjo apie sudaužytus automobilius, girtuoklių peštynes, įtartiną triukšmą...

Buvo be penkių pusė keturių, variklis maloniai burzgė, Frostas niūniuodamas papsėjo cigarą, kurį Širlė įteikė jam kaip papildomą gimtadienio dovanėlę. Jis net nusistebėjo, pirmiau neįžvelgęs įstabaus nakties gražumo – sniegas aplink žaižaravo sidabru. Automobilį palikęs netoli lažybinės, likusį galiuką inspektorius nutykino pėsčiomis. Nors vėjas nėmaž nemalšo, Frostui jis atrodė nebe toks žvarbus, tarsi būtų pašiltėjęs apsiaustas.

– Džekai! – pašaukė nuo krautuvėlės durų atsiskyręs tamsus pavidalas. Guviai atpūškavęs raudonveidis storuliukas Arturas Henlonas su tvido paltu ir skrybėle užlenktais kraštais pranešė: – Niekas nei įėjo, nei išėjo.

– Gerai, – sumurmėjo inspektorius. – Klok aplinkybes.

Štai ką jam papasakojo Henlonas. Juvelyrinės savininką, kuris ten pat ir gyvena, be penkiolikos trys pažadino įnirtingas beldimas į duris. Iškišęs galvą pro antro aukšto langą, jis išvydo patruliuojantį policininką. Šis pasakė savininkui, kad suveikė juvelyrinės signalizacija – nuovadoje gautas signalas – ir kad norėtų apsidairyti viduje. Juvelyras nulipo žemyn, išjungė signalizaciją ir atrakino duris. Tada „konsteblis“ smogė jam ir apiplėšė parduotuvę.

– Aišku, – pasakė Frostas. – Ką gi, pažiūrėkime, kaip Semiui sekasi verslas.

Jie priėjo duris su iškaba SEMIS DŽEIKOBSAS, ŽIRGŲ LENKTYNIŲ LAŽYBOS ir inspektorius nuspaudė skambučio mygtuką.

– Kodėl čia? – šnibždomis paklausė Henlonas. – Kas nors pastukseno?

– Nuojauta, – burbtelėjo Frostas ir, matydamas, kad skambutis nepadeda, spyrė į duris.

Staiga viduje kažkas sujudo, sutrinksėjo kitos durys, pasigirdo grumtynių triukšmas. Kažkas mėgino pasprukti pro tarnybinį išėjimą. Bet ten budėjo pareigūnas. Veikiausiai jis ir sušuko:

– Na ne, neišdegs!

Priglaudęs veidą prie stiklo, Frostas įžiūrėjo konsteblį, kuris, užlaužęs besipriešinančiam tipui rankas, stūmė jį į vidų. Galų gale įstūmęs, atrakino duris į gatvę ir pranešė:

– Sere, sugavau mėginant pabėgti.

Henlonas žibintuvėliu pašvietė sučiuptajam į atgrasų veidą ir pergalingai sušuko:

– Sidas Sekstonas! Ir ką gi čia veiki, Sidai?!

Sidas nešvankiai plūdosi – šit ką jis tuo metu veikė. Henlonui įkliuvo išties stambi žuvis. Sekstonas buvo įsilaužimų meistras, už smurtinius apiplėšimus teistas jau penkis kartus. Jo asmens byla vos tilpo į kelis puslapius.

– Kur Semis? – svyruodamas ant kulnų ir čiaupsėdamas cigarą, paklausė Frostas.

Lyg atsakydamos jam, laiptų viršuje atsivėrė durys ir tamsą perskrodė šviesos spindulys, kurį tuojau pat užstojo brangiu chalatu vilkįs storas plikis su žarstekliu.

– Kas ten? – paklausė jis, žiūrėdamas žemyn.

– Policininkai, pone Džeikobsai, – atsakė inspektorius. – Tikri.

Semis nuleido žarsteklį ir nulipo žemyn.

– Pone Frostai! – nustebęs šūktelėjo. – Kas čia dedasi?

– Pone Džeikobsai, ar pažįstate šį žmogų? – Žibintuvėlio spindulys vėl nukrypo įsilaužimų meistrui į veidą. Semis apsimetė įdėmiai į jį įsižiūrėjęs, paskui apgailestaudamas papurtė galvą.

– Pirmą kartą matau. O ką?

– Prieš kelias minutes sulaikėme šį žmogų, mėginant pabėgti iš jūsų valdos. Tikriausiai įsilaužė.

– Įsilaužė? Neįmanoma, – suraukęs antakius atsakė Džeikobsas.

– Jis puolė štai pro šias duris, tiesiai konstebliui į glėbį, – primygtinai paaiškino Henlonas.

Semis kyštelėjo ranką į chalato kišenę, išsiėmė ilgutėlį cigarą – Frostui su savuoju nebuvo ko nė lygintis – ir neskubriai užsidegė.

– Ką gi, kadangi niekas nedingo...

– Pone, nebūkite toks tikras. Reikėtų patikrinti.

Lažybininkas ir nusikaltėlis baimingai susižvalgė.

– Ne! Nėra jokio reikalo, – nukirto Džeikobsas.

Bet Frostas jau buvo palypėjęs laiptais.

– Pone Džeikobsai, viršuje – jūsų butas, ar ne?

– Taip, ieškokite sau sveiki.

Palengvėjimas buvo toks akivaizdus, kad Frostas iš karto nulipo žemyn. Jis parodė į patalpą už barjero.

– Ką laikai biure, Semi? Jis galėjo ką nors pavogti iš ten.

Apkūnusis šeimininkas nusikvatojo, net pečiai suliulėjo.

– Ten jis galėjo rasti nebent kelis rašiklius ir lažybų korteles. Jeigu ir paėmė – tiek to, dovanoju.

– Tu, Semi, pernelyg dosnus. Dėl viso pikto mes vis tiek užmesime akį. Privalome – vien iš pagarbos tau, uoliam mokesčių mokėtojui ir doram piliečiui.

Tarnybinėje patalpoje Džeikobsas pačiupinėjo į sieną įleisto pilko seifo rankenėlę ir pasakė:

– Neliestas. Be rakto čia ir neįlįsi. Klausykite, jau vėlu. Paleiskite tą žmogų, ir tiek. Rašyti pareiškimo aš neketinu.

– Nebus blogiau, jei dirstelėsime, kas seife, – sumurmėjo Frostas.

Džeikobsui iškilo daugybė kliūčių. Raktas buvo viršuje, balažin kur nukištas. Metas – vėlyvas. Jeigu pareigūnams būtų nesunku užeiti rytoj...

– Palypėk, Semi, į viršų ir atsinešk raktą, būsi geras berniukas, – paragino inspektorius.

Lažybininkas išsiėmė iš burnos cigarą ir įsmeigė žvilgsnį į žioruojantį galą.

– Neprivalau, – pratarė.

– Ne, neprivalai, – maloniai sutiko Frostas. – Vaikyti policininkus – piliečio teisė, bet jeigu mums teks išsirašyti kratos orderį, tai reikš, kad gaišime laiką ir papildomai išlaidausime. Tokie dalykai atsiliepia mokesčiams, o jie ir šiaip užtektinai dideli.

– Taigi. Aš moku mokesčius. Jūs ateinate su kratos orderiu, – gūžtelėjęs pečiais, ramiai pasakė Džeikobsas.

– Kaip sau nori, Semi, bet turėk galvoje: kol ateisime su orderiu, pora mano pareigūnų saugos seifą. O tu nespėsi lakstyti į tualetą. Mes vis tiek pasižiūrėsime, kas seife, tad ar verta tempti gumą?

Semis tėškė cigarą į grindis ir sumynė.

– Džekai, koktus šunsnuki, tu žinai, kas seife, ar ne?

– Deja, taip, žinau, Semi, – maloniai nusišypsojęs, atsakė Frostas. – Pasitaikė vienas tų retų atvejų, kai aš neklystu. Manau, raktas guli dešiniojoje tavo kišenėje.

Taip ir buvo. Panarinęs pečius, įveiktas Semis žengė prie seifo, bet inspektorius jį sustabdė.

– Luktelėk. – Henlono ir konsteblio jis paprašė palaukti už durų. – Noriu šnektelėti su ponu Džeikobsu asmeniškai.

Išeidamas Henlonas klausiamai pažvelgė į Frostą.

– Na ko? – paklausė lažybininkas, jau pasirengęs atrakinti seifą.

Frostas susikišo rankas į kišenes ir užvertė akis į lubas.

– Semi, jaunų policininkų šantažavimas – baisiai sunkus nusikaltimas. Už tai gautum mažiausiai antra tiek nei už plėšimą. Bet šiandien mano gimtadienis, o ir Kalėdos čia pat, tad būsiu kilnus. Jei neprasižiosi apie vieną Dentono nuovados policininką, aš nutylėsiu šantažą. Ką manai?

– Saviškių kailį patys ir saugokit, po galais, – suniurzgė Džeikobsas ir gūžtelėjo pečiais. – Bet aš neturiu ko prarasti. Sutarta, Džekai.

– Na tai kur jo skolos raštelis?

Seifo durelės atsivėrė, Semis įkišo ranką ir išėmė už tvarkingomis krūvelėmis sudėtų juvelyrinių dirbinių bei laikrodžių ir sulankstytos policininko uniformos gulėjusį voką. Padavė jį inspektoriui. Jis peržvelgė voke buvusį raštą ir sudegino jį, prikišęs žiebtuvėlį. Tada pasikvietė kitus.

Kai grįžo į automobilį, bažnyčios laikrodis išmušė keturias. Frostas išsuko iš šalutinės gatvelės ir nuvažiavo namo. Bylą jis buvo perdavęs Henlonui.

– Arturai, manęs čia nebuvo. Šįvakar, be šitų, suėmiau dar du tipus, gana jau man šlovės ir popierizmo. O tu pasiraitok rankoves ir imkis bylos. Juk tau reikia išmaitinti vaikus ir didelį skrandį. Pasakysi, kad veikei, remdamasis gauta informacija. Semis manęs čia nepainios.

Jis knaptelėjo ir sumirksėjo. O Dieve, vos neužmigo prie vairo. Pirmą kartą gyvenime. Kurgi bus atsidūręs? Netikėdamas savo akimis, apsižiūrėjo stovįs prie namų. Vadinasi, vairavo apsnūdęs, nesusivokdamas sukiojo vairą, kirto perėjas. Jei būtų pasipainiojęs koks pėsčiasis... Jis nusipurtė ir prisiminė tą nelaimėlį aštuoniolikmetį priimamajame. Nuleido šoninio lango stiklą, kad šaltas oras padėtų greičiau atitokti. Vargšas vaikis. Jam paprasčiausiai nepasisekė.

Išjungęs variklį, Frostas nuėjo namo. Greitosiomis nusirengė ir užmigo, vos padėjęs galvą ant priegalvio. Bet sapnavo ne mirtį ir dūlėsius, o Širlę.

Rytą automobilį rado neužrakintą, nuleistu stiklu. Raktą buvo palikęs spynelėje. Vis dėlto mašinos niekas nepavogė, vadinasi, jam vis dar sekėsi.

TREČIADIENIS

TREČIADIENIS (1)

Nuovados seržantas Bilas Velsas, užsikvempęs ant registracinio barjero, su skausminga išraiška veide skaitė šviežią laikraštį. Buvo trečiadienio rytas, penkios po aštuonių.

– Kas naujo? – stabtelėjęs pasiteiravo Frostas. Jiedu su Klaivu ėjo į kabinetą.

Velsas, liūdnai linguodamas galvą, nykščiu parodė į pirmą puslapį.

– Džekai, esu gyvenime matęs baisių dalykų, bet tai – tiesiog siaubinga. Vargšas žmogus – galima pamanyti, kad jie ten, redakcijoje, daro plastines operacijas.

Inspektorius paėmė laikraštį ir pažvelgė į savo paties nuotrauką, darytą rezidencijoje jam atsiimant ordiną.

– Dievuliau, koks stuomeningas eržilas! Kas jis – Erolas Flinas?

Itin stambiu šriftu išspausdinta antraštė rėkte rėkė: NUŠAUTO BANKO PLĖŠIKO GRIAUČIAI 32 METUS IŠGULĖJO ŽEMĖJE. Nedidelė, bluki Treisės fotografija buvo nukišta į puslapio apačią. Prierašas skelbė: Viltys rasti dingusią mergaitę blėsta. Frostą perėmė drebulys. Buvo paliovę snigti ir gausios ieškotojų pajėgos ruošėsi vėl kibti į darbą. Bene šiandien teks sumauta priedermė vežtis mergaitės motiną į lavoninę, pagalvojo jis.

– Girdėjai, kad naktį Arturas Henlonas kai ką suėmė? – pasiteiravo Velsas.

– Aha, – jau nueidamas sumurmėjo Frostas. – Arturas – rimtas vyras. Jis negaišta laiko, skaitydamas laikraštpalaikius.

Jiedu su Klaivu iš karto ėmėsi darbo ir įniko į Beningtono banko apiplėšimo bylą, tik staiga inspektorius garsiai suvaitojo ir priminė jaunajam kolegai apie instruktažą, prasidėjusį prieš dešimt minučių. Netrukus abu, lydimi išraiškingo Maleto žvilgsnio, susigėdę ir atsiprašinėdami spraudėsi tarp pasitarimo dalyvių.

– Pavėlavusiems pakartosiu, kad siūlau išplėsti paieškos plotą, – tarė skyriaus viršininkas.

– Beprasmiška ką nors plėsti, kol trūksta žmonių, – atsiliepė Frostas. – Dėl pajėgų stygiaus mes net tų vietų, kur labiausiai tikėtina mergaitę rasti, negalime apieškoti kaip pridera.

– Sutinku, bet, jeigu būtumėte atėjęs laiku, inspektoriau, žinotumėte, kad aš ketinu Policijos viršininko prašyti daugiau pagalbos.

Vienas nulis Akiniuočio Hario naudai, pagalvojo Frostas ir nebeištarė nė žodžio, o kai skyriaus viršininkas išėjęs uždarė duris, paniekinamai vyptelėjo jam įkandin ir persėdo prie kriminalisto seržanto Martino.

– Džordžai, tikiuosi, tau manęs neprireiks? Būsiu banke, dėl triakės kaukolės bylos. Jei nutiktų kas ypatingo, pranešk per siųstuvą. – Jau nueidamas inspektorius stabtelėjo. – Ponia Aphil šįryt prabudo ne savo lovoje ir veidrodžio virš galvos neišvydo. Tegul kuri nors mūsiškių parveža ją namo. Kad ir ta, su apgamu ant pilvuko. Kaip ten ją?..

– Heizelė! – vienu balsu atsakė Džordžas Martinas ir Klaivas.

Beningtono banko valdytojas Hadsonas buvo įkūnus tamsiaplaukis skrupulingai nugremžtu smakru. Jis atkišo svečiams paspausti putlią ranką, pasiūlė moketu aptrauktas kėdes ir paprašė sekretorės pasirūpinti kava.

– Spėju, atvykote dėl tų griaučių. Šįryt skaičiau laikraštyje.

– Taip, sere. Atrodo, gali būti kadaise dingęs jūsų kasininkas. Tikėtumės išsamios informacijos apie visus, kas čia dirbo 1951-aisiais.

Hadsonas dideliu parkeriu su aukso apvadėliu brūkštelėjo kelis žodžius į atmintinę.

– Visų darbuotojų bylos saugomos kadrų skyriuje centriniame biure. Man reikės kreiptis ten. Suprantama, aš tada dar nedirbau, bet jūs galėtumėte pasikalbėti su mano pavaduotoju Rupertu Garvudu, – nusišypsojęs pasiūlė jis. – Jis dalyvavo tuose įvykiuose. Tiesą pasakius, tada vairavo automobilį ir buvo sužalotas.

– Gerai sakote, sere, – ištarė Frostas. – Ar galėtume su ponu Garvudu susitikti?

Hadsonas elegantiškai pakėlė šviesiai pilko telefono ragelį.

– Brenda? Hadsonas. Būkite maloni, paprašykite pono Garvudo užeiti į mano kabinetą. Ką? – Jis dirstelėjo į laikrodį ant sienos. – Rodos, jam tai nebūdinga? Ir net neskambino? Tikiuosi, nesusirgo. Paprašykite pono Fokso perimti jo darbus. – Valdytojas padėjo ragelį ir, suraukęs antakius, atsigręžė į Frostą. – Deja, iškilo šiokia tokia kliūtis. Ponas Garvudas neatėjo į darbą. Brenda skambino jam į namus – neatsako. Labai keista ir visai jam nebūdinga.

Hadsonas vėl kažką užsirašė. Abu kriminalistai susižvalgė.

– Pasakykite adresą, – paprašė Frostas. – Grįždami užsuksime pas poną Garvudą. Jei prasilenksime, ir jis pasirodys darbe, gal paprašytumėte, kad paskambintų man į nuovadą? Rodos, kažkur turėjau kortelę.

Ilgai ieškojęs, inspektorius trupinių pribyrėjusios kišenės gelmėje galų gale surado apsitrynusią vizitinę kortelę užlinkusiais kampais ir padavė Hadsonui. Šis paėmė ją dvejodamas ir buvo bekišąs po perregimos stalviršio plokštės kampu, bet nutarė būsiant

mandagiau padėti prie sąvaržėlių dėklo. Ir čia pat suirzo, išvydęs, kaip inspektorius maigo jame cigaretę.

Kunigų Rūmų 38, kur gyveno Garvudas, buvo 1938-ųjų statybos rezidencija akmenukų tinku aptaisytomis sienomis. Frostas ir Barnardas apsnigtu taku, brisdami pienininko paliktomis pėdomis, nuėjo iki prienamio. Čia, ant laiptelio, stovėjo rytinė pinta pieno. Visos užuolaidos buvo užtrauktos. Frostas nuspaudė skambučio mygtuką. Jie išgirdo viduje tilindžiuojant. Kiek luktelėjęs inspektorius paskambino dar kartą, tada pamėgino dirstelėti pro plyšį paštui įmesti. Pajudintas rytinis laikraštis nukrito viduje ant demblio.

– Regis, namie nieko nėra. Ne prieš gerą, – pasakė Frostas. – Kaimynė nužiūrinėja mus iš už užuolaidos. Veikiausiai mėgėja visur kaišioti nosį. Gal turės ką papasakoti.

Kaimynė buvo nė akimirką neužsičiaupianti namisėda su plaukų suktukais ir dygsniuotu, rausvai violetiniu chalatu. Jeigu ponams reikią pono Garvudo, tai jis šiuo metu banke. Ne, nevedęs – gyvenąs su Rojumi... Oi ne, ne! Ponas Harvudas – ne iš tų... Rojus – auksaspalvis retriveris. Keista, kad ponai paskambinę neišgirdo jo lojant. Įprastai, kam nors atėjus, šuo skalija kaip pašėlęs.

Frostas padėkojo niekaip nenutylančiai moteriškei ir jiedu su Klaivu grįžo prie automobilio.

– Nepatinka man, sūnau, – pasakė inspektorius. – Susisiek su operatyvininkais, tegul paskambina į banką. Jei Garvudo vis dar nėra darbe, bankui derėtų apsižiūrėti, ar pavaduotojas nepaspruko, prisikimšęs kišenes. – Matydamas, kad Klaivas grabalioja po

šiukšles ant lentynėlės po prietaisų skydu, jis paklausė: – Kas nutiko, sūnau?

– Nerandu jūsų siųstuvo.

Kristau švenčiausias! – Frostas susizgribo, naktį palikęs jį ant Širlės kilimo.

– Et, bala jo nematė. Iš kiemo pusės durys gali būti neužrakintos. Reikėtų patikrinti.

Pakeliui jie užmetė akį ir į Garvudo garažą. Ant vartų kabėjo spyna, bet pasistengę jiedu pravėrė juos tiek, kad galėtų pašviesti į vidų. Žibintuvėlio spindulys krito ant pilko „Hillman Avenger" radiatoriaus. Taigi Garvudas pradingo, automobilį palikęs garaže.

Durys į kiemą vis dėlto buvo užrakintos, švieslaidės nuleistos, ir dirstelėti bent į virtuvę jie negalėjo. Kiemo veją ir grįstą kokių dešimties kvadratinių pėdų aikštelę prie namo dengė vientisas, storas traškaus sniego sluoksnis. Vidur tos baltumos pūpsąs pailgas, šiek tiek išlenktas kauburėlis atrodė keistai. Frostas nedrąsiai bakstelėjo į jį bato nosimi. Toje vietoje treškėdamas nubyrėjo ledokšnis. Smalsumo suimtas inspektorius pasišaukė Klaivą ir ėmė pirštais kapstyti sniegą. Šiek tiek giliau šis buvo rausvas, o dar giliau, po ryškiai raudono ledo pluta, styrojo aštrūs, auksinio atspalvio šeriai. Suledėjęs kailis. Jie rado Rojų, Garvudo retriverį. Šuns galvą margino sušalusio kraujo srovelės, rudos akys priekaištingai spoksojo į nešvarius inspektoriaus batus.

Frostas nukreipė akis į šalį. Veikiausiai ir Treisės kūnas bus toks pat suragėjęs, žvilgsnis – sklidinas priekaišto.

Kuičiantis prie užpakalinių durų – Frostas tuo metu vieną po kito bandė savo visrakčius, – juos užpuolė du vyrai. Vienas jų skausmingai užlaužė ranką

inspektoriui, kitas prispaudė Klaivo galvą prie durų. Frostas iš visų jėgų spyrė kulnu, ir užpuolikas suriko iš skausmo. Atsigręžęs inspektorius išvydo policininkus.

– Mulkiai neraliuoti! – sušnypštė.

Jį laikąs konsteblis apstulbęs atleido gniaužtą.

– Inspektorius Frostas?! – suvapėjo, vis dar neatsigaudamas po spyrio.

– O ką tikėjaisi pamatyti, prišutėli tu, – Džeką sušiktą Skerdiką?

Kad atlėgtų skausmas, konsteblis trynėsi koją, o inspektorius – dešinįjį petį. Klaivas nosine šluostėsi sukruvintą nosį.

– Ar gerai jautiesi? – paklausė jo Frostas.

Barnardas tik linktelėjo.

– Sere, atsiprašome, – prabilo antrasis policininkas, – bet mums buvo pranešta apie du įtartinus asmenis...

– Džiaukitės, kad mes – ne plėšikai ir ieškinio dėl žiauraus elgesio nepateiksime. Tu šit sulaužei mano kolegai nosį, – atšovė inspektorius. Klaivas, prisidengęs veidą krauju permirkusia nosine, rūsčiai į jį dėbtelėjo. – Mums reikia patekti į vidų, – paaiškino Frostas. – Kažin kaip būtų paprasčiausia?

– Anglinės lataku, – atsakė pirmasis konsteblis ir nušlubčiojo jo parodyti.

Vasarą šiame rajone būta ne vieno įsilaužimo į atostogaujančių gyventojų namus. Vagys pasinaudodavo greta pagrindinių durų įrengtais anglių latakais. Daugumos apvogtųjų namų duryse buvo įtaisyti patikimi užraktai, neįveikiami net prityrusiems plėšikams, o štai ant latakų dangčių kabojo pačios paprasčiausios spynos. Nejaugi kas nors pasigvieš anglių? – tokia

logika rėmėsi namų savininkai. Bet jeigu įsibrovėliui pavykdavo patekti į lataką, likdavo tik nušliuožti juo į rūsį ir išeiti pro šio duris.

Dangtį jie atvožė nesunkiai. Duris iš rūsio į koridorių užstojo didžiulė anglių krūva.

– Teks ropštis per kaugę. Užduotis – ne iš švariųjų, – reikšmingai kostelėjęs pasakė vienas konsteblių.

Frostas maloniai nusišypsojo Klaivui.

– Laimė, su mumis štai – policijos viršininko sūnėnas. Ką gi, sūnau, deja, naujokams atitenka tam tikros priedermės. Pasistenk šių puikių, švarių anglių neaptaškyti kraujais.

Barnardas abejingai priėjo prie angos ir, nelygiu lataku nučiuožęs žemyn, iki kulkšnių įsmuko į anglį. Stovėti ant tokio nestabilaus pagrindo buvo nepatogu, sukilusios sausos dulkės sėdo už apykaklės, smelkėsi į kraujuojančias šnerves, graužė akis. Klaivas pamėgino užsikeberioti ant krūvos viršaus, bet anglys sprūdo iš po spazmuojančių kojų, ir jis jautėsi taip, tarsi žemyn slenkančia eskalatoriaus juosta bėgtų į viršų. Srūvantis prakaitas įjuodusiame kriminalisto konsteblio veide palikdavo balkšvas vageles. Vis dėlto galų gale jam pavyko per kaugę persiropšti. Rūsio durys buvo be rankenos, o kitoje pusėje – užkabintos. Veikiausiai Garvudas žinojo apie įsilaužimus.

– Sūnau, išspirk jas! – patarė Frostas.

Pirmąjį spyrį durys atlaikė, užtat išgriuvo pats Klaivas. Iš antro karto jas išlaužęs, jis užkopė laiptais ir atsidūrė koridoriuje, išklotame šviesiu kiliminiu taku. Barnardas pasijuto nejaukiai, mindamas jį nešvariais batais. Mažne pirštų galais nutykinęs prie net neužsklęstų laukujų durų, įleido inspektorių. Šis kilstelėjo skrybėlę ir įteikė Klaivui butelį pieno.

Konstebliams inspektorius pasiūlė palaukti lauke.

– Šis džentelmenas nenori, kad su savo klumbokais tryptumėte švarias grindis.

Įėjęs į vidų, Frostas pirmiausia pravėrė duris į svetainę ir tyliai švilptelėjo. Čia tvyrojo netvarka, stalčiai buvo ištraukti, jų turinys išverstas ant grindų, matyt, karštligiškai kažko ieškota. Jiedu su Klaivu greitosiomis apsidairė ir nuėjo prie kitų durų. Virtuvė už šių skendėjo tamsoje, mat šviesiaidės buvo nuleistos. Frostas apgraibomis surado jungiklį ir įžiebė šviesą. Gana ankštoje patalpoje buvo daug nerūdijančio plieno ir plastiko. Ant mėlynomis ir geltonomis plytelėmis išklotų grindų išsipleikęs gulėjo žmogus.

Po mėlynu chalatu, išmargintu rytietiškais raštais, vyriškis vilkėjo pilką nailoninę pižamą. Tysojo ant nugaros, prasižiojęs, sakytum, iš nuostabos. Kairė akis spigino į lubas. Vietoj dešinės raudonavo kraujo prikrešėjusi skylė. Kruvinas buvo ir skruostas, ant grindų telkšojo klanas.

Sudarkytoji akiduobė kėlė Klaivui šleikštulį, bet kartu ir hipnotizavo. Jis nenorėjo į ją žiūrėti, bet neįstengė nukreipti žvilgsnio į šalį. Galiausiai skrandis vis dėlto neištvėrė ir kriminalistas konsteblis išpuolė iš virtuvės. Frostas girdėjo jį žiaukčiojant lauke ir vylėsi, kad globotinis nebus apvėmęs gražiojo kiliminio tako.

Sumoję, kad kažkas negerai, abu konstebliai suėjo į vidų ir atšlijo, išvydę lavoną. Inspektorius mostu paragino juos išeiti. Virtuvėje ir be jų nebuvo kur apsisukti.

– Vyručiai, verčiau praneškite nuovadai. Tegul siunčia visą ekspertų grupę. Pasakykite, kad nušautas Rupertas Garvudas.

Atvažiavę ekspertai sukėlė gerai organizuotą sumaištį – zujo po namą, matavo, apžiūrinėjo, fotografavo, ėmė pirštų atspaudus. Patologas su padėjėja, iš inspektoriaus išgirdę, kad šįsyk lavonas – mėsingas, užsidarė virtuvėje.

Frostas ekspertų nemėgo. Svetima jam buvo jų kalba, viską apibrėžianti tiksliai ir aiškiai, kalba, kurioje tokie žodžiai kaip nuojauta, intuicija, atsitiktinumas neegzistavo. Taigi jis, stengdamasis niekam neužkliūti, sėdėjo ant laiptų ir rūkė. Pelenus kratė ant storos polietileno plėvelės, saugančios šviesų velionio „Wiltoną".

Iš kiemo įėjo Klaivas. Net per veidą nugulusias anglies dulkes buvo matyti, koks jis pabalęs. Pasirengęs prispyrus reikalui vėl pulti laukan, Barnardas klestelėjo ant apatinės pakopos.

– Na kaip, sūnau, ar geriau jautiesi? – paklausė Frostas.

– Atsiprašau, sere, čia per tą akį...

– Neatsiprašinėk. Garbė tau, kad į tokius dalykus vis dar reaguoji, kaip pridera padoriam žmogui. Galėčiau lažintis, po kelių savaičių į kraują gesinsi nuorūkas, kaip ir mes visi. – Klaivas sėdėjo tylėdamas, bijodamas, kad vėl nesupykintų. Inspektorius stengėsi pataisyti jam nuotaiką. – Patologas su savo mergužėle dabar virtuvėje, grožisi ištaškytomis smegenimis. Atmenu, sykį, kai dar patruliuodavau, pasitaikė ypatingas lavonas. Autobusas buvo pervažiavęs galvą...

Barnardas liko dėkingas dviem Frostą pertraukusiems sanitarams su neštuvais. Inspektorius cigarete parodė jiems, kur virtuvė, bet patologas išnešti lavono dar neleido. Į koridorių, smagiai niūniuodamas,

išėjo pirštų atspaudų specialistas su reikmenų lagaminėliu.

– Jeigu virtuvėje baigėte, imkitės svetainės. Kažkas ją sujaukė, – pasakė jam Frostas.

– Puiku, – nusišypsojęs atsakė specialistas. – Tikiuosi, tas kažkas buvo užtektinai kultūringas, kad nusimautų pirštines. Virtuvėje, deja, darbavosi su jomis.

– Nemėgstu žemaūgių išsišiepėlių, – prisipažino Klaivui inspektorius.

Virtuvės durys vėl atsidarė, pro jas išsispraudė aparatais apsikarstęs fotografas. Frostas jo paprašė trijų egzempliorių tuščiosios akiduobės nuotraukos – būtinai išdidintos ir spalvotos, – kad galėtų išsiuntinėti kaip kalėdinius atvirukus. Paskui jiedu su Klaivu ir patys užėjo į virtuvę. Patologas diktavo duomenis, padėjėja užrašinėjo. Marška uždengtas lavonas dabar buvo tarsi daiktas, kurį prireikus galima peržengti. Frostas taip ir padarė.

– Daktare, lauke guli šuo, ne ką gyvesnis už šeimininką. Kai baigsite čia, gal užmestumėte akį? – Inspektorius per maršką batu bestelėjo į kūną. – Ką pasakysite apie vienakį Railį*? Ekspertas vos pastebimai suraukė antakius.

– Na, jis nušautas iš kelių pėdų atstumo. Kulka įėjo pro akiduobę ir įstrigo kažkur kiauše. Išimsiu jį atvožęs. Griūdama auka trenkėsi galva į grindų plyteles, bet to nepajuto. Jau buvo negyva.

– Kai kam sekasi. Mirties laikas?

– Kol kas galime tik spėlioti, – kasydamasis smakrą, atsakė patologas. – Patikimai nustatyti mirties

* Aliuzija į airių liaudies dainos veikėją.

laiką dabar neįmanoma, o remdamasis pirminiais duomenimis, drįsčiau teigti, kad auka mirė vakar vakare, tarp dešimtos valandos ir vidurnakčio. Konkretesnę išvadą pateiksiu po skrodimo.

Pagaliau sanitarams buvo leista lavoną išnešti ir Frostas palydėjo ekspertą iki suledėjusio kauburio kieme. Patologas atsitūpęs švelniai apčiupinėjo šuns galvą.

– Argi ne nuostabūs padarai, tie retriveriai? – sumurmėjo šaltai ir atsitiesęs pasitrynė rankas. – Smūgis buku daiktu, to paties darbas. Trenkta stipriai, bet nemanau, kad norėta užmušti. Šuo tik apsvaigo, o pribaigė jį prakeiktas šaltis.

Frostas sulygino šaliko galus.

– Ačiū Dievui, mums pasipainiojo ne toks pašlemėkas, kuris šaltakraujiškai nudobtų šunį. Parlamentas už tokius darbelius turėtų grąžinti mirties bausmę pakariant. Taigi kada išleido kvapą Fido*? Patologas nenuoširdžiai sukikeno.

– Inspektoriau, į jūsų klausimus neįmanoma atsakyti. Šuo sušalęs į ragą. Būtų tas pat, jei paduotumėte man gabalą šaldytos mėsos ir klaustumėte, kada buvo paskerstas gyvulys. Spėju, kad šuo nugaišo naktį.

– Tai ir šiaip aišku, – suniurzgė Frostas. – Garvudas buvo pedantas. Negyvas šuo jo kieme visą dieną negulėtų. Būtų susyk išmestas į šiukšlių konteinerį. Taigi juos abu nudėjo panašiu metu, tik neaišku, kas iškeliavo į dangų pirmesnis – sargis ar šeimininkas.

* Aliuzija į Italijoje gyvenusį šunį, pagarsėjusį ištikimybe šeimininkui; šiam žuvus, Fido keturiolika metų kiekvieną vakarą atbėgdavo į autobusų stotelę jo laukti.

– Jeigu tai šitaip svarbu, – ekspertas paniekinamai nuprunkštė, – aš skubiai išskrosiu ir šunį.

Jis pasišaukė vieną sanitarų ir paprašė maišo dvėsenai įdėti. Greitosios pagalbos medikas pažvelgė į auksaspalvį retriverį ir jo akis aptemdė liūdesys.

– Vargšelis. Koks niekšas galėjo šitaip pasielgti su šuniu?

– Jeigu mane kada nors nužudys, – pasakė Frostas, – pirmiau būsiu pasirūpinęs, kad mano šuo būtų nususęs, paliegęs ir prasmirdęs. Gal tada kas nors apraudos ir mane.

Pirmas išburzgė juodas patologo „Daimleris", šiam iš paskos, aidžiai užtrenkę dureles, Garvudo ir Rojaus palaikus išvežė sanitarai. Name vėl įsiviešpatavo ramybė.

Frostas uždarė pagrindines duris, užsidegė trisdešimtą tądien cigaretę ir grįžo į virtuvę, kur ant blizgančių paviršių baltavo milteliai, likę paėmus pirštų atspaudus, o ant grindų – kreida išbrėžtas kontūras, panašus į vaiko piešinį. Inspektorius priėjo prie šildytuvo „Ideal Standard" kampe, atidarė pakuros dureles ir pažvelgė į vidų. Ji buvo pilna purių, šviesiai pilkų pelenų ir šaltų, nesudegusių anglies luitų.

– Kaip manai, sūnau, kodėl jis leido ugniai užgesti? Juk žiemą ji turėtų liepsnoti kiaurą parą.

– Na, manau, jį nužudė, nespėjusį nakčiai pakurstyti ugnies. – Klaivas pasistengė, kad balsas skambėtų ne itin pamokomai.

– Džiaugiuosi, sūnau, kad taip pasakei. Užtat dabar turiu retą galimybę blykstelėti išmone. Garvudas buvo su pižama ir chalatu, švarutėlis. Toks pedantas ugnį kurstytų prieš prausdamasis, juk tas darbas – ne iš švariųjų.

– Tuomet gal jis ketino šildytuvą valyti. Kartą kas kelios savaitės tenka leisti ugniai užgesti, kad galėtum išsemti pelenus, kitaip pakura užsikimš.

Frostas patenkintas šyptelėjo.

– Tu teisus, sūnau, galėjo būti ir taip. Manau, galime išbraukti šildytuvą iš keblasčių sąrašo. Ir ačiū Dievui, nelemtų mįslių mums netrūksta ir be jo. Ar ketini dalyvauti kalėdiniuose pietuose ir šokiuose?

– Šokiuose? – perklausė Klaivas, suraukęs antakius. Taip staigiai pakeista tema išmušė jį iš vėžių.

– Šeštadienį rengiami „Kasmetiniai Dentono skyriaus pietūs". Žinoma, eiti į juos niekas neverčia, bet, jeigu nesilankai kasmetiniuose pietuose, paaukštinimo verčiau nesitikėk. Galėsiu atiduoti tau savo kvietimą. – Inspektorius nesąmoningai ištraukė ir vėl įstūmė stalčių. – Užuodi mirties kvapą name? Justi savotiška tuštuma, baigtis. Supranti, ką turiu omeny, ar ne?

Ką tas senas kvailys turi omeny, Klaivas nesuprato, todėl tik abejingai gūžtelėjo pečiais. Jam buvo aišku, kad inspektorius nėmaž nenutuokia, ko griebtis, ir kad žmogžudystės bylą skyriaus viršininkas paskirs tirti kam nors kitam.

– Sere, kokių imsimės veiksmų?

Frostas dirstelėjo sau į riešą.

– Net jeigu ta akiduobė nebūtų sugadinusi apetito, priešpiečiauti vis tiek būtų per anksti. Žinai, kai mirė žmona, mano namai buvo tokie pat tykūs, skausmingai tušti. Aš jų bijojau. O juk ji devynias savaites išgulėjo ligoninėje, namuose net nebuvo, tad kodėl jos mirtis juos taip pakeitė?

– Galbūt pokyčiai vyko jumyse, sere, ne namuose.

– Ko gero, tu teisus, sūnau. – Frosto nuotaika akivaizdžiai taisėsi. – Įsivaizduok sau, pastaruoju metu

man tenka vidutiniškai po vieną lavoną per dieną – jei neskaičiuosime šunų. Galima sakyti, perteklius, keliantis šiokių tokių rūpesčių. Nagi klok savo versiją – kas čia nutiko? Aš manau, kad šuo nušovė Garvudą ir nusižudė, bet mielai išklausysiu ir kitokią nuomonę.

– Garvudas užklupo į namus įsibrovusį plėšiką, ir šis jį nušovė.

Kiek pagalvojęs Frostas apgailestaudamas papurtė galvą.

– Man labai nesmagu siusioti ant taviškės versijos, bet ar nebuvai užėjęs į miegamąjį? Lova nesujaukta, taigi Garvudas greičiausiai buvo dar negulęs ir tvieskė visos šviesos. Net jeigu plėšikas būtų toks bukas kaip aš, ir tat palauktų, kol namo savininkas nueis miegoti.

Bent sykį ir jis teisus, pagalvojo Klaivas ir sušuko:

– Sere, žinau, kaip buvo!

Jis išdėstė savo versiją, žingsniuodamas po nedidelį grindų sklypelį. Inspektorius klausėsi rūkydamas.

– Garvudas tikriausiai turėjo banko saugyklų raktus. Štai ko reikėjo įsibrovėliui. Matyt, bankininkas ne laiku sujudėjo ar ką, ir anas jį nušovė.

Frostas apsičiupinėjo skruostą ir išpūtė dūmų ratilą.

– Sakai, norėta apiplėšti banką? O ką įsilaužėlis darė, nušovęs Garvudą?

– Ieškojo raktų pats, todėl svetainė ir sujaukta.

– Daugiau niekas namuose nesuversta, – pūsdamas dūmus, ėmė samprotauti inspektorius, – vadinasi, rado raktus arba buvo pabaidytas. O jeigu rado, kodėl tuomet neapvogė banko?

– Sere, prie jo budėjo mūsų patrulis.

– Skamba įtikimai, – nenoromis pripažino Frostas. – Nors nuojauta sako, kad nepataikei, bet kai pats

nieko geresnio nesugalvoju... Šūdžiai! – susikeikė jis, mat sutilindžiavo durų skambutis. – Pažiūrėk, sūnau, kas ten atsivilko. Jeigu kepėjas, pasakyk, kad duonos šiandien neimsime; jeigu arklienos pardavėjas, pasakyk, kad vieno kliento jis neteko.

Atsivilko Maletas, kaip visada išsipustęs.

– Inspektoriau, regis, rūpesčiai paskui jus taip ir sekioja, – pasakė jis, apžiūrinėdamas ant grindų išbrėžtą kontūrą.

– Jūs tik dirbate savo darbą, – atsakė Frostas, nesupratęs Maleto, o kai šis paprašė Klaivo trumpai palikti juos vienudu, inspektorių apniko baisiai bloga nuojauta. Bus išsiaiškinęs, kas apdaužė jaguarą, pagalvojo jis, karštligiškai svarstydamas kitas tikimybes ir visas jas atmesdamas. Kol vyriausiasis inspektorius ruošėsi prakalbai, Frosto širdis spėjo nusiristi į kulnus. Galų gale Maletas kyštelėjo ranką į kišenę ir išėmė neatplėštą pakelį „Senior Service".

– Cigaretę... ee... Džekai?

Frostas pajuto sprande nieko gero nežadantį dilgsėjimą. Kalėjimo viršininkas, prieš pranešdamas pasmerktajam, kad šio prašymas atidėti mirties bausmės vykdymą atmestas, tikriausiai irgi pasiūlytų cigaretę. Inspektorius paėmė ją, laukdamas giljotinos ašmenų kirčio.

– Ee... Džekai... šita žmogžudystės byla. Manau, mums reikėtų kreiptis į Jardą.

– Po galais! – sušvokštė Frostas, iš pasipiktinimo mažne paspringęs. – Mes padarysime darbą, o jie pasiglemš šlovę! Ačiū, nenoriu!

Jis įnirtingai užtraukė dūmą ir įsmeigė žvilgsnį į sieną.

– Puiku, – netikėtai lengvai sutiko Maletas. – Pasakysiu policijos viršininkui, kad jūs nieku gyvu nepritariate. Bet ar įveiksite dvi bylas? Juk mergaitė dar nerasta.

– Jeigu galėsiu pasitelkti daugiau žmonių. Žinoma, jei prireiktų.

– Džo... ee... Džekai, jums reikia tik paprašyti. Gerai, vadinasi, sutarta. Jūsų laukia tik kelios įtempto darbo dienos.

Frostas net krūptelėjo.

– Tik kelios dienos? – įtariai paklausė.

– Ee... taip. Inspektorius Alenas baigia pagyti ir netrukus bylas iš jūsų perims.

Ak tu, klastūne! – pamanė Frostas, tad štai kodėl kreipiesi vardu, štai kodėl toks dosnus! Maletas labai gudriai užsiminė apie Skotland Jardą, nors kreiptis ten nėmaž nenorėjo, mat troško, kad visa garbė atitektų Dentono skyriui; jei tyrimas įstrigtų, liktų kaltas Frostas, atsisakęs Jardo paslaugų. O jeigu jam pavyktų abi bylas užbaigti, tada Alenas ir Maletas visus nuopelnus prisiskirtų sau. Gerai, kad skyriaus viršininkui bent užteko padorumo nežiūrėti Frostui į akis.

Užsikosėjęs inspektorius išsiėmė iš burnos cigaretę. Ji pasirodė jam įtartina.

– Sere, šitos, ko gero, dar pigesnės už „Weights"? – paklausė nekaltai, bet Maletas jau buvo išėjęs.

Palydėjęs viršininką iki laukujų durų, į virtuvę grįžo Klaivas. Jam Maletas atrodė orus ir autoritetingas – kaip tik šių savybių trūko Frostui.

– Sere, ką darysime?

– Paprašyk operatyvininkų, kad atsiųstų žmonių – reikia apklausti kaimynus. Gal bus ką girdėję.

Tikėkimės, per televiziją nieko gero nerodė. – Staiga inspektorius paukštelėjo delnu sau į kaktą. – Liurbis!

– Kas atsitiko?

– Nepastebėjai, kaip susimoviau? Prakeiktas lavonas! Juk aš jo neatpažinau. Į pilką pižamą galėjo būti įspraustas koks nors Tomas, Dikas ar Haris. Jeigu tai ne Garvudas, apsijuoksime prieš visą pasaulį. Ką gi, teks banko valdytojui Hadsonui jį atpažinti. Pranešime jam liūdną naujieną, kad banke atsilaisvino viena darbo vieta, ir gudriai užsiminsime, kad jam reikės apsilankyti lavoninėje.

Hadsonas iš karto net nesuvokė, kas jam sakoma. Jis įsistebeilijo į Frostą, lyg šis būtų leptelėjęs ką nepadoraus, paskui nudribo ant kėdės ir nusiėmė akinius.

– Mirė? Rupertas Garvudas mirė?

– Deja, taip, pone Hadsonai.

Valdytojas garsiai išsišnypštė nosį, paskui nosinės krašteliu palietė akių kampučius.

– Garvudas buvo labai geras man. Jis taip nesavanaudiškai man padėjo, kai pradėjau vadovauti šiam skyriui. Nors tikriausiai ir pats tikėjosi valdytojo posto.

Hadsonas vėl išsišnypštė nosį. Gerai, kad nepasakiau apie šunį, pagalvojo Frostas, – turbūt užsiverktų negyvai. Jis užsiminė apie Klaivo versiją – galbūt įsibrovėlis gviešėsi saugyklų raktų, – bet Hadsonas ją kategoriškai atmetė.

– Inspektoriau, Garvudas raktų neturėjo. Norint patekti į mūsų saugyklas, reikia dviejų rinkinių. Vieną turiu aš, kitą paeiliui perima kas nors iš vyresniojo personalo. Pono Garvudo eilė... – Valdytojas patempė lūpą. – ...niekada nebeprieis.

– Ką gi, sūnau, apgailestauju, bet taviškė versija nuėjo velniui į užpakalį, – sumurmėjo Frostas. Klaivas sučiaupė lūpas. Ar būtina taip vaikiškai užgaulioti?

Pagaliau Hadsonui pavyko susitvardyti.

– Inspektoriau, dėl jūsų prašytųjų bylų. Centrinis biuras išsiuntė jas „Red Star" keleiviniu, iš stoties siuntinį paimsime pusę trijų.

– Pone Hadsonai, štai kur tikro bendradarbiavimo pavyzdys. Esu didžiai dėkingas.

Bankininkas oriai šyptelėjo.

– Jei tik galėčiau padėti dar kuo nors... Kad ir kuo...

Įkliuvai, pagalvojo Frostas ir pasakė:

– Tiesą sakant, sere, yra viena problema...

– Klausau jūsų. – Atrodė, Hadsonas nekantrauja kuo nors pasitarnauti.

– Gryniausias formalumas, sere. Ilgai neužtruktumėte. Norėtume, kad atpažintumėte kūną.

Valdytojas išblyško ir pastebimai susitraukė.

– Ak... Ar tikrai?.. Na... gyvenime nesu matęs lavono.

– Štai ir bus jums vertinga patirtis, – atsakė nušvitęs Frostas. – Užduotis visiškai nesudėtinga. Žvilgtelėsite po marška, ir mes pačiu laiku parvešime jus pietauti.

Lavoninė didelėje Dentono ligoninės teritorijoje buvo įsikūrusi greta krematoriumo, iš kurio aukšto kamino virto riebūs, juodi dūmai.

– Šit keletas rankų ir kojų dūmais eina, – ant užpakalinės sėdynės tirtančiam bankininkui smagiai pakomentavo Frostas.

Ankštame vestibiulyje buvo tvanku, bet inspektorius patarė Hadsonui palto nenusivilkti, mat patalpoje, kur guli lavonas, būsią šalta – tikra ledainė.

Ant sienos kabojo laidojimo biurų darbuotojams skirtas raštas: PRIEŠ IŠVEŽANT KŪNĄ, PERSPĖTI BUDĖTOJĄ. Jie perspėjo. Po šiokio tokio ginčo išaiškėjo, kad Garvudo kūnas žurnale neįregistruotas. O jeigu neįregistruotas, paaiškino budėtojas, vadinasi, prie lavono dar dirbama. Dezinfektantais atsiduodančiu pirštu jis dūrė į atitinkamą inventoriaus žurnalo puslapį, kuriame nebuvo įrašyta nė vieno lavono pavarde Garvudas; paskutinis į sąrašą įtrauktas numirėlis buvo vakarykščiai miške sušalęs senas valkata.

– Pone Hadsonai, būkite malonus palaukti, – paprašė Frostas, nutaisęs problemas greitai sprendžiančio žmogaus išraišką. Banko valdytojas vogčia dirsčiojo į išėjimą, tad Klaivas šiek tiek pasislinko ton pusėn, pasiryžęs užtverti kelią, jei lemiamą akimirką Hadsonas sumanytų sprukti.

Pro duris, virš kurių švietė užrašas SKRODIMO PATALPA, įžengęs į stingdantį šaltį, inspektorius pirmiausia pastebėjo iš po drobulės kyšančias vaškines nuogas kojas.

Hadsonas ryžosi atpažinimo procedūros atsisakyti. Pasakė Klaivui negalįs, ir tiek. Atsiprašąs, bet taip jau yra. Būna, kad žmonės ko nors negali, tad štai jis negalįs šito. Barnardas ramino bankininką kaip išmanydamas, bet Frostas, kurio balsą jiedu gerai girdėjo, savo globotiniui anaiptol nepadėjo.

– Daktare, tikiuosi, pakaušio dar nenurėžėte? Atsivedžiau žmogų atpažinti lavono.

Tada durys prasivėrė ir inspektorius įsakmiai pamojo pirštu. Klaivas tvirtai sugniaužė Hadsonui

ranką ir pusiau nusivedė, pusiau nusitempė jį su savimi. Atrodė, nuteistasis mirti kiūtina prie ešafoto.

Baltomis plytelėmis išklotoje patalpoje buvo apstu čiaupų, vamzdžių, žarnelių, iš kurių kliuksėdamas tekėjo vanduo. Pačioje įdomiausioje vietoje sutrukdytas patologas piktai raukydamasis atsitraukė ir nusišluostė rankas į raudoną, guminę prijuostę.

Frostas paragino Hadsoną prieiti. Pirmiausia šiam krito į akis šiurpiai keistos konstrukcijos stalas skylėtu nerūdijančio plieno viršumi su latakais ir visuose kampuose įtaisytais vamzdžiais, nukreiptais į angas grindyse. Paskui Hadsonas ryžosi pažvelgti į kūną, ant to didžiulio stalo užimantį visai nedaug vietos. Garvudas mirties glėbyje atrodė keistai: ryškioje, bet švelnioje šviesoje balta oda, ant juosmens dėl padorumo užmestas rankšluostis, nemaloniai styrantys kojų pirštai.

Kiti laukė. Iš vamzdžio lašėjo neskaidrus vanduo. Bankininkas prisivertė pažiūrėti velionio veido pusėn, bet, žinodamas, kad akiduobė sudarkyta, o ant gretimo stalo guli elektrinis kaulo pjūklas, tučtuojau nukreipė žvilgsnį į šalį. Inspektorius paprašė įsižiūrėti atidžiau. Juk čia taip šalta, pagalvojo Hadsonas, tad kodėl mane pila prakaitas? Jis tik dirstelėjo į lavoną ir vėl nusigręžė. Bet ir to trumpo žvilgsnio pakako: daugiau jis nebematė nieko – vien tą trikdančią, kruviną akiduobę. Paskui ji kažkur išnyko, jos vietą užėmė iš viršaus į jį žiūrinčių susirūpinusių žmonių veidai. Galiausiai Hadsonui aptemo akyse.

Į vestibiulį jis išėjo ašarodamas, sukdamas nosį nuo aitriai trenkiančio amoniako buteliuko.

– Inspektoriau, atsiprašau, labai atsiprašau. Ta...

– Nieko tokio, sere, – ramino jį Frostas. – Puikiai jus suprantu. Dar prisimenu pirmąjį savo lavoną. Senas valkata buvo...

Klaivas išraiškingai sukosčiojo. Banko valdytojui dabar mažiausiai reikėjo pasibjaurėtinų inspektoriaus istorijų.

– Taigi, sere, ponas Garvudas, ar ne?

Hadsonas linktelėjo ir prisiminė akiduobę. Už durų veriamai sudžeržgė pjūklas, ir pareigūnai vos spėjo pastverti vėl griūvantį bankininką.

Vatinėmis kojomis, prakaituotą, pažaliavusį, jie parvežė jį į banką ir grąžino apstulbusiai sekretorei.

– Kas nutiko ponui Hadsonui? – paklausė ši.

Klaivas paaiškino.

Moteris palingavo galvą ir, spausdindama kažkokius dokumentus, pasakė:

– Gaila pono Garvudo. Dar ne toks senas buvo.

– Jo šunį irgi užmušė, – tarė inspektorius, vesdamas valdytoją į kabinetą.

Pamėlusi iš pykčio, sekretorė sužaibavo akimis.

– Auksaspalvį retriverį? Sukrušti šūdžiai...

– Malonėkite kavos, – paprašė Frostas.

TREČIADIENIS (3)

Kriminalisto seržanto Henlono pilvas piktai gurgėjo ir unkštė, mat jo savininkas nė neketino kopti laiptais ir eiti į valgyklą, kur priešpiečiams patiekti mėsos ir serbentų pudingai viliojo tarsi dainuojančios sirenos. Pirmiau Henlonas turėjo papasakoti inspektoriui Frostui, ką pešęs iš pedagogo. Pasibeldęs į duris, seržantas įžengė į tvankumą, apsiaustą tirštos dūmų miglos.

Popierius prie stalo vartęs Frostas sutrukdytas tik apsidžiaugė.

– O, riebioji šūlios pelėda!* Čiupk kėdę.

Henlonas atsargiai prisėdo ant svečiams skirtos išklerusios kėdės ir prisiminė turįs padėkoti Frostui už kalėdinį sveikinimą.

– Ar galime tikėtis, kad užsuksi pas mus per šventes?

Inspektorius papurtė galvą.

– Ne, Arturai, per Kalėdas aš budėsiu, saugosiu skyriaus ramybę. – Pastebėjęs seržanto veide atjautą, jis užtikrino: – Pasisiūliau pats. Namuose neturėčiau ko nusitverti, o čia ne taip jau blogai – nebent koks atsitiktinis girtuoklis priimamajame išvems šventines vaišes. Bet juk Kalėdos tam ir yra. Be to, visada paskambina ir visus mus palaimina mylimas skyriaus viršininkas, tad ko dar galėtum žmogus norėti? Nebent šiek tiek kito žmogaus ir gardaus vaisinio pyrago.

Henlonas sukikeno.

– Džekai, aš kalbėjau su tuo Farnemu, – pasakė, liovęsis kretėti.

– Kas, po šimts plynių, tas Farnemas?

– Mokytojas.

– Na taip, žinoma, barzdyla, ponios Aphil nuolatinis. – Inspektorius spragtelėjo pirštais. – Sekmadienį iš jos viešnamio esą važiavo pas tetulę gerti arbatos, bet tetulė jo kadų kadai neregėjusi. Tad ką Farnemas čiulba dabar?

* Charleso Hamiltono sukurto veikėjo Bilio Banterio pravardė. Pirmiausia pasirodęs berniukams skirtame žurnale „The Magnet" (leistas Didžiojoje Britanijoje 1908–1940 m.), Bilis Banteris ilgainiui tapo romanų, televizijos serialų, pjesių, komiksų personažu.

Kriminalistas seržantas iš kišenės išsiėmė užrašinę. Frostas išsyk susiraukė.

– Tikiuosi, neketini skaityti? Juk kalbėjai su juo vos prieš penkias minutes.

Bet Henlonas elgėsi taip, kaip buvo įpratęs – vis dėlto skaitė.

– Jis prisipažino, melavęs tau, ir atsiprašė. Pas tetą nevažiavo.

– Arturai, skaitai nuostabiai.

– Tad ir nepertrauk. Einantį į geležinkelio stotį, jį užkalbino moteris su leopardo kailiniais.

Leopardo kailiniai, galvojo Frostas, krapštydamas randą. Kur aš juos?..

– Ištvirkėlė Sintija! – staiga sušuko džiugiai ir, matydamas, kaip suglumo Henlonas, pridūrė: – Arturai, nejaugi neprisimeni Sintijos Kolard, pupytės su dviem kalėdiniais pudingais?!

Konditerinė užuomina kaipmat pažadino apkūniojo seržanto atmintį.

– Nežinojau, kad ji grįžusi į Dentoną.

– Maniau, žinai... Bet skaityk toliau. Užkalbintas jis tikriausiai pasakė: „Atsiprašau, sekmadieniais aš to nedarau."

Kantriai palūkėjęs, Henlonas perskaitė:

– Farnemas įsėdo į Sintijos mašiną ir jie nuvažiavo į jos namus.

– O, tai ji jau ir namus turi? – nustebęs sumurmėjo Frostas. – Mėsinės prieduris jai jau nebetinka. – Jis paspragsėjo šratinuku ir pasikasė juo ausį. – Taigi vieną dieną jis apturėjo dvi moteris. Tikriausiai gėdijosi apie antrąją mums sakyti, kad nepalaikytume besočiu. Ką gi, pažiūrėsime, ar Sintija patvirtins to paleistuvio versiją. Arturai, tu jau po priešpiečių?

Arturo skrandis išsyk prabudo ir suurzgė. Mėsos ir dvigubą porciją traškučių!

– Dar ne.

– Puiku, tuomet galėsi užkąsti „Karūnoje". Ten ji gaudo klientus.

Seržanto pilvas nedelsdamas užprotestavo – maistas „Karūnoje" būdavo pasibaisėtinas.

– Džekai, nesu tikras, kad ją atpažinsiu.

– Tad pasėdėk ten, demonstruodamas, koks esi rafinuotai švelnus, ir ji pati prie tavęs prieis. Bet atpažinsi ją ir šiaip – nubalinti plaukai, leopardo kailinukai, ant pilvo tatuiruotė: „Pinigai negrąžinami jokiomis aplinkybėmis."

Iš tualeto, nagų šepetėliu nuo veido nusigremžęs anglies dulkes, grįžo Klaivas. Jam vis dar nieždėjo nugarą, kostiumas buvo suteptas. Barnardas žinojo, kad rytoj teks vilktis prašmatniąją eilutę iš Karnabio gatvės, ir stuobriai nuovadoje vėl šaipysis.

Jis maloniai pasisveikino su storuliuku kriminalistu, naktį taip meistriškai išgliaudžiusiu juvelyrinės apiplėšimą. Apgailėtinasis Frostas to niekaip nesugebėtų.

Kai inspektorius papasakojo Klaivui apie kitus Farnemo sekmadienio žygius, Henlonas išsiruošė ragauti „Karūnos" patiekalų.

– Džekai, būsi čia po pietų? – paklausė jis.

– Abejoju, – atsakė Frostas. – Turbūt eisime į banką. Šiandien radau dar vieną lavoną. Negirdėjai? Garvudo, valdytojo pavaduotojo.

Kriminalistas seržantas sukrėstas krūptelėjo ir įsikibo kėdės atlošo.

– Garvudo?! Juk aš pažinojau jį. Kaip tik jis parūpino mums tarpinę paskolą namui įsigyti.

– Deja, nušautas į galvą. Taigi du lavonai vakar, vienas šiandien. – Inspektorius patraukė pečiais. – Užtat visai gali būti, kad rytoj nerasiu nė vieno.

Sukiauksėjo telefonas. Skambino ekspertai. Frostas susiraukęs išklausė, kas jam sakoma, paskui tylutėliai švilptelėjo ir kažką užsirašė ant Maleto palikto rašto. Padėjęs ragelį, inspektorius kelias sekundes bukai žiūrėjo į aparatą.

– Balistikai, – galiausiai pasakė. – Sako, kad Garvudą nužudžiusi kulka, iššauta iš to paties ginklo, kuriuo prieš trisdešimt dvejus metus nužudytas Fokesas. Jiems atrodo, kad tai gali būti svarbu.

Klaivas įsmeigė akis į Frostą.

– Juos abu nužudė tas pats asmuo?

– Tikiuosi, sūnau. Vadinasi, visus įtariamuosius, jaunesnius nei trisdešimt dvejų, galėtume atmesti. Nagi pasiskubink, Arturai, antraip muštinių su kariu nebegausi.

Į maistą Hadsonas neįstengė net žiūrėti. Jis atsargiai išsriuobė mažytę taurelę chereso, o kai kando sumuštinio su kumpiu, vos neapsivėmė – taip bjauru buvo prisiliesti prie šaltos mėsos. Pirm laiko grįžęs į kabinetą, valdytojas sėdėjo pastiręs, mėgindamas iš atminties ištrinti siaubingąjį rytą ir nuraminti maištaujantį skrandį. Vidaus ryšio telefonas sužviegė klaikiai, kaip pjūklas, rėžiantis vargšo Garvudo kaukolę. Hadsonas pakėlė ragelį prie ausies ir iššvokštė savo pavardę. Sekretorė pranešė, kad vėl atėjo tiedu policininkai.

Beveik iš karto jie įžengė į kabinetą – tasai siaubingai nevalyvas su šaliku ir jo padėjėjas sulaužyta nosimi ir nešvariomis panagėmis. Paėmęs bylas,

inspektorius sausai padėkojo ir pasiteiravo, ar jie galį apklausti banko darbuotojus ir apieškoti Garvudo stalą.

Norėdamas kuo greičiau atsikratyti pareigūnų, Hadsonas tučtuojau nuvedė juos prie rusvai žalios pertvaros. Visi suėjo pro matinio stiklo duris, ant kurių kabojo lentelė: R. GARVUDAS – VALDYTOJO PAVADUOTOJAS.

Frostas atsidrėbė ant sukamosios velionio kėdės ir nusivyniojo šaliką.

– Ar Garvudas turėjo giminių? – paklausė.

– Ne, – atsakė Hadsonas. – Jokių giminių. Vienas kaip pirštas.

Prieš uždarydamas duris, jis išspaudė orią šypseną ir skubiai grįžo į kabinetą.

– Pasidalysime stalą perpus, – pasakė inspektorius ir, kad turėtų peleninę, išbėrė iš dėžutės sąvaržėles. Tada ištraukė pirmąjį stalčių. – Neatrodo labai padoru kaišioti nosį į svetimus stalčius, ar ne, sūnau? Per Kalėdas rausdamasis Maleto stalčiuose, kaskart jaučiu šiokią tokią kaltę.

Garvudo stale nebuvo nieko ypatingo: tik visuomeninių draugijų dokumentai, šluostė, rankšluostukas, vokas su monetomis – kaip išaiškėjo, už jas turėjo būti nupirkta kalėdinė dovanėlė arbatininkei*. Paskambinę Hadsonui jie pranešė esą pasirengę apklausti darbuotojus. Pirmas į kabinetą užėjo klerkų vyresnysis, po jo, griežtai laikydamiesi subordinacijos, – visi kiti.

* Moteris, įstaigose, pramonės įmonėse per pertraukėles patiekianti arbatos ir lengvų užkandžių. Dabar ši tik Didžiojoje Britanijoje egzistavusi profesija yra išnykusi.

Apklausa prasidėjo guviai, bet inspektoriui kaip visada greitai nusibodo. Niekas nieko vertingo papasakoti negalėjo. Kolegos mirties prislėgti banko darbuotojai jį tik liaupsino, galėjai pamanyti, kad Garvudo būta tikrų tikriausio šventojo, niekada gyvenime neklydusio, niekam neištarusio nė vieno blogo žodžio. Apie 1951-ųjų apiplėšimą jis su niekuo nekalbėdavęs, niekas nieko nežinojo ir apie asmeninį valdytojo pavaduotojo gyvenimą.

Toks nuoboda, pamanė Frostas, tik kulkos ir nusipelnė. Perleidęs apklausą kriminalistui konstebliui, jis muistėsi ant kėdės, rūkė vieną cigaretę po kitos, dirsčiojo į laikrodį ir gailiai dūsavo.

Klaivas, jau priėjęs žemiausią banko hierarchijos pakopą, kalbėjosi su švepluojančia septyniolikmete mašininke malonų virpulį keliančia figūra. Frostas ant popieriaus skiautės brūkštelėjo kelis žodžius, tvarkingai ją perlenkė ir padavė Barnardui. Šis atsiprašė merginos ir perskaitė. „Ji be liemenėlės!" Viršininko pastabumo nustebintas Klaivas nuo tos akimirkos beveik nebegirdėjo, ką sako mašininkė, mat visą dėmesį buvo sutelkęs į aptemptą jos megztinį.

Galų gale mergina išėjo, palikusi silpną kvepalų dvelksmą ir gražų prisiminimą.

Frostas apsisuko su Garvudo kėde ir pasakė:

– Šventasis, ir gana. Bet, jeigu ateitume po savaitės, kertu lažybų, visi pasakotų, koks jis buvęs niekšas. Eime, sūnau.

Kai jie, nešini banko darbuotojų bylomis, įžengė į nuovadą, priimamajame budįs Džonis Džonsonas pamojo Frostui ir įteikė asmeninį jo siųstuvą.

– Atnešė ir prašė perduoti jums, inspektoriau.

– Dama?

– Sakė, palikote jos namuose.

– Ak, taip, taip, dėkui, ačiū. – Frostas pasistengė, kad balsas skambėtų kuo atsainiau.

– Tokia daili meilutė, pamaniau, gal vienuolė ar mokytoja iš Sekmadienio mokyklos. – Džonsonas kalbėjo, nutaisęs nekaltą išraišką, bet Frostas apmulkinamas nesileido.

– Ar seržantas Henlonas jau grįžo? – paklausė jis abejingai, grūsdamas siųstuvėlį į kišenę.

– Jis savo kabinete, inspektoriau, – šypsodamas į ūsą, atsakė nuovados seržantas.

Klaivui liko tik spėlioti, apie ką aniedu kalbėjosi.

Henlonas sėdėjo kabinete ir šaukštu stiklinėje maišė „Alka-Seltzerio" tirpalą. Tikėjosi, kad skrandį suramdys burbuliuojantis skystis. Išgėrė jį vienu lėtu mauku.

– Arturai, juk žinai, burbuliukais sifilio neišsigydysi, – su rūpesčiu balse pasakė Frostas.

Kriminalistas piktai dėbtelėjo į jį ir, užgniaužęs raugulį, atšovė:

– Radote kur mane pasiųsti, inspektoriau Frostai! Jie neturi mėsos! Kaip galima neturėti mėsos, kai šitokie orai?!

– Ar meilutę Sintiją pagavai?

– Taip. Ji patvirtino: Farnemas buvo su ja iki šešių.

– Ačiū, Arturai. Dabar eik, gerai nusiplauk rankas ir kibk į darbą.

Kai jiedu su Klaivu grįžo į savo kabineto tvankumą, inspektorius išsyk ėmėsi knebinėti virvelę, kuria buvo perrištos Beningtono banko darbuotojų bylos. Barnardas stebėjo jį paniuręs. Kriminalistas konsteblis jautėsi nereikalingas, jam atrodė, kad tik sekioja Frostui iš paskos kaip klusnus šuo. Jis troško savarankiškos veiklos.

– Sere, gal man vertėtų paieškoti gydytojo ir odontologo?

– Gydytojai ir odontologai niekur nepabėgs, sūnau. Aišku, kad radome Fokeso griaučius – jokių kitų įrodymų man nereikia. Kai išsiaiškinsime, kas jį ir Garvudą nužudė – nepamirškime ir šuns, – tada galėsime leisti sau prabangą tyrinėti dantų schemas. O dabar padėk man peržiūrėti šitą seną šlamštą.

Frostas paskleidė bylas ant stalo. Jų buvo dešimt. Dešimt žmonių 1951-ųjų liepą uoliai darbavosi Beningtono Dentono skyriuje ir mažiausiai du iš jų gyvenimą baigė su kulka galvoje.

– Pradėsime nuo vyresnybės, – pasakė inspektorius. – Nuo valdytojo.

1951-aisiais valdytoju dirbo Džonas Obris Pauelas, tada jam buvo keturiasdešimt penkeri. Į pensiją išėjo 1971-aisiais, sulaukęs šešiasdešimt penkerių. Sprendžiant iš asmens byloje pateiktų metinių ataskaitų, Pauelo būta pavyzdinio darbuotojo. 1952-ųjų ataskaitoje buvo užsiminta apie dingusį kasininką ir prarastus 20 000, bet jokios valdytojo kaltės neįžvelgta. Paskutinis prie bylos pridėtas dokumentas buvo pensijų fondo administratorių raštas – atsakymas į Pauelo prašymą dalį pensijos sumokėti vienu kartu, atitinkamai sumažinant mėnesines išmokas.

– Įdomu, kodėl jis pasirinko vienkartinę išmoką, – sumurmėjo Frostas ir paskambino Hadsonui paklausti.

Išaiškėjo, kad toks pageidavimas nebuvo ypatingas atvejis. Vienkartinę išmoką rinkdavosi daugelis. Kas norėdamas imtis kuklaus verslo, kas – įsigyti geresnį namą, juk, būdamas kokių šešiasdešimt penkerių, vargu ar ryšies turtą užstatyti...

– Be reikalo teiravausi. Dabar teks išklausyti sumautą paskaitą, – Klaivui sušnibždėjo inspektorius, atitraukęs ragelį nuo ausies. Staiga suklusęs jis rėkte išrėkė: – Pone Hadsonai, ką jūs pasakėte?!

– Sakau, nežinau, kodėl konkrečiai ponas Pauelas prašė vienkartinės išmokos, bet juk galite paklausti jo paties.

– Paklausti jo paties? Norite pasakyti, jis tebegyvena Dentone?

– Adresas – byloje, – irzliai atsakė bankininkas. Inspektorius šūkavo, o jam skėlė galvą, norėjosi kuo greičiau atsidurti namuose.

– Nerandu. – Frostas karštligiškai sklaidė lapus.

Jam virš peties palinkęs Klaivas pirštu dūrė į grafą DABARTINIS ADRESAS.

– Ak štai. Pone Hadsonai, radau, paprasčiausiai buvo užrašyta ne ten, kur pridera, – tarė inspektorius ir padėjo ragelį.

Barnardas užsirašė Pauelo adresą ir jiedu nėrė į kitos bylos – tuomečio valdytojo pavaduotojo, dabar vadovaujančio skyriui Glazge, – brūzgynus. Paskui susisiekė su Glazge dirbančiais kolegomis ir paprašė skyriaus valdytoją apklausti.

Dar kita byla buvo Timočio Fokeso. Puikus, stropus darbuotojas, anksti rekomenduotas paaukštinti. Pensijų fondui skirtoje medicininėje pažymoje apie rankos lūžį nebuvo nė užuominos. Paskutiniame puslapyje buvo įrašyta nieko nesakanti frazė: „Banke nebedirba nuo 1951 m. liepos mėn. Žr. atskirą bylą."

Jie atsivertė Ruperto Garvudo dosjė. Gana nesenoje nuotraukoje, vidaus pusėje prisegtoje prie viršelio, bankininkas buvo įamžintas su abiem akimis. 1951-aisiais jis už penkių su puse dienos, įskaitant

šeštadienio priešpietę, darbo savaitę gaudavo tris svarus du šilingus. Dėl kaukolės lūžio nedirbo tris mėnesius – pateikta gydytojo pažyma, – bet orderis trims svarams dviem šilingams kiekvieną penktadienį būdavo siunčiamas jam į namus. Kadrų skyriaus vadovybė konfidencialiai pasiteiravo Pauelo, ar įmanoma, kad Garvudas būtų kaip nors susijęs su Fokeso ir pinigų dingimu. Valdytojas tokią tikimybę griežtai atmetė. Tais pačiais metais savaitinė Garvudo alga buvo padidinta iki trijų svarų penkiolikos šilingų, išmokant kartą per mėnesį.

Jiedu pervertė dar keturias nuobodžias, niekuo nenaudingas bylas su pasenusia informacija. Frostui skaitinėjimas greitai įgriso.

– Žiūrint į tuos suplėkusius popiergalius, man įskaudo galva, – pasiguodė jis, pro langą žiūrėdamas į baltą automobilių aikštelės plynę. – Temsta. Netrukus grįš paieškos būriai. Ei, o juk šita – kitokios spalvos.

Byla iš tiesų buvo įdėta į kitokį aplanką. Šeštojo dešimtmečio pradžioje bankuose su aiškiai apibrėžta vidine hierarchija aptarnaujančiojo personalo bei fizinį darbą dirbančių žmonių bylos turėjo akivaizdžiai skirtis nuo elitinių tarnautojų dosjė. Ši buvo Alberto Barou, penkiasdešimt trejų ūkvedžio, išėjusio iš banko 1951-aisiais. Vieną dieną Barou tiesiog neatėjo į darbą ir niekas jo daugiau nebematė. Galų gale bankas išsiuntė jam dokumentus ir mokesčių blankus – paketas grįžo su spaudu: IŠVYKĘS, ADRESAS NEŽINOMAS.

Frostas sutramdė žiovulį ir pasitaršė plaukus.

– Kuo toliau, tuo daugiau prakeiktos painiavos. Būtų pasiutusiai gerai, jei kas nors ateitų ir prisipažintų.

Buvo likusi viena byla, kuri atrodė tokia pat nuobodi, niekuo nenaudinga, kaip ir visos kitos. Jie ketino

eiti į valgyklą išgerti arbatos. Nustūmęs aplanką į šalį, inspektorius jau kilo nuo kėdės, tik staiga į ausį šį tą pašnibždėjusi nuojauta jį sulaikė. Kad ir kaip norėjosi karštos, stiprios arbatos, jis atvertė aplanko viršelį ir ėmė greitosiomis skaityti.

– Dievulėliau!

– Kas atsitiko, sere? – Klaivas išsyk sukluso.

– Žinojau, kad ta boba bus įsivėlusi. Senuko Frosto nuojautos taip lengvai neapgausi.

Barnardas apsuko bylą ir įsižiūrėjo į fotografiją. Veidas joje atrodė kažkur matytas. Negraži mergina siauromis, kietai sučiauptomis lūpomis, kumpa nosimi. Jis negalėjo patikėti savo akimis, bet po nuotrauka buvo parašyta pavardė. 1951-aisiais Marta Vendl, pamišusi miško ragana, aiškiaregė, griaučių rodytoja, kačių mylėtoja, dirbo banke. Tais metais nuo gegužės iki liepos pabaigos ji darbavosi telefono skirstiklio operatore, o atleista buvo už „asmeninių pokalbių telefonu klausymąsi, nemandagų elgesį su banko klientais, nepateisinamus pasišalinimus iš darbo vietos, nepaklusnumą, kolegialumo stygių" ir taip toliau, ir panašiai.

– Tris mėnesius ji gadino jiems kraują, – piktdžiugiaudamas pasakė Frostas. Jis užvyniojo senąjį, kaštoninį šaliką ant kieto kaklaryšio mazgo. – Nagi, sūnau, šildyk variklį, lėksime aplankyti katinėlių.

„Morris 1100", tyliai burgzdamas, važiavo tarp apsnigtų, kalvotų laukų vingiuojančiu keliu. Staiga Frostas sugriebė Klaivui už rankos.

– Sūnau, pristabdyk!

Kriminalistas konsteblis sustabdė automobilį ir pasekė inspektoriaus žvilgsnį. Frostas žiūrėjo į tolumoje lėtai judančią žmonių su žibintuvėliais gretą.

– Tikriausiai mūsiškiai, – pratarė jis ir, pakėlęs prie akių žiūronus, ėmė reguliuoti fokusuotę. Vaizdas paryškėjo: vyrai su uniforminėmis milinėmis dabar jau skubinosi, į kažką rodė, be garso šūkavo. Frostui ir Klaivui jie buvo nepasiekiami, nebent jiedu būtų iki juosmens bridę per sniegą. Inspektorius susisiekė su nuovada.

– Sere, iš sraigtasparnio pastebėtas sniege judantis objektas, – jaudindamasis pranešė operatyvininkas. – Pasiuntėme grupę, išsiaiškinti, kas ten.

Frosto širdis suplastėjo. Jeigu ten Treisė, ir dar gyva... O juk jau buvo ją nurašęs! Jis vėl prisidėjo žiūronus prie akių. Vyrai, kažką apstoję, lenkėsi, kėlė...

– Sūnau, regis, ją surado. – Jam pavyko ištarti šiuos žodžius ramiai. Padavė žiūronus Klaivui, o pats vėl nustatė nuovados dažnį. Operatyvininkas atsakyti neskubėjo. Iš jaudulio virpančia ranka laikydamas siųstuvėlį, Frostas klausėsi traškesio.

– Sere, jie iš tiesų kažką rado. Laiko paėmę ant rankų. Gerai nematau... – pusbalsiu komentavo Barnardas.

– Operatyviojo valdymo centras, – prabilo siųstuvas. – Atsiprašau, sere, klaida. Ten avis.

– Avis, – pranešė Klaivas. – Tikriausiai pasiklydo per pūgą.

Nusivylęs inspektorius atsilošė ir mostu paragino jį važiuoti.

– Ko aš taip susijaudinau? – prašneko paniuręs. – Juk žinau, kad mergaitės nebėra gyvos. Būna dalykų, kuriuos žmogus tiesiog jauti. Panašiai buvo, kai iš ligoninės paskambino pranešti, kad žmona mirė. Galėjau nė nekelti ragelio. Telefonas sučirškė, ir aš jau žinojau.

Klaivas sustojo jau pažįstamoje vietoje pamiškėje, ir jiedu slysčiodami, klupinėdami leidosi bristi taku.

– Ar budi per Kalėdas?! – visu balsu paklausė Frostas.

– Dar nežiūrėjau grafiko.

– Valdžia tikriausiai nersis iš kailio, demonstruodama, kad policijos viršininko sūnėnui nesuteikia jokių lengvatų, tad jeigu tau paskirta dirbti, tark žodelį – pamėginsiu ką nors suveikti.

Likusį kelio galą jie nuklampojo tylėdami. Galų gale priešais sušmėžavo deformuotas namo siluetas. Langai buvo tamsūs, į beldimą šeimininkė neatsiliepė. Klaivas žvilgtelėjo pro plyšį korespondencijai. Išvydo tik smaragdus žybčiojant juodumoje. Kai sušuko, jie išnyko.

Pašiūrė, kriošenai Martos Vendl automobiliui pakeičianti garažą, buvo tuščia, provėžos driekėsi vartų link.

– Sena karvė išnešė kudašių! – suvaitojo Frostas. – Kodėl aš nepričiupau jos iš karto, kai tik radome tuos kokčius griaučius?

Klaivas tylėjo. Inspektoriui per petį jis žvelgė į sodelį, kur sniege pakrypęs stirksojo kryžius, sukaltas iš dviejų medgalių. Priešais jį stovėjo vaza su brangiomis, šiltnamyje užaugintomis chrizantemomis.

Frostas pripuolė prie kryžiaus ir ėmė koja žarstyti į šalis sniegą. Žemė giliai po pusnimi buvo neseniai kasta, kauburio forma nekėlė abejonių.

– Tai – kapas, sūnau, kapas. Atrodo, Treisę pagaliau radome, – tyliai pasakė Frostas.

Jis pasiuntė Klaivą į automobilį – reikėjo iškviesti ekspertus, kasėjus ir suimti Martą Vendl. Likęs vienas, inspektorius be paliovos rūkė ir trepsėjo kojomis,

kad išsijudintų aptingęs kraujas. Staiga jį surado nežinia kur tūnojęs vėjas, užpuolė ūmiai, pašėlo landžioti po drabužiais, kandžiotis, graibstyti už rando. Frostas nenorėjo nuo kapo trauktis, bet galiausiai teko ieškoti užuovėjos nedidelėje stoginėje. Čia Vendl laikė kastuvą ir šakes. Nusprendęs nelaukti kasikų, inspektorius, nepaisydamas vėjo, kibo į darbą. Tiesa, kasė neskubėdamas, atsargiai, bijodamas kliudyti mergaitės kūną. Kai tarp medžių sušvysčiojo žibintuvėlių spinduliai – atvyko ekspertai, – buvo išrausęs dar visai negilią duobę. Sukirbėjo abejonė. Kapas – jei tai išvis kapas – atrodė tuščias. Frostas parklupo ant kelių ir suskato kasti žemes pirštinėtomis rankomis, priėję ekspertai susispietė aplink, duobę apšvietė bent keli žibintuvėliai. Galų gale inspektorius prisikasė iki kūno... mažyčio, sustirusio... balto kūnelio. Duobėje gulėjo ne Treisė, o baltas kačiukas sunkios žemės groteskiškai suplota galva. Daugiau kape nebuvo nieko.

Niekas nesijuokė, niekas neištarė nė žodžio, bet tyla buvo nepakeliama, gniuždanti. Frostui norėjosi prasmegti skradžiai. Jis lėtai atsistojo ir patrynė delnus į apsiausto šonus.

– Vyručiai, jei norite, važiuokite namo, – pasakė. – Galite laikyti, kad susimoviau.

Ekspertai tylėdami nuėjo sau, inspektorius su Klaivu užvertė duobę ir kojomis sutrypė žemes. Kapas tokiam menkam padarėliui buvo per didelis, tad klaidą galėjai pateisinti, ir Barnardas graužėsi nesumojąs ką pasakyti. Staiga, perrėkdama vėją, šiurpiai sustūgo moteris. Ji staugė ir staugė.

Balsas sklido iš namo. Marta Vendl staugė jiedviem. Jie neišgirdo jos grįžtant, o ji, pastebėjusi kažkokius vyrus slampinėjant po sodą, persigando, užsirakino ir pratrūko šaukti.

Pareigūnai kreipėsi į ją pro pašto plyšį, paskui, kad įrodytų dorus ketinimus, po durimis pakišo tarnybinius pažymėjimus, ir galų gale ji, vis dar tirtėdama, juos įsileido. Net katės, ir tos baimingai gūžėsi tamsiuose kampuose.

– Inspektoriau, atsiprašau, – pagaliau nusiraminusi ištarė Marta, – man nė į galvą, kad tai jūs įsibrovėte į mano sodą.

– Pirmiausia beldžiausi, – pasiteisino Frostas raukydamasis – šnerves erzino nė su kuo nesupainiojami kvapai. – Maniau, dvasios informuoja jus apie viską.

– Šaipykitės, šaipykitės, – sušnypštė ji, imdama didelį, rudą prikaistuvį. Nukėlusi dangtį, į lėkštę ant grindų išvertė visą krūvą aštriai trenkiančių žuvų galvų. Kaugę akimoju apspitusios katės grūdosi, purkštavo, kandžiojosi, draskėsi. Kaip tik tą akimirką į svetainę įėjo Klaivas. Jiedu su inspektoriumi susižvalgė, ir Barnardas papurtė galvą – nieko. Frostas, kuriam kėlė nerimą kačiuko kapo dydis, buvo prašęs apsidairyti name.

Tikėdamasis bent šiek tiek apsisaugoti nuo tvaiko, inspektorius užsitraukė šaliką ant nosies ir pasakė:

– Dėl tų griaučių, prie kurių jūs, panele Vendl, taip maloniai mus nuvedėte. Kai jį nužudė, jus dirbote Benningtone, juk taip?

Ji įsmeigė į jį skvarbų žvilgsnį ir paklausė:

– Inspektoriau, jūs skausmingai ilgitės savo žmonos, ar ne?

Frostas iš įtūžio net sudrebėjo – tokio įpykusio Klaivas dar nebuvo matęs.

– Tuos pigius triukelius pasilaikyk sau, tu, šlykšti surukėle! – užriko inspektorius, bet tučtuojau susitvardė. – Atsiprašau, tema man skaudi. Taigi 1951-ųjų liepa. Papasakokite apie vagystę.

Moteris nusišluostė rankas į suterštą pašluostę.

– Mane apkaltino, esą neperdaviau labai svarbios žinios. Nors niekas man jos nepranešė.

– Kokia tai buvo žinia?

– Ji – asmens byloje.

Vadinasi, teks tą suknistą bylą perskaityti, pamanė Frostas, o Klaivas, nusprendęs, kad ištylėjo užtektinai ilgai, paklausė:

– Panele Vendl, ar jus dėl to ir atleido – kad neperdavėte tos žinios?

– Tokia buvo jų dingstis, – piktai atrėžė moteris, žiūrėdama dabar jau į jaunuolį, – o tikroji priežastis štai kokia: aš pernelyg daug žinojau apie valdytoją ir jo darbelius.

– Jo darbelius? – perklausė Klaivas.

– Taip. Kai dirbi prie skirstiklio, neišvengiamai nugirsti atsitiktines pokalbių nuotrupas. Valdytojui nuolat skambindavo sūnus.

– Ko?

– Pinigų. Nuolat verkšlendavo pinigų. Rodos, ir dabar girdžiu jo meilikavimą. – Moteris groteskiškai išmėgdžiojo valdytojo sūnaus balsą: – „Tėti, privalai man pagelbėti, pinigų man būtinai reikia šįvakar." Valdytojas nepagrįstai mane apkaltino, esą klausausi jo pokalbių. – Jos veidą iškreipė piktdžiugė šypsena. – Užtat tas nedorėlis buvo nubaustas.

Vienas iš bjauriausių katinų susidomėjo Frosto koja ir ėmė prie jos glaustytis.

– Kaip jis buvo nubaustas? – pasidomėjo Klaivas.

– Nežinote? Jo sūnus nusižudė, – ištarė Marta, akivaizdžiai gardžiuodamasi prisiminimu. Jos žvilgsnis buvo bereikšmis. Staiga ji pasižiūrėjo žemyn ir išvydo, kaip Frostas kelia koją spyriui. Moters nuotaika

tučtuojau persimainė. – Nedrįsk skriausti gyvulėlio! – iššvokštė ji su nuožmia neapykanta ir sugriebusi katiną priglaudė prie krūtinės. – Džiaugiuosi, kad tavo žmona nusibaigė, – išspjovė spjaute. – O dabar neškinkitės!

Frostas paniekinamai nužvelgė aiškiaregę ir drėbė:

– Nusususi kalė!

– Lauk! – riktelėjo ji ir taip sutrėškė katiną, kad tas net sukvykė.

Kol jiedu nusigavo iki automobilio, vėjas spėjo išvėtyti žuvies, kačių ir neapykantos tvaikus.

– Sere, iš kur ji žino apie jūsų žmoną? – pasiteiravo Klaivas.

– Tikrai ne dvasios papasakojo, sūnau. Apie mane tada rašė visi vietiniai laikraščiai: DIDVYRIS POLICININKAS NETEKO ŽMONOS, laidotuvių nuotraukas žiūrėkite 8-ame puslapyje. Tikriausiai perskaitė, išvyniodama žuvų galvas. – Patylėjęs inspektorius pridūrė: – Kai susipažinome, mano būsimoji buvo tikra gražuolė. Aš ir pats buvau jai neblogas laimikis – ne toks baidyklė kaip dabar.

Sulig tais žodžiais Frostas nejučia pasiglostė randą.

Grįžtant į miestą, jis visą kelią apie kažką mąstė ir be paliovos čiupinėjosi skruostą. Galų gale, kai jie jau leidosi į Turgaus aikštę, paklausė:

– Sūnau, ar labai bjauriai atrodau su tuo randu? Tik atvirai.

– Sere, jis beveik nepastebimas, – nežiūrėdamas į viršininką, atsakė Klaivas.

Inspektorius nepatikėjo. Randą jis ir toliau lietė, spūsčiojo, baksnojo.

– Negaliu nekreipti dėmesio į tą prakeiktą rumbą. Daktaras sako, galėčiau pasidaryti plastinę operaciją, bet esu sušiktas bailys – tik niekam nesakyk. Ligoninių aš bijau. Nuolatos sapnuoju tokį košmarą: mane atveža į operacinę, kur laukia chirurgas su kruvinu chalatu, bandau keltis, bet paaiškėja, kad esu pririštas, matau išdėliotus visus tuos skalpelius, kablius ir visus kitus instrumentus, vėl mėginu keltis, rėkiu ir... prabundu, šalto prakaito išpiltas.

Iš siųstuvo prabilo Operatyviojo valdymo centras:

– Inspektoriau Frostai, inspektoriau Frostai, prašau skubiai prisistatyti skyriaus viršininkui.

Frostas atsiduso.

– Nėra ko stebėtis, kad sapnuoju košmarus. Kas šįkart negerai?

TREČIADIENIS (4)

Vyriausiasis inspektorius Maletas suirzęs nekantriai barbeno krumpliais į stalviršį. Kiek dar jis turės laukti? Visiems kitiems pareigūnams skyriaus viršininko kvietimas prilygo imperatoriaus įsakui, viską metę, jie skubėdavo jam paklusti. Tik ne Frostas...

Į duris pasibeldė. Na pagaliau! Nors Frostas netgi beldėsi netvarkingai.

Maletas į patį stalviršio vidurį šiek tiek pastūmėjo užrašinę, apsitampė kitelį sidabru tviskančiomis sagomis – kad nė raukšlelė nesusimestų – ir tik tada pratarė:

– Užeikite.

Inspektorius įgūrino, maskatuodamas tuo apšiurusiu, viename gale prairusiu vilnoniu šaliku. Ant kilimo išsyk liko drėgnos pėdos.

Maletas paniekinamai mostelėjo į kėdę. Frostas nedrąsiai prisėdo ant kraštelio.

– Ką tik kalbėjausi su ekspertizės grupės vadovu, –

Šit kaip? – nekaltai tarstelėjo Frostas, nors puikiai nutuokė, kas jo laukia. O juk manė, kad tas palaižūnas ekspertas nesivargins skųstis tiesiogiai Maletui.

– Ar žinote, kiek kainuoja į nusikaltimo vietą pasiųsti visos sudėties prityrusių ekspertų grupę? – paklausė šis.

Jei ir nežinau, esu tikras, tuojau man pasakysi, pamanė inspektorius ir apsimetė susirūpinęs bei pasirengęs dėmesingai skyriaus viršininką išklausyti, o pats tuo metu įsikišo ranką į kelnių kišenę ir ėmė žaisti mėgstamą žaidimą – vien čiuopiant atpažinti turimų monetų nominalus ir suskaičiuoti sumą. Bent turėjo kuo užsiimti, kol Maletas baigs bėdoti.

– ...supanikavęs nedovanotinai suklydote. Net žalias policijos naujokas, ir tas, prieš kviesdamas visą ekspertų grupę apžiūrėti nustipusios katės, pirmiau pasitikrintų.

Aha, penkiasdešimt trys pensai, pasakė sau Frostas, o dabar pažiūrėkime, ar sugebėsiu monetas sudėti herbu prie herbo, skaičiumi – prie skaičiaus.

– Kad bent galėtume gėdingą jūsų nemokšiškumą išlaikyti paslaptyje. Bet kur tau – apie įvykį jau žino spauda. „Aido" žurnalistas jau kamantinėjo mane, norėjo sužinoti smulkmenas. Dabar būsime išjuokti negyvai. Rytoj apie tai perskaitys visa grafystė, o jeigu ir policijos viršininkui laikraštis paklius į rankas...

...sudie tavo paaukštinimui, mintyse užbaigė Frostas, o balsu pasakė:

– Inspektoriau, Sendis Leinas – geras mano draugas. Jeigu tas nesusipratimas kelia jums šitiek nerimo, gal ir galėčiau pasistengti, kad jis neišeitų į viešumą.

Maletas taip apsidžiaugė, kad net užmiršo susiraukti dėl „inspektoriaus".

– Puiku. O aš galėčiau apdoroti ekspertizės grupės vadovą, mudu – tos pačios ložės nariai. – Patenkintas skyriaus viršininkas atsistojo, parodydamas, kad pokalbis baigtas. – Suklysti pasitaiko mums visiems, svarbiausia sugebėti klaidas tinkamai įvertinti, ar ne?

Frostas taip pat pakilo nuo kėdės. Jautėsi pavargęs, pradrėkusios kelnės nemaloniai lipo prie odos. Jis norėjo kuo greičiau atsidurti savo kabinete.

– Ak štai dar... – lyg kažką prisiminęs, pratarė Maletas. – Ee... Džekai... yra ir gerų naujienų...

Frostas sunerimęs laukė, ką dar išgirsiąs.

– Inspektorius Alenas rytoj jau tikrai grįžta į darbą, taigi galėsite perduoti jam bylas. Būtų... ee... gerai, kad dirbtumėte nebe taip intensyviai ir kad visą dėmesį skirtumėte dokumentams tvarkyti. Buvau užėjęs į jūsų kabinetą ir... jūsų stalas... pasakysiu atvirai... na, žodžiu, aš priblokštas. Jums gali tekti išimtinai padirbėti viršvalandžius. Inspektorius Alenas, suprantama, pageidaus, kad popierius jam pateiktumėte preciziškai tvarkingus.

Kai tik Frostas, nebetaręs nė žodžio, rūpestingai uždarė duris, Maleto šypsena kaipmat išblėso. Jis suraukė kaktą ir gailiai atsiduso. Koks ištižėlis! Juk turėtų būti kokia nors galimybė iškeldinti jį kitur.

Pakeliui į kabinetą Frostas užsuko į paieškos dispečerinę.

– Ką dar, be avies, pavyko surasti?

– Džekai, buvo ir daugiau be reikalo sukelto triukšmo, – nusišypsojęs atsakė Martinas. – Regis, baigiame išsikvėpti. Jeigu orai leis, rytoj ieškosime atokesniuose rajonuose. Kalėdinius laisvadienius veikiausiai teks atšaukti.

– Rytoj visos paslaptys bus atskleistos, – ciniškai pasakė Frostas. – Grįžta inspektorius Alenas, taigi mergaitė stebuklingai atsiras gyva ir sveika, Garvudo, šuns ir Fokeso žudikas ateis į nuovadą su pavogtaisiais dvidešimčia tūkstančių ir prisipažins, sniegas nutirps, pasaulyje nebeliks skurdo ir įsigalės taika. Bet taip bus rytoj, o šiandien jūsų ordininkas kaip visada siaubingai susimovė.

Grįžęs į kabinetą, jis nusivilko apsiaustą ir metė ant kabyklos. Nepataikė. Nubloškęs drabužį į kampą, atsisėdo ant karšto radiatoriaus – drėgnos kelnės iš karto ėmė garuoti – ir pasistengė įpūsti sau ryžto susitvarkyti stalą, ant kurio buvo nudrėbta nauja makulatūros siunta. Dabar čionai ateidavo ir inspektoriaus Aleno dokumentai, nors Frostui jie rūpėjo ne daugiau nei saviškiai. Kur velnias nešioja Barnardą? – atsiduso jis. Kai tik užeina noras ką nors aprėkti, kriminalisto konsteblio – nė kvapo. Jis nušoko nuo radiatoriaus. Jeigu jau atleistas nuo bylų, teks suimti save į nagą ir pasinerti į dokumentų šūsnis.

Kai atsivėrė paspirtos durys ir įėjo Klaivas su garuojančios arbatos puodeliais rankose, Frostas mėgino išskaityti, ką užsirašęs sename kvite.

– Telaimina tave Dievas, sūnau, tu – geroji kalėdinė mano dvasia, mano žvaigždė ant eglutės, – prapliupo dėkingas inspektorius. – Gal, kai klajojai po nuovadą, tau pasipainiojo mūsų konsteblė Heizelė ar kaip ten ją?

– Mačiau ją valgykloje, – atsargiai prisipažino Klaivas, kaip tik susitaręs su kolege vakarop pasimatyti. – Kodėl klausiate?

Frostas arbatą maišė taip energingai, kad net apsitaškė švarką.

– Tik smalsu, kaip ten ponia Aphil.

– Ak, atsiprašau, sere, užmiršau pasakyti. Heizelė parvežė ją namo. Moteris sukrėsta, bet šiaip viskas gerai. Nenorėjo, kad Heizelė su ja liktų.

– Na taip, pora iš jųdviejų būtų nekokia.

Barnardas piktai trinktelėjo puoduku į lėkštutę.

– Sere, man nejuokinga.

– Nepyk, sūnau, aš šiandien sugižęs. – Frostas, regis, gailėjosi nevykusiai pajuokavęs. – Bylą iš manęs atėmė. Rytoj inspektorius Alenas prisikelia iš numirusiųjų, taigi darbus perduodu jam.

Klaivui prireikė nemenkų pastangų apsimesti, esą jam tai atrodo žiauri neteisybė.

– Mūsų vyriausiasis inspektorius maloniai pasiūlė man pasilikti viršvalandžių ir paplušėti su popieriais, – toliau kalbėjo Frostas. – Jeigu žinočiau, kad tuo sugadinsiu kai kam nuotaiką, atsistatydinčiau. Bet neatsistatydinsiu, neįteiksiu jam tokios kalėdinės dovanos. – Jis papašiojo odą aplink randą, paskui staiga susivokė leidęsis į savigailą, ir slogi nuotaika susyk išgaravo. – Po galais, ko aš čia verkšlenu, juk Kalėdos! Jei Alenas būtų numiręs, man būtų reikėję mesti penkis pensus vainikui, šiaip ar taip, iki rytojaus jo dar nebus, taigi galiu per naktį ištirti abi bylas ir rytoj su visa pagarba pakloti jam prieš nosį. Čiupk kėdę, sūnau, kibsime į Beningtoną.

Jiedu pasidalijo dokumentus, užsirūkė ir kurį laiką melzganoje migloje buvo girdėti tik popieriaus šiurenimas, kol galiausiai...

– Sere! – šūktelėjo Klaivas ir susijaudinęs atkišo Frostui kelis šviesoraščio lapus, banko kadrų skyriaus 1951-ųjų metų dokumentų kopijas. Pirmiausia – ūkvedžio Alberto Barou, dingusio tuojau po apiplėšimo, medicininė pažyma. Gydytojo išvada buvo tokia: prieš

devyniolika mėnesių lūžusi kairė ranka šiuo metu nėra kliūtis ponui Barou dirbti ūkvedžio darbą.

Frostas perskaitė raštą du kartus ir suglumęs pakėlė akis į Klaivą. Šis paaiškino:

– Sere, lūžusi kairė ranka – kaip ir griaučių. Nejaugi nesuprantate? Jie gali būti visai ne Fokeso, o Barou!

Inspektorius, pamažu apsiprasdamas su ta mintimi, įsirėmė alkūnėmis į stalviršį ir apsiglėbė galvą. Po kelių akimirkų atsitiesė ir susiglostė išsitaršiusius plaukus.

– Sūnau, į tavo versiją žiūriu kuo rimčiausiai, bet kadangi Alenas grįžta jau rytoj, mes paprasčiausiai nebeturime kada griaučius laikyti kieno nors kito, ne Fokeso palaikais.

– Sere, bet juk tokia tikimybė yra.

– Tikimybė, be kurios puikiausiai galime apsieiti. Jeigu griaučiai – ne Fokeso, mudu vis tiek galėtume ramiai sau keliauti namo, ir tegul kriminalistikos genijus rytoj išsprendžia užduotį per porą sekundžių. – Frostas atsistojo ir pastūmė kėdę prie sienos. – Eime, truputį pasivažinėsime.

Klaivas patyliukais suvaitojo. Kodėl šitas senas krienas negali bent penkias minutes išbūti nešokinėjęs?

– Sere, mes dar neperžiūrėjome visų dokumentų.

Inspektorius pakėlė nuo grindų apsiaustą.

– Sūnau, jie buvo kaupiami mėnesių mėnesius, o tu nori suvirškinti per vieną vakarą? Verčiau pasišnekėsime su buvusiu valdytoju Pauelu. Juk užsirašei jo adresą? Jis gali mums papasakoti daugiau nei šimtas bylų. – Kaip tik tuo metu vėjas bloškė į langą sniego šuorą. Frostas nusipurtė ir pasakė: – Pažvelk, koks oras, – jis, rupūžė, žino, kad ruošiamės į lauką. Inspektoriui ištrūko apsiausto saga, jis įsidėjo ją į kišenę ir

pridūrė: – Blogai, kad neradome mergaitės. Štai kas mane slegia užvis labiausiai.

Klaivas pastūmė popierius į šalį ir apsivilko paltą.

– Sere, mums derėjo prispausti vikarą. Neabejoju, kad jis – įsivėlęs.

– Matau, grieži dantį ant to nelaimėlio, – šyptelėjęs pasakė Frostas. – Apie tą mažytį, nekaltą pomėgį aš su juo pasikalbėsiu.

– Nekaltą?! Jis fotografuoja nuogas mokinukes! – užkaitęs išbėrė Barnardas.

– Gal gimimo liudijimas ir sako, kad ji – dar vaikas, bet kūnas byloja, kad jai mažiausiai devyniolika, ir aš žinau, kuriuo labiau tikiu, – atšovė inspektorius jau koridoriuje. – Sūnau, žinau, kad vikaras niekuo dėtas. Nuojauta man kužda.

– Sere, nuojauta jums kuždėjo ir apie Martą Vendl, – įgėlė iš paskos skubantis Klaivas.

– Dar reikia įrodyti, kad ji suklydo.

Frostas pastūmė dvivėres duris ir į juos tučtuojau siūbtelėjo ledinis vėjas.

Jie pervažiavo Turgaus aikštę. Parduotuvės joje jau buvo uždaromos. Vienas, kitas narsesnis pirkėjas skubinosi į autobusų stotelę.

– Kažin ar pūgos smarkiai kenkia ponios Aphil verslui, – mąsliai prašneko inspektorius. Uždegęs dvi cigaretes, vieną jų įbruko Klaivui į dantis. – Manęs į lauką neišviliotų net arbata, kurios ji po visko įpila.

Kriminalisto konsteblio krumpliai ant vairo pabalo, jis pasistengė kalbėti kuo ramiau.

– Sere, žinau, jums mano nuomonė neįdomi, bet vis dėlto pasakysiu. Man nepatinka pigūs jūsų juokeliai. Gal ji ir šliundra, bet tai dar nereiškia, kad netikusi motina. Ir leiskite priminti – jos dukrelės jūs taip ir neradote.

Automobilis skrodė baltus sūkurius, Klaivas vairavo jį užgniaužęs kvapą, nedrįsdamas į inspektorių nė pažvelgti. Į priekinį stiklą atsitrenkė dūmų ratilas ir lėtai išskydo.

– Sūnau, jeigu ji būtų gera motina, nebūtų šliundra. Vaikas jai būtų svarbiau. Pagalvok, kokiuose namuose auga mergaitė: ant lubų – veidrodžiai, dieną naktį į miegamąjį tykina nepažįstami vyrai. Jeigu ponia Aphil būtų tikra motina, Treisę ji būtų pasitikusi trūks plyš, tegul ir apvildama nuolatinį klientą, mokantį trisdešimt svarų. – Jis patylėjo, paskui gūžtelėjo pečiais ir pridūrė: – Tu teisus, turėčiau tos vargšės gailėtis. Ir netikusių savo pažiūrų neviešinti... Na štai, regis, atvažiavome...

Pauelo vienaukštis buvo iš tų prieš karą greitosiomis suręstų statinių, kuriuos miestelėnai už mažiau nei šimtą svarų įsigydavo savaitgaliams praleisti ir veikiausiai nusivildavo. Bent jau šio namo medinės dalys buvo sueižėjusios ir išsiklaipiusios, dažai apsilaupę ar išvis nubyrėję, visa konstrukcija – apgailėtinos būklės. Niūri, atsiskyréliška buveinė. Keista, kad buvęs banko valdytojas gyvenimo rudeniui praleisti nesusirado padoresnio būsto.

Frostas pabeldė.

– Kas ten? – paklausė šaižus, įtarus balsas.

– Policija. Pone Pauelai, ar galėtume pasikalbėti?

Iškišęs ranką pro pravertas, bet užkabintas duris, šeimininkas pareikalavo tarnybinio pažymėjimo ir Klaivas jam į delną įbruko savo naująjį. Tikriausiai ponas Pauelas liko patenkintas, mat atkabino grandinėlę ir pasirodė svečiams visu gražumu: aukštas, vešliais antakiais, pilkais ūsais. Jo balsas buvo išsaugojęs gerai išlavintas įsakmias intonacijas. Pareigūnai ne iš karto sumojo, kad vyriškis stovi šiek tiek pasikreipęs –

remdamasis lazda. Tokia puikiai tiktų sutriuškinti kiaušą auksaspalviui retriveriui, niauriai pagalvojo Frostas.

– Na nestypsokite čia šitaip, užeikite gi, – griežtai paragino Pauelas ir nušlubčiojo tamsiu, silpnos lemputės po senovišku gaubtu beveik neapšviečiamu koridoriumi slegiamai rudais, lakuotais sienų apmušalais.

Iš namo gilumos atsklido laibas moters balselis:

– Džonai, kas atėjo?

– Du policininkai, brangioji. Spėju, dėl Fokeso. Veduosi juos į svetainę. Gal išvirtum mums kavos?

Pasirėmęs lazda, jis atidarė duris, pro kurias iššyk padvelkė lipnia vėsa, sakytum, pelkių migla. Šeimininkas įsivedė svečius į varganą kambarėlį išblukusiais apmušalais ir pradrėkusiomis lubomis; suzulusi, ruda oda aptraukta sofa policininkams sėdantis sugirgždėjo ir paskleidė keistą pelėsių kvapą.

Pauelas vargais negalais susilenkė ir įjungė prastą elektrinę krosnelę.

– Šiuo kambariu mes beveik nesinaudojame, – pasiteisino. – Iš pradžių bus šaltoka. – Jis pastiręs atsisėdo į ne ką geresnį nei sofa fotelį ir, abiem rankomis tvirtai apgniaužęs lazdos galvą, įsmeigė į pareigūnus skvarbų žvilgsnį. – Džentelmenai, klausau jūsų.

– Kaip suprantu, apie Timotį Fokesą jūs jau žinote, – pradėjo kalbą Frostas.

– Šįryt perskaičiau laikraštyje, – linktelėjęs atsakė senukas. – Siaubinga. Laukiau jūsų visą dieną.

– Suprantu jūsų jausmus, – tarė inspektorius, – bet mes ir patys priblokšti. Skaitėte, kad jis nušautas?

Anas vėl linktelėjo.

– O juk visi manė, kad paspruko su tais pinigais. Kad ir kaip viskas atrodė, aš niekada nelaikiau jo

vagimi. Buvo šaunus vyrukas, pasiutusiai draugiškas. – Šeimininkas palenkė galvą ir garsiai sušliurpštė nosimi. – Ir še, daugiau nei trisdešimt metų išgulėjo žemėje, nepagrįstai kaltinamas.

Pauelas sugrabaliojo nosinę ir triukšmingai išsišnypštė.

– Iš tiesų liūdna, sere, – pritarė Frostas ir paklausė: – Beje, ar turite ginklą?

Senukas į jį piktai dėbtelėjo.

– Ne! – atkirto.

Inspektorius jam maloniai nusišypsojo.

– Pone Pauelai, ar gerai prisimenate apiplėšimo dieną?

Pauelas taip pat nusišypsojo, tik blankiai, ir pakeitė rankų laikyseną.

– Inspektoriau, aš tos dienos niekada neužmiršiu. Kai kurie žmonės prisimena tik malonias dienas. Aš – tik baisias.

Senuko veidu nuslinko šešėlis, jis nutilo.

– Būtų gerai, kad papasakotumėte, – pratarė Frostas.

Pauelas lėtai pakėlė galvą ir pasakė:

– Iš tikrųjų pradėti reikėtų nuo išvakarių.

Klaivas užmetė akį į duomenis, persirašytus iš skirtingų darbuotojų bylų.

– Nuo 1951-ųjų metų liepos 25-osios, ar ne, sere?

– Teisingai, konstebli. 1951-ieji, liepos 25-oji. Mes tada gyvenome Povų linkyje, puikiame name prie golfo lauko.

– Žinau jį, – įsiterpė Frostas. – Namas išrinktiesiems.

Pauelas kreivai nusišypsojo.

– Taigi. Su šituo nepalyginsi. – Suraukęs nosį, tarsi bjaurėdamasis, jis nužvelgė gedulinga nuotaika

persisunkusį kambarį. – Namo iš banko grįžau apie šešias. Vos įžengiau, suskambo telefonas. Skambino Stivenas Haringtonas, Ekslio skyriaus valdytojas. Jis aiškiai panikavo. Klausė, ar galėtume pagelbėti – kitą dieną perduoti labai didelę sumą grynaisiais.

– Kokią „labai didelę"? – pasidomėjo Frostas.

– Dvidešimt tūkstančių, – nekantriai atsidusęs, pasakė Pauelas. – Inspektoriau, kalbame apie pavogtuosius pinigus. Svarbiausius faktus turėtumėte žinoti.

– Aš juos žinau, sere, bet jaunasis mano kolega – šiek tiek išsiblaškęs. Todėl ir klausiu. Kam ponui Haringtonui taip skubiai prireikė grynųjų?

– Darbininkų atlyginimams. Dauguma įmonių Ekslyje tą savaitgalį ruošėsi užsidaryti kasmetinėms atostogoms, tad jų darbininkai laukė trijų savaičių algų ir atostoginių. Haringtonas apie tai pamiršo, o paskui apsižiūrėjo, kad jam neužtenka grynųjų. Prakeiktas žioplys. Man derėjo pasiųsti jį tolėliau, tik to ir buvo nusipelnęs. Vyriausioji valdyba būtų pataršiusi jį kaip reikiant.

Išsišovusi sofos spyruoklė nepakenčiamai spaudė užpakalį, tad Frostas pasislinko į šalį.

– Pone Pauelai, dvidešimt tūkstančių vien atlyginimams – pasiutusiai didelė suma, – tarė jis. – Juk kalbame apie 1951-uosius.

– Trijų savaičių algos šešiems šimtams darbuotojų. Pats paskaičiuokite, – atsakė senukas.

Inspektorius, žiūrėdamas į vieną tašką, kelias sekundes krutino lūpas, tarsi skaičiuodamas mintyje, paskui linktelėjo.

– Iš tiesų, – pratarė atsargiai, vildamasis, kad Pauelas nepareikalaus atsakymo.

Šis ėmė pasakoti toliau:

– Šiaip nebūtų nieko ypatingo, mat pasitaiko, kad skyriai padeda vieni kitiems, perduodami kiek nors grynųjų, bet tokia didelė suma – atvejis retas. Kita vertus, galite įsivaizduoti, koks kiltų triukšmas, jei gamyklos prieš atostogas būtų palikusios darbininkus be pinigų.

– Regis, tasai Haringtonas gerokai rizikavo, skambindamas jums paskutinę akimirką – į pavakarę, turint galvoje, kad pinigai buvo reikalingi jau kitą dieną. Juk galėjote kasoje teturėti vieną, kitą pensą. Ką jis būtų daręs tada?

– Būtų tekę kreiptis į kitus bankus. Bet kuris iš penkių didžiųjų būtų pagelbėjęs, bet tuomet ir mūsiškė vyriausioji valdyba būtų buvusi informuota, o to Haringtonas nėmaž nenorėjo.

– Man jis neatrodo panašus į rimtą valdytoją, – paniekinamai įvertino Frostas.

– Ką gi, – nepritariamai šypsodamasis, atsakė Pauelas, – regis, darbuotojai jį mėgo, užtat skyriuje trūko drausmės, o į darbą su dokumentais Haringtonas išvis žiūrėjo atmestinai. Juk žinote, būna tokių žmonių.

– Ee... Žinau, būna, – išlemeno inspektorius, vengdamas Klaivo žvilgsnio, – pats tokių pažįstu.

Už durų pasigirdo tylus skrebenimas, dzingsėjimas ir į svetainę įėjo ponia Pauel, nešina mediniu padėklu su trimis puodeliais kavos ir lėkštute paprasčiausių biskvitų. Vyrai mandagiai atsistojo. Šeimininkas be lazdos prišoko prie žmonos ir perėmė iš drebančių jos rankų padėklą.

– Džentelmenai, mano žmona, – pristatė.

Kol visi trys maišė kavą, žilagalvė ponia Pauel su nuolatinio liūdesio šešėliu veide nekantriai lūkuriavo. Frostas sriūbtelėjo gurkšnį ir mažne paspringo. Kava

buvo pašildyta, bjauraus skonio skystalas, ir tiek. Inspektorius nugurkė ją lyg vaistus ir pasigailėjo, kad nėra kuo užgerti.

– Na kaip? – paklausė ponia Pauel.

– Kokie dailūs puodeliai, – atsakė Frostas.

Matyt, pataikė, nes senutė maloniai nusišypsojo.

– Daugiau nieko iš anų namų ir nepasiėmėme – tik gražiuosius mano indus ir automobilį, – pasakė ji, apsitampydama suknią. – Ačiū Dievui, turime mašiną. Jei ne ji, išprotėčiau užsidariusi šitame užkampyje.

Pastebėjusi vyro žvilgsnį, ji prikando lūpą, atsiprašė ir išėjo. Pauelas, nuleidęs akis, žiūrėjo į dešiniąją savo koją. Frosto pasiūlytos cigaretės jis atsisakė.

– Ką gi, inspektoriau, – tarė, – pakalbėkime apie vagystės dieną, liepos 26-ąją.

Frostas išpūtė tris dūmų ratilus ir išdidžiai stebėjo, kaip jie neišskydę nusklendė iki senuko. Tada paklausė:

– Sere, kodėl apie vežamus dvidešimt tūkstančių svarų neperspėjote policijos?

Pauelas nervingu judesiu išsklaidė dūmus.

– Inspektoriau, nepamirškite, kokie buvo laikai. 51-aisiais neturėjome nei šarvuotų furgonų, nei ginkluotos apsaugos, nei banditų su šautuvais. Buvome civilizuoti. Galiojo mirties bausmė, ir tie, kas gerbė įstatymus, jautėsi daug saugesni nei šiais laikais.

– Sere, tas, kurio griaučius radome, atrodo, nebuvo itin saugus, – sumurmėjo Frostas.

– Dėl to save kaltinu jau trisdešimt dvejus metus, tad ačiū, kad priminėte, – ilgais pirštais masažuodamas kojos raumenį, pasakė Pauelas. – Tada man atrodė, kad kuo mažiau žmonių žinos apie vežamus pinigus, tuo bus geriau. Gabenimą suruošėme labai

greitai, kelionė turėjo būti visai trumpa, be to, buvo keli maršruto variantai. Likus pusvalandžiui iki operacijos pradžios, dar net nebuvau paskelbęs, kada automobilis su pinigais išvažiuos. Galėję jų pasigviešti nusikaltėliai neturėjo jokių šansų.

– Bet, nepaisant jūsų atsargumo, jie neblogai padirbėjo.

Senuko veidas apsiniaukė.

– Negalėjau numatyti, kad apsivogs vienas mano paties darbuotojų. – Kiek padvejojęs, jis pridūrė: – Na bent jau taip manėme trisdešimt metų. Bet jeigu tai buvo ne Fokeso darbas, tada išvis nenutuokiu, kas galėjo nutikti.

Drėgna svetainės vėsa smelkėsi į pat kaulus. Frostas standžiau apsivyniojo šaliką.

– Kas dar, be jūsų ir Ekslio valdytojo, žinojo apie gabenimą?

– Kol nepasakiau Fokesui ir Garvudui, daugiau niekas.

– O Ekslio skyriaus darbuotojai?

– Apie juos nežinau. Haringtonas tvirtino, niekam nesakęs, bet... – Šeimininkas skėstelėjo delnais. – Inspektoriau, vaišinkitės biskvitais.

Frostas vieną paėmė. Sausainis buvo senas, apzmekęs, prie tokios kavos kitokio nė negalėjai tikėtis. Vogčia, kad nepasirodytų nemandagus, inspektorius įsidėjo jį į kišenę ir nusibraukė nuo lūpų tariamus trupinius.

– Puikūs biskvitai! Prašau pasakoti toliau.

– Taigi liepos dvidešimt šeštoji. Diena pasitaikė karšta, be vėjo, dangus buvo giedras. Tokių dienų šiais laikais nebebūna. – Nutilęs Pauelas mintimis nukeliavo į praeitį ir po akimirkos vėl prašneko: –

Aš nurodžiau Fokesui ir Garvudui paruošti pinigus. Kelios minutės po vienuolikos jie atnešė visą sumą į mano kabinetą. Užrakinau duris, užtraukiau žaliuzes, perskaičiavau pinigus. Mano akivaizdoje aniedu sudėjo juos į lagaminą.

– Į plieninę dėžę, kurią radome su griaučiais? – pasitikslino Frostas.

Pauelas, nepatenkintas, kad jį pertraukė, susiraukė.

– Na taip, žinoma. Užrakinau ją aš, raktelį pasukau du kartus.

– Kiek buvo raktų komplektų?

– Du. Vieną turėjau aš, kitą – Haringtonas. Nusprendžiau neišleisti vyrų anksčiau kaip pusę pirmos, o Ekslio skyriui pranešti tik po to, kai jie išvažiuos, – praėjus penkioms minutėms. Tai buvo papildoma atsargumo priemonė. Taigi prirakinau grandinę Fokesui prie riešo ir liepiau jiedviem su Garvudu laukti mano kabinete iki pusės pirmos. Pats turėjau išeiti.

Frostas įmetė nuorūką į kavos puodelį. Pauelas sekundės dalimi pavėlavo kyštelėti peleninę.

– Kur išeiti, sere? – paklausė inspektorius.

– Nagi, žmogau, viskas surašyta byloje. – Suirzęs senukas vyptelėjo. – Jūsų vyrukai kelis kartus patikrino visus faktus. Turėjau eiti į laidotuves.

– Į kieno?

– Senosios ponios Kingsli. Daugelį metų buvo ištikima mūsų klientė ir brangi mano draugė. Jei ne tos laidotuvės, į kurias negalėjau nenueiti, būčiau asmeniškai išlydėjęs pinigus. Prieš išeidamas, sutvarkiau visus reikalus. Liepiau mūsų telefonistei... kokia jos pavardė? Netikęs buvo žmogus...

– Marta Vendl? – pasufleravo Frostas.

– Vendl! Taip, žinoma! Ne moteris, o gyva bėda! Taigi jai buvo prisakyta, kai Fokesas ir Garvudas išvažiuos su pinigais, po penkių minučių paskambinti į Ekslio skyrių. Jeigu ji būtų padariusi, kas liepta, viskas galėjo susiklostyti kitaip. Bet kur tau! Paskui ji dievagojosi, esą nieko jai neliepiau. Iš laidotuvių grįžau šiek tiek po dviejų. Pirmiausiai pasidomėjau, ar pinigai sėkmingai nukeliavo. Vienas tarnautojų pasakė, kad vyrai išvažiavo lygiai pusę pirmos, bet dar negrįžo.

– Ir jūs iš karto sunerimote?

– Ne. Ko turėjau nerimauti? Jiedu buvo išvažiavę vos prieš pusantros valandos. Be to, jiems priklausė valandos pietų pertrauka, tad pamaniau, kad, prieš grįždami, Ekslyje ir pietauja. Vis dėlto liepiau tai Vendl paskambinti į aną skyrių ir pasiteirauti, kada jie nuvažiavo. Jai renkant numerį, kita linija paskambino Haringtonas. Jam rūpėjo, ar ketinu tesėti žodį, mat spaudė laikas. Trečią valandą jų skyrius turėjo išduoti atlyginimams skirtus pinigus. Aš iškart sumojau, kad Marta Vendl neįvykdė mano nurodymo – vyrams su pinigais išvažiavus, Ekslio skyriui apie tai nepranešė. Bet dar baisiau buvo suvokti, jog jie ir nenuvažiavo. – Senuko veide atsikartojo tų akimirkų siaubas. – Gerai prisimenu, kaip mane ėmė krėsti šaltis. Buvo tokia karšta diena, o aš visas tirtėjau. O dar tas Haringtono balsas ragelyje: „Alio... Alio..." – Pauelas ištiesė rankas į blausiai žioruojančią krosnelę. – Gėda prisipažinti, bet atsimenu, kaip tikėjausi, kad vyrai bus pakliuvę į nedidelę avariją ir kad pinigams nieko nenutiko. Paskambinau į policiją. Jie iškart pradėjo paiešką. Automobilį rado ant nuošalaus tako netoli Dentono kelio, jaunąjį Garvudą – sukniubusį ant vairo. Fokesas ir

pinigai dingo. Policininkai paprašė manęs pasitikrinti, ar tebeturiu raktus nuo plieninio lagamino. Aš atidariau seifą, į kurį juos buvau padėjęs. Raktai buvo dingę.

Klaivas pakėlė akis nuo užrašų ir paklausė:

– Sere, juk Fokesas galėjo atsirakinti jūsų seifą?

Kriminalistas konsteblis bylą buvo perskaitęs šiek tiek atidžiau nei inspektorius. Šis sulinksėjo, parodydamas, kad irgi ketino klausti to paties. Senukas sugriežė dantimis ir, suėmęs abiem rankomis, perkėlė dešiniąją koją.

– Taip, jis turėjo atskirą raktą.

– Kas jūsų kojai? – pasidomėjo Frostas.

Pauelo akys tarsi ledu būtų apsitraukusios.

– Jei jums būtina žinoti, prieš trejus metus mane buvo ištikęs insultas. Kurį laiką išvis nevaikščiojau.

– Šit kaip? Pamaniau, gal šuo įkando, – pasakė inspektorius. – Beje, juk jūsų banke dirbo ūkvedys. Sūnau, kokia jo pavardė?

– Albertas Barou, – išpyškino Klaivas.

– Taigi Barou. Mano kolega pastebėjo įdomų sutapimą: tasai Barou dingo netrukus po to, kai išgaravo pinigai.

Pauelas trumpai pagalvojo.

– Prisimenu jį, buvo praplikęs ir nepatikimas. Po to, kai jis išnyko, patikrinome sandėlį. Vienas Dievas težino, kiek arbatos dėžučių, rankšluosčių, tualetinio popieriaus rulonų ir dar balažin ko buvo dingę. Vyrutis nesikuklino. Nors įtartinas ir atrodė. Jam netgi pakako įžūlumo po pusmečio įsidarbinti kitame mūsų skyriuje. Šį Barou irgi apšvarino.

– Taip aš savo kolegai ir sakiau, – tarė Frostas, maloniai šypsodamasis Klaivui.

Pauelas sugrabaliojo senovišką kišeninį laikrodį ir demonstratyviai į jį pasižiūrėjo.

– Inspektoriau, jeigu daugiau klausimų neturite...

– Deja, sere, dar turiu. – Frostas pasitrynė randą. – Liko, sakyčiau, keblus klausimas. Jeigu pinigus nugvelbė ne Fokesas, tuomet – kas? Kas jį nušovė ir nukirto ranką? Kas turėjo tokią galimybę ir motyvą? – Inspektorius atsikrenkštė. – Juk, be jūsų, apie gabenimą, ką jau kalbėti apie jo aplinkybes, žinojo tik keli žmonės. – Frostas patylėjo. Senuko veidas buvo it suakmenėjęs, žvilgsnis – bereikšmis. Inspektorius nutarė narsiai bristi į ledinį vandenį. – Štai, tarkime, jūs, sere, turėjote puikiausią galimybę...

Užbaigti jis nespėjo. Remdamasis į lazdą, šeimininkas atsistojo ir, drebėdamas iš įniršio, pasviro virš sėdinčio Frosto.

– Lauk! – užkriokė, rodydamas į duris. – Girdite?! Lauk iš mano namų!

Inspektorius nė nekrustelėjo. Užsidegė naują cigaretę, atsilošė ir palaukė. Per daug jėgų išeikvojęs Pauelas sulinko ir nudribo atgal į fotelį. Jis vos įstengė atgauti kvapą.

– Sere, visiškai nesvarbu, ar mus išmesite, ar ne, faktas yra faktas: jūs turėjote galimybę, – lyg niekur nieko pasakė Frostas.

Nusikamavęs senukas sunkiai kilstelėjo ranką, rodydamas varganą svetainę.

– Inspektoriau, pažvelkite į šį šaltą, nykų kambarį. Manote, gyvenčiau tokioje kiaulidėje, jei būčiau pavogęs dvidešimt tūkstančių?

Frostas staiga susidomėjo ant jo cigaretės įspaustu logotipu.

– Štai ir priėjome motyvą, sere. Jums pačiam pinigų gal ir nereikėjo, bet, kaip suprantu, turėjote sūnų.

Pro kaminą įsibrovęs vėjas sušiugždino židinyje suglamžytus popierius. Pauelas, prikandęs apatinę lūpą, nukėblino iki seno, įjuodusio ąžuolinio rašomojo stalo svetainės kampe. Atrakinęs jį prie laikrodžio grandinėlės prikabintu rakteliu, pasirausė dokumentų prikimštuose skyreliuose ir, suradęs nuotrauką, atkišo inspektoriui. Joje buvo įamžintas jaunuolis su Karališkojo oro laivyno uniforma, ant šono pakreipta kepure virš demoniškų akių ir Erolo Flino stiliaus ūsiukais po Pauelo nosimi.

– Mano sūnus Frenkas, – šaltai pasakė senukas. – Ši fotografija – vienintelė. Laikau ją užrakinęs. Mano žmona... kankinasi.

Klaivas paėmė nuotrauką ir įsižiūrėjo į ordino juostelę.

– Už nuopelnus aviacijai, ar ne, sere?

– Taip. – Pauelo akys sublizgo, jis pasitempė, lyg išgirdęs komandą „ramiai". – Kaip mes juo didžiavomės. Bakingamo rūmuose žiūrėjome, kaip karalius įteikia sūnui ordiną. Įstabi diena.

– Neabejoju, – pasakė Frostas. – O kodėl žmona kankinasi?

Šeimininkas vėl paslėpė nuotrauką ir užrakino stalą. Patampė už rankenėlės, norėdamas įsitikinti, kad neatsidarys.

– Jis nusižudė. – Senukas nulingavo prie fotelio ir sunkiai atsisėdo. – Po karo, įdėjęs už tarnybą gautus pinigus ir šiokias tokias mano santaupas, jis užsuko verslą. Deja, tai buvo jo pragaištis. Kartkartėmis mėgindavome pagelbėti jam pinigais, bet jie smego lyg į kiaurą maišą. Galų gale nesėkmės sūnų pribaigė, jis

neatlaikė. Šoko po traukiniu. Didvyriui nelabai tinkama mirtis, tiesa? Žmona niekada su tuo nesusitaikė. Sūnų ji garbino. Jai atrodė, kad jis tiesiog negalėjo klysti.

Kambaryje stojo mirtina tyla, tik Klaivo rašiklis skrebeno. Senukas sėdėjo, žvilgančias akis nudelbęs į grindis. Frostas ryžosi pabandyti dar kartą, nors jautėsi taip, lyg spardytų bejėgį šunytį.

– Pone Pauelai, kartoju, jūs turėjote seną gerą motyvą pinigams pasisavinti – norėjote išgelbėti žlungantį sūnaus verslą.

Pauelas lėtai pakėlė galvą, jo veide šmėstelėjo paniekinama šypsenėlė.

– Kaip matau, inspektoriau, namų darbų jūs neruošiate. Pinigai dingo 1951-aisiais. Mano sūnus nusižudė 1949-aisiais, taigi dvejais metais anksčiau. Gal dabar malonėtumėte išeiti? Prašau. Mano žmona negali ilgai išbūti viena.

Frostas linktelėjo Klaivui ir šis įsidėjo užrašinę į kišenę. Abu kriminalistai atsistojo.

– Pone Pauelai, atleiskite, kad suerzinau, bet tie klausimai – būtini, – tarė inspektorius. Šeimininkas stačiokiškai palingavo galvą ir išlydėjo pareigūnus pro duris. Koridoriuje Frostas sustojo ir kumščiu patrankė sau į delną. – Mano atmintis – kaip sumautas rėtis. Juk ketinau jūsų paklausti: ar vakar vakare buvote išėjęs iš namų?

– Ne, – atsakė Pauelas. – Kodėl klausiate?

– Vakar vakare kažkas nušovė Rupertą Garvudą – ištaškė akį. Na bet jeigu jūs neturite ginklo ir niekur nebuvote išėjęs, man teks dairytis kito įtariamojo. Sere, dėkoju jūsų žmonai už kavą, ir jeigu greitai nepasimatysime, tuomet – gražių Kalėdų.

– Ką manai, sūnau? – paklausė Frostas, kai jie, mėgaudamiesi šiluma automobilio salone, pasuko į nuovadą.

– Atrodo, padorus senukas. Man jo gaila. Sukišo visas santaupas į sūnaus verslą ir dabar iš menkos pensijos vos pragyvena.

Frostas apsvarstė jaunojo kolegos žodžius.

– Istoriją jis pasakoja gražią, pripažįstu. Paskutinį kartą taip graudinausi, matydamas, kaip Karūnavimo gatvėje dega traškučių krautuvėlė.

– Taigi manote, kad jis meluoja?

Inspektorius patraukė pečiais.

– Įrodyti būtų nelengva. Vis dėlto versijai išdailinti turėjo daugiau nei trisdešimt metų. O ji iš tiesų ašaringa, kaip pats ir sakai. Sūnus – didvyris, padorūs tėvai kenčia nepriteklius, kad tik apsaugotų gerą jo vardą, lyg to dar būtų maža, senolis sunkiai valdo koją. Bet jis meluoja – nuojauta man šnibžda.

Pro šalį lėkė balti, tušti tyrai. Klaivui jie simbolizavo patį Dentoną – nykią dykynę. Žinoma, buvo viena išimtis – šilumos oazė ledynuose – Heizelė. Jis dirstelėjo į laikrodį: beveik aštuonios. Frostas, regis, jau išsikvėpęs. Puiku. Bent kartą padoriu laiku baigs darbą. Gal net pavyks Heizelę pirmiau kur nors nusivesti.

Inspektorius šalia neramiai pasimuistė.

– Man kirba, kad kažkas liko nepadaryta. Praskiepas užsagstytas. Ką dar galėjau užmiršti? Ak, rūgštele!.. Štai ten suk į kairę, važiuojame į „Aido" redakciją. Akiniuotis Haris nori, kad straipsnis apie katytės ekshumaciją nepasiektų skaitytojų. Užmesk anglių, sūnau.

Klaivas padidino greitį. Jeigu Frostas nesugalvos dar kokių nors užduočių, jis spės pasimatyti su Heizele iki...

Kriminalisto konsteblio mintis pertraukė inspektoriaus balsas.

– Kaip suprantu, sūnau, nuo rytojaus dirbsi su Alenu. Būtų neįtikėtina, jei skyriaus viršininkas bent minute ilgiau, nei būtina, leistų man daryti tau neigiamą įtaką. Pašėls iš pykčio, sužinojęs, kad ataskaitų dar nė nepradėjau rašyti. Bet, žinoma, pasakys ką nors tokio: „Inspektoriau Frostai, mes atsižvelgiame į jūsų neseniai patirtą netektį." – Jis nelinksmai sukikeno ir iškratė iš pakelio paskutinę cigaretę. – Sūnau, kadangi netrukus atsisveikinsime, atskleisiu tau paslaptį, kurios nežino daugiau niekas. Mano santuoka nenusisekė. Tai buvo ilga, dvidešimt metų užtrukusi nelaimė. Žmona mane niekino. Ji buvo garbėtroška ir norėjo vyro, kuriuo galėtų didžiuotis, o gavo mane. Užtat neapkentė. Grįžti į namus man būdavo tikra kančia. Galų gale nusprendžiau ją palikti. Ketinau išeiti pas kitą moterį. Ir kaip tik tą vakarą, kai ruošiausi apie tai pasisakyti žmonai, man į darbą paskambino jos gydytojas. Jis buvo nusiuntęs ją persišviesti, ir štai atėjo išvada. Neoperuotinas vėžys. Jai likę šeši mėnesiai, šeši siaubingi mėnesiai. Daktarai nutarė būsiant geriau nieko jai nesakyti. Taigi mano planai pasikeitė, ryžausi toliau nešti savo naštą. Po kelių dienų tasai pienburnis prašovė man veide skylę. Man tai visiškai nerūpėjo – galėjo ir nudėti. Kai gavau ordiną, žmona iš laimės mažne pakvaišo, o kai mane dar pakėlė į inspektorius, sprogo iš pasididžiavimo. Pagaliau ir aš buvau šį tą nuveikęs. Ji netgi liovėsi zyzusi. Tvirta ji buvo moteriškė, bet mirė šlykščiai. Tokia mirtis visada šlykšti, kad ir koks būtų žmogus. – Frostas sumaigė nuorūką peleninėje ir užvertė akis. – Sūnau, aš tik noriu pasakyti, kad susimaunu ne iš sielvarto dėl

žmonos mirties – susimovėjas esu iš prigimties ir niekas manęs nepakeis.

Klaivas neišmanė, kaip į tokią negailestingą išpažintį reaguoti. Jau žiojosi ką nors sakyti, bet vis dėlto nutarė verčiau patylėti. Jie kaip tik privažiavo „Dentono aido" redakciją. Išlipdamas Frostas paprašė palaukti.

Sendis kalbėjo dviem telefonais iš karto ir įgudusia ranka, trumpindamas, vieną po kitos užsirašinėjo pastabas. Inspektoriui teko palūkėti, kol jis padės ragelius.

– Atsiprašau, Džekai, dabar pats darbymetis. Ko nors norėjai?

– Taip. Pirmiausia – nusprendžiau atleisti tau už tuos pašvinkusius pietus. Vėmiau po jų tik tris kartus ir kraujospūdis jau slūgsta.

– Tikrai? – atsargiai pratarė Sendis, nujausdamas, kad netrukus bus paprašyta paslaugos.

– Sendi, per tą nudvėsusią katę pakliuvau į bėdą. Norėčiau, kad atšauktum straipsnį.

Žurnalistas kažkokius popierius ant savo stalo sudėjo tvarkinga krūvele ir atsakė:

– Per vėlu, Džekai. Jau spausdiname. Nepyk. Juk žinai, jei tik galėčiau, atšaukčiau.

Frostas palinko prie jo ir sušnibždėjo:

– O jeigu pakiščiau tau daug geresnį siužetą?

Sendis suraukė nosį ir pasistengė, kad balsas skambėtų kuo abejingiau:

– Pavyzdžiui, kokį?

– Tokį, kuriuo mielai pasmaguriautų Londonas. Atvirai sakant, mūsų atstovas spaudai šią žinią turėtų siųsti tiesiai agentūroms, bet kai turiu paslaugų draugą, kuriam negaila pavaišinti mane pietumis už dvylika pensų...

Žurnalistas įdėmiai pažvelgė Frostui į veidą ir persigalvojęs pakėlė vidaus ryšio telefono ragelį.

– Džordžai, išimk iš pirmo puslapio tekstą apie policijos ekshumuotą katę ir būk pasiruošęs įdėti šį tą geresnio. – Padėjęs ragelį, inspektoriui jis pasakė: – Džekai, jeigu bus koks nors niekalas...

Frostas jam pasakė, kad Fokesas 1951-aisiais ir Garvudas vakar vakare buvo nužudyti tuo pačiu ginklu. Sendis taip ir išsižiojo, o paskui išsišiepė iki ausų.

– Džekai, esi senas baidyklė, bet aš tave myliu, – prisipažino jis ir, griebęs telefono ragelį, ėmė diktuoti mašinininkei naują tekstą. Antraštė turėjo būti tokia: STULBINANTI ISTORIJA – 1951-ŲJŲ ŽUDIKAS VĖL IŠŠAUNA. Įvairius faktus ir pavardes Leinas traukė iš bedugnės atminties. Užbaigęs jis atsisuko į inspektorių. – Kokia tikimybė, kad greitai ką nors suimsite?

– Tyrimas vyksta keliomis kryptimis, – atsakė Frostas, mėgindamas sugalvoti bent vieną.

– Džekai, rytoj mudu papietausime kaip žmonės, nesismulkindami. Už dešimtinę nuo galvos. O dabar atsakyk ne spaudai: kokias versijas tiriate?

– Jokių. Švelniai tariant. Bala nematė tų rytojaus pietų, verčiau pasidalyk informacija. Ar prisimeni tokį Pauelą? 1951-aisiais jis buvo Beningtono valdytojas.

– Tą pasipūtėlį? Prisimenu, – atsakė Sendis. – Jo sūnus nusižudė.

Inspektorius atplėšė naują cigarečių pakelį ir pavaišino žurnalistą.

– Papasakok apie sūnų.

Leinas mąsliai pasitampė ausies lezgelį.

– Sumautas karo didvyris paskui įklimpo į aferas. Įsteigė įtartiną investicijų kompaniją ir beveik visus klientų pinigus ištaškė žirgų lenktynėms ir moterims.

Nuo baudžiamosios atsakomybės jį išgelbėjo iššvaistytas lėšas kompensavęs tėvas. Tiesa, šis buvo priverstas parduoti namą. Dabar gyvena medinėje pašiūrėje Ekslio kelyje.

Cigaretės pelenai nubyrėjo Frostui ant palto. Jis nubraukė juos delnu.

– Tėvas aukojosi, o jis vis tiek nusižudė?

– Aha, metro šoko po traukiniu. Palaikus nuo bėgių teko gremžte gremžti. Paliko kelis tūkstančius skolų, bet tėvas iš kažkur iškasė pinigų ir su kreditoriais atsiskaitė. Ei, ar tas vyrutis su išklibusia nosimi – ne tavo padėjėjas? – staiga paklausė Sendis.

Tarp stalų vingiavo įsijaudrinęs Klaivas. Frostas atsiprašė Leino ir nuskubėjo pasitikti kriminalisto konsteblio.

– Kas nutiko? – paklausė inspektorius ir išsyk pastebėjo, kad Klaivas vos tramdo pyktį.

– Ne čia, sere, eime į lauką, – sušnypštė jis ir, apsisukęs ant kulnų, patraukė atgal. Frostas klusniai nuskubėjo iš paskos. Gatvėje jaunuolis atsigręžė ir, žaibuodamas akimis, viršininką mažne apurzgė: – Sušiktos jūsų nuojautos!

Anąsyk, kai skambėjo telefonas, Frostas, dar prieš pakeldamas ragelį, žinojo, kad skambina iš ligoninės... Žinojo ir dabar. Jis sulaikė kvapą, kad bent kiek apramintų kylantį šleikštulį.

– Sūnau, kas atsitiko?

– Rado Treisę Aphil. Ji – negyva!

Vėjas aplink juos dūsavo ir vaitojo.

Frostas žinojo, kur rasta mergaitė, bet vis tiek paklausė:

– Kur?

– Kaip, po velnių, manote – kur? Vikariate, skrynioje. Tarp nešvankių knygiūkščių ir pornografinių nuotraukų.

TREČIADIENIS (5)

Automobilis kaukdamas atlėkė iš už kampo ir prie pagrindinių vikariato durų sustojo tarp kitų mašinų. Buvo čia ir mėlynasis skyriaus viršininko jaguaras įlenktu užpakaliniu sparnu.

Konsteblis prie įėjimo išreiškė pagarbą ir pratarė:

– Inspektoriau, antras aukštas, pirmos durys.

Jiedu užlėkė laiptais, žengdami per dvi pakopas iš karto, ir suėjo į vikaro fotostudiją, kur, apspitę atvirą dėžę, tylėdami stovėjo keli vyrai. Frostas pro juos prasispraudė ir pažvelgė į siaubo sustingdytas aštuonmetės Treisės Aphil akis. Mergaitė nebebuvo graži. Iš susuktos burnos bjauriai karojo išpurtęs liežuvis. Storas mėlynas paltukas nebegalėjo Treisės sušildyti. Frostas pirštų galais švelniai prilietė marmuro baltumo odą. Audiniai buvo minkšti. Inspektorius, nebyliai klausdamas, atsigręžė į daktarą ir kitus.

– Džekai, *rigor mortis* jau atsileidęs, tad spėju, kad mergaitė mirė sekmadienį. Po skrodimo patologas pasakys mirties laiką valandų tikslumu, jis netrukus bus čia. Teko iškviesti iš kalėdinių šokių vakaro.

Inspektorius vėl pasižiūrėjo į perkreiptą, nubalusį veidą.

– Daktare, kaip ją nužudė?

– Pasmaugė rankomis. – Medikas vos vos pasuko mergaitės galvą, parodė žymes ant gerklės. – Lytinės prievartos požymių bent jau kol kas nematau, bet ir

nenoriu jos judinti. Juk žinai, tas patologas – aikštingas kaip boba.

Konsteblis, norėdamas atkreipti Frosto dėmesį, sukosėjo ir parodė krūvą pornografijos – knygų, nuotraukų.

– Sere, radome antai toje spintoje. Tikriausiai išėmė iš dėžės, kad tilptų lavonas.

Inspektorius tik probėgšmais dirstelėjo ir, kažką suniurzgęs, numojo ranka.

– Vikaro turtas, – nutaręs pagaliau pasiskelbti, garsiai pasakė Maletas. – Dabar matome, koks jis žmogus.

– Aha, – vis dar žiūrėdamas į mergaitę, atšovė Frostas. – Toks pat kaip ir mes visi.

Šiek tiek užsigavęs konsteblis norėjo, kad inspektorius įvertintų reikšmingą jo atradimą.

– Sere, čia – nuogų jaunų mergaičių, vietinių, nuotraukos.

– Žinau, – nekantriai atsakė Frostas. – Mačiau jas aną dieną, kai naršėme šitą kambarį.

Naršėme nepakankamai uoliai, su kartėliu pamanė jis, prisiminęs, kaip skubino Klaivą. O juk lavonas tikriausiai buvo paslėptas kažkur čia. Staiga inspektorius suvokė, kad Maletas kreipiasi į jį.

– Inspektoriau, ar aš teisingai jus supratau? Sakote, kad šitą lektūrą ir fotografijas jau matėte? – Iš balso buvo justi, kad skyriaus viršininkas priblokštas. – Jūsų ataskaitoje jos nepaminėtos.

Frostas užsidegė cigaretę ir patraukė pečiais.

– Nepaminėtos, sere. Tuo metu man atrodė, kad ši medžiaga su byla niekaip nesusijusi.

Jis vėl nuleido akis į palaikus.

– Matėte šitą bjaurastį ir jums atrodė, kad ji nesusijusi su byla?! – pasipiktinęs Maletas kone spiegė.

Susimąstęs Frostas tik nekantriai mostelėjo ranka.

– Vėliau, sere, pasikalbėsime vėliau...

Visi taip ir nustėro. Skyriaus viršininkas, užuot pratrūkęs, kelis kartus giliai įkvėpė ir susitvardė. Viešumoje skandalas buvo nepageidautinas, o šit nuovadoje jis ketino prispausti Frostą kaip reikiant...

– Kas rado lavoną? – paklausė inspektorius. Atrodė, įtampos kambaryje jis nė nejaučia.

Į priekį žengė rajone patruliuojantis konsteblis, kuriam buvo peradresuotas skambutis bendruoju pagalbos telefonu.

– Vikaro žmona. Ieškodama atliekamų giesmynų, atidarė spintą ir rado suverstas šitas iškrypėlių knygas, nuotraukas. Įtarė, kad būsiančios perkeltos iš skrynios. Atvožė ją ir štai...

Vėl įsikišo Maletas:

– Vikaras apačioje, savo kabinete. Jo žmona – svetainėje. Sukrėsta. Manau, šiuo metu būtų geriau neleisti jiedviem susidurti.

– Ar vikaras ką nors pasakė? – pasiteiravo Frostas ir patyliukais pridūrė: – Dar vienas, be užrašų neįstengiantis pratarti žodžio, – mat konsteblis išsiėmė užrašinę ir lyg niekur nieko ėmė ją vartyti, kol surado reikiamą puslapį.

– Vikaras tvirtino nenutuokiąs, kaip lavonas galėjo čia atsidurti, – perskaitė atsikrenkštęs. – Patalpa paskutinį kartą jis naudojosi maždaug prieš savaitę, o mergaitę paskutinį sykį matė sekmadienio pavakarę, išeinant iš mokyklos. Jo žmona, ponia Bel, apimta isterijos ir prideramai jos apklausti nepavyko. Aiškiai ji pasakė tik šit ką... – Konsteblis žvilgtelėjo į užrašus. – ...Žinojau, kad vieną gražią dieną taip atsitiks, žinojau.

Policininkas užvertė knygelę ir įsidėjo į kišenę ant krūtinės. Frostas nė nesujudėjo.

– Ką gi, inspektoriau, – pašaipiai pasakė Maletas, – manau, norėsite nedelsdamas apklausti vikarą. Mes čia palūkėsime eksperto.

Frostas, nekreipdamas į jį dėmesio, atsiklaupė prie skrynios. Nors kolegos mėgino protestuoti, inspektorius parvertė lavoną ant šono ir nuo mėlynojo palto nugaros kažką nupešė, tada staigiai atsigręžė į Klaivą.

– Štai, sūnau. Tu vertini faktus, ar ne? Štai tau susiktas faktas. – Frostas atkišo kriminalistui konstebliui delną ir pasisuko į Maletą. – Sere, su vikaru kalbėtis aš neketinu. Ir be sumauto patologo žinau, kas nužudė mergaitę.

Jis atsargiai paguldė kūnelį ant nugaros ir pažvelgė į Klaivą. Šis rūškanas linktelėjo. Abejonės beveik nebuvo. Jiedviem su Frostu kiaurą dieną teko gremžti nuo drabužių prakeiktus daugybės įvairiausių nusususių kačių – juodų, rudų, baltų, rainų – šerius. Jais buvo apkibęs ir mergaitės paltas.

– Eime, sūnau, – paragino Klaivą inspektorius.

– Kur išsiruošėte? – pasidomėjo skyriaus viršininkas.

– Suimti Martos Vendl už žmogžudystę, – atsakė Frostas ir nutrinksėjo laiptais, nelaukdamas, kol Maletui kils dar kokių nors paikų klausimų.

Lėkė jie nesaugiai, laimė, gatvės buvo tuščios. Kai privažiavo pamiškę, Frostas nutarė, kad neverta gaišti laiko klampojant iki namo pėsčiomis.

– Važiuok, sūnau, keliuku, – paliepė jis. Netrukus paklausė: – Kodėl sumažinai greitį?

– Artėjame prie vartų, – paaiškino Klaivas. – Jie – užrakinti.

– Varyk, ir tiek!

– Apdaužysime mašiną, – pabūgęs perspėjo kriminalistas konsteblis.

– Velniop mašiną, sūnau! Važiuok! Bent nuotaiką pataisysi.

Klaivas sugriežė dantimis ir numynė akceleratoriaus pedalą. Vis didėjantys vartai galiausiai sušmėžavo per visą priekinį stiklą ir automobilis trenkėsi į juos lyg milžiniškas kūjis. Šaižiai sudžeržgė metalas, į orą išlėkusios vartų dalys nukrito ant mašinos stogo. Kelias prie namo buvo laisvas. Frostas atsigręžęs pasižiūrėjo į nuolaužas ir patenkintas sumurmėjo:

– Gerai, kad nesičiupinėjome su raktais.

Prie tamsoje dar tamsesnio namo jis išpuolė iš automobilio, Klaivui dorai nė nespėjus sustabdyti. Garsiai pabeldė į duris. Niekas neatsiliepė. Nubėgęs prie užpakalinių durų, patampė rankeną. Jos buvo užrakintos, bet viduje kažkas sukrebždėjo. Jis atsivėdėjo ir stuktelėjo į duris petimi, šį išsyk nutvilkė skausmas. Prišokęs padėti Klaivas spyrė, kaip išmokytas, prie užrakto. Šis išlūžo, ir jiedu sugriuvo į virtuvę, prasmirdusią žuvimi ir kačių šlapimu.

Ji laukė jų, sėdėdama tamsoje, skraite tviskėjo pora žalių akių.

– Mes tiesiai iš vikariato, – pasakė Frostas.

– Taip, – pratarė ji, nė neketindama ko nors klausti. Klaivas nuėjo į kambarį paimti žibalinės lempos, o kai ją įžiebė, jiedu pamatė, kokia moteris sugniužusi ir su viskuo susitaikiusi. – Tikėjausi, kad į tas patalpas niekas neužeina, – prisipažino ji.

– Susimovėte, – kažkaip švelniai sumurmėjo inspektorius. – Dažniausiai taip nutinka man. Jūs suklydote, pasirinkdama kambarį. Ten vikaro fotostudija.

Būtumėte paslėpusi mergaitę kur nors kitur ir gal niekada nebūtume jos radę.

Jis trumpai išdėstė moteriškei, kaip jai dera elgtis, ir pasiteiravo, ar turėsianti ką pasakyti. Martai stojantis, katinas nušoko jai nuo kelių.

– Jie vis tiek nori žuvies, – ištarė ji. Tada atvyniojo laikraštį, suvertė žuvų galvas į prikaistuvį, ir virimo ceremonija prasidėjo. – Vaikai ateina čionai ir tyčiojasi iš manęs. Mėto akmenis... daužo langus... vadina mane ragana. – Moteris suglamžė taukuotą laikraštį ir įmetė į aplamdytą emaliuotą kibirą. – Sekmadienį atsivilko toji Treisė. Aphil. Trankė ir trankė į duris. Kai atidarydavau, pabėgėdavo šalin, plūsdama mane bjauriausiais žodžiais. Ir kur vaikai tokių išmoksta? – Vanduo užvirė ir ji prisuko dujas. – Visada stengdavausi nekreipti dėmesio. Vaikams nusibosdavo ir jie nueidavo sau. Bet šita mergiščia nesiliovė, galų gale pasiuto svaidyti akmenis. Mano katinėlis buvo lauke. Mano mielasis, baltasis katinėlis.

– Tas, kurį atkasėme sode? – pasitikslino Frostas.

Marta linktelėjo.

– Ji pataikė į jį. Akmuo sulaužė vargšeliui nugarkaulį. Kaip jis rėkė iš skausmo, kaip rėkė! Turėjau pati pribaigti, kad nesikankintų. Mergaitė dėjo į kojas, bet pargriuvo. Buvau tokia įniršusi, tokia įniršusi! Sugriebiau jai už gerklės ir papurčiau. – Moteriškė sugniaužė stiprius pirštus į kumščius ir tuojau pat paslėpė juos po prikyšte. – Kračiau ją ir kračiau... Ji ėmė ir numirė.

Prikaistuvyje vartaliojosi žuvų galvos. Klaivo rašiklis skrebeno popierių.

– ...Kai suvokiau, ką padariusi, pasibaisėjau... išsigandau. Lavoną reikėjo kur nors paslėpti. Iš pradžių

ketinau užkasti drauge su katinėliu, bet pamaniau, kris į akis. Tada į galvą atėjo Numirėlio dauba. Ten tikrai niekas nevaikšto. Pasiėmiau kastuvą ir išrausiau duobę. Kasiau visiškoje tamsoje. Lyg koks piktas pokštas... Toje pačioje vietoje... kažkas jau gulėjo. Žmogaus palaikai!

Ji drebėdama nutilo.

– Jūs atkasėte rankos kaulus? – paklausė Frostas.

– Taip. Tikriausiai surikau nesavu balsu. Paskui sutelkiau jėgas, vėl juos užkasiau ir grįžau namo.

– Šit iš kur „dvasios" žinojo, kad ten kažkas palaidotas...

– Taip. Kai atvažiavote pirmąjį kartą, lavonas tebebuvo čia. Man reikėjo nukreipti jūsų dėmesį.

– Panele Vendl, mano dėmesio jūs nenukreipėte, tik sutrikdėte, o tai, deja, nėra taip sunku. Bet šiandien Treisės čia jau nebebuvo.

– Atvažiavote per vėlai. Aš buvau ką tik grįžusi iš vikariato.

– Per vėlai! Visą gyvenimą aš kur nors vėluoju. – Frostas atsiduso. – Kodėl pasirinkote vikariatą?

– Vikariate esu buvusi daugybę kartų – rengdavome ten spiritistų susirinkimus. Žinojau, kad pastate yra daug senų patalpų, į kurias niekas neužeina. Buvau užsisakiusi salę būsimajai sueigai ir kaip tik šiandien turėjau važiuoti ten aptarti kai kurių smulkmenų. Lavoną nusivežiau automobiliu. Niekas manęs nepastebėjo. Užnešiau mergaitę į antrą aukštą. Kambaryje stovi uždengta sena dėžė. Man ji pasirodė ideali vieta lavonui paslėpti. Spyna vos pajudinta nukrito. Skrynia buvo prikrauta senų knygų. Iškrausčiau jas ir paguldžiau mergaitę. Nemaniau, kad kas nors gali ją rasti.

Ji išjungė dujas ir suvertė viralą į kelias lėkštes. Grindys atrodė it gyvos, tiek knibždėjo iš pasitenkinimo murkiančių kačių... kačių, kurių šeriai išdavė šeimininkę.

Iš Maleto kabineto Frostas išėjo, rūkydamas didžiulį, raudonai auksiniu apvadėliu papuoštą cigarą, kurį švytintis skyriaus viršininkas įteikė, paėmęs iš ypatingų atsargų dėžutės. Cigaras buvo toks storas, kad inspektorius traukė dūmą prasižiojęs, ir toks sunkus, kad svarino galvą. Maletas nesitvėrė džiaugsmu, tarsi mergaitę jie būtų radę gyvą sveiką... Iš tikrųjų jo nuotaika smarkiai pasitaisė tada, kai išaiškėjo, kad Treisė buvo mirusi dar iki jos motinai paskambinant į policiją, taigi Dentono skyriaus niekas niekuo negalėjo apkaltinti. Nors Frosto iš Martos Vendl išgautas prisipažinimas raštu, sudėjęs visus taškus ant „i", vyriausiąjį inspektorių be galo pradžiugino, cigarų dėžutė nebūtų atsivožusi, jei ne policijos viršininko pagyra, išsakyta telefonu.

Taigi į savo kabinetą Frostas žingsniavo su burnoje smilkstančiu pagarbos ženklu. Jautėsi išsekęs, nukamuotas tuščio Maleto kudakavimo ir minčių apie pastirusią mergaitę skrynioje. Žinią jos motinai inspektorius pats ir pranešė. Visas ašaras jau pirmiau išverkusi moteris nepaklaiko. Vangiai padėkojusi negyvu balsu, ji prisikliukino sklidiną stiklą gėrimo ir susigūžė fotelyje. Elgėsi taip, tarsi Frosto šalia nė nebūtų, tad jis, pasėdėjęs su ja dešimt minučių, išvažiavo. Ir štai Maletas apdovanojo jį cigaru.

Durys į paieškos dispečerinę buvo atviros. Inspektorius iš tarpdurio nužvelgė ištuštėjusią, nutykusią

patalpą. Ant sienos vis dar kabojo Treisės nuotrauka su užrašu: GAL MATĖTE ŠIĄ MERGAITĘ? Taip, jis matė ją... Ir rytoj vėl pamatys – pjaustomą ant skrodimo stalo.

Barnardas laukė jo kabinete.

– Sere, dėl tos moters jūs nesuklydote.

Frostas išsiėmė iš burnos cigarą ir sumaigė peleninėje.

– Taip, sūnau, nesuklydau, remdamasis klaidinga prielaida. Bet jeigu ketini mane liaupsinti, dėl Dievo, nereikia. Aš jau iki kaklo sotus mūsų iškilniojo viršininko liaupsių. Jo pasiklausęs, galėjai pamanyti, kad apsukresnio tyrimo nėra buvę nuo „Pelėkautų" laikų. – Inspektorius susirado stalčiuje cigaretes, pavaišino Klaivą, užsirūkė ir pats. – Nė velnio aš nenuveikiau. Tą prakeiktą bobšę įtariau iš neapykantos nususiusioms jos katėms, bet labiau dėl griaučių. O juk ji su Fokeso mirtimi nesusijusi.

– Kaip tik jūs pastebėjote kačių plaukus ant paltuko, – paprieštaravo Barnardas.

– Tik atsitiktinai pastebėjau juos pirmas. Ekspertai vis tiek būtų tuos šerius aptikę, ištyrę ir nukreipę mus ten pat, į Vendl veislyną. – Frostas pasitapšnojo per randą ir plačiai nusižiovavo. – Dar nėra nė dešimtos, o aš jau pavargęs. Senatvė.

Jau taip vėlu? Klaivas pasižiūrėjo į laikrodį.

– Ee... Sere, ar šįvakar manęs dar gali prireikti?

– Ne, sūnau, keliauk namo. Iš pat ryto turėsi prisistatyti inspektoriui Alenui, taigi gerai išsimiegok. Tik turėsi kulniuoti pėsčias. Nieko prieš? Aš čia dar užtruksiu, mašinos man gali prireikti.

Kai Klaivas išėjo, išgaravo ir Frosto liūdesys. Jis sėdėjo prie stalo, pūtė dūmus pro nosį ir dėliojo dokumentus iš vienos krūvos į kitą. Niūniavo kadaise taip gražiai skambėjusios Frenko Sinatros dainos parodiją:

Gal ji kartais laukia,
Prieš mėnulį kaukia
Suknele skylėta,
Baisiai sudėvėta...

TREČIADIENIS (6)

Bažnyčios laikrodis paleido virš miegančio miesto vienuolikos šaižių, veriančių dūžių papliūpą.

Ant gulto vienutėje būdraujanti Marta Vendl girdėjo silpną garsą, bet į surizgusias jos mintis jis neįsibrovė. Katinėlis... Mielasis, baltasis katinėlis... kraujas, srūvantis jam iš nosies... Ir ta mergaitė. Kodėl ji apšaukta nepabėgo? Kodėl stovėjo ir toliau mėtė akmenis? Jei būtų pabėgusi, dabar būtų gyva, ir gyvenimas tekėtų įprasta vaga. Bet Treisė nebegyva, ir jos, Martos, katės išgaiš, ir vaikai svaidys akmenis į tuščių namų langus. Ak, kad taip ji galėtų pasukti laiką atgal, tada viskas būtų kitaip, tada ji tą mergaitę tiesiog nuvytų.

Vikaro Džeimso Belo žmona girdėjo dūžius, pastėrusi gulėdama įdubusiame vedybiniame guolyje, ant pat krašto – kuo toliau nuo sutuoktinio, – pasirengusi iš koktumo akimoju atšokti, jei tik kūnai susiliestų. Tos knygos, bjaurios knygiūkštės. Ir fotografijos. Darytos jo paties. Taigi jis matė tas mergaites nusirengusias. Jo žvilgsnis šliaužiojo nuogais jų kūnais.

Jos vyras, susirietęs it gemalas, girdėjo vien savo paties vapėjimus, maldas į Dievą – kad tik atleistų, kad tik skandalas nepasiektų vyskupo ausų – tada jis, vikaras, tikrai liautųsi. Daugiau nebūtų jokių nuotraukų, jokių knygų. Pasižadu, Viešpatie. Iškilmingai pasižadu.

„Dentono aido“ spausdinimo mašinos taip taukšėjo ir dunksėjo, kad daugiau nebuvo girdėti nieko. Visą pirmąjį puslapį teko perdaryti. Į jį buvo įdėta mokinukės fotografija, o antraštė virš jos rėkė: TREISĖ RASTA – NEGYVA. Kitame puslapyje nedidelį straipsnelį „Dingusios mergaitės vis dar ieškoma“ pakeitė kitas – „1951-ųjų žudikas vėl iššauna“. Dviejų sensacijų išsyk visuomenė neprarytų.

Pervargusi ponia Aphil savo lovoje pagaliau nugrimzdo į seklų, besapnį miegą. Telefonas svetainėje birbė tuščiai.

Klaivas Barnardas laikrodžio dūžius girdėjo ir skaičiavo. Vienuolika. Kada jis paskutinį kartą buvo taip anksti atsigulęs?.. Prieš ištisus šimtmečius. Šalia tysojo Heizelė, vėsi ir karšta, šiurkšti ir švelni. Jis prisitraukė ją ir jiedu pasibučiavo, ir du kieti pumpuriukai prisispaudė jam prie krūtinės. Jo rankos nuslydo jai ant sėdmenų ir...

Pasigirdo beldimas į prakeiktas duris.

– Sūnau, ar esi?!

Tas kvailas stuobrys, sumautas Frostas.

Ji patempė jį žemyn. Rankos buvo vėsios ir judrios, ir jis pasidavė pagundai neišsiduoti, tegul tasai Frostas išsilieja ant durų ir eina sau.

– Sūnau, įleisk... prašau!

Tas „prašau“ Klaivą priveikė. Jis švelniai nuo jos atsitraukė ir nuleido kojas ant grindų. Ji pyktelėjo ir užsidengė antklode.

– Bent čia jo neįsileisk, – sušnypštė ir atsuko jam nugarą.

– Sere, palaukite, tuojau išeisiu! – sušuko jis ir paskubomis apsirengė. Išsyk pajuto, kaip trūksta Heizelės šilumos. Sugriebęs šilčiausią paltą, išpuolė pro duris. Frostas – senas pažįstamas apsiaustas, apspuręs šalikas ir prasikaltusio vaiko išraiška veide – pro tarpdurį spėjo pastebėti kauburį lovoje.

– Nepyk, sūnau. Šiąnakt – paskutinis kartas, daugiau tavęs netrukdysiu. Matai, prireikė tavo pagalbos.

Spėliodamas, ar grįžęs ras Heizelę, Klaivas Frostui iš paskos nulipo laiptais. Jis net nepaklausė, kas atsitiko. Nuo rytojaus jam jau vadovaus inspektorius Alenas. Tai reiškia, kad viešpataus tvarka, našumas bus pavyzdinis, darbo valandos – aiškiai apibrėžtos, o po jų niekas nepertrauks sekso.

Mašina gatvėje stovėjo apsnigta. Frostas paragino Klaivą sėsti prie vairo.

– Kur važiuosime, sere?

Variklis užburzgė iš pirmo karto.

– Argi nesakiau? Į Mido kotedžą.

Klaivas apstulbo. Mido kotedžas buvo senukų Pauelų namai. Kol jiedu ten nusigaus, bus pusė dvyliktos.

– Sere, manote, jie dar nemiega?

– Dievulėliau, tikiuosi, miega, – atsakė Frostas. – Antraip senolė vėl pasiūlys tos vimdančios kavos. – Uždegęs dvi cigaretes, vieną jis įbruko kriminalistui konstebliui. – Na ką, sūnau, pamišėlis aš, ar ne?

Klaivas papurtė galvą. Jis patyliukais mėgavosi svaigiu Heizelės kvapu, kurį salone tvyranti šiluma varė iš visų jaunuolio kūno porų.

– Pamatysi, netrukus ir pats taip sakysi. Aš ketinu įsilaužti į jų namus.

Barnardas pasignalizavo ir girtas pėsčiasis, stryktelėjęs ant saugaus šaligatvio, apibėrė juos keiksmais.

– Kaip gaila, liko nenudaužtas, – pakomentavo Frostas.

Klaivas nurijo seilę ir, nežiūrėdamas į inspektorių, tyliai pasakė:

– Sere, labai atsiprašau, bet veltis į tai nenorėčiau.

Inspektorius atsiduso.

– Gerai, sūnau, gerai, puikiai suprantu. Važiuojam atgal.

– Kodėl norite įsilaužti? – paklausė Klaivas. Jie kaip tik pravažiavo sankryžą, kur būtų buvę patogu apsigręžti. Mido kotedžas nenumaldomai artėjo.

– Kai išėjai, aš šnektelėjau su Sendžiu Leinu. Kai kas mane graužė. Prisimeni, vakar redakcijoje į Sendžio kabinetą užėjo jaunas žurnalistas ir pasiguodė, kad banko valdytojas nenori su juo kalbėtis apie rastuosius griaučius? Tuo momentu pamaniau, kad jis turi omeny Hadsoną, dabartinį valdytoją. Ogi ne, reporteris kalbėjo apie ankstesnįjį, Pauelą. Taigi vakar vakare senolis Pauelas buvo vienas iš kelių žmonių Dentone, žinančių, kad mes atkasėme Fokesą. Taip pat jis – vienas iš kelių žmonių Dentone, susijusių su 1951-ųjų apiplėšimu.

– Neskaitant Garvudo.

– Taip, bet Garvudas nušautas, todėl aš imuosi atsakomybės išbraukti jį iš trumpo įtariamųjų sąrašo. Ir lieka tik Pauelas. Jis teigė, kad apie Fokeso palaikus sužinojo rytą, perskaitęs laikraštyje. Melavo. O žmogus, kuris meluoja, nedvejodamas pakels ranką prieš meilutį auksaspalvį retriverį. Štai tau nepaneigiama išvada: Garvudą nužudė Pauelas.

Klaivo cigaretė buvo susmilkusi iki pat filtro. Jis įmetė nuorūką į peleninę.

– Neįsižeiskite, sere, bet argumentas man atrodo skystas.

– Taip yra todėl, – atlaisvindamas šaliką, paaiškino Frostas, – kad mano etikos normos daug paprastesnės negu taviškės.

– Bet kaip įsilaužimas padės įrodyti kaltę? – atsisakęs kitos cigaretės, paklausė Klaivas.

– Man užkliuvo, kad tą seną, sutrešusį stalą jis laiko užrakintą. Būtų absurdiška ten saugoti kokias nors vertybes, kai į patį namą gali įsibrauti bet kas.

– Stale jis gali saugoti draudimo liudijimus ar vertybinius popierius.

– Gali, bet manau, kad tokius dalykus jis laiko banko seife. Kadangi Pauelas – vienintelis mano įtariamasis, tikiuosi, kad jis nužudė Garvudą, išnaršė šio svetainę, rado ko ieškojęs ir dabar slepia tą savo radinį rašomajame stale. Aš ten ir dirstelėsiu. Jei ten nieko tokio nėra, niekas nenukentės.

Nejaugi jo neįmanoma nuo šitos beprotybės kaip nors atkalbėti? – galvojo kriminalistas konsteblis. Iki Mido kotedžo buvo likę porą minučių kelio.

– Bet, sere, jeigu Pauelas nužudė Garvudą, tada išeitų, kad ir Fokesą nušovė ne kas kitas – juk žinome, kad ginklo būta to paties. Kur tokiu atveju Pauelas dėjo pinigus, turint galvoje, kad dvidešimt tūkstančių tais laikais buvo verti nepalyginti daugiau nei dabar?

– Štai, – atsakė Frostas, – užčiuopei vieną iš daugelio mano versijos kiaurymių. Prieš trisdešimt dvejus metus su dvidešimčia tūkstančių būtum galėjęs gerai paulioti mieste, nusipirkti moterį, lėkštę sraigių, puodelį arbatos ir dar grąžos būtų likę. Bet gal į tavo

klausimą atsakys tai, kas paslėpta stale – mat aš negaliu. Stabdyk, sūnau, namas už ano posūkio.

Klaivas sustabdė automobilį, išjungė variklį ir jiedu tuojau pat išgirdo vėją.

– Sere, ar turite konkretų planą?

– Tu lieki mašinoje. Jei kas, nieko nežinai. Tikiuosi, man pavyks svetainės langą atsidaryti kišeniniu peiliu, patekti į vidų ir atsirakinti stalą. Greitosiomis dirsteliu, jeigu randu ką įtartina, užrakinu ir parlekiu pas tave. Tada mudu oficialiai išdygstame prie pagrindinių durų ir pareikalaujame atrakinti rašomąjį stalą. Jeigu nerandu nieko, riebiai nusikeikiu ir važiuojame namo.

– Man regis, sumanymas keistokas, sere, – įvertino Klaivas.

– Sušiktai beprotiškas, sūnau, bet nieko kitko nesugalvojau. O dabar užmesk ant numerių po žiupsnį purvo ir apsuk mašiną, variklis tegul pupsi. Jei aš kaip visada susimausiu, mums gali tekti staigiai nešti mieles.

Automobilio durelės atsidarė, vėl užsitrenkė, Frostas nuturseno gatve ir dingo sniego sūkuryje. Klaivas apgręžė mašiną, išjungė šviesas ir ėmė laukti. Variklis tyliai pupseno.

Frostas kėlė pernelyg daug triukšmo. Kad ir kaip atsargiai jis stūmė vartelius, surūdiję vyriai klaikiai sužviegė, sniegas ant tako sulig kiekvienu žingsniu gurgždėjo ir vaitojo. Netyčia nuspirtas pieno butelis ritosi visą amžinybę. Aplink namą buvo aklinai tamsu, bet žibintuvėlio jungti jis nesiryžo. Pakaktų kokio paiko, pilietiškai nusiteikusio kaimyno skambučio bendruoju pagalbos numeriu, ir Akiniuočio Hario

kelnės būtų pilnos. Frostas grabaliojo sieną tol, kol apčiuopė atsikišusią svetainės palangę. Dantimis nusitraukęs pirštinę, panaršė apsiausto kišenėje peiliuko. O kas gi čia? Aa, sutižęs to paties Pauelo biskvitas. Peilį jis surado, bet šis tuojau pat išslydo iš rankos ir prasmego sniege it dribsmėlyje. Kol užčiuopė įrankį, inspektorius bergždžiai drėko ir stiro penkias minutes, paskui sugrubusius pirštus, kad nulaikytų peilį, teko šildyti pažastyje.

Lango skląstis nenorėjo pasiduoti. Jis kaišiojo geležtę tol, kol įsitikino, kad ji garantuotai užkabins sklendę. Iš įstangos be paliovos griežiant dantimis, Frostui įskaudo dantenas. Keldamas niežulį, nosimi varvėjo šiltas prakaitas. Bet galų gale skląstis pašoko. Pirštai iš apačios kilstelėjo rėmą. Miegantį namą supurtė dundesys. Nejaugi niekas neišgirdo? Jis sustingo, iškėlęs galvą, pasiruošęs sprukti, iki skausmo užgniaužęs kvapą, bet niekas nesujudėjo, neįjungė šviesos, tad Frostas keliais užsiropštė ant drėgnos, šaltos palangės, perkėlė koją ir atsidūrė gedulo pritvinkusioje svetainėje. Kai tykino prie rašomojo stalo, už nugaros vėjyje suplazdėjo užuolaida. Tirtančiais pirštais iš kišenės išsiėmė visrakčius ir šie užgaudė lyg varpai... Kas gi čia?!

Virš galvos sugirgždėjo grindlentė. Pabūgęs net kvėpuoti, jis nustėro, įtempė ausis, bet girdėjo tik duslius, pernelyg dažnus savo širdies tvinksnius. Daugiau nieko. Girgžtelėjo tik vieną sykį. Frostas lėtai išleido orą iš plaučių ir įkvėpė gryno. „Pavojus... pavojus“, – be atvangos kartojo tykus balsas, atviras langas viliojo bėgti iš šito namo, grįžti į automobilį ir – namo, į lovą. Tegul inspektorius Alenas ištiria nusikaltimą ir susiglemžia šlovę, Maleto pagyras ir riebų cigarą.

Širdis vėl ėmė plakti įprastu ritmu ir į atkakliai šnypščiantį balsą jis nebekreipė dėmesio. Šiaip ar taip, nuėjo per toli, įsilaužė į svetimą namą. Jeigu jį trenks iš policijos, tegul trenkia už ką nors įspūdingo, ne už pavėluotai išsiųstą nusikalstamumo statistiką.

Frostas įkišo raktą į stalo spynelę. Lyg šūvis būtų nuaidėjęs, taip garsiai trakštelėjo užraktas, bet atsidarė. Žibintuvėlį padėjęs ant nuleisto atvarto, įniko raustis popieriuose, vis ištraukdamas iš kurio nors skyrelio po ryšulį ir vis įsitikindamas, jog tai tik senos namų ūkio sąskaitos – skrupulingai surinktos, kad neliktų užmirštas nė vienas išleistas pensas. Jis pasitrynė delnus į apsiautą. Kaip, po šimts, jis ką nors ras šitoje makalynėje, ypač kai net nenutuokia ko ieškoti? Dokumentų buvo daugybė, visiems peržiūrėti prireiktų kelių valandų. Inspektorius ištraukė dar vieną pluoštą, perjuostą tampriu raiščiu. Seni banko žiniaraščiai, kiekvieno mėnesio gale pranešantys apie apgailėtiną likutį, kurio pakaks išsilaikyti iki kitą mėnesį pensijų fondo mesto gelbėjimo rato. Frostas jautėsi prastai. Surasti adatą šieno kupetoje, ir tat būtų buvę lengviau. Na jis bent pamėgino. Liko tik sukišti popierius atgal ir traukti namo.

Staiga jam pašiurpo oda ant sprando. Kambaryje buvo dar kažkas.

Įsižiebė šviesa ir jam teko prisimerkti. Tarpduryje, sunkiai pasisvėręs ant lazdos, stovėjo Pauelas su storu, pilku chalatu ant pižamos raudonais dryželiais. Jo veidas buvo perkreiptas pykčio.

– Ką, po velnių, veikiate mano namuose?

Frostas susigūžė. Užkluptas nusikaltimo vietoje, prie atviro lango, pro kurį įsilaužė, prie stalo, nuleistu atvartu, su Pauelo asmeniniais dokumentais rankose.

Ką gi, jis nelauks nukentėjusiojo pareiškimo, šią pat naktį parašys atsistatydinimo raštą ir anksti rytą įteiks Maletui, o šiam, atsižvelgiant į aplinkybes, neprireiks apsimetinėti, esą labai gailisi ir nėmaž nenori prašymo patenkinti.

Ūmai inspektoriaus širdis ėmė liuoksėti it patrakusi, jis pasijuto vienu šuoliu užskriejęs ant balto žirgo – mat kai ką išvydo.

Kaire ranka Pauelas laikė *lugerį* – šūviais iš tokio pistoleto, iš visiškai arti, buvo nužudyti ir Fokesas, ir Garvudas.

– Sere, jūs turite ginklą?

Pauelas nenatūraliai nusijuokė.

– Šitą? Maniau, vagis įsilaužė. Jis visai kaip tikras, teisybė, bet iš tiesų tėra butaforinis. – Šeimininkas įsidėjo ginklą į chalato kišenę ir nukreipė žvilgsnį į atvirus rašomojo stalo skyrelius. – O dabar, inspektoriau, malonėkite pasiaiškinti.

Frostui reikėjo pasistengti ištrūkti – bet kokia kaina. Likti šiuose namuose buvo nesaugu, tačiau sušalęs, pavargęs kriminalistas norėjo greitai užbaigti darbą. Jis ištiesė ranką ir paklausė:

– Ar galiu apžiūrėti ginklą?

– Ne! – atkirto Pauelas.

– Manau, kad iš jo jūs nušovėte anuos du žmones.

Senukas pažvelgė į Frostą su tokia nuostaba, kad šis net pamanė suklydęs. Bet Pauelas vėl laikė tikrų tikriausią, ne butaforinį pistoletą ir šįkart taikėsi inspektoriui į galvą. Anaiptol ne butaforinė buvo ir ledinė išraiška šeimininko veide.

– Inspektoriau, o jūs ne toks kvailas, kaip atrodote. Supratote iš dėžės, ar ne? Iš to, kad tuščia?

Dėžė? Kokia tuščia dėžė? Frostas iš karto net nesusigaudė, mat tuo metu karštligiškai svarstė, ar spėtų senį užpulti, prieš šiam iššaunant. Jis nujautė, kad Pauelas iš tikrųjų nėra nei toks lėtas, nei toks šlubas, koks dedasi.

– Kalbate apie dėžę, prirakintą prie riešo? Apie lagaminą pinigams?

Ginklą Pauelas laikė užtikrintai, pirštą baltuojančiu krumpliu buvo padėjęs ant gaiduko.

– Taip. Kol jis gulėjo žemėje, buvau saugus. Bet atkasus, viskas tapo aišku. Net ir po trisdešimt dvejų metų.

Man dar niekas neaišku, pamanė Frostas, nutaisęs akmeninį veidą, kad neišsiduotų.

– Kur leidote pinigus? – paklausė jis ir apsižvalgė. – Regis, ne prabangai.

Pauelas timptelėjo lūpas.

– Inspektoriau, man jų nereikėjo. Ėmiau sūnui. Žinau, jis buvo silpnas žmogus. Žinau, buvo sukčius. Bet sykiu ir karo didvyris, apdovanotas didvyris. Mudu su žmona juo didžiavomės. Už tai atleidau jam viską.

Senukas pasitempė, atkišo smakrą, bet ranka su pistoletu nė nekrustelėjo.

– Aš irgi esu gavęs ordiną, – viltingai pasigyrė Frostas, bet Pauelas jo tarsi neišgirdo.

– Sūnus manėsi esąs apsukrus, bet padugnės, su kuriais jis susidėjo, buvo daug apsukresni. Jie išviliojo iš jo didžiules sumas. Aplinkybių čia nepasakosiu, bet, kad išsikapstytų iš bėdos, sūnui teko klastoti parašus ir savintis klientų pinigus – 15 000 svarų.

Nenuleisdamas akių nuo pistoleto, inspektorius tyliai švilptelėjo ir pasakė:

– Nemaži pinigai, sere, ypač tais laikais.

– Tai jau turtas. Jis atėjo pas mane. Maldavo. Kaip galėjau atsakyti sūnui, savo kūnui ir kraujui?

– Turėjote šitiek pinigų?

– Neturėjau. Pardaviau akcijas ir pajus, išėmiau santaupas, antrą kartą užstačiau namą. Ir vis tiek sukrapščiau tik dešimt tūkstančių.

– Įsivaizduoju, kokia neviltis jus apėmė, – tarė Frostas. – Ar galėčiau atsisėsti?

– Ne! – riktelėjo Pauelas. Inspektorius liko stypsoti, o senukas pasakojo toliau: – Mūsų banke sąskaitą turėjo viena ledi, ponia Kingsli. Buvo pasiutusiai turtinga, bet jau sena, įkopusi į devintą dešimtį. Ji nebepakildavo iš patalo, tad aš tvarkiau visus jos reikalus. Pasitikėjo manimi besąlygiškai.

– Buvo nukvakusi, ar ne?

– Ne, tikrai ne. Kai reikėdavo apmokėti sąskaitas, aš pakišdavau čekį ir ji be kalbų pasirašydavo. Mūsų banke ji laikė beveik ketvirtį milijono svarų, tad penkis tūkstančius sūnaus labui išgavau nesunkiai.

– Nelabai sąžininga.

– Negalėjau leisti, kad sūnus pakliūtų į kalėjimą.

– Na, žinoma. Verčiau mulkinote seną močiutę, kuri jumis besąlygiškai pasitikėjo.

– Tuos pinigus aš tik skolinausi. Ketinau grąžinti iki paskutinio penso. Sūnus tvirtai tikėjo: jeigu tik pavyks išsikapstyti, jis atsistosiąs ant kojų, verslą pelningai parduosiąs ir su manimi atsiskaitysiąs. – Pauelas karčiai prajuko. – Netrukus jis vėl atėjo prašyti pinigų. Šiek tiek apsiskaičiavęs. Pražiūrėjęs vieną skolą. Dabar jam mirtinai reikėjo per dvi paras kur nors gauti 3000 svarų.

– Spėju, kad vėl pagelbėjo senoji ponia Kingsli.

– Taip. Jis dievagojosi, kad tai – paskutinis kartas.

– Taip ir buvo?

– Po mėnesio jam vėl prireikė pinigų. Man nebuvo grąžinęs nė penso. Dabar jam sužlugo kažkoks beprotiškas planas, turėjęs sukrauti turtus. Nebedaviau, kad ir kaip maldavo. Žinojau, kad nėra prasmės, nes tas kaulijimas niekada nesibaigtų. Pasakiau, kad niekuo nebegaliu padėti, ir tiek. Sūnus pabandė mane nuraminti – esą žinąs, kaip išspręsti visas problemas. Grįžo į Londoną, parašė atsisveikinimo laiškutį ir šoko po traukiniu. Jei būčiau davęs jam pinigų...

– Sere, galėjote maitinti jį nebent svetimais pinigais. Sūnus jau buvo pavertęs jus vagimi... Pasisavinote aštuonis tūkstančius, ar ne?

– Taip. Ir net nenutuokiau, kaip juos grąžinsiu. Kol ponia Kingsli buvo gyva, bent nereikėjo skubėti. Per dvejus metus, susiveržęs diržą, pataupydamas, įdėjau kelis šimtus... Man būtų prireikę daugelio metų. O paskui vieno po kito sulaukiau dar dviejų smūgių.

– Gal galėčiau uždaryti langą? – paklausė Frostas. – Velniškai šalta.

– Ne, – uždraudė Pauelas. – Tebūnie atviras. Apie ką aš kalbėjau?

– Apie du smūgius.

– Na taip. Štai pirmasis. Vieną vakarą, kai visi jau buvo išėję, į mano kabinetą užsuko Fokesas. Jam net nereikėjo sakyti – iš veido mačiau, kad sužinojo apie nurašymus. Jis pagrasino man šantažu.

Inspektorius kilstelėjo antakius.

– Šantažu? O Viešpatie, sere, jūsų skyrius knibždėjo aferistų... Jūs pats, Fokesas.

Pauelas sujudėjo, perkėlė kūno svorį ant sveikosios kojos, bet ginklą ir toliau laikė nutaikytą tiesiai Frostui į galvą.

– Už tylėjimą Fokesas pareikalavo dešimties tūkstančių.

– Jums tai neturėjo būti problema. Juk, kaip suprantu, senoji ledi vis dar besąlygiškai jumis pasitikėjo?

Senukas nustėro ir akimirką Frostas pamanė, pernelyg suįžūlėjęs ir už tai tuojau gausiąs kulką. Bet Pauelas tik lėtai atsikvėpė ir vėl prašneko:

– Jau kitą dieną likimas dar kartą pademonstravo keistą savo įprotį skaudžiausiai mušti gulintį. Telefonu išgirdau į neviltį varančią naujieną.

– Numirė ponia Kingsli?

– Taip. Jos advokatai paprašė informacijos apie sąskaitą, be to, dar ir Mokesčių departamentas pranešė atsiųsiąs tarnautoją, kad šis, kaip sakoma, gerai iškedentų velionės dokumentus. Jie norėjo užsitikrinti, kad joks paveldėtas turtas neprasprūs neapmokestintas. Aš su savo gudrybėmis tokiam kruopščiam auditui buvau nepasirengęs. Deficitą jie būtų aptikę per kelias valandas. Juk trūko aštuonių tūkstančių svarų.

– Vadinasi, už tylėjimą Fokesui nesumokėjote?

– Ne. Pasakiau jam, kad kol kas nesitikėtų. Jis tik kreivai šyptelėjo ir atsakė, kad sandėris atidedamas laikinai. Fokesas neabejojo, kad vienaip ar kitaip pinigų aš surasiu, jei tik dar nesu suradęs. Taigi stūmiau dienas, melsdamas stebuklo. Kaskart, kai kas nors pasibelsdavo į duris, suskambėdavo telefonas, eidavau iš galvos, manydamas, kad jau prisistato džentelmenai iš Mokesčių departamento. – Prisiminęs tą metą, Pauelas sudrebėjo. – Dienos slinko, bankas dirbo kaip dirbęs, Fokesas dirsčiojo į mane lyg koks sąmokslininkas. Buvau bepradedąs manyti, kad sūnus pasirinko geriausią išeitį. Ir štai laidotuvių išvakarėse Haringtonui

prireikė pinigų. Aš nedelsdamas pranešiau Fokesui, kad ruoštųsi gabenti prašomą sumą, ir jis pasiūlė planą.

– *Jis* pasiūlė planą, sere? – pasitikslino Frostas ir žingtelėjo į senuką.

– Buvo galvotas, apsukrus vyras. Jis įžvelgė galimybę pasiglemžti trokštamus dešimt tūkstančių, tiksliau, netgi dvylika. Fokesas kilniai ketino likusius aštuonis tūkstančius leisti pasiimti man, kad galėčiau užkimšti spragą. Velniškai gundantis pasiūlymas.

– Koks buvo jo planas?

– Imituoti apiplėšimą. Jiedu su Garvudu išvažiuoja į Ekslį, pinigus veža lagamine, prirakintame Fokesui prie riešo. Į paskirties vietą nenuvažiuoja. Policija randa automobilį pusiaukelėje tarp Dentono ir Ekslio. Abu vyrai be sąmonės, lagaminas su pinigais dingęs.

– Kaip ketinote tokį planą įgyvendinti? – paklausė inspektorius, pasistūmėdamas dar coliu arčiau Pauelo.

Šis paaiškino. Sumanymo būta kone vaikiškai paprasto. Jaunesnysis tarnautojas Garvudas į sąmokslą nebuvo įtrauktas, taigi turėjo patikėti, kad apiplėšimas tikras. Numatytame kelio ruože turėjo gulėti pora medinių dėžių. Nieko įtartino, bet kliūtis pakankama, kad Garvudas sustabdytų automobilį. Jiems sustojus, Fokesas turėjo staiga parodyti į šoną ir surikti: „Atsargiai, jis – ginkluotas!“ Garvudui pasisukus į tą pusę, Fokesas turėjo jį pritvoti. Pauelui ši plano dalis nepatiko, bet sąmokslininkas jį nuraminęs: „Labai stipriai jam netrenksiu, svarbiausia, kai atsikvošės, tikės viskuo, ką jam sakysiu.“

Atsikvošėti Garvudas turėjo šalia sužaloto, be sąmonės sukniubusio Fokeso, priekinis stiklas turėjo

būti peršautas, lagaminas – dingęs. Savo ruožtu „atsigaivelėjęs" Fokesas turėjo papasakoti apie juos abu išjungusį kaukėtą užpuoliką su ginklu.

– O kaip viskas klostėsi iš tikrųjų? – paklausė Frostas. Jis neabejojo spėsiąs sugriebti už ginklo, jei tik senis bent sekundės dalį nukreips žvilgsnį šalin. Bet šis nė neketino dairytis į šalis.

– Pirmiau aš jums papasakosiu, kaip viskas *turėjo* klostytis, jei planas nebūtų nuėjęs velniop. Dalyvavau gedulingose pamaldose už ponią Kingsli ir pasistengiau, kad mane pastebėtų visi. Po mišių procesija patraukė į krematoriumą. Kai kurie laidotuvių dalyviai savo automobiliais važiavo jai iš paskos. Aš ketinau laikytis kortežo gale ir nepastebimai atsilikti, o paskui padidinti greitį ir lėkti į sutartą vietą, kur laukė Fokesas su apsvaigintu Garvudu. Turėjau atkabinti ir pasiimti dėžę, iššauti iš *lugerio* į priekinį stiklą, šokti į savo automobilį ir paspaudęs vėl, tarsi nė nebuvau atsitraukęs, prisidėti prie lėtai slenkančios procesijos. Ginklą ir atidarytą lagaminą turėjau pakeliui išmesti į krūmus – tegul vėliau policija randa. Pareigūnai galėjo kad ir per kelias sekundes atsidurti įvykio vietoje, aš jokių įkalčių su savimi neturėjau.

– Tik pinigus, – priminė Frostas. – Dvidešimt tūkstančių svarų.

Pauelas pažvelgė į jį nepatikliai.

– Inspektoriau, negali būti, kad nesuprantate. Tai ir buvo esmė, genialaus plano grožis. Pinigai gulėjo ten, kur niekas nebūtų sumojęs jų ieškoti. Banke. Jie niekur nebuvo išvežti. Lagaminas iš pat pradžių buvo tuščias. Policija turėjo visur ieškoti ginkluoto nusikaltėlio su pinigais... O kaip būtų galėjusi rasti, jeigu nei vieno, nei kitų nebuvo? Toks išmoningas planas buvo nusipelnęs sėkmės.

– Sere, jeigu egzistavo tik du lagamino raktelių komplektai, policininkai neišvengiamai turėjo įtarti jus. Ne visi pareigūnai tokie kvaili kaip aš.

Inspektorius vėl šiek tiek pasislinko į priekį.

– Kaip jie galėjo mane įtarti? Savuosius raktelius aš visą laiką turėjau su savimi – prieš laidotuves, per jas ir po jų. Vienintelis liudytojas Fokesas būtų papasakojęs, kad juos su Garvudu apiplėšė kaip tik tuo metu, kai aš visų akivaizdoje buvau bažnyčioje. Taigi būčiau buvęs šimtu procentų švarus. Kai tuo metu buvo plačiai žinoma, kad Haringtonas iš Ekslio skyriaus turi bėdų per alkoholį ir yra aplaidus. Dėl raktelių policijai pirmiausia būtų užkliuvęs jis, o ne aš.

Frostas pritariamai palingavo galvą. Fokeso sumanymo iš tiesų būta puikaus. Net toks žymus seklys kaip inspektorius Alenas nebūtų jo perkrimtęs. Kad taip pasistūmėjus dar bent per milimetrą...

– Bet išėjo ne taip, kaip planuota?

Pauelas pastebėjo inspektoriaus judesį ir išsyk grėsmingai spragtelėjo saugiklis. Deja, Frostui teko atsitraukti.

– Ne taip, – atsakė senukas.

Prieš važiuodamas į laidotuves, jis kabinete persirengė, apsivilko tamsų kostiumą. Bažnyčioje buvo vėsu, tylu. Linkčiodamas pažįstamiems, Pauelas vylėsi, kad šie nemato, kokia audra jame kunkuliuoja. Pasirūpinęs kristi į akis, jis stengėsi laikytis nuošaliai. Jei koks nors kvailys priskrestų, planas sugriūtų.

Kai procesija išvažiavo į krematoriumą, jis pamažu atsiliko ir pasuko į skersgatvį. Tada jau spaudė kaip reikiant ir po penkių minučių privažiavo banko automobilį. Jaunasis Garvudas kruvina galva kniūbsojo ant vairo.

– Nieko blogo jam neatsitiko, – pasakė Fokesas. – Atrodys tikroviškiau, jei mane suriši. Bagažinėje yra virvagalis. Neužgaiši nė minutės.

Užgaišo jis per ilgai. Pauelui trukdė viskas – karštis, jaudulys, nepatogus kostiumas, – jis prakaitavo, pirštai neklausė. Galų gale bendrininką surišo, šis atrodė tarsi kepti paruoštas viščiukas.

– Nukabink dėžę, – paliepė Fokesas.

Štai tada planas ir pradėjo griūti.

– Dėl Dievo, paskubėk! – rėkė surištasis, o Pauelas, plūsdamas prakaitu, vieną po kitos naršė, vertė kišenes. Nors jau žinojo, kad raktelių neturi. Persirengdamas buvo palikęs juos kabinete, ant dokumentų spintos. Taigi atkabinti lagamino jis negalėjo. Ir puikiai suvokė, kad netrukus Ekslio skyrius paskelbs pavojų, policija leisis ieškoti į paskirties vietą nenuvykusio automobilio su pinigais ir ras be sąmonės sukniubusį Garvudą, surištą Fokesą ir užrakintą tuščią lagaminą.

– Kas, po velnių, dedasi? – sušnypštė Fokesas.

Jis paaiškino.

– Tu – žioplys, sumautas žioplys! Greičiau atrišk!

Atraizgyti mazgų Pauelas nebeįstengė. Reikėjo peilio. Kurio jis neturėjo. Garvudas prie vairo sudejavo. Jis jau gaivelėjosi.

Ar tai buvo tik panikos požymis, ar iš tiesų Pauelas staiga sumojo, kaip vienu gaistu išspręsti visas problemas? Jis suprato, kad Fokesas bus pavojingas visada. Kaip ir sūnus, reikalaus vis daugiau ir daugiau. O kaip jis pats pasiaiškins, kodėl išsiuntė tuščią lagaminą? Taigi veikti reikėjo greitai. Svarstyti motyvų nebebuvo kada.

Jis išsiėmė iš kišenės *lugerį*, sūnaus iš Vokietijos parvežtą suvenyrą. Nusitaikė Fokesui į galvą ir iššovė.

Pokštelėjimas užgožė bendrininko riksmą. Kitos išeities nebuvo. Policija būtų aptikusi, kad prie Fokeso riešo prirakintoje dėžėje pinigų nėra. Kad tai nuslėptų, Pauelui teko jį nužudyti.

Garvudas vėl sudejavo. Smūgis *lugerio* rankena, ir kiaušas, bjauriai sutreškėjęs, įlūžo.

Dieve, nejaugi jis nužudė ir Garvudą? Ne, šis vis dėlto kvėpavo, buvo gyvas. Užtat krauju paplūdęs Fokesas – nebe. Paklaikusios jo akys jau stiklėjo. Vėliau išaiškėjo, kaip žiauriai iš Pauelo pasišaipė likimas – juk jis galėjo paprasčiausiai nuvažiuoti į banką ir pasiimti raktelius. Laiko tam būtų užtekę, mat toji kvaiša Vendl užmiršo Ekslio skyriui pranešti, kad pinigai iškeliavo. Užuot pripažinusi savo klaidą, ji melavo, esą niekas jai skambinti į Ekslį neliepęs.

Net dabar, prabėgus trims dešimtims metų, Pauelas kartais sudrebąs prisiminęs, kaip jį, grįžusį iš krematoriumo, sukrėtė banke tvyranti ramybė, kasdieniška, be ženklo sumaišties. Nors jo automobilio bagažinėje, susuktas į brezentą, gulėjo dar šiltas Fokeso kūnas.

– Rizikavote, laikydamas jį bagažinėje, – pasakė Frostas, tuo pat metu įdėmiai klausydamasis. Jam pasirodė, kad nugirdo už lango kažką sujudant. Bet tik sniegas byrėjo nuo stogo.

– O kur galėjau padėti? Be to, niekas neieškojo lavono. Ieškojo pabėgusio žmogaus. Taigi grįžau į kabinetą. Viskas tebebuvo, kaip mano palikta, rakteliai – ant dokumentų spintos. Meldžiau Dievą, kad niekas nebūtų jų pastebėjęs. Grįždamas namo, išmečiau juos į kanalizaciją. Reikėjo kiek palūkėti ir atrakinti lagaminą, bet tuo metu blaiviai mąstyti neįstengiau. Norėjau tik kuo greičiau atsikratyti raktų, kad visi manytų, jog

juos pasiėmė Fokesas. Sutemus nuvažiavau į Numirėlio daubą. Keliukas tais laikais dar buvo neužtvertas. Kol užkasiau lavoną, sugaišau beveik iki ryto.

– Jo ranka buvo nukirsta, – pusbalsiu priminė inspektorius.

Senis išbalo.

– Stengiuosi užmiršti. Fokeso buvo ieškoma savaitę. Manęs niekas neįtarė. Bet man kirbėjo, kad kas nors lavoną gali atrasti. O jeigu išaiškės, kad dėžė tuščia... – Jis nusipurtė. – Todėl vieną naktį po kelių parų vėl nuvažiavau į daubą. Su kastuvu ir kirviu. Mane supykino. Kūnas buvo išpurtęs... Vasara, karščiai. Grandinės niekaip negalėjau nuplėšti. Išrausiau kitą duobę ir užkasiau joje ranką. Grįžęs namo, it pamišęs ploviausi rankas, šveičiau iki kraujo. Dar ir dabar sapnuoju košmarus. – Atrodė, Pauelas tuojau išgrius, bet ranka tvirtai tebelaikė pistoletą. – Be reikalo kamavausi. Niekas jo nerado. Trisdešimt dvejus metus niekas jo nerado. Galų gale aptikote ranką. Jei būčiau prie jo nebelindęs...

– Bet pinigus jūs pasisavinote. Galėjote pagaliau užlopyti trūkumą.

– Pinigų atsirado net per daug. Dvylikos tūkstančių svarų perviršis. Tokio banke ilgai neišslapstysi. Man teko juos sunaikinti. Sudeginti. Kiekvieną naktį nešdavausi glėbelį į rūsį ir degindavau krosnyje. Dvylika tūkstančių svarų paleidau dūmais. Tik vėliau, kai sužinojau, kiek iš tiesų mano sūnus buvo įsiskolinęs apgautiems žmonėms, suvokiau, ką galėjau su tais pinigais padaryti. Bet aš juos sudeginau.

– Sere, tai – liūdniausia istorijos dalis. Vadinasi, jūsų sūnaus kreditoriai taip ir liko it musę kandę?

– Ne. Aš atsiskaičiau sulig pensu. Skolinausi už nežmoniškas palūkanas. Skolos vis dar neišmokėtos, užtat ir gyvenu čia.

Jis nužvelgė šaltą kambarį.

– Kodėl nužudėte Garvudą? – paklausė Frostas. Žinojo, kad reikia priversti senuką kalbėti kuo ilgiau, nes, kai bus viską išsakęs...

– Kad įtikinčiau policiją, esą pinigai tikrai iškeliavo iš banko, pasakiau, jog visi trys – Fokesas, Garvudas ir aš – juos perskaičiavome. Dėl to galėjau nesirūpinti. Pareigūnai kitaip ir nemanė. Aplankęs Garvudą ligoninėje, paprašiau, kad patvirtintų mano liudijimą. Leidau jam suprasti, kad triskart pinigus perskaičiuoti, prieš juos kur nors pervežant, griežtai reikalauja centrinio banko taisyklės ir kad aš netyčiau joms nusižengiau. Garvudas prižadėjo, jei kas, mane palaikyti, bet apie perskaičiavimą policininkai jo taip ir nepaklausė. Geriau jau būčiau patylėjęs. Tik klimpau į nebūtiną melą. Kai radote Fokeso palaikus ir tuščią lagaminą, neabejojau, kad labai greitai susigaudysite. Ir jeigu imsite kvosti Garvudą, šis prisimins, kaip prašiau meluoti mano naudai. Negalėjau leisti, kad taip nutiktų. Kai jau esi sykį nužudęs, antrą kartą tai padaryti yra gerokai paprasčiau.

– Regis, nuo pat pradžių viskas klojosi ne taip, kaip turėjo, ar ne? Garvudo namuose rausėtės po stalčius. Ko ieškojote?

– Nieko neieškojau, – susiraukęs atsakė senis. – Norėjau, kad būtų panašu į apiplėšimą.

– Šit kaip? – Frostas suvokė, be reikalo naršęs Pauelo stalą – jokių slaptų dokumentų jame nebuvo. – Kaip sakiau, viskas nuo pat pradžių ėjo po kelmais. – Jis kuo maloniausiai nusišypsojo. – O dabar, kai jau

išliejote širdį, kodėl mudviem nenulėkus iki nuovados ir neįforminus jūsų pasakojimo oficialiai? – Inspektorius stengėsi kalbėti ramiai, bet Pauelo žvilgsnis jį gerokai trikdė.

– Inspektoriau, labai atsiprašau, – senukas sielvartingai palingavo galvą, – bet jau sakiau: kai esi ką nors nužudęs, kitą kartą tai darai kokčiai lengvai.

Frostas pažvelgė į Pauelą ir išvydo mirtį. Vis dėlto jis dar pabandė jos išsilenkti. Viskas vyko labai lėtai: Pauelas lėtai spaudė gaiduką, ginklas jo rankoje lėtai šoko į viršų, Frostas lėtai puolė. Paskui jo galvoje ištvino raudonymė. Skausmas. Tamsa.

Pauelas peržengė kūną, paspyrė po kojomis pasipynusį kaštoninį šaliką. Priėjo prie rašomojo stalo, pakėlė telefono ragelį ir susuko bendrąjį pagalbos numerį. Senuko balsas virpėjo, jis vos galėjo prašnekėti.

– Policija? Mano pavardė – Pauelas, gyvenu Mido kotedže, Ekslio kelyje. Dėl Dievo, atsiųskite pareigūnus, greičiau. Į namus įsibrovė... – Jis suriko: – Ne... prašau... ne!.. – Tada tvojo lazda į grindis ir tuo pat metu išplėšė iš sienos telefono laidą. Kaip tokio amžiaus, buvo stebėtinai stiprus.

Nugriovęs porą kėdžių, iš rašomojo stalo pagriebė pluoštą dokumentų ir paskleidė ant grindų, tada klestelėjo ant sofos ir ėmė laukti. Paskui išgirdo policijos automobilio sireną. Ji kaukė vis arčiau.

Ant grindų tarp išmėtytų popierių gulįs kriminalistas inspektorius Džekas Frostas atrodė ypač netvarkingai.

KETVIRTADIENIS

KETVIRTADIENIS

Ponia Aphil pakėlė ragelį. Skambino Farnemas.

– Taip, – pasakė ji. – Sekmadienį įprastu laiku. Bet nuo šiol kainuos keturiasdešimt svarų.

Padėjusi ragelį, ji užsidegė cigaretę. Reikėjo gyventi toliau. Pro svetainės langą ji matė name kitapus gatvės žiburiuojančią kalėdinę eglutę.

Vikaras Džeimsas Belas ir jo žmona vienas kito vengė. Jei tais laikais, kai jis ir jaunutė jo nuotaka laimingi šypsojosi, kaip toje vestuvių nuotraukoje, meilės ir būta, tai galiausiai ji išblėso. Tuojau po Kalėdų žmona vikarą paliks.

Automobilis, vežantis Martą Vendl į Magistratų teismą, važiavo palei mišką. Ji prisispaudė prie stiklo, bet namuko nuo kelio nebuvo matyti.

Klaivas pradėjo dirbti su kriminalistu inspektoriumi Alenu. Visus dokumentus nuo Frosto stalo, kuris dabar atrodė nepadoriai nuogas, jie persinešė į Aleno kabinetą, ten ir tikrino. Protarpiais, aptikęs kokį nors nebaigtą forminti dokumentą, inspektorius atsidusdavo. Klaivas susikaupti neįstengė. Kai tik subirbdavo telefonas, jis puldavo atsiliepti, tikėdamasis gerų naujienų iš ligoninės. Tuo metu operuojamo Frosto gyvybė kabojo ant plauko. Medikai mėgino išimti kulką.

Pauelas buvo suimtas, jį kvosti turėjo Alenas. Apie *lugerio* vaidmenį senukas buvo nepagalvojęs. Iš Frosto galvos išimtoji kulka bus pasiųsta ištirti, palyginta su kulka iš Garvudo kaukolės... ir kulka iš žemėje rastojo kiaušo.

Maletas bendravo su policijos viršininku ir buvo labai laimingas. Jau žinojo, kad vadovaus naujajam, gerokai stambesniam Dentono skyriui ir kad šįryt iš grafystės vyriausiosios valdybos atvyks žmogus, pakeisiantis Frostą. Frosto, žinoma, gaila, bet aplinkybės geriau susiklostyti nė negalėjo.

Frostas regėjo košmarą – jau kažkelintą kartą tą patį. Atveža jį į operacinę, kur laukia žmogaus pavidalas su chalatu ir kauke. Ant žalios klijuotės išrikiuoti tviskantys ir kartu siaubingi instrumentai – skalpeliai, pjūkleliai. Įprastai jis sulig šiuo reginiu tirtėdamas, permirkęs prakaitu, išbusdavo, bet šį kartą košmaras tęsėsi. Kaukėti žmonės kalbėjo, kad jo galimybės – mažesnės nei penkiasdešimt procentų, ir spėjo jį mirsiant.

Bet Frostas skaičių niekada dorai neišmanė ir visada elgdavosi nenuspėjamai.

Iki Kalėdų buvo likusios šešios dienos. Vėl snigo.

Serijoje:

„Frosto prisilietimas“
„Frosto naktis“

Wingfield, Rodney David
Vi206 Frosto Kalėdos: detektyvas / Rodney David Wingfield; iš anglų kalbos vertė Vidas Morkūnas. – Vilnius: Briedis, 2014. – 336 p.
ISBN 978-9955-26-471-2

Detektyvui Džekui Frostui vienu metu tenka narplioti ne vieną bylą. Jis ieško dingusios aštuonmetės mergaitės Treisės Aphil. Ar ji dar gyva?.. Norėdamas išsiaiškinti dar vieną praeityje įvykdytą nusikaltimą, detektyvas patenka į mirtiną pavojų.

UDK 821.111-31

Rodney David Wingfield
FROSTO KALĖDOS

Vertėjas Vidas Morkūnas
Redaktorė Ilona Čiužauskaitė

Išleido K. Mickevičiaus leidykla „Briedis",
Parodų g. 4, LT-04133 Vilnius, Lietuva
www.briedis.eu, info@briedis.lt

Spausdino
UAB „Balto print"
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius
www.baltoprint. com, info@baltoprint.com

Detektyvų mėgėjams [redacted] minalinio serialo „Fr[redacted] dinį vaidmenį atliko [redacted] rius Jungtinėje Karalystėje pelnė gausybę apdovanojimų.

Detektyvas Džekas Frostas keistuolis: jis nesilaiko darbo drausmės, yra netvarkingas, ironiškai bendrauja su aplinkiniais ir problemas traukia lyg magnetas. Vis dėlto už šios kaukės slypi jautri siela ir stiprus teisingumo jausmas…

Likus kiek daugiau nei savaitei iki Kalėdų, aštuonmetė Treisė Aphil po Sekmadienio mokyklos negrįžta namo. Dukterį visada pasitikdavo mama, pragyvenimui užsidirbanti iš prostitucijos. Bet šiai užtrukus su klientu, mergaitė turi grįžti viena… Bylos imasi detektyvas Džekas Frostas, jam padeda naujokas Klaivas Barnardas, neseniai atvykęs į Dentoną. Įtariamųjų vis daugėja: tai ir mamos klientas, turintis melagingą alibi, ir vikaras, kurio namuose randama pornografinių mergaičių nuotraukų, ir vietos mediumė, sakanti, kad žino, kur yra mergaitės kūnas. Kas iš tiesų kaltas? Negana to, Frostui tenka aiškintis ir kitą praeityje neišspręstą bylą, dėl kurios detektyvo karjera ir net gyvybė pakimba ant plauko…

Serijoje:
„Frosto prisilietimas“
„Frosto naktis“

ISBN 978-9955-26-471-2

